

Cover Page

Dear Readers;

Here we present our most creative cover page of institute magazine "Advik". Sky is the limit of all, someone said, but not for us. Engineer replied..... A creative, an imaginary, a mindful Engineer.

We hope you have seen & might liked our Cover page. This Cover page gives idea about your visualization, your vision towards our society & technology. In these picture the current COVID-19 situation is presented very creatively Engineers can do anything & for these situation engineers and engineering subsidiaries are making their contribution .

In these picture there are some spots follows need to be highlighted as follow; Our Medical worriers are securing us from virus but Some other Invisible factors are also important like wearing mask & taking vaccine on time, maintaining safe distance, etc. These all precautions Can make the Corona zone safer for us. Also our technology is most important as these technology providing us some advantages as by staying at home we can do our work or study by using laptops, internet & android mobiles.

Thus the computer engineers are tend to make more compatible software for all. To make software compatible hardware is required therefore electronic & electrical engineers are focused to make compatible hardware.

To make our home safer & more relaxing new designs are innovated by civil engineers & to best fit to these machines are needed so the mechanical engineers are working.

In the conclusion engineers are tends to make CORONA hazardous to safer i.e. green for all by utilizing their technology & also making most of the engineers & medical Worriers are women.

Hope you will like it more & it will benefit you to think more & bigger...

Thanks to our Hon. Principal, Dr. Kailash J. karande, Vice-Principal, Dr. Swanand G. Kulkarni and Dean, Dr. Sampat G. Deshmukh for giving me this wonderful opportunity & supporting me for creating this cover page magazine "Advik".

Gayatri Narale (B.Tech CSE) Asawari Boxey (T.Y. E&TC)

sandesh saga

1

VISION

We are committed to transform SKNSCOE, as a leading technological institute in India which offers a dynamic learning environment with value based education through self learning and innovative thinking in students.

MISSION

SKN Sinhgad College of Engineering offers a unique culture to enhance Self Esteem, Team Spirit, Life Skills of students to match the need of fast growing world. The institute focuses on self learning abilities; Project Based Learning through well defined curricular and co-curricular activities.

SHORT TERM GOALS

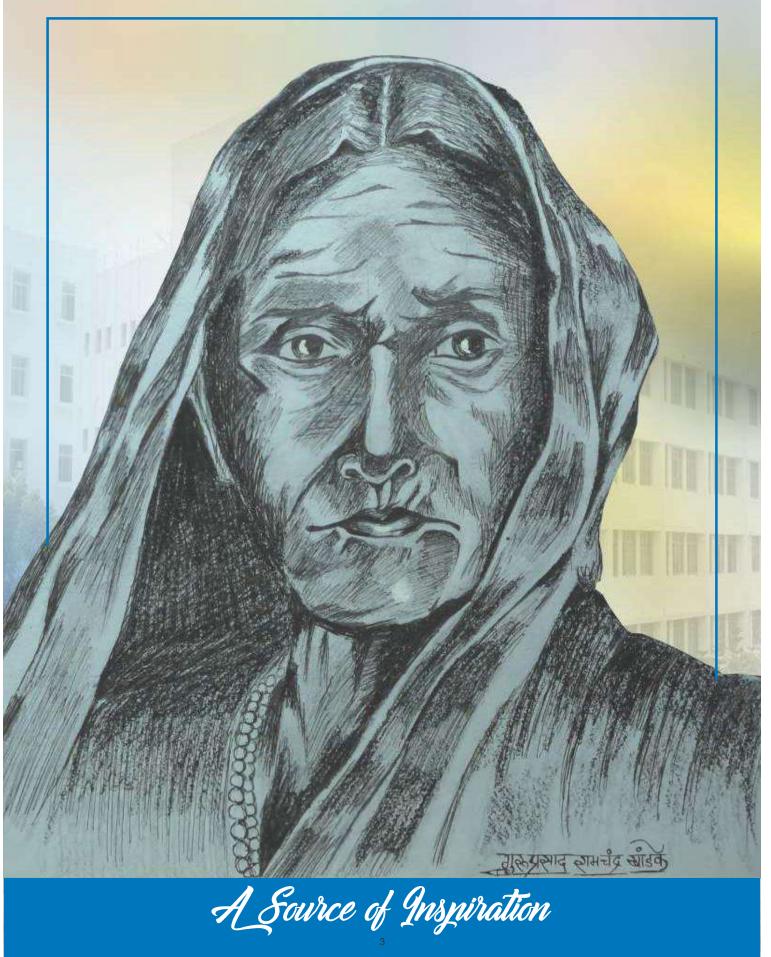
- Post graduate programs in Engineering with all disciplines.
- Need based in-house Value Addition programs in diversified areas.
- Strong Industry interaction through campus connect programs.
- Accreditation from IBM, TCS and many more MNCs.

LONG TERM GOALS

- Center of Excellence in key areas of Engineering Education.
- NBA accreditation of the Institute within stipulated time frame.
- PBL center for excellence.
- All faculty members with Ph. D. degree.

Chairman Message

CHANGES CALL FOR INNOVATION AND INNOVATION LEADS TO PROGRESS

A small but profound change in students' perspective can do all the difference. In today's fast paced world, students have lost touch with their inner world, imagination and creativity. Imagination and creativity can bring their dreams to life.

Institute Magazine is a platform to explore, think and envisage ideas differently to express their thoughts at unique place. This is a platform where students come out of their comfort zone to express original thoughts. Magazine helps to inculcate human values and professional morals in students as they are serving to the community, society, nation and the world as a whole in a team spirit.

Our aim is to provide best educational practices into all programs at Sinhgad Institutes and set a benchmark for the global standards.

The institute always encourages students through positive and healthy environment for innovative development in interdisciplinary sectors.

A Magazine is a store of the mind, brain and spirit of the college. Students get benefits through such platforms and express their thoughts, human values and contribute to the society.

It is inspiring to note that SKNSCOE is keeping this aspect in the tradition and bring institute wise collaboration by coming up with the Magazine 'अद्विक'

My best wishes to staff, students and all committee members of 'अद्भिक'.

Prof. M. N. Navale Chairman SPSPM, Kamlapur, Sangola

Secretary Message

THE ONLY LIMIT TO MAKE IMPACT IS IMAGINATION AND COMMITMENT

Students mind can create limits and fears that can stop them in their tracks. It can also make them feel confident in their abilities by having them believe in the possibilities for the future. Our task is to tame their mind so that they can make positive use of it.

College magazine is a way to make students more open to express their imaginations through various articles in different languages distinctly. We are committed towards creating a community which is teaming up with enthusiasm.

Students who are desirous of being leaders and executives in global organizations must be independent thinkers. Independent thinking is a function of participating activities other than academics and having a worldwide view.

College is a place where we celebrate early life and excellences as well as young minds are transformed into professionals with a sense of responsibility through imagination.

I sincerely hope that students of SKNSCOE shall make institute pride through Advik

Mr. Rohit Navale Secretary SPSPM, Kamlapur, Sangola

Principal Message

THE BEST PREPARATION FOR TOMORROW IS DOING YOUR BEST TODAY

It makes me really proud and happy to present **Fifth** magazine of the institute named 'अद्विक'. Our institute magazine stimulates the imagination of our students. Cradled in the lap of nature on the one hand and holistic surrounding on the other, influential from serious thinking to playful inventiveness, students are brimming with a passion for life and enlightening themselves with skills and creativity.

Empowerment of students for their all-round development through education is our prime motto. Today education means much more than merely acquiring knowledge. It is acquisition of knowledge and skills, building character and improving employability of our young talent, the future leadership.

Magazine is a way to explore their imagination, thinking capability and creativity to satisfy their inner spirit. Having been satisfied this, they are happier and ready to work harden academic activities.

I congratulate the staff and students who used various mediums of expression to present their ideas. As long as our ideas are expressed and thoughts kindled we can be sure of learning, as everything begins with an idea. I appreciate every student who shared the joy of participation in co-curricular and extracurricular activities along with their commitment to curriculum.

I wish the organizers, teachers and students of the institute all success in their endeavors and best wishes for successful publication of 'अद्विक'.

Prof. Dr. Kailash J. Karande
Principal
SKNSCOE, Korti, Pandharpur

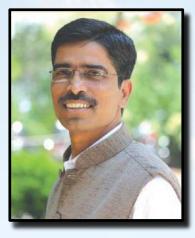

Vice-Principal Message

कोविडच्या या साथीच्या परिस्थितीमध्ये माहिती संकलन व विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचणे हे थोडं आव्हानात्मक असून देखील चालू वर्षी हे नियतकालिक अद्विक समिती योग्य वेळेमध्ये प्रकाशित करत आहे हि विशेष आनंदाची बाब आहे. विद्यार्थ्यांच्या अंतर्भूत लेखनकौशल्य, विविध क्षेत्रामधील ज्ञान, कला साहित्य यासारख्या अनेक सुप्त गुणांना वाव मिळावा या दृष्टीने या नियतकालिकांचा नक्कीच फायदा महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना मिळाला. वेगवेगळ्या विभागातून होणाऱ्या मुलाखती व त्यामाध्यमातून विविध मान्यवरांचा विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचण्याचं काम या अंकाच्या माध्यमातून झाले. आभासी पद्धतीने घेतलेल्या या मुलाखतींचाहि आनंद प्राध्यापक व विद्यार्थ्यांनी घेतला. सामाजिक कार्यकर्ते, शास्त्रज्ञ, ज्ञानसाधनेचा परंपरा जपणारे दिग्गज या मुलाखतीस लाभले. अद्विक समिती मध्ये असणारा समन्वय यामुळे हे सर्व विभाग एकमेकांना जोडून घेऊन संपादक, विविध विभागांचे प्रमुख व इतर सर्व समिती सदस्य यांच्या सांघिक कामाचा परिणाम म्हणजेच चालू वर्षांचे नियतकालिक. सर्व समिती सदस्यांचे हार्दिक अभिनंदन. सर्व विद्यार्थी व प्राध्यापक यांनी अद्विक-२०२० च्या वाचनाचा आनंद घ्यावा हि अपेक्षा

Prof. Dr. Swanand G. Kulkarni Vice-Principal SKNSCOE, Korti, Pandharpur

Chief Editor

प्रिय वाचक,

कोविडच्या या साथीच्या परिस्थितीमध्ये माहिती संकलन व विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचणे हे थोडं आव्हानात्मक असून देखील चालू वर्षी हे 'अद्विक' नियतकालिक आपल्यापुढे सादर करताना मला अतिशय आनंद होत आहे. 'अद्विक' हे विद्यार्थ्यांच्या साहित्य्, कला, गुण व यशाच्या संकलित प्रगटीकरणाचे माध्यम आहे. सलग चौथ्या नियतकालिकाचे मुख्य संपादक म्हणून या नियतकालिकांची धुरा यशस्वीपणे पेलण्याचे समाधानही वाटत आहे

विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाच्या उज्ज्व्ल परंपरेचा वारसा याही वर्षी राखला आहे. मागील नियतकालिकाने पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठांतर्गत स्पर्धेत व्यवसायीक गटात 20 विद्यार्थ्यांनी विविध विभागात वैयक्तिक पारितोषिके मिळवली. त्याबददल सर्वांचे हार्दिक अभिनंदन.

We are committed to produce not only good engineers but good human being also.

भारतीय संस्कृतित साहित्याला फार महत्वाचे स्थान आहे. साहित्यातंल प्रवाहीपण आपल्याला पुन्हा पुन्हा त्या प्रवाहात ओढू पहाते. कथा, कविता, निबंध, ललित, नाटय, प्रवासवर्णन त्या शैलीच्या लयीत झोके देतं. कितीतरी माणस, खुप वेगवेगळे कालखंड, आपल्या संस्कृतीलं अनेकदा व उलघडलेले अनुपम सौंदर्य साहित्याद्वारे आपल्या नजरेस पडतं. त्याचप्रमाणे या अद्विकद्वारे हे सौंदर्य आपणास दिसून येईल.

आदरणीय वैज्ञानिक डॉ. सी. डी. लोखंडे (सर), डॉ.विश्र्वभंर चौधरी व मानसीताई केसकर यांच्या मुलाखती विद्यार्थी, वि<mark>द्यार्थी</mark>नींना यशाची शिखरे गाठण्यासाठी निश्चितच प्रेरणादायी ठरतील याची खात्री आहे.

नियतकालिकाच्या प्रकाशनासाठी संस्थापक अध्यक्ष आदरणीय प्रा.एम.एन.नवले(सर), सचिव श्री रोहित नवले (सर) यांचा मी आभारी आहे. मा.प्राचार्य डॉ.कैलाश करांडे (सर) यांनी माझ्यावर विश्वासाने मुख्य संपादकाची जबाबदारी दिल्याबददल त्यांचे आभार. नियतकालिकाच्या निर्मितीमधील विविध कार्यात योगदान दिल्याबददल सर्व सहकारी प्राध्यापक, अधिष्ठाते, विभागप्रमुख यांचे मी मनापासून आभार मानतो. नियतकालिक विद्यार्थी संपादक यांचे हार्दिक अभिनंदन! विविध विभागांचे विद्यार्थी-समन्व्यक तसेच साहित्य्, कला निर्मितीमध्ये सहभागी विद्यार्थी-विद्यार्थीनीचे अभिनंदन.

<mark>आत्म्नो गुरु:</mark> आत्मैव पुरुषस्य् विशेषत: |

यत प्रत्यक्षानुमानाभ्याम श्रेयसवनुधिन्दते ॥

मनुष्य हा स्व<mark>त:चा गुरु असतो. स्वानुभावावरून अधिक उ</mark>पयुक्त <mark>काय हे</mark> तो जाणतो त्याचप्रमाणे या नियतकालिकाचा अंक आपणा सर्वांना पसंत पडेल व वाचनास प्रवृत्त् करेल, अशी अपेक्षा करून मी तो शारदेच्या चरणी समर्पित करीत आहे.

धन्यवाद!

प्रा. डॉ. संपत गो. देशमुख अधिष्ठाता – प्रकाशन मख्य संपादक

Editorial

We, welcome you to the 5th edition of the biennial magazine of SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur. We are really proud and cheerful to acclaim that we are ready with all new hopes to bring out the 5th issue- ADVIK 2020. It unreveals the hidden talents and golden moments of the college days. Advik means unique is a launch pad for the creativity in budding Engineers.

Nothing can encompass and express our emotions better than our art. As someone said, *Educating the mind without educating the heart is no education at all*. So we have decided to come up with an issue of Lockdown special - Advik 2020. The narrative pages consisting of articles from Students and staff are heart touching and motivating too. It truly decribes the wide spectrum of creativity. This humble initiative is to set the budding minds free to enjoy the nature, came close to reality of life, explore the beauty of life and express them in a creative way.

We would like to thank all the authors for submitting their rich and varied articles in the marathi section- Maayboli, Hindi section- Prayaas, English and technical section along with the bundle of creativity in the Art section-kaladvik. We are also gratified towards the student editors and all section coordinators. We also appreciate Dr. K. J. Karande for the continous encouragement, guidance and motivation from time to time.

Due to COVID-19 pandemic situation, we came with an online issue. 2020 was a long year-from all other issues to the global pandemic issue, we have come a long way and so has humanity. The deep scars on the earth are healing and are going back to the former glory. We stand in solidarity and always will......

Prof. Sumeet Ingole

Editor

Prof. Sudha V. Surwase Editor

Student Editorial

Dear Readers,

THE GREATEST PLEASURES OF WRITING IS NOT WHAT IT'S ABOUT, BUT THE INNER MUSIC THE WORDS MAKE

In agreement with the above quote, we find writing as the most valuable, literary expression. The inculcation of passion for creative thinking and writing amongst the students is one of the major objective set by SKN Sinhgad College of Engineering.

Advik has been a step towards it and it has been served as a great platform so went out student's passion for writing and encourage original thinking within them.

Our student authors have put across some amazing pieces of writing displaying their creat ive thinking and writing skills. It is actually a lovely experience to see these enthusiastic writers voicing their feelings through interviews of respectful persons, stories, poems, arts, photographs, painting etc.

Advik, 5th edition of college magazine included a lot of planning compounded with team work and motivated students who played a strong role in envisioning the layout of 'अद्विक'. Every person in a team contributed tremendously to bring result in form of 'अद्विक'.

We are thankful to all the blooming writers and acknowledge constant hard work of student. We would like to extend our sincere thanks to beloved Principal Dr. Kailash J. Karande, for their support. We are thankful to Dr. Swanand G. Kulkarni, Vice-principal for their guidance. As pillars play the role of support system of any construction, our Dr. Sampat G. Deshmukh, Dean (Publication) who has supported us from building the base of 'अद्भिक'. We are thankful to Mrs. Sudha V. Surwase and Mr. Sumit S. Ingole for giving advice and support to us to making this magazine. Also thanks to all other faculties for their great moral support and for giving enough freedom.

Our special thanks to one and all, known and unknown for being dedicated for making of "अद्विक".

Finally, from the entire team of अद्विक, we wish all the readers a happy reading!

Shreya Bahadule (TY ENTC) **Editor**

Ajinkya Kolawale (TY MECH) **Editor**

Rohan Deshmukh (TY MECH) Editor

15th August & 26th January

पढरपूर सिहगड इाजानअराग कालज मध्य

प्रजासनाक हिन सोठ्या उत्पाहान साज

पंडरणू (प्रतिनिधीः साविवीवाई कुले शिक्ष नारक मंडळ संबंदित, एस. वे त. विहाद कलिंग आं विविकारींग कोटी, पंडर अविवास्थात २६ अनेवारी

> ला. भारतीय प्रशासताक दिनाचे चित्व साधून गढरपूर विरुगड भेशक्तिकी महाविद्यालचात २६ ने बारी २०२१ रॉ.जी विद्यालयाचे प्राचार्य हों. कैलाङ

जंदीमाक वांचे सामुक्तिक तित्या याच्य करण्यात आले. भारतीय राज्यादाता २३ कोलंबर १९५१ दे रोजी स्थितकारण्यात आली. या विभागते प्रयोक पार्ची २६ नोव्हेंबर रा. दिख्य संविध्या २६ म्हणून् साज्या केला कांती. हे संविध्या २६ जाने आहे १९५० पासून आलाता जाने असून भारतीय संविध्यानाची पुरेशी माहिंदती वागरिकांता

विधान दिन म्हणून का ततो, हे संविधान २६ राज्य ५० प्रसून अंस्पान २६ राज्य १६ तो नागरिकाना सं हेती नागरिकाना सं हेते नागरिकाना सं हेते प्रातीय घटनेतील अं ह, प्रसादन व बंदुता सिं हमाज मनाव्य कोरती विश् समाठी संविधानामा है

सर्वेचारिक हक आणि कर्नु-स्वतंत्र प्रारताच्या नागरिकां सरकारित करणारी अस् नागरिकाच्या मनत वाची कर्वाच्या प्रारचाम कर्वाच्यात्र सु स्वाच्या सुसंस्कृत नागरिक प्रात्तिकालास म्य तेर्वेच्या स्वाच्यात्र स्वाच्यात्र स्वाच्यात्र स्वाच्या सामृतिक रित्या वाच्या करणा आले. वाच्या सर्वाच्यात्र स्वाच्यात्र स्वाच्यात्र स्वाच्या

परिकेटी प्र. ट्यानां परिकेटी प्र. ट्यानां प्रत्यानां की स्वातः क्षिण्यः प्रत्यानाः प्रत्यानां कार्यानां की स्वातः प्रत्यानाः प्रत्यानां कार्यानां क्षिण्यः प्रत्यानाः प्रत्यानां कार्यानां क्षिण्यः प्रत्यानां कार्यानां कार्यानां प्रत्यानां प्रत्यानां कार्यानां क्षिण्यः प्रत्यानां क्षिण्यः प्रत्यानां क्षिण्यः प्रत्यानां क्षिण्यः प्रत्यानां क्षण्यानां कृष्णितां क्षण्यानां कृष्णितां क्षण्यानां कृष्णितां क्षण्यानां कृष्णितां कृष्णिते कृष्णितां कृष्णितं कृष्णितं कृष्णितं कृष्णिते कृष्णितं कृष्णिते कृष्णितं कृष्णितं कृष्णितं कृष्

👙 पुढारी

सिंहगडच्या सौरभ मोहोळकरला सुवर्णपदक

ग्हाचित्रप्रात्त्रपातील **मेकॅनिकल** महोक्शाल्यातील मंग्रीतकाल इंजिनआरंग किमागात चतुर्भ वर्षात अभियांक्रिकोर शिक्षण येत असलेला स्रोत्भ प्रत्यन मोहोळ्कर या विद्याश्वामि आंतरराष्ट्रीय स्टुडेट ऑलिप्यिक खेळामध्ये सुग्राप्यक विकटो, सल्य दुसऱ्यांदा तो सुवर्णपदकाचा मानकरी

उरल्याची माहिती महाविद्यालयाचे प्राप्तार्थ डॉ. कैलाश करोंद्रे यांनी दिली प्राणाय सं, कालाग्र बसार पाना गरता पुटंट ऑलिम्पिक असीस्त्रिपान आसीनत १८ वे २१ बानेवारी या कालवर्धात मलेक्यात आयोजित काल्यात आलेल्या रहुंडर ऑलिम्पिक ऑलराष्ट्रीय पातडीयरील बेंडर्मिटन खेळामच्ये सीरण प्रसास मोझेळकर यांनी सुवर्ण पडक पटकाविले आहे.

बापूर्वी सौरभ मोझेळकर वाने २२ वर्षे क्योगटातील दुहेरी मध्ये २२ तथ कमानदावाल पुरसे मध्य अंतिरराष्ट्रीय कामणिये कालन गाँव मेडल व ओहा मेडल (फाल्यनदक) मिळविश्ले आहे. याव्यक्त प्रसन्न म हिडिळकर, माध्यवीमोहोळकर, प्रा. तुमार मुळे, प्रावार्थ की केलाश करांडे, की. एकि उपवार्थ सह महाविद्यालगातील कर्मधाःयांनी अभिनंदन केले.

My Solapur Edition 25 Jan, 2019 Page No. 4 Powered by | erelego.com

विद्यार्थ्यांनी स्वत:च्या गुणांनी वेगळी ओळख तयार केली पाहिजे -डॉ.शेरॉन भोपटकर

पंढरपुर : प्रतिनिधी

अभियांकिकी प्रशासिकालवान रविवारी दि, ६ रोजी अभिवात्रिकीचे शिक्षण

चेत असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी जिओ

आरंभया प्रकलपाचे उदघाटन रिलायन्स

तिओं कंपनीच्यावतीने करण्यात आले

असल्याची माहिती महाविद्यालवाचे

प्राचार्य हाँ, कैलाफ कराँडे यांनी दिली.

कराँडे, डॉ. मुनौर सय्यद, देव्यका सर्वित नाईर, सोलापूर सिरगड

अभिवांत्रिकीचे पाचार्य हाँ अंकर

नवले, वॉ. राक्श्री बाढमे आदी

करण्यात आले.

▶दोन दिवस विविध कार्यकनाचे आयोजन ▶विद्यारवीमध्ये आनंदाचे वातावरण

गंच्या इस्ते दीपप्रज्वलन करून

या प्रसंगी प्राचार्य डॉ. कैलाश

े पुटारी

सिंहगडमध्ये इंजिनिअरिंगच्या विद्यार्थ्यांसाठी जिओ आरंभ प्रकल्पाचा शुभारंभ

पंढरपूर सिंहगडमध्ये सावित्रीबाई १२०-३ मेर्वर २००० वेते फुले यांची १८८ वी जयंती साजरी

पंदरपुर (प्रतिनिधी):- कोर्टी (ता.पंदरपूर) वेथील एस.के.एन.सिंहगड फॉलेज ऑफ इंजिनि अरीम ालयात क्रांती ज्योती सावित्रीबाई फुले यांची १८८ वी जयंती निमित्त तकाराम

आधीजित करण्यात आले होते. सिंहगड अभियात्रिकी महाविद्यालयात सावित्रीबाई फुले

SKNSCOE IN MEDIA

यांच्या प्रतिमेचे पूजन प्राचार्य तकाराम चित्रणीकर, चारुशिला कुलकणी, डॉ.चेतन पिसे, डॉ.संबंट रवचनारे. या अजली

1

मान्यसरांच्या हस्ते दीपप्रान्सलन करून कार्यक्रमाची सुरवात

हा फार्यक्रम यशस्त्री करण्यासाठी सिंहगड महाविद्यालयातील सर्व वि व शिक्षकेतर कर्मवान्यांनी परिश्रम मेतले.

तुमच्याकडे अद्यावत ज्ञान असेल तर तुम्हाला नोकरी मिळणारच : डॉ. बाहबली कंदळे

पंढरपुर सिंहगड मध्ये 'मशीन लर्निंग'

पंढरपुर (प्रतिनिधी):- सावित्रीबाई फुले शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित, एस. के. एन. सिंहगड कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग कोटी, पंढरपूर महाविद्यालयात 'मशीन लर्निंग' या विषयावर इलेक्ट्रॉनिक्स अँड टेलिकम्बनिकेशन इंजिनिअरींग विभागामध्ये सात दिवशीय कार्यशाळा संपन्न झाली असल्याची माहिती महाविद्यालयाचे प्राचार्य दाँ कैलाज करांद्रे ग्रांनी दिली

या विषयावर कार्यशाळा संपन्न

सिंहगड अभियांत्रिकी महाविद्यालयात आयोजित केलेल्या कार्यशाळेचे उदघाटन महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. कैलाश कराँडे. इलेक्ट्रॉनिक्स अँड टेलिकम्यनिकेशन इंजिनिअरींग विभाग प्रमुख प्रा. अल्ताफ मुलाणी, श्रीनाथ बिराजदार, प्रा. गणेश शिंदे, प्रा. सूर्यकांत पाटील आदी मान्यवरांच्या हस्ते सरस्वती पूजन करून दीपप्रज्वलनाने कार्यक्रमाची सुरुवात करण्यात आली.

सिंहगड महाविद्यालयात हि कार्यशाळा २४ डिसेंबर ते ३० डिसेंबर या कालावधीमध्ये आयोजित करण्यात आली होती. या कार्यशाळेचा उद्देश विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास करून अध्यासपर्ण विद्यार्थी घडवण्याचा होता. या कार्यशाळेसाठी पुणे विद्यापीठातील रिसर्च स्कॉलर श्रीनाथ बिराजदार, गणेश शिंदे यांनी मोलाचे मार्गदर्शन केले. हि कार्यशाळा तृतीय वर्षात अभियांत्रिकीचे शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी आयोजित करण्यात आली होतो.

ही कार्यशाळा यशस्त्री पार पाडण्यासाठी समन्त्रयक प्रा. सूर्यकांत पाटील, प्रा. बिराजदार गणेश सह महाविद्यालयातील सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी परिश्रम घेतले

पंढरपुर सिंहगड मध्ये रिसेन्ट टेन्ड्स इन हिट एक्सचेंजर विषयावर कार्यशाळा

पंडरपुर (प्रतिनिधी)। कोटी ता.पंडरपुर) वेथील ए.के.पर-शिक्षड कॉलेन ऑफ ऐतिवरींग महाविद्याल्यातील वकानक ब्राजनिकाम विभागत विभिन्न देन्या देन हिट प्रकारिक या विभागत एक आउठा । अपनी होता है नार्यक्रम अपनी आज असाहिता संग्रह आणी अक्रयाची आसाहिता संग्रह आणी अक्रयाची महिता सर्वाहिता स्थापिका संग्रह या कार्यक्रमावित स्थापिका

स्थात कार्यात आही. यार्थकी प्रमुख पाहुने ठ. १२- के साने सह सर्व मान्यवरादा महाविद्यालयाच्या जाने प्रापात ही. गैजान कर्यार्थ

या कार्यावार्य व्यक्तिस्थारम् । भाग्य भाग्येतराव्याचा स्वत्र कार्य विभिन्नार, विभाग्य कृतवार्यः , व्यक्ति । व्यक्तिस्थारम् । विभाग्येत्व विभाग्येत्व

पंढरपूर सिंहगडचा शुभम तांदळे अविष्कार-२०१८ मध्ये प्रथम

एन, सिद्धान्त वा"लेख ऑफ इन्हिनियाँ । सोटी, पंतरपूर सिहपट विश्वभाग बाद, प्यस्तु सिहार । स्रो वेच लगानी का प्रश्नुद्ध स्मायरू अंड उनिश्वसीन विभागान तुनीव वर्णना उन्हें स्मायर्थिक स्माय्य व्यक्ति कु सुरूम पर्यक्ष सांद्रके या विवादयनि जिल्हास्त्रीय अधिकारर-२०१८ मध्ये सांदर

संलापुर विद्यापीदाच्या जिल्हास्तरीय अविकास-२०१८ मध्ये प्रथम क्रमांक मिळकियाब्द्रत सुभन तादहं वांचे जभिनंदन क्रमान प्राचार्य हो. केलाब करहे.पा. सुनाव मिल्डे आर्थ.

के जिसान - प्रश्ने हरण क्षेत्र के क्षेत्र क

पंढरपुर सिंहगड मध्ये मशीन लर्निंग या विषयावर कार्यशाळा संपन्न

पंजरपुर(प्रतिनिधी)ः साविश्रीबाई कुले शिक्षण प्रशास्त्रण प्रदेश स्वावित, एस. के. एन. सिव्यद्ध सावित, एस. के. एन. सिव्यद्ध सावित्य आंग्रा इंकिनियालयान मार्गीत क्षण्य, मार्गीत्यालयान मार्गीतिका अंत्र सावित्यस्त्रपुरिकामा वृंतिनियालया अंत्र संवित्यस्त्रपुरिकामा वृंतिनियालया सावित्य प्रावृंत्रिकामा अस्ति सिव्यक्तीय स्वावित्यस्त्रपुर्वे अस्ति सिव्यक्तीय स्वावित्यस्त्रपुर्वे अस्ति स्वावित्यस्त्रपुर्वे अस्ति अस्ति प्रवृंत्रपुर्वे अस्ति स्वावित्यस्त्रपुर्वे अस्ति स्वावित्यस्त्र अस्ति स्वावित्यस्त्रपुर्वे स्वावित्यस्ति स्व

भावता व्यक्तिकार अस्ति ।

प्रतिक्रित व्यक्ति ।

प्रतिक्रित विक्ति विक्ति ।

प्रतिक्रित विक्ति विक्ति ।

प्रतिक्रित विक्ति विक्ति विक्ति विक्ति विक्ति ।

प्रतिक्रित विक्ति विक्ति विक्ति विक्ति विक्ति ।

प्रतिक्रित विक्ति वि

आर्जी.
शिंहगढ महाविद्यालयात हि कप्रवेशाल्य २४ डिवेंबर ते ३० हिसेंबर या कालावधीमध्ये आयोजित करण्यात आली होती. या काविशालेया उद्देश विद्याद्योचा साळवा उद्ग्रेश विशाश्योव सर्वागीण विकास करून अभ्यासमूर्ण विधारी प्रवण्याचा होता.

होता.

या कार्यजाळंसाठी पुणे
विद्यानीपातील रिक्तर्स स्थालिक श्रीनाथ विश्वकादार, गणेश श्रिये श्रीनाथ विश्वकादार, गणेश श्रिये श्रीनाथ विश्वकादार, गणेश श्रीये श्रीनी मोजाचे गागेद्वका केले. हि कार्यकादा विद्याव्याचीला अपस्ती स्थान विद्याव्याचीला श्रीमाणिक सम्भवनाय श्रीमाणिक सम्भवनाय हो कार्यकाव्या आस्त्री होती. हो कार्यकाव्या आस्त्री होती. श्रीमाण्या श्रीकार्यकादाला स्थान श्रीमाण्या श्रीकार्यकादाला स्थानी श्रीमाण्या श्रीकार्यकादाला स्थानी श्रीमाण्या श्रीकार्यकादाला स्थानी श्रीमाण्या श्रीकार्यकादाला स्थानी स्थान स्थानीयाला स्थानी

पंढरपूर सिंहगड मध्ये उद्योजक-व्यवसाय कार्यशाळा संपन्न

पंतरस (प्रतिनिधी) कोटी (ता.पंदरपर) केशील इंगिनिअरींग विभाग न इंट्रलेन देक्तवर्षन्द संत शंच्या संयुक्त विद्यामने होने दिवशीय उद्योजक-व्यवसाय सर्वामाला आचोरित करमान आली खेती हि कार्बराका उत्पाहत संन्य वाली असल्याची पादिती महाविद्यालयाचे प्राचार्य हाँ, कैलान करोड़े

कार्कालीचे उद्यास प्राचार्व सं.केलाव समारे. व्यक्तिसत्त इतिनिक्षांगि विभाग प्रमुख द**ै**। विद

अस्ताम महिन्त सुप महत्ताने अस्ते, व्यवसाय स एकति करून कलाम जारा करता होते, आजणा काळत नेको स्था ळळालाक जार पेमा पिळतेल, क्यून विद्यास्त्रीती संस्ती येमा व्यवस्थाना प्राप्तान्य दिले पहिने, तुन्हीं जो व्यवसाय करणार आहे तो व्यवसाय वर आस्ताला यांच्य काराता का आस्ती को मका करू असे पत प्रतिक हालबाट पानी बोल्जामा शांभितले. विद्यार्थामी विचारलेल्या प्रदांना प्राणंदर्शन प्रतिक बालवाहे, करिया कोमाणळे पांनी उतरे दिली.

यशस्त्री नाही होता आले तर चालेल पण आई

व्यवसारिक्षण नाजारन वर्णाणा पुत्र वहाँ । वृष्णण जानामा वर्णाणा कर्णा वर्णाणा कर्णा वर्णाणा कर्णा वर्णाणा कर्णा वर्णाणा कर्णाणा कर्णा वर्णाणा कर्णा वर्णाणा कर्णा वर्णाणा कर्णा वर्णाणा कर्णाणा कर्णा वर्णाणा कर्णाणा कर्णा वर्णाणा कर्णा वर्णाणा कर्णाणा कर्णाणा कर्णाणा कर्णाणा वर्णाणा कर्णाणा वर्णाणा वर्णाणा कर्णाणा वर्णाणा कर्णाणा वर्णाणा वर्णाणा वर्णाणा कर्णाणा वर्णाणा वर्ण

Advik 2020

सिंहगड महाविद्यालयात कार्निवल २ के १९ चे शानदार उद्घाटन

मिरगरपध्ये जिओच्या आरंभ या प्रकल्पाचे उदघाटन प्रमंगी प्राचार्य डॉ.

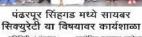
लाश करांडे, डॉ. मुनीर सस्यद, डॉ. शंकर नवले, डॉ. राजश्री बाडरो

पंडरपुर : सिंहराड मधील कार्निवल २ के १९ वे उदघाटन करताना प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे सोवत मान्यवर.

पंढरप्र सिंहगडमध्ये कार्निवलचे उद्घाटन दोन दिवस विविध कार्यक्रमांचे आयोजन

पंडरपुर (प्रतिनिधी) : बोटी (ता. पंडरपुर) वेबील सिंहगड इंजिनिऑरंग महाविद्यालयात आयोजित केलेल्या कार्निवल २ के १९ वा सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे उद्धाटन शकवारी मान्यकरांच्या हस्ते करण्याव आल्याची माहिती प्राचार्य हाँ. कैलाश करांड यांनी दिली. कार्निबलचे उदबाटन प्राचार्य डॉ. कैलाझ कार्रिड, इस्टेट मॅनेकर कर्नल भागोला, डॉ. चेतन पिसे, डॉ. खींड व्यवहारे, प्रा. धनंबय मोहिते, प्रा. श्रीनिवास गंडेवार, प्रा. सुभाव पिगळे, प्रा. अल्वाफ मुलामी, डॉ. स्वानंद कुलकर्मी, डॉ. संपतराव देशमुख, प्रा. अनिल निकम, प्रा. शिवाजी पवार, प्रा. नंदकिशोर पुले प्रा. यशवंत पवार आदी मान्यवरांच्या हस्ते करण्यात आले. महाविद्यालयातील विद्यार्थ्योंनी ट्रॅडिशनल डे, फ्रुट स्टॉल, फर्नी गेम, संगीत शेला-पागोटे, नाटक, तबला बादन, मिस सिंहगढ व मिस्टर सिहतड आणि विविध कलागुणदर्शनमध्ये वैदान्टिक गावन, समृह नृत्य, समृह डान्स, लावणी, फॅजन श्रो असे विविध सांस्कृतिक कार्यक्रम संपन्न जाले.

प्रतिनिशी / पंढरपूर कोर्टी (ला. पंढरपूर) वेथील एस. के. एस. सिहमद कालेल ऑफ डॉलेलि अपींग महाविद्यालयात यन विक इटीची साववर सिक्युरेटी या विस्थावर कार्यशाला आयोजित करण्यात

या विश्वासः कार्यस्थातः कार्यप्रित्य करण्यातः आसी अस्थानार्थी साहित्यी सृत्यीवरात्राच्या प्रतासं त्रां, स्वान्या स्वान्या साहित्या स्वान्या अस्थानार्था कार्या स्वान्या कार्या अस्थानार्था कार्या कार्या स्वान्य त्राः अस्थान साहित्य स्वान्य त्राः अस्थान साहित्य स्वान्य स्वान्य कार्या स्वान्य कार्या सुरुप्ता आसी साम्युप्ता आसी सुरुप्ता आसी साम्युप्ता आसी सुरुप्ता स्वान्य स्वान्य आसी सुरुप्ता स्वान्य स्वान्य आसी सुरुप्ता स्वान्य स्वान्य आसी सुरुप्ता स्वान्य स्वान्य आसी स्वान्य स्वान्य स्वान्य साम्युप्ता स्वान्य हो, केल्या कार्येव स्वान्य सामित्य सा

पंदरपूर सिहनड अभियांत्रिकी महानिद्यालयात

यावर कार्यशाळा आर्मीनिक करण्यात आसीला या कार्यशाळी पर एक. आर. ही. , पीवारणी विद्या-सेव्यात विद्यालयों विद्या-सेव्यात विद्यालयों विद्या-सेव्यात विद्यालयों केवार सेव्यात विद्यालयों केवार सेव्यात कर्म कार्यशाळी संस्थालयां कार्यशाळी संस्थालयां कार्यशाळी संस्थालयां कार्यशाळी संस्थालयां कार्यशाळी स्थाल कार्यशाळी स्य

मार्गदेशन व प्रावटकाल्स होणार आहेत. ही कार्यशास्त्र व्यवसी कारणात्त्राणी म कार्यवास्त्राचातील सर्व हिंध व शिक्षकेतर कमंद्राणी परिश्रम मेत आहेत. या कार्यक्रमाणी पुरमांचात्त्र आभार प्रदर्शन प्रा. संदर् टाकळीकर यांनी केले.

पंढरपुर सिंहगड इन्स्टिट्यूटमध्ये प्रजासत्ताक दिन उत्साहात

15

प्रतिनिधी/पंडरपूर सायितीबाई फुले शिक्षण प्रसा-रक मंडळ संबंधित, एस. के. एन. मित्रम कॉलेन ऑफ ईंगिनिअरींग कोटी, पंडरपूर महाविद्यालयान ७० बा प्रनासताक दिन भोठ्या उत्साहात

भागता करण्यात आला. प्रारंभी पंडरपुर सिंहगड इनिटटपुटचे कॅप्पस डायरेक्टर डॉ. केलाश करांडे यांच्या इस्ते ध्वजारोहण करण्यात आले. यावेळी | सिक्युरेटी कर्मचारी व सिंहगट

पर्य मेहन्य संस्कृति व विक्रम्य मान्यस्यान मान्यस्यान स्वर्णमान्यस्य संस्कृति उत्तरिक्त हात. परिवार स्टूलन्या विद्यालयी व्यापना य मान्यस्यान कार्यक्रम वसस्यी करण्यानाती सर्व विद्यालये व मान्यस्या विता विद्यालय क्षणिक स्टूलस्या विद्यालयोगी कार्यवालयोगी कर्मन्यस्य विद्यालये व अभ्यार य अधिवातिको विद्यालये कार्यस्य विद्यालयोगी स्वर्णमानी स्वर्णमानी विद्यालयोगी केली.

चीनच्या कॅमस्कॅनर ॲप्लिकेशनला टक्कर देण्यासाठी इंडियाचे स्कॅनडटइंडिया ॲप्लिकेशन

जाहेत नाही दिवसप्पान वास्त्राचे ऑक्ट्रकेट्टा कर करवाणा स्थित हेतू समक्ष्य मेट आहे. वि.में बंदरवीनाच्या ऑक्ट्रकेट्टा मा हरकर केपायाड़ी पंतरम् विस्तरका भागी हिंदाची क्षेत्रका विकट मांगी हरता गया रहता नाहित हैंगानी में क्षा

पंढरपूर सिंहगड मध्ये सॉफ्टवेअर टेस्टिंग

पंडरपुर सिंहमड अभिवांत्रिकी महाविद्यालयाची ग्रामीण विभागीय संस्था म्हणून निवड महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण शिक्षण समिती कडून सामाजिक उद्योजकता, स्वच्छता, प्रतिबद्धतेसाठी नियड

भी प्राथम प्रश्नित विकास के प्राथम कर प्राथम है जिसे हैं है है जिस के प्राथम के प्रायम के प्रायम के प्राथम के प्रायम के प्राय

तरुण भारत 🚌

सिंहगडमध्ये 'डेटा सायन्स'वर वेबिनार

वातीहर रहाप्त एस के एन गिडाड ऑक्सिक्स महाश्रियाजसात स्टेम्ब्यूट सन्दान और हिंक्केलिन निभागत हैं। स्टब्स वा निभावत सीर्याज स्टिंग अमेरिन क्राप्ता आति हैं। हैं। हैं केलिन सीर्याज संस्त माली अस्त्याची गरिन्दें हाराई हैं। केवल कार्ड मार्ने क्रिके

महाविद्यालयातील साबन्स और इंशिनीआरिंग म्पुटर सामन्य अत्र हरनाआस भागानीत स्टुडेन्ट असीसिएमन भीग व जाय है जाय इन्ट सापर यांच्या असर्वत स्थान विभागत हेट सापन्य विभागत ऑनलाईन जान्याने

वातचंद्र अभिपतिकी महानिधानम् सामग्री यांनी डेट साधना ज स्वतान कार्यक्रिया है देश सामान स्वतान स्वत

. ८ मार्च, नि. वही एन होनमाने, प्रक प्रत्यापना (मी.वी.)

एक्टेड डॉला एडिडिको देख प्र. की हिन्दी, बार्ग है देख परण्या दुर्गा गाँचित में कि परण्या की मार्चित परण्या है दिशे परिवर्ध के प्रतास है दिशे पर्याप्ता में पर्याप्त है देख प्रयाप्ता मेंद्र पर्याप्त है देख प्रयाप्ता मेंद्र पर्याप्त है देख प्रयाद्या मेंद्र पर्याप्त है देख प्रयाद मेंद्र पर्याप्त है देख प्रयाद मार्चित और प्राप्त मार्चित की मार्चित मार्चित है देख प्रयाद मार्चित है देख प्रयाद पर्याप्त मार्चित है देख पर्याप्त मार्चित मार्चित है देख पर्याप्त मार्चित प्रयाद मार्चित है विश्व पर्याप्त मेंद्र मार्चित है पर्याप्त मेंद्र मुख्य मार्चित है

्र पुढारी

सिंहगडच्या शिवाजी मेटकरी यांची सौदी अरेबिया कंपनीमध्ये निवड

पेकपुः, प्रतिविधां त्रारण्याध्यापः आंपणातिकां त्रिष्ठण शेवात याव्यक्षिका होत्र त्रारणेशे व विधाननीता गार्मीविक संपत्ति के विधाननीता गार्मीविक संपत्ति तित्र पंतरपुः) त्रेशील एतः, ते. एतः, पिक्रणः सरित्र अतिक र्वाति त्रिष्ठणः सरित्र अतिक र्वाति त्रारणः महानियादणातीता स्वत्रात्ति व प्रतिविधाननीति विधाननीति स्वत्रात्ति व प्रतिविधाननीति । स्वत्रात्ति व प्रतिविधाननीति । स्वत्रात्ति व प्रतिविधाननीति । स्वत्राति व प्रतिविधानने एतः, एवः, सी.

अस्तरकरात्रीपाणीश्वादिरप्रदर्शापूर्व अस्त्रमम्, राज्ञाने अस्तिव विश्वदान्ति स्वास्त्रम् राज्ञान्ति विश्वदित्ति स्वास्त्रम् स्वास्त्रम् अस्ति अस्तिव विश्वदित्ता स्वास्त्रम् वर्षानंतर ९ हजार रिवाल डॉर

पद्धती ही अल्कृष्ट असल्यान मी आज परदेशातील नागां कर पंपनीत मेकॅनिकल हीजीनपर प्राप्त नोकरी सिळत् शकलो. जिलाजी मेटकरी

प्राथविक अर्थक (भावजी पंरत्यक अर्थक (भावजी पंरत्यक वार्च प्राचार्य को कैला का स्वादेह को स्वीत क्यान्यक्ति का स्वादेह को स्वीत का स्वादि की प्राथवी बार्ची, प्रा. स्वादि प्राथविक अर्थित का स्वादि प्रायविक अर्थित का स्वादि स्वाद्यक्ति स्वाद्यक्ति, प्रा. स्वाद्यक्ति स्वाद्यक्ति, प्रा. स्वाद्यक्तिक स्वीते, प्रा. स्वाद्यक्ति स्वाद स्वाद्यक्ति स्वादेश, प्रा.

SKNSCOE IN MEDIA

'सिंहगड'मध्ये सायबर सिक्यूरिटी विषयावर कार्यशाळा

🗸 पंकरपूर/प्रतिनिधी

कोर्ट (ता प्रदम्) विदेश एम के एक विकास गोरीना उन्हेंग होनीकारिया स्वीवास्तात के किंद देवी स्वावस विकादीलें के विभावता स्वीवास्तात अविदेशन कारास आही अस्त्याची महिंदी स्वीवास्ताची प्रार्थ केला गाँउ को विस्ती ता सर्वाच्यालयें अपापन

करते वाली दिली.

या कार्यशादिके उद्धारता प्रशास वर्डे. केलाना करोडे. इ.स.जास्ट्रेस जार्थेश, आ. उन्होंच समाज, आ.अभिजीत सक्तुक, इ.स.सुमाप जिल्लों, इ.स.सुमा सुमान जार्डी माञ्चासास्त

तरुण भारत

सिंहगडच्या विद्यार्थ्यांना परीक्षेत गोल्ड मेडल

स्थानमा और विनिक्तं आणि विभागात सांफाने आ टेस्टिंग (बेन्युअस) या विषयाका विविधा आयोजित फरण्यात आले होते. हे वेविकार योजधा असारात संगत इस्ते असानाची याहिती महाविधातसाचे प्राचार्य ही. केतारा कराड यांची दिली. सिंहारह महाविधातस्यातील कविद्रार सायन्स और इतिनीआरिंग

पंढरपूरः प्रतिनिधी ः नॅशनल रूल डेव्हलपमेंट

फाऊंडेशन कर्नाटक राज्यातील बेळगाव यांच्या

कडून देण्यात येणारा शैक्षणिक सेवा गौरव पुरस्कार

पंतरपर सिंहगड इंजिनिअरींग कॉलेजचे पाचार्य

डॉ. कैलाश करांडे यांना नकताच जाहीर झाला असल्याची माहिती अंतरराज्य पुरस्कार वितरण

कोर्टी (ता. पंढरपूर) येथील एस. के. एन. सिंहगढ कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग महाविद्यालयात

गेल्या अनेक वर्षापासून शैक्षणिक क्षेत्रात उहाँखनीय

कार्य करीत असलेले प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे

यांच्या शैक्षणिक कार्याची दखल घेऊन कर्नाटक,

महाराष्ट्र, गोवा बेळगाव यांच्याकडून अंतरराज्य पुरस्कार देण्यात येतो. हा पुरस्कार महाराष्ट्रातील

पंडरपुर सिंहगढ इंजिनिअरींग कॉलेज चे प्राचार्य डॉ.

कैलाश करांडे यांना जाहीर झाला असून हा पुरस्कार

पंडरम् । पुत्रमे सुन्तरेसा स्थ्येते (श. पंडरम्) रेखालस्य से यहा क्रिकास स्थालस्य से यहा क्रिकास स्थालस्योते । स्थालस्यानस्थालस्य स्थालस्योते रेखारियस्य स्थालस्यानस्थालस्य स्थालस्यानस्थालस्यानस्थालस्यानस्थालस्य स्थालस्यानस्थालस्य

चन माहता लागटह हा एक भारतीय बहुराष्ट्रीय तंत्रवान कंपनी आहे. वो माहिती तंत्रवान आणि स्पनसाय प्रक्रिया आळटासोसिंग

३९ मे २०२९ रोजी बेळगाव येथील अंतरराज्य यांना जाहीर झाल्याने सिंहगढ परिवारात आनंदाचे

पंढरपूर सिंहगडच्या ३ विद्यार्थ्यांची टेक महिंद्रा कंपनीमध्ये निवड

इलेक्ट्रांतिकस और टेलिकम्युतिकेशन इंग्रिनिकरीय विभागतील सीगाली तकले आणि वर्तम्युटर साध्यस और इंग्रिनिकरीय निभागतील अस्पेती प्रतित, जीतना इक्के या विद्याल्यांची कंग्रम इंटरब्ब्युक्टे नियंत्र करण्यात अस्पी आहे

Sciapur Enition Dec 10. 2020 Fage No. 6 Newspaper.cucheri.co.in

😩 पुढारी

समितीकडून देण्यात आली आहे.

continue recognition on the continue recognition of the continue recognition recognition of the continue recognition of the continue recognition of the continue recognition of the continue recognition recognition of the continue recognition recogniti

(मॅन्युअल) या विषयावर ऑनलाईन वेविनार संपन्न

(मेंचुआल) या जियावार प्रत्योग कामुख्यों, मान्यतंत्रण टेस्ट प्रोमीनआ, यांचे अदिस्तादे स्थालस्त हाले. अटाव्यक्त प्रतिश्चे एवं आखातात्री य परित्री तिवासम्बद्धाः मूण्यतं निवास्त्रणीत्रा वांचीस्त्रणात्री मान्यतंत्रण हिंदित परित्रण मान्यत्रणा हिंदित, भागे साच्या हिंदित, प्रतिश्च तिवास्त्रणीत्र प्रतिश्च काम्यतंत्रणीत्र हिंद्रमा स्वाचीन स्थालपीत्र क्षांचीन प्रत्याचीन हिंद्रमाणीत्र मान्यत्रणीत्र क्षांचालात्र कार्यपूर्ण हिंद्रमान्त्र मान्यतंत्र हिंद्रमान्त्र मान्यतंत्र हिंद्रमान्त्रणीत्री प्रधान मान्यत्त्र मान्यत्र मान्यतंत्र मान्यतंत्र हिंद्रमान्त्र मान्यतंत्र मान्यतंत्यतंत्र मान्यतंत्र मान्यतंत्यतंत्र मान्यतंत्र मान्यतंत्र मान्यतंत्र मान्यतंत्र मान्यतंत्र मान

केरारा करारे कोने पांची पास करना. सामिक्सामार्थीक मेजियूस समान और इंजिनेसारी विचार प्रमुख आ नामीक मानदा सामान और इंजिनेसारी आ रोबेट रामकीका पांची रिकार सामानात प्रमुख भाग पार्टिन, अनेवार्की सामार्थी को मानदारी अंताम रामती. सामार्थी को मानदारी अंताम रामती. अंतिकार सामार्थी कामार्थी अंताम रामती. अंतिकार सामार्थी कामार्थी अंताम रामती. अंतिकार सामार्थी कामार्थी का

पंढरपूर सिंहगडच्या

यशात मानाचा तुरा

प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे यांना

मठाधिश उपस्थित राहणार आहेत.

भागातील विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी शिक्षण क्षेत्रात

उत्कृष्ट शिक्षण देऊन अनेक विद्यार्थ्यांना नामंकित

कंपनी, शासकीय क्षेत्रात तसेच नोकरी मागण्यापेक्षा

मोकरी देणारे तरूण उद्योजक तथार करण्यात करांडे. सरांचा सिंहाचा बाटा आहे. अभियांत्रिकी शिक्षण

क्षेत्रातील एक अभ्यासू व्यक्तिमत्य म्हणून डॉ. कैलाश

क्षेत्रातील उल्लेखनीय केलेल्या कार्यांची दखल

घेऊन नेंशनल कल डेव्हलपमेंट फाऊंडेशन बेळगाव

यांच्याकडून अंतरराज्य पुरस्कार पंडरपूर सिहगड

इजिनिअरींग कॉलेजचे प्राचार्य डॉ कैलाज कराडे

अनेक वर्षापासून अभियांत्रिकी शिक्षण

यानिकालमाने प्रामार्ग हो
केलासा कार्यं है प्रधानार्थ
हो, स्वानंत कुणकर्ता, होने
कार्यिक प्रधानार्थ
हो, स्वानंत कुणकर्ता, होने
कार्यिक्स आ, सभीर कटेकर, हो
चेतन सिंग, हो, स्वानं कुणकर्ता,
हो, स्वानं कुणकर्ता,
हो, स्वानं कुणकर्ता,
हा, सम्बन्ध
हा, सम्बन्ध
हुलकर्ता,
हा, सम्बन्ध
हुलकर्ता,
हा, सम्बन्ध
हुलकर्ता,
हा, सम्बन्ध
हुलकर्ता,
हुलकर

करांडे यांचा संपूर्ण महाराष्ट्रात परिचय आहे.

पंढरपुर सिंहगडमध्ये इंटरनेट ऑफ थिंग्ज या विषयावर एकदिवशीय कार्यशाळा

defiutin kirt-kern दिख वा विकास स्वतिकारित आन्त्रमं प्रतिले सोण्युरा प्राप्ता और रिसी और विश प्रमुख श. कृत्या निर्देश संस

Sime of which साविकासमा समित्रुतः सकन श्रेष्ट इतिहिल्लीन विभागस्य वर्त सार्थ क्षेत्र कृत्युन्त रेवन ापनीन इसमें हो फैलाए

अँड, रहपान्या आनंदा आसक, वी.चम.चन.चनका वी. कोळे ता.मांगोला मो. १९२३३३३८३६

化张胡椒 जाहीर नोटीस प्रमुख ज्यूने हों. जी ती है। सहस्रे कहा की जा है हैंदे होने रांडे बस्य किए, सावार्यकारे बोलसमा हो, प्रीक्षीत महाही पणले, धाल हा शेरीक्या देश अहे. स देहतील रेटी महत्त्व तुबलम्बकारी बोच प्राप्त काले र्वाने आहे. होता व्यक्ति अनुस्ता । वित्र के होता व्यक्ति अनुस्ता ।

रो सेव दिवसीय बजरीताल बयाची करनागरी कीन्द्रा for very rid sha रेको स्कांत्रक प्र. रहिल medici sidikiki wasa

प्त. तांक्यक दिश्लो कोई का

पंडरपूर : 'सिंहगड'मधील कार्यशाळेस मार्गदर्शन करताना डॉ. पी. जे. कुलकर्णी.

पंढरपुर 'सिंहगड'मध्ये 'डेटा सायन्स'वर कार्यशाळा

तिसंगी : कोर्टी (ता. पंढरपूर) येथील एस. के. एन. सिंहगड कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग महाविद्यालयात कॉम्प्युटर सायन्स अँड इंजिनिअरिंग विभागात शिकत असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे यांच्या मार्गदर्शनाखालो 'डेटा सायन्स' या विषयावर कार्यशाळा झाली.या वेळी डॉ. पी. जे. कुलकर्णी म्हणाले, संगणक विभागातील विद्यार्थ्यांकडे आधुनिक तंत्रज्ञानाची माहिती असली पाहिजे. डेटा सायन्समध्ये आपण विविध प्रकल्प करू शकता. शिवाय अलीकडच्या काळात मार्केटमध्ये या टेक्नॉलॉजीला जास्त मागणी आहे, हेसुद्धा पाहता येते. 'रिसर्च'मध्ये काम करणाऱ्यांसाठी अत्यंत सविस्तर माहिती डॉ. कलकर्णी यांनी दिली.

पंदरपुर सिंहगडस्या वतीने इंजिनिअरींग क्षेत्रात

न्वरपूर ।राहगडच्या यतान झाजानअरांग क्षेत्रात करिअरच्या संधी या विषयावर ऑनलाईन वेबिनार संपन्न ऑनलाईन वेबिनारला ५०० इन अधिक विष्णव्योधा ज्यापूर्व परिस्ता

शैक्षणिक सेवा गौरव पुरस्कार जाहीर शैक्षणिक क्षेत्रातील अधिकारी, राजकीय नेते, शैक्षणिक क्षेत्रात प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे यांचे योगटान अतिशय महत्त्वपूर्ण असुन पंढरपूर सारख्या ग्रामीण

्र पुटारी

पंडरपूर : सिंहगडच्या एनपीटीईएल परीक्षेतील यश प्राचार्य डॉ. कैलाश कराँडे.

सिंहगडच्या शिक्षक-विद्यार्थ्यांचे एनपीटीईएल परीक्षेत यश

पंतरपुर (प्रतिनिधी)
कोर्टी (ता. गंडरपुर) वेशील
प्रस. के. एन. सिंहगड़ कोरील वंशील
प्रस. के. एन. सिंहगड़ कोरील वंशील
देविकारीयां प्रसादिवारावारील ४४
प्राध्याणकासद १८० विचामध्योती एन.
सी. टी. ई. एल. परीकेत प्रवस्तीत
वश संगवत केरानार्थी मादिती
प्रसादिवाराव्यामें प्राचार्य वॉ. केरानाथ
कराई यांनी दिल्ली.

कर्मोंड यांची दिल्ली.
वेज्ञहानाञ्चा सुधारित
शिवणसात्री राष्ट्रीय कार्यक्रम आर्थ.
आव र्.टी. आणि आव. आव. एत. सी.
कर्ट्टा जिलिश विवयर्थेक प्रतिस्थात्रित अच्यासक्रम आणि प्रसाणपत्र प्रदास कारणसात्रीत वेज्ञुक उपक्रम आहे.
आय आप री महास ने एस एक आर.
डी च्ला अंतर्गत पत्र पी दो दे एक वे राज्ञिक्तांत्र एत पी दो दे एक वे राज्ञिक्तांत्र एत पी दो दे एक वे राज्ञिक्तांत्र पा चा कार्यक्रमात शिक्षक का विद्यार्थी यांच्या सारिता ऑनकार्यन कोर्य उपलब्ध केरीला आहे. यासाती आप आप टी महास टी.सी.एस.च्या

मदर्ताने ऑनलाईन ष भेण्यात आली होती. सिंहगड पोण्यात जातती होती. तितारह म दाविद्यालयांवित्रण २५८ असे प्रकृश मिश्रम च विद्याची चा परीमेराजी बसले होते, यांचेब २६६ विद्याची व विद्याच उत्तर्गां कालो जातत. प्रा. अस्तित निकम-१६ %, प्राय्यापिका मिश्रम वानकर-१०५६, प्रा. संतोध वामाल-१७५%, प्रा. कार्वाच्यांत पुल-रद आणि प्रा. योगेश स्थित-वान मिश्रमकांत्री उल्चल यक्ष संयादन केलो आहे.

अग्नेः

महाविद्यालमातील उत्तीर्णं
महालेख्या विद्यारुगीचे व शिशकांचे
प्राचांचे व्यं शिशकांचे
प्राचांचे व्यं निर्माण महराहे , व्यं गीवता पिते, व्यं तिर्मिद्र व्यवस्थि, गा.
सुभाष पिताले, गा. श्लीवतास मंत्रस्था,
प्रा. अल्लाम मृहाणी आसीराह महाविद्यालमातील सर्व शिक्षक म शिशकांस्य कर्मचा-सांनी अभिनंदन केले.

My Solepur Edition 16 Jan, 2019 Page No. 2 Powered by : erelego.com

Advik 2020

पंढरपूर सिंहगड मध्ये मेकॅट्रॉनिक्स व इंडस्ट्री ऑटोमेशन प्रोजेक्ट कसे निवडावेत या विषयावर वेबिनार संपन्न

For the control of th

दामोदरे, प्रवीण गुळवे, श्रीकांत हेटकां शुभमहिबरकर, बैभव कोळवले, ऋतुरा

कोळेकर, अजय नवले, सुहास पवा

शुभम सूर्यवंशी या विद्यार्थ्य

लाखांचे वार्षिक पॅकेज मिळ

कैलाश करांडे, डॉ. स्वानंद

डॉ. राजश्री बाडगे, प्रा. समीर क

चेतन पिसे हाँ स्वानंद कला

श्याम कलकर्णी, प्रा. नामदेव स

श्रीनिवास गंजेवार, डॉ. अल्ताप

प्रा. अमोल कांबळे, प्रा. सूर्यकां

प्रा. दोपक कोष्टी, प्रा. अतुल र

आर्दीनी अभिनंदन केले.

कैलाश करांबे यांच्यासह प्राध्यापक वर्ग.

'सिंहगड'च्या २० विद्यार्थ्यांची आयर्लंडच्या एक्सेंचर कंपनीत निवर वैभव काळे, रणजित आसबे, शुभंर है काले

पंढरपूर : पुढारी वृत्तसेवा

कोर्टी (ता. पंढरपूर) येथील एस.के. एन. सिंहगड कॉलेज ऑफ इंजिनिऑरंग महाविद्यालयात अभियांत्रिकीचे शिक्षण चेतलेल्या २० विद्यार्थ्यांची जगात नामवंत असलेल्या एक्सेंचर कंपनीत कॅम्पस मुलाखतीद्वारे निवड करण्यात आली असल्याची माहिती सेंटल प्लेसमेंट विभाग प्रमुख प्रा. जयप्रकाश पितांबरे यांनी दिली.

एक्सेंचर आयलैंड येथील परदेशीय कंपनीत पंढरपूर सिंहगड अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील कोमल राऊत, ऐश्वर्या देशपांडे, सोनाली गांबे, अनघा जडल, गौरांग कर्वे, नीलेश लेंगरे, समित नवले, प्रमोद राकत, प्रिया वाळुजकर,

Solapur Edition Dec 14, 2020 Page No. 6 newspaper pudhari.co in

पंढरपूर सिंहगडच्या ९३ विद्यार्थ्याची यशस्वी ग्रुप कंपनीत निवड

महाविद्यालयातः अभियांत्रिकीचे विक्षत्र पूर्ण केलेल्या १३ विद्यार्थीयी वश्त्रती हुए प्रा. जि. रंपमेत निवा इवसे आल्याची माहिली महाविद्यालवातील माराजिसामाराचे प्रकार्य हों. वेस्ताल

दोर्ही, फेडरपुर स्थापनेच्य पहिल्या क्षांपरहुत्त्व विद्यविद्वित विकास ही सिंहाड की ओळाड बनलेली. उत. समीर तर्रवक, डॉ. चेतन निते, डॉ. क्याम

वैश्वमिक निकलाच्या बावतीत विद्यापीद्यत रार्वेशमः आहे.

रहविद्यासर नेहमीच अंजार चहिले आहे. पर्वर्षे युद्धः पेकॅनिकतः इंजिनिआरीन विभागतील नेवन देवगरे, आदिमने आदेशहः नहाबिद्यालयारीह होंदर बलाईच बंकरतमाचे ज्येक रिशाम्बीना पायरी पार्टम, मानेत खोरे उद्या और आतान निव्हेंबेका समेव-पीरी अभिनेत वेले ट खिलाम पामावर्गीमुळेच निवासीरात उच्चाल स्थापी प्रस्माद काराम 📂 प्राचार्य डॉ. कैनास कराई यांची माहिती

SKNSCOE IN MEDIA

बतुन प्रवार, रुचिन होनाने, इतोकद्रीकल इंजिनिअरींग विद्याध्यांची चंद्रशपर हिंहरात महर्विद्यालकात केम्बात आलेना कॅम्पस इंटरक्यूदारे निवड करमात आरी अहे

हे उसी हिती. पहारिवासका पुरस्क प्रसादका हुएका प्रसादका अभि विश्वविक से कैंबक करते, उत्सवकों से समाद कुलाओं, एवं. के इन विद्वास अभियोतिती महिद्यासका सूचिया तसेव उत्तर असीचे तत्तासमूत असी हैनित अभिन्ता से पत्रवर्ष बाझे, ऐसामेन्ट अधिका

दुस्तवनी, ज. नमझे रावंत, ज. वीनियात वंतेया, म्हाविद्यालयातीत वॉम्प्युटर सामना औंड डॉ. अल्टाफ मुतार्ग, ज. अमित निवम, प्रा. सुवंतंत

on that are may a referre difficulty. School it stop following one obtains an extensive special and in referred decade.

As the state of the control could be a supplicated and of the could be a supplicated and of the control could be a supplicated and of the could be a supplicated and of the control could be a supplicated and of the could be a supplicated and of t

विभवतील शुभग सामग्रह आदी

कंपनीत निवड झालेल्या

विद्यासीचे महविद्यालयाचे प्राप्तार्थ

प्रा. अमोल बागल, प्रा.

पंढरपूर सिंहगड अभियांत्रिकी महाविद्यालयात

पंढरपूर सिंहगड मध्ये सायबर सिक्युरेटी या विषयावर कार्यशाळा

प्रतिनिधी / पंढरपूर कोर्टी (ता. पंढरपूर) वेथील एस. के. एन. सिंहगड कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग महाविद्यालयात वन विक इडीपी सायबर सिक्युरेटी या विषयावर कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली असल्याची माहिती महाविद्यालयाचे प्राचार्य हो केलाश करांड यांनी दिली.

या कार्यशाळेचे या कायशाळच उदघाटन महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. कॅलाश करांडे, प्रा. नामदेय सावंत, प्रा. अमील बागल, प्रा. अभिजीत राजगुरू, प्रा. सुभाष चिंगळे, प्रा. सुधा सुरवसे आदी मान्यवरांच्या हरते सरस्वती पूजन करून दीपप्रज्वलनाने कार्यक्रमाणी सुरुवात करण्यात आली. सुरुवात करण्यात आली. यावेळी उपस्थितांना प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे व प्रा. नामदेव सावंत यांनी या कार्यशाळेतिषयी माहिली दिली.

आयोजित करण्यात आलेल्या आवाजित करण्यात आगत या कार्यशाळेसाठी एम.एच. आर.डी. ,शिवाजी विचा-पीठ कोल्हापूर यांच्या संयुक्त विद्यमानाने पंदरपुर सिंहगड मध्ये दिनांक १६ डिसेंबर ते २१ डिसेंबर या कालावधीत संपन्न होणार असुन या कार्यशाळेल संगणक वापरताना काळजी कशी ध्यावी. ॲटक म्हणजे काय? व कसे रोखू शकतो, ई–मेल हैंकींग म्हणजे काय आणि स्थाचे तोटे. पासवर्ड कसा असावा मोबाईलचे कुतले अप सेकुर आहे व ते कसे ओळखावे. भारताची नन्त जाळखाव. भारताची सायबर लॉची पॉलिसी आणि नियम आदी विषयी सविस्तर मार्गदर्शन व प्रॉक्टिकल्स होणार आहेत.

ही कार्यशाळा यशस्त्री करण्यासाठी म हाविद्यालयातील सर्व शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी परिश्रम धेल आहेल. या कार्यक्रमाये सुञसंघालन व आभार प्रदर्शन प्रा. रबिंद्र टाकळीकर यांनी केले.

प्रतिकृति । प्रदेश । अस्त विकास प्रतिकृति । प्रतिकृति पंढरपुर सिंहगड मध्ये सॉफ्टवेअर टेस्टिंग निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांचे 🤉 (मॅन्यअल) या विषयावर ऑनलाईन वेविनार संपन्न

प्रा. भारत आदमिले, प्रा. विनाद साधना और इंजिनीओर्डन विधानात मोच्छ्ये इस टेस्टिंग (चेन्युअस) या विकासका वेडिनार आयोजित स्वस्थात आले होते, हे वेडिनार मोड्या

(मेनुजन) च विषयाचा प्रवीत चलुको, सांस्टवेजा टेस्टऑर्टीवेजन,

पांच अस्तार्थन व्यावस्त्र ज्ञान अस्त्र तही । स्त्रीति तहान प्या प्रात्त प्रेर्णने पांच अस्त्र तही । स्त्रीति तहान प्राप्त प्राप्त प्रेरणने वा विकास । स्त्रीति , स्त्रीत स्त्रीति , स्त्रीत्व । स्त्रीति । स्त्रीति । स्त्रीत प्राप्ति । स्त्रीति , स्त्रीत प्रतिक्ति । स्त्रीति । स्त्रातीति । स्त्रीति । स्त अधिया उत्पुत्त होता असा विश्वास महन्दिससमाचे प्राचार्व हो. केलार कराडे गाँगे राजेकी हाल केला.

हुगड टेविनकल इन्स्टिट्यूटची प्लेसमेंट मध्ये दमदार एंन्ट्री

मु (प्रमोद बन्सोडे) अधिवासिकी शिक्षण क्षेत्रात टेबिस्बल इनिस्टल्यूटने अन्यावधितव रूक संपादित करून अधिवारिकी विश्वपानी , जगतील मामंचित कंपनीनवे विद्यार्थना । देवन सिद्ध केले असर वा वर्षी सिरगड

स्थान वर्ष होने के कि कह रेज . प्रमुख पात अपने कार्य के कार्य कार्य हो इंग्रेस्त किया . इस पात अपने कार्य के कार्य कार्य होने के इस्ति के इस्ति हो इस्ति

१२२३ विद्यार्थीची एवसेंवर. कॉश्चित्रंट, इन्कोसिस या नामांकित कंपनीत निवड

अभिवांत्रिकी शिक्षणात संज्ञत सिरगड संस्केत केमात आसी होती.

पंढरपूर सिंहगडच्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीताच्या अविष्कार मध्ये पारितोषिक

पंतरपुर (मिशिनेषी) : वोटीं
(ता. पंतरपुर) वेथील एस. के.
एन. सिंहमंड कोले ज अपि,
एन. सिंहमंड कोले ज अपि,
इंजिनिअरींग महाविद्यालयात अपियां जिलींगे शिक्षण यंत्र असरतेल्या आंतार माने व प्रतिक कुलकणी या विधादयाना पुण्यम्लोक अहिल्यादेवी होळ्कर सीं आपूर विधायीटा च्याततीने आयोजित करण्यात आलेल्या अहिल्यादेवी होळेल्य सीं अप्तर्थाची माहिली प्राप्त आली असल्याची माहिली महाविद्यालयाते प्राप्त डॉ. केलाश कराडे यानी दिली. ५ जानेवारी २०२० रोजी विधायांचीठ स्नरीय आलेल्या आविक्यार प्राप्तर-सांत्रीकरण स्पर्धेत पंतरपुर सिंहमह अपियांचीली महाविद्यालयातील में से विकास इंजिनिअरींग में से विकास इंजिनिअरींग विभागातील अंतिक प्रतिक कुलक्रणीं या दोन विद्याल्यां

ऑकार माने

अधिकार माने
महाविध्यालयारील में के निकरल
इंकिनिअरींग विभागारील चतुर्थं
वर्षा तीर्ल अर्थकार माने हा।
विधान्यारी देखीय क्रमांक तर एम.
टेक. डिहाईन वे शिक्षण देते
विद्यालयारी प्रतिक क्रमांक तर एम.
टेक. डिहाईन वे शिक्षण देते
वर्षात्रेल अंतीय क्रमांक विकटला आहे.
अधिकार या प्रकरण क्षमधीत
सत्यारी असलेल्या विद्याच्याना सं रखानंद करावाणी, आ. प्रसाद स्वानंद कुलकणी, प्रा. प्रसाद कुलकणी ह्यांचे मार्गदर्शन लाभने.

प्रतिक कुलकणीं

प्रतिक कुलकर्णा परिपारिक प्राप्त ये लेख्या विचार्थ्याचे महाविचालमार प्राप्ताचे हैं. वैलाश करोड़े, हों. मेतन मिले, हों. रविंच व्यवहारे, हों. श्याम कुलकर्णी, हों. अल्लाफ मुलाणी, हां. अलिल निकम, प्रा- नामदेव राजलं, प्रा. सुधा सुरवसे, प्रा. श्रीवेदाश गजेवार आही सह महाविद्यालयातील अनेक सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांनी अभिनंदम बेस्ते.

पंढरपूर रिंहगडमध्ये ३ आंतरराष्ट्रीय शोधनिबंध परिषद संपन्न

मानांकित विद्यापीठातून २१८ शोधनिबंध सादर

🗸 पंडरपूर/प्रतिनिधी

कोटी (ला. पंढमपुर) येथील एस.के. एक. सिरुबाह कॉलेज ऑफ इंजिफिजरींग महाविद्यालयाव २ वे ४ जालेवारी या कालावथीत ३ ऑतसाहीय शोयनिबंध परिषद उल्साहात झाल्या असल्याची

काव्याओं केनेमाने हिता उत्कृष्ट महिला

संशोधक परापूर्व गौरवण्यात आले. गरिषद वजरवी करण्यासाठी परिषद् वजनती करण्यामाठी संभव देशमुख्य हो रचावाद कुराकणी, प्रा. अविता विकास, प्रा. श्रीवणीम कदम, प्रा. सहेंद्र काटकर, प्रा. सुभाष पिनळें, प्रा. अंजली पिसे, प्रा. श्राहेकांत्र गिह्ने आदीसह शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी गरिश्रम वेतले.

पंडरपुर: प्रतिनिधी-कोर्टी (ता. पंडरपुर) वेधील एक के, एन सिंहण्ड कॉलेज ऑफ इजिनिजरींग महाविधालयातील कॉम्प्यूटर सायन्स केंद्र इजिनिअरीग विभागतील शुभम तांद्रके या विद्यार्थ्योची जगतील नामकित क्रोतिशिया कंपनीत कॅम्पस मुलाखतीहारे निवड करण्यात असल्याची माहिती प्राचर्य डॉ. कैलाश करांडे यांनी दिली.

अल्पावधितच राजनीकिक संपादित करून अभियात्रिकी डिसामाची गुगवता, जगतील नामांकित कंपनीत विद्याव्यांना

पंढरपूर सिंहगडच्या विद्यार्थ्यांला क्राँलिशिया कंपनीकडून वार्षिक ६ लाखाचे पॅकेज निवड करण्यात आली आहे. क्रांतिशिया

अधियात्रिकी महाविद्यालयाने अधियात्रिकी त्रिक्या क्षेत्रता एक द्वद्वा निर्माव केला आहे. विद्याध्याच्या हिताचे शिक्षण देखन पालकाच्या विश्वासास यात्र असलेल्या पंडरपूर सिंहनड इंजिनिअरींग कॉलेज मधील विदार्थी विविध नामांकित कपनीत इंटरव्युवद्वारे निवडले कत आहेत

छोतिशिया या छम्मीत मिहाड महाविद्यालयातील कॉम्प्युटर सायन्स अँड इंजिनिअरोंग विमानातील शुभम तांद्रळे या विद्यार्थ्याला कंपनीकडून गार्थिक ६ लाख रुपयांचे पैकेज मैळाले आहे. शुभम तांद्रळे या विद्याश्यांची सिंहगड कॉलेज मध्ये

वा कंपनीत स्क्रिप्टलेस अर्थिक विकास प्लॅटफॉर्म वापरात आहेत. ऑटोमेशन, वेब, डेस्कटीय आणि मोबाइल अनुप्रयोगांवर प्रयोग करण्यात येतात. शपम लांदळे हा सॉक्टवेशर डेक्टन्स म्हर्म् या कंपनीत

काम पाहणर आहे. घेडिए कंप-पांसारी नवीन धेयसाईट, सॉफ्टवेश्वर तपार कारण्याचे काम हि कंपनी करते. या निवडी दरम्यान कंपनी कडून घेण्यात आलेल्या मुलासतीमध्ये विद्योध्यांची बीद्धिक व a तांत्रिक संचयी घेण्यात आली. सिटार अधिवाजिती विवाहर्सची कमानीची समर्पक, योग्य य अयूक उत्तरे घेण्यात आलेल्या कॅम्पल मुलाखतीद्वारे दिल्यामुळे कंपनीच्या अधिकाची समाधानी अभिनदन केले.

पंडरपुर सिंहगड मधिल विद्यार्थ्याकडे दिसू आते या निवर्धमुळे विद्यार्थी व पालक दर्गत उत्पाही वातावरण निर्माण झाले आहे. प्राचर्य डॉ. कैलाश करोडे, उपयादार्य डॉ. स्थानंद कुलकर्गी, सिलाह इन्स्टिटयूट पुणे येथील सेन्ट्रल प्लेसमेंट विभाग प्रमुख जनप्रकाश वितांबर, ट्रेनिंग ऑफिसर राजश्री बाङ्गो, प्लेसमेन्ट ऑफिसर प्रा. समीर कटेकर, डॉ. येतन पिसे, डॉ स्थानंद कुलकर्णी, हाँ, ध्याम कुलकर्ण त्याना, बुलावना, को स्थान बुलावना, बॉ. संपत देशमुख, वॉ. बाळासाळेक गंपाचे, वॉ. सीमगेस कदम, वॉ. अस्ताक मुलागी, प्रा. नामदेव सावंत, दिपक कोही बॉनी

पंढरपुर सिंहगड म्हणजे ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना दर्जेदार शिक्षण देणारी संस्था : प्रा. डोंबे

प्रतिनिधी / पंढरपूर : अभाग भागावास १६मॉना दर्जेदार व ल्या प्रकारे कमी देणारी

चांगल्या प्रकारे खबांत शिक्षण संस्था म्हणने सिंहगडची ऑळख निर्माण झाली आ-हे. विद्यार्थ्याच्या सर्वांगीण विकाससाठी सिंदगड

कॉलेजमधील सर्व शिक्षक हे मेहनत घेत आहेत. त्यामुळेच माझा मुलगा आता चांगल्या कंपनीत नोकरी मिळवू शकला आणि त्याला त्या कंपनीत चांगले पॅकेटा मिळाले असल्याचे पालक डोबे म्हणाले. भिक्काल असल्याचे पालक इवि म्हणाल, पालक प्रतिनियों जेनुहीन मुलाणी मनोमत अस्ता करताना म्हणाल, सर्वसामान्य व मर्गय कुटुबातील मुलाना शिक्षण रोणारी संस्था स्टणने पंढरापूर सिंहराड असून वा सिंहराड रोणाणिक संस्थानील प्राचार्य डॉ. कैलाल कराडे यांच्यासह सर्वन

ण विकासासाठी मेहनत घेत आहेत. अल्पावधीतच पंढरपुर सिंहगड अभियात्रिकी महाविद्यालवान चांगली आपनातमा महानिकालचान भागला गुणवता च चांगले विद्याशी घडाल असल्याचे मत मुलाणी पानी व्यक्त केले. कार्टी (तालुका पंडरपुर) येथील एस. के. एन. सिंहगड़ कॉलेज ऑफ इंगिनिअरींग

महाविद्यालयातील मेळिनिकल इंजिनिऑरेंग विभागाचा पालक मेळवा अत्रयोगित करण्यात आला होता. हा पालक मेळवा मोठ्या उत्पाहात संपन्न शाला असल्याची

माहितो प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे यांनी दिली. या पालक मेळाज्याचे यानी हिला. या पालक पर्यक्रायाच इत्यादन प्राचार्य डॉ. करांड, पालक प्रतिनिध्ये राजकृताय डॉक, डॉ. रखिंद्र अवतारे, पत्रकार नैतृद्धित मुलाणी, प्रा. अधित भाइले आधित्वा तस्त्रे सरस्ता पूजन करन दीप्रजन्मतानो कार्यक्रमाची मुखात करण्यात आली.

स्त्रसंचालन प्रा. महेश जोशी बॉनी आभार प्रा. अमित भादुले बॉनी

कार्यक्रमाच्या शेवटी पालकांनी विचारतंत्वा प्रश्नांना प्राचार्थ हाँ. केलाश करांडे बांना उत्तरे दिली. उपस्थित पालकांनी य विद्यार्थ्यांना कार्यक्रमाच्या शेवटी अल्पोपतार देण्यात आला.कार्यक्रम वशस्वी करण्यासाठी मेकॉनिकल इंजिनिअरिंग विभागातील सर्वे शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचान्यांनी परिश्रम घेतले.

Alumini Meet

CARNIVAL

CESM

Conferences

ACSES

EESM

MESA

ETELSA

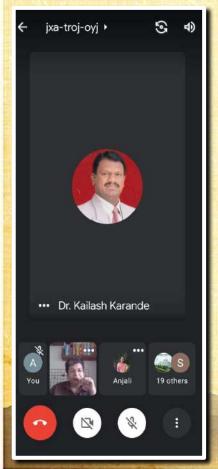

Savitribai Phule Girls Forum

Spectrum

NSS

SPORTS

Guest Lectures

Contents

Sinhgad Departments

Sr. No.	Particulars	Page No.
1	SKNSCOE Departments	21-38

मराठी विभाग - मायबोली

अ. नं	तपशील	पान नं	अ. नं	तपशील	पान नं
१	द ग्रेट भेट: आदरणीय डॉ.विश्वम्भर चौधरी	४१	१४	आजचे शिक्षण आणि बेकारी	६७
2	कुठे आहेत अन्नदाता	४६	१५	SKN कॉलेज	६८
3	स्पर्धा परीक्षा संधी की मृगजळ	88	१६	एक प्रवास	६९
8	अस्तित्व काय	५०	१७	वेदना	७१
ч	आधार तुला मला	५१	१८	रयत माऊली: लक्ष्मीबाई पाटील	७२
ξ	ध्येयाने झपाटले नाही ते तारुण्य कसले	५५	१९	हरवले ते बालपण	७४
G	सिंहगड	५७	२०	हॉस्टेलर्स	७४
ሪ	कोरोना बोलला, मी पुन्हा येईन	५८	28	एका Mechanical Engineer ची प्रेम कनवता	७५
9	आयुष्य	६०	22	आठवण कॉलेजची	७५
१०	शेतकऱ्याचं गुरुजीस पत्र	६१	२३	प्रा.डॉ. कैलाश करांडे सर एक अनोखे व्यक्तीमत्व	७६
११	सोपं असतं का हो Engineer होणं	६२	28	देवा पुन्हा एकदा जगावं म्हणतोय	७६
१२	मनातील पान	६३	२५	जीवनाचे टप्पे	૭૭
१३	मैत्रीण	६५			

हिंदी विभाग – प्रयास

१	द ग्रेट भेट : वैज्ञानिक डॉ. सी. डी. लोखंडे (सर)	८१	१६	कोविड योद्धा: माननीय नीलेशजी लंके	१०१
	· ' '				
२	गुजर जाएगा!	८५	१७	हमारा पुणे	१०२
3	किस्मत के गुलाम मत बनो	८६	१८	जिंदगी	१०३
8	''टीका क्षेत्र के भीष्माचार्य''	८७	१९	कभी ऐसे भी जिया किजीए	१०३
ч	जिंदगी जीना है	۷۵	२०	कृत्रिम बुद्धिमत्ता का बढता प्रभाव	१०४
ξ	एक और बलात्कार	८९	२१	विश्वास और मानवता फैलाने के लिए एक पत्र	१०५
9	एक सफर: पंढरपूर से चेन्नई	९०	22	एक किसान की आत्मकथा "किसान,कोरोना और हतबलता"	१०६
۷	कोशिश ना कर	९१	२३	विजय विचार	१०७
9	जिजीविषा	९२	28	सीताफल का राजा : नवनाथ कसपटे	१०८
१०	पापा	९३	२५	जिने का तरीका	१०९
११	बिल गेट्स	98	२६	कॉलेज जीवन में की एक अविस्मरणीय यात्रा	११०
१२	शिक्षा की परिक्षा	९६	२७	जिंदगी एक किताब	१११
१३	कॉलेज का जीवन	९७	२८	तुम कोई ओर लगते हो	१११
१४	"अन्नदाता की गरीबी"	९८	२९	जिंदगी	११२
१५	जिसमें तुम थी!	१००	३०	कितना आसान होता चलते चले जाना	११३

English Section

Sr. No.	Particulars	Page No.	Sr. No.	Particulars	Page No.
1	How to learn from Own Mistskes?	117	11	Why is it so hard to change your habits?	127
2	No One Can Love You Like Our	118	12	Definition of Modern Student	128
	Parents				
3	Desiderata	119	13	Let No One Steal Your Dreams	129
4	A to Z of Motivation	120	14	Mind Your Own Business!	130
5	Astral Projection	121	15	HOLD ON, PAIN ENDS (H.O.P.E)	130
6	Engineers are born to change the world	122	16	STATIC ON THE RADIO	131
7	Are you Hard worker or Smart worker?	123	17	Why?	132
8	Should I post this picture or not?	124	18	Often	132
9	ISRO	125	19	REAL LOVE	133
10	Traveling experience	126	20	Dr. Vijay Bhatkar: 'ज्ञानाचा तीर्थयात्री'	

	Technical Section							
1	Solar Tree	138		9	The Cloud	152		
2	Improving plastics management	139		10	Tesla coming to India: The Genesis, The Journey	153		
3	Artificial intelligence (AI)	142		11	Aiding the developing world	155		
4	ASIMO Robot	143		12	Way of engineering	159		
5	High performance medical image retrieval using multiple features	145		13	Engineering for change	160		
6	Why need of programming language?	146		14	The future of technology in the Automotive industry	162		
7	IC engine with 2 stroke / 4 stroke switching during its operation	149		15				
8	Future of electric vehicles	151						

विविध भाषा - अभिमान

	मानसीताई केसकर एकं	165		5	ara	171	
1	प्रेरणास्थानम्"	165				171	
2	विद्याध्ययनम्	168		6	سيكهنا تعليم	174	
3	प्रचार प्रसार कुरू	169		7	Time management	177	
4	श्रीमद् भगवत्गीता श्लोक	170		8	बात COVID-19 के कुछ पहलुओं पर	178	
कला विभाग-कलाद्विक							
१	कलर स्केच, पेन्सील स्केच, फोटोग्राफी					183 -190	

Declaration form1 (vide rule 3)

I Dr. Sampat G. Deshmukh hereby declare that the particulars given below are true to the best of my knowledge and belief. Statement of ownership & other particulars about magazine of SKNSCOE, Korti, Pandharpur, yearly as required under rule No.8 of registration of newspaper (central) rules 1956 form No. 4.

Title : ADVIK

SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur

Languages : Marathi, Hindi, English, Multilanguages

Publisher : Dr. Sampat G.Deshmukh

Nationality : Indian

Address : SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur Designer : Mr. Ganesh V. Linge and Mr. Digvijay S. Jagatap Printers : SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur Editors/Co-Editors : Mr.Sumeet S.Ingole and Mrs. Sudha V. Survase

Nationality : Indian

Address : SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur

sd/-

Dr. Sampat G.Deshmukh

SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur-413304, as an Institute accepts responsibility for opinions expressed & statements made by individual authors. Editorial board may or may not agree with the matter printed inside.

In Appreciation, (Dr. Kailash J. Karande)

Principal

DEPARTMENT OF CIVIL ENGINEERING

I heartly welcome all to Department of Civil Engineering at SKNSCOE, Korti, Pandharpur. The journey begins in the year 2010 for Under Graduate course and 2013 for Post Graduate course. In the previous 11 years the Department is growing in Academic, Cocurricular, Extracurricular and Research activities. The department faculty have excellent academic credentials with Doctorates and Post Graduates with core industry experience. The Department has State of art laboratories, drawing halls, seminar halls for research and development activities. The department has fetched funding from Department of Science and Technology, PAH Solapur University, Solapur to enhance the Research Culture.

For the development of students, we are organizing Value Addition Programme before start of the semester. Most of the GATE qualified alumni are working in Central Government, State Government, Private sectors also went for higher studies in Abroad. Also, Alumni have started own industry as part of Start-up policy of Government.

Dr. S. S. Kadam

Head, Department of Civil Engineering

Staff Achievements

Sr.	Name of Staff	Qualification	Experience	Publication	Workshop	
No.	Name of Staff Unalification		Experience	Journal	Conference	Attended
1	Dr. Kadam Shriganesh S.	M.Tech. Structure, Ph.D	19	4	3	8
2	Pawar Yashwant P.	M.Tech. Structure	20	4	5	8
3	Dr. Pise Chetan P.	M.E.(Hydraulic), Ph.D	21	6	7	8
4	Lakade Ganesh D.	M.E. (Structural Engineering)	13	7	6	8
5	Kamble Amol A.	M.Tech.(Structural Engineering)	8	2	1	6
6	Jagtap Digvijay S	M.Tech. Construction Management	10	-	-	6
7	Deshmukh Chandrakant M.	M.E. (Environmental Engineering)	27	4	3	5
8	Patil Gaurav S.	M.Tech Environmental Science And Technology	2	-	-	2
9	Patil Shekhar R.	M.E. (Structural Engineering)	2	-	-	3
10	Uppin Sangamnath V.	M.E(Construction Management)	12	-	-	4

Student's Achievements

Sr. No.	Name of the Event	Level	Achivemen t	Name of student
1	Specrtum 2K21 (Technical quiz)	National	Winner	Misal Somnath
2	Specrtum 2K21 (Paper Presentation)	National	Winner	Kamble Amruta
3	Specrtum 2K21 (Paper Presentation)	National	Winner	Latake Prajakta
4	Specrtum 2K21 (Paper Presentation)	National	Winner	Kakade Kalyani
5	Specrtum 2K21 (Paper Presentation)	National	Winner	More Rutuja
6	Specrtum 2K21 (Paper Presentation)	National	Winner	Khandade Vaishnavi
7	GATE 2021	National	Qualified	Dhanawade Rahul
8	GATE 2021	National	Qualified	Kale Vaibhav
9	UGCON 2K21	National	Winner	Kamble Amruta
10	UGCON 2K21	National	Winner	Latake Prajakta
11	UGCON 2K21	National	Winner	Kakade Kalyani
12	UGCON 2K21	National	Winner	More Rutuja
13	UGCON 2K21	National	Winner	Khandade Vaishnavi
14	UGCON 2K21	National	Runner	Shinde Prajakta Pandurang
15	UGCON 2K21	National	Runner	Lalbondre Bharati Pandurrang
16	UGCON 2K21	National	Runner	Survase Nikita Rajkumar
17	UGCON 2K21	National	Runner	Chandanshive Poonam Shankar
18	UGCON 2K21	National	Runner	Sawant Bharati Arvind
19	WEENGS 2k21	Institute	Winner	Shinde Prajakta Pandurang
20	WEENGS 2k21	Institute	Winner	Lalbondre Bharati Pandurrang
21	WEENGS 2k21	Institute	Winner	Survase Nikita Rajkumar
22	WEENGS 2k21	Institute	Winner	Chandanshive Poonam Shankar
23	WEENGS 2k21	Institute	Winner	Sawant Bharati Arvind
24	WEENGS 2k21	Institute	Runner	Kamble Amruta
25	WEENGS 2k21	Institute	Runner	Latake Prajakta
26	WEENGS 2k21	Institute	Runner	Kakade Kalyani
27	WEENGS 2k21	Institute	Runner	More Rutuja
28	WEENGS 2k21	Institute	Runner	Khandade Vaishnavi
30	WEENGS 2k20	National	Winner	Nagane Amar
31	WEENGS 2k20	National	Winner	Kale Vaibhav
32	WEENGS 2k20	National	Winner	Pawar Kiran
33	WEENGS 2k20	National	Winner	Gaikwad Suyash
34	WEENGS 2k20	National	Winner	Duchal Yogesh
35	Specrtum 2K19 (Trusso)	National	Winner	Chavan Rajkumar
36	Specrtum 2K19 (Trusso)	National	Winner	Karmalkar Aniket
37	Specrtum 2K19 (CAD-War)	National	Winner	Kamble Mayur

DEPARTMENT OF COMPUTER SCIENCE AND ENGINEERING

Welcome to department of computer science & Engineering (CSE) at SKNSCOE. The department of computer science & engineering was established in the year 2010-11 for Under graduate and in the year 2013-14 for Postgraduate having objective of the producing high quality professional to meet the demand of the engineering field of the computer science & engineering. The department has in proposed built the accommodation, and is equipped with teaching & office staff as well as equipped laboratories for the Computer based Teaching. In addition we have well established computer labs. All

the department teaching faculties are well qualified. A team of the support staff and laboratories assistant compliment the departments staff. The department provide under graduate program for an annual intake of 60 students and Post graduate program for annual intake for 18 students the department was established with the objective of the producing highly proficient technocrats who can meet the standard of the corporate. The department proposed to have dexterous mentors adept at the moulding the student talent pool. Our well qualified team navigates issuing priceless graduate and tapping the potential of student.

Our infrastructure faculty classroom with modern teaching aids, a requisite number of the books and journals computer laboratories with internet facilities.

There is a fabulous blend of academics and the talent for the department provides an opportunity to every student to exhibit/develops his/her potential. The departmental forum "ACSES" as well as student chapter "IEI" is an excellent platform for the student to hone their skill. As vast array of activities ranging for cultural to co-academic stands testimony to the supportive passion of the student to their overall development. Students also get trained through different platform college have provided such as NPTEL, Spoken Tutorial, Coursera and EdX.

Mr. Sawant Namdev M.

Head, Department Of Computer Science and Engineering

Staff Achievements

Sr.	Name of Staff	Qualification	Experience	Pub	Workshop	
No.	Traine of Starr	Quamication	Zaperience	Journal	Conference	Attended
1	Prof. Namdev M. Sawant	MTech, PhD*	12 year	-	-	6
2	Prof. Dipak V Koshti	BE(CSE), ME (CE)	10.9 years	-	-	-
3	Prof. S. S. Ingole	BE(CSE), ME (CE)	11 Years	-	-	-
4	Prof. A. A. Rajguru	M.Tech, Ph.D*	10.11 years	-	-	-
5	Prof. V. G. Chavan	M. E., Ph.D*	11 Yrs	2	-	1
6	Prof.S.V.Pingale	MTech, PhD*	15 Yrs	1	3	-
7	Mr. M. B. Kulkarni	M. Tech(SE)	11 years	-	-	-
8	Mr. R. A. Takalikar	M. Tech (CSE), PhD*	10 Years	2	-	1
9	Mr. Virendrakumar A Dhotre	M. Tech. (CSE), Ph.D.	15 Years	2	1	4

Student's Achievements

Sr. No.	Name of the Event	Level	Achivement	Name of student
1	Smart India Hackathon 2019	National	2nd Runner UP	Shubham Tandale
2	Smart India Hackathon 2020	National	2nd Runner UP	Sunil Khare
3	Smart India Hackathon 2021	National	2nd Runner UP	Vaibhavi Kulkarni
4	Smart India Hackathon 2022	National	2nd Runner UP	Pooja Gaikwad
5	Smart India Hackathon 2023	National	2nd Runner UP	Abita Wavare
6	Smart India Hackathon 2024	National	2nd Runner UP	Vishal Lawate
7	Sinhgad Hackathon 2019	State	Winner	Aakash Surwase
8	Sinhgad Hackathon 2020	State	Winner	Sham Mali
9	Sinhgad Hackathon 2021	State	Winner	Sumit Takalikar
10	Sinhgad Hackathon 2022	State	Winner	Sagar Shingare
11	Sinhgad Hackathon 2019	State	Runner Up	Pranav Tare
12	Sinhgad Hackathon 2019	State	Runner Up	Aakash Pise
13	Sinhgad Hackathon 2019	State	Runner Up	Aman singh
14	Convene-2019 (Web Application Domain)	National	Winner	Komal Raut
15	Convene-2019 (Web Application Domain)	National	Winner	Nilesh Lengare
16	Convene-2019	National	Winner	Pawan Borule

	(Web Application Domain)			
17	Convene-2019 (Web Application Domain)	National	Winner	Aishwarya Deshpande
18	Convene-2019 (Web Application Domain)	National	Winner	Akansha Bagal
19	Convene-2019 (Web Application Domain)	National	Winner	Nutan Vyavahare
20	NPTEL Course	National	Gold Medal	Pranav Tare
21	NPTEL Course	National	Gold Medal	Vaibhavi Kulkarni
22	NPTEL Course	National	Gold Medal	Anuja Mulay
23	NPTEL Course	National	Silver Medal	Kiran Ashok Santani
24	NPTEL Course	National	Silver Medal	Aman Kumar Singh
25	NPTEL Course	National	Silver Medal	Prathamesh Baburao Jadhav
26	NPTEL Course	National	Silver Medal	Sonali Vikas Kale
27	NPTEL Course	National	Silver Medal	Arundhati Hanumant Ghatshile
28	Hackathon -9-19	State	Winner	Sushant Barje
29	Poster Presentation , Spectrum 2K19	State	Runner Up	Aman Kumar Singh
30	Hackathon 2k20	State	Runner Up	Sumedh Kulkarni
31	Hackathon 2k20	State	Runner Up	Aman Kumar Singh
32	Virtual Campus	State	Best Interviewee	Snehal Gaikwad
33	Hackathon 2k20	State	Winner	Vaishnavi Dattatray Kavathe
34	Weengs 2k20	State	Winner	Swaraj Purwat
35	Weengs 2k20	State	Winner	Rohit Misal
36	Weengs 2k20	State	Runner Up	Saudagar Thorat
37	Weengs 2k20	State	Runner Up	Shubham Tandale
38	Essay Competition	State	Winner	Vaibhavi Kulkarni
39	Hackathon 2k20	State	Winner	Anuja Mulay
40	Extempore, Technozeal 2020	State	Winner	Vaishnavi Kulkarni
41	Quiz Competition	State	Winner	Rohit Mungase
42	ALPHABET CUP GAME	State	Winner	AMRUTA MANE
43	ALPHABET CUP GAME	State	Winner	PRIYANKA MANE
44	Kabaddi (Girls)	State	Runner	More Bhagyashree
45	CARROM (Boys) SINGLE	State	Runner	Joshi Sahil Sanjay
46	Cricket	State	Winner	KHARAT MANGESH DHANAJI
47	Cricket	State	Runner	LENDAVE SNEHAL
48	Cricket	State	Runner	BHINGE PRACHI
49	Cricket	State	Runner	CHAVAN TRUPTI
50	Cricket	State	Runner	GAVALI SHRADDHA
51	Cricket	State	Runner	THITE SHREYA
-1	S. ISKEL	State	Marinici	THIL SIMEIA

Welcome to department of electrical engineering of SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur.

We provide a very informal atmosphere between faculty and students. Electrical engineering department has always been known for creating an ambience where scholarship flourishes. Faculty members of our department are not only engaged in research but are also passionate about teaching. We constantly look for bright, young students who have passion to participate in research and provide quality service to the nation. Under this department

conducts several activities other than academics so as to improve overall performance of students. For that we have organized Electrical Engineering Students Association (EESA) under which we conduct many activities like paper presentation, project competition, guest lectures, debate competition, aptitude test, group discussion etc.

Mr. S.P.Ganjewar

Head, Department of Electrical Engineering

Staff Achievements

Sr.	Name of Staff	Ovelification	E	Pub	lication	Workshop
No.	Name of Staff	Qualification	Experience	Journal	Conference	Attended
1	S. P. Ganjewar	ME (Electrical Machines and Drives)	14 years	4	1	3
2	A. A. Chandane	M Tech(Control Systems)	11 years	-	-	7
3	S. H. Gidde	M Tech(Electrical Power Systems)	12 years	-	-	5
4	S. S. Patil	ME(VLSI and Embedded System)	10 years	-	-	1
5	L. B. Swami	ME (Power Electronics and Drives)	10 years	-	-	2
6	A. N. Wadekar	ME (Electrical Engineering)	6 years	1	1	2
7	S. S. Dadhe	ME (Electrical Power Systems)	9 years	-	-	3
8	V. P. More	ME(Power Electronics and Drives)	8 years	-	-	5
9	D. D. Kalel	ME(Electrical Engineering)	3 years	1	2	1
10	A. D. Waghmode	ME(Control System)	3 years	-	-	2
11	S. S. Gidde	ME(Electronics)	1 year	-	-	0

Student's Achievements

Sr. No.	Name of the Event	Level	Achievement s	Name of student
1	WEENGS 2K20	STATE LEVEL	WINNER	BHOSALE VIKRAM
2	WEENGS 2K20	STATE LEVEL	WINNER	BHOSALE BALAJI
3	WEENGS 2K20	STATE LEVEL	WINNER	BHUIRKAR VITTHAL
4	WEENGS 2K20	STATE LEVEL	WINNER	WAKASE SACHIN
5	WEENGS 2K20	STATE LEVEL	WINNER	RAUR PRAMOD
6	WEENGS 2K20	STATE LEVEL	WINNER	BANSODE AKASH
7	LOKSATTA VAKTRUTWA SPARDHA	NATIONAL LEVEL	RUNNER	GAIKAWD UMA
8	MR.SINHGAD,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	WINNER	MAHESH JADHAV
9	SPECTRUM 2K19, ONE MINUTE SHOW	NATIONAL LEVEL	WINNER	NEHATRAO VAISHNAVI
10	SPECTRUM 2K19, ONE MINUTE SHOW	NATIONAL LEVEL	RUNNER	GAVALI SONALI
11	SPECTRUM 2K19,CIRCUIT SUDUKO	NATIONAL LEVEL	RUNNER	DESHMUKH PRAJKTA
12	SPECTRUM 2K19, CIRCUIT SUDUKO	NATIONAL LEVEL	RUNNER	NAKATE REVATI
13	SPECTRUM 2K19, MAFIX	NATIONAL LEVEL	WINNER	GAIKWAD UMA
14	BEST DRESS,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	WINNER	PATIL VAISHNAVI
15	BEST DRESS,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	KESKAR SAGAR
16	BEST DRESS,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	HAKE KRUSHNA
17	BEST DRESS,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	CHANDANKAR ABHIJIT
18	BEST DRESS,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	RAUT SURAJ
19	BEST DRESS,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	MASTUD ABHANG
20	BEST DRESS,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	KHAPALE AKASH
21	BEST DRESS,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	JADHAV MAHESH
22	BEST DRESS,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	WINNER	NAVALE SUMIT
23	BEST DRESS,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	WINNER	RAIGAONKAR KAUSTUBH
24	BEST DRESS,CARNIVAL 2K20	INSTITUTE LEVEL	WINNER	JAGTAP RUSHIKESH
25	SPORTS, CRICKET	INSTITUTE LEVEL	WINNER	BANKAR SWAPNIL
26	SPORTS, CRICKET	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	SHITOLE VIJAY
27	SPORTS, CRICKET	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	CHANDANKAR ABHIJT
28	SPORTS, CRICKET	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	WAGHMARE BALU
29	SPORTS, CRICKET	INSTITUTE LEVEL	WINNER	ATAKARE ASHWINI
30	SPORTS, CRICKET	INSTITUTE LEVEL	WINNER	DESHMUKH PRAJKTA
31	SPORTS, CRICKET	INSTITUTE LEVEL	WINNER	KHILARE MANISHA
32	SPORTS, CRICKET	INSTITUTE LEVEL	WINNER	JAGTAP NIKITA
33	SPORTS, CRICKET	INSTITUTE LEVEL	WINNER	JADHAV SONALI
34	SPORTS, CRICKET	INSTITUTE LEVEL	WINNER	SHELKE VAISHNAVI
35	SPORTS, KHO-KHO	INSTITUTE LEVEL	WINNER	SURYAWANSHI GANESH
36	SPORTS, KHO	INSTITUTE LEVEL	WINNER	WAGARE PRATHMESH
37	SPORTS, KHO-KHO	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	BABAR HANUMANT
38	SPORTS, VOLLEYBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	PAWAR SACHIN
39	SPORTS, VOLLEYBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	SAYYAD SOIN
40	SPORTS, VOLLEYBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	CHANDANKAR ABHIJEET
41	SPORTS, VOLLEYBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	BABAR HANUMANT
42	SPORTS, VOLLEYBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	SAPTALE SANDIP
43	SPORTS, VOLLEYBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	MANE RAKESH

44	SPORTS, VOLLEYBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	RANKHAMBE AKSHAY
45	SPORTS, VOLLEYBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	SAAWADE SHUBHAM
46	SPORTS, VOLLEYBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	BHALERAO SUNIL
47	SPORTS, VOLLEYBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	KSHIRSAGAR AKSHAYKUMAR
48	SPORTS, VOLLEYBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	KHAPALE AKASH
49	BASKETBALL	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	WAGHMARE BALU
50	BASKETBALL	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	SHAIKH SAHIL
51	BASKETBALL	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	WAGARE PRATHMESH
52	BASKETBALL	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	ATAKARE ASHWINI
53	BASKETBALL	INSTITUTE LEVEL	RUNNER	DESHMUKH PRAJKTA
54	BASKETBALL	INSTITUTE LEVEL	WINNER	PRAJAKTA UMBARKAR
55	NPTEL	NATIONAL LEVEL	ELITE- SILVER	CHAVAN MANALI
56	NPTEL	NATIONAL LEVEL	ELITE- SILVER	DETHE DEEPTI
57	NPTEL	NATIONAL LEVEL	ELITE- SILVER	LAVAND POOJA
58	NPTEL	NATIONAL LEVEL	ELITE- SILVER	KOLI PRANITA
59	NPTEL	NATIONAL LEVEL	ELITE- SILVER	VIRKAR ANITA
60	NPTEL	NATIONAL LEVEL	ELITE- SILVER	PATIL VAISHNAVI
61	NPTEL	NATIONAL LEVEL	ELITE- SILVER	KARANDE SNEHAL
62	NPTEL	NATIONAL LEVEL	ELITE- SILVER	GANTHADE SWATI
63	NPTEL	NATIONAL LEVEL	ELITE- SILVER	PORE SHRUTIKA

DEPARTMENT OF MECHANICAL ENGINEERING

Mechanical Engineering Department at SKN Sinhgad College of Engineering started its four-year Bachelors program from the academic year 2010-11. The primary focus of our curriculum is to develop leading technical education and research centre in mechanical engineering to produce competent professionals with ethical standards for betterment of industry and society. Our department is imparting quality technical education through effective teaching learning process, faculty empowerment and conducive learning environment.

To foster research and to prepare engineers for professional practices the department presently has programs at the Master's levels. The post graduate course with area of specialization in Design Engineering was started in 2012-13 and like its undergraduate program is fully government recognized, approved by AICTE and Punyashlok Ahilyadevi Holkar, Solapur University, Solapur.

Our department has a distinguished record in both teaching and research. Faculty members have excellent academic credentials and are highly regarded. There are about 30 full-time faculty members in the department, many of whom have worthy industrial experience and many are members of the IEI, ISTE etc. The research culture is developed under the guidance of 3 Doctorate (Ph.D.) and 27 ME/M-Tech faculty members.

The department organizes on regular basis different seminars, workshops, and many other short terms Value addition courses like CATIA, Creo, and ANSYS etc. as well. Through such interactions the department has been quite successful in keeping abreast with new and emerging technologies. The department also organizes on regular basis Industry Visits to power stations, companies and factories to build up good foundation for the students in the areas of power generation, air conditioning, automobile engineering, gear manufacture, press tool and jig design, metrology etc. To raise initiative, creativity, talent, leadership and the capability to adopt new technologies, we encourage our students for participating in the National Events like Solar Championship, BAHA competitions where students have to design, manufacture and drive solar vehicle. Also students are participating in Project exhibition like University Level "Avishkar" and DIPEX competition. In the year 2015, our team won the prize for best acceleration and hill-climb events. We also encourage students to participate and organize technical events, seminar and workshops conducted through Mechanical Engineering student Association [MESA].

Several of the graduates who have passed out as mechanical engineer are occupying responsible positions in various Engineering Industries, Government & Semi Government Organizations or are pursuing higher studies in the premier educational institutes in and outside India. Mechanical Engineering is a broad ranging and intellectually demanding discipline involving emerging technology and professional skills. The department of mechanical engineering at SKNCOE provides high-quality learning opportunities that fully prepare students for a career as a globally competent professional engineer. Mechanical engineering department has a diverse and successful student population and the students from the department are well placed in famous organizations during past few years. The

prominent among these are: TATA Motors, TE Connectivity, Accenture, Cognizant, Advik Hi-Tech, TEK Components, TCS, RSB Transmission Pune, Mahindra CIE Automotive, Pune etc.

Dr. S. S. Kulkarni

Head, Department Of Mechanical Engineering

Staff Achievements

Sr.	N	0 100 41	Experience	Publication		Workshop
No.	Name of Staff	Qualification	(Years)	Journal	Conference	Attended
1	Dr. S. G. Kulkarni	PhD, M.E. (Mech.Design)	20	2	-	2
2	Prof. S. D. Katekar	M.E. Mech. (Design Engg,)	20	3	-	3
3	Dr. S. S. Kulkarni	PhD,M.E. (Mech.Design)	15	-	1	2
4	Dr. B. S. Gandhare	PhD, M.E Mech.(Triobology And Maintenance)	15	-	1	2
5	Prof. N. L. Phule	M.E.(Mech. Heat Power)	15	-	-	2
6	Prof. D. R. Giram	M.E.(Heat Power Engineering)	15	-	-	1
7	Prof. S. R. Koli	M.E. (Automobile Engineering)	12	1	-	2
8	Prof. A. D. Jadhav	M.Tech. (Energy Technology)	11	-	-	3
9	Prof. P. P. Kulkarni	M.E. (Design)	11	1	-	2
10	Prof. R. K. Shinde	M.E. (Heat Power)	11	-	-	1
11	Prof. U. S. Gholap	M.E. CAD/CAM.(Prod)	10	-	-	1
12	Prof. A. S. Kulkarni	M.E. (Design Engg.)	8.5	-	-	2
13	Prof. B. S. Admile	M.E. (Design Engg.)	8.5	1	-	2
14	Prof. H. S. Deshpande	M.E. (Design Engg.)	8.5	-	-	3
15	Prof. R. V. Dhokate	M.E. (Design Engg.)	8.5	-	-	1
16	Prof. S. A. Bansode	M.Tech.(Machine Design)	8.5	-	2	3
17	Prof. M. M. Katkar	M.E. (Design Engg.)	8.5	-	-	2
18	Prof. S. S. Nagane	M.E. (Design Engg.)	8.5	-	-	2
19	Prof. S. C. Mali	M.E. (Design Engg.)	8	2	-	4
20	Prof. H. S. Kulkarni	M.E.(Heat Power Engineering)	8	-	-	1
21	Prof. Y. D. Shinde	M.E. (Design Engg.)	8	-	1	3

Student's Achievements

Sr. No.	Name of the Event	Level	Achivement	Name of student
1	Virtual Spectrum 2K21	State	Winner	Adlinge Pratiksha
2	Virtual Spectrum 2K21	State	Runner	Pawar Prashant
3	Papaper Presentation- Electrica 2K19	State	Runner	Shivkar Shrutika

4	Provide Of OVI	Curt	D	D. d
4	Paper Presentation- Olympus 2K19	State	Runner	Deshmukh Atharv
5	Lathe War- Spectrum 2K19	State	Runner	Kamble Rushikesh
6	Lathe War- Spectrum 2K19	State	Runner	Dhavad Jayesh
7	Lathe War- Spectrum 2K19	State	Runner	Awatade Ruturaj
8	Paper Presentation- Prodzine 06	State	Third Prize	Dethe Rutuja
9	Paper Presentation- Prodzine 06	State	Third Prize	Tathe Gouri
10	Paper Fest- Olympus 2K19	State	Winner	Suryawanshi Shubham
11	Paper Presentation- Techkriti 2K19	State	Winner	Suryawanshi Shubham
12	Paper Presentation- Talent Hunt	State	Winner	Suryawanshi Shubham
13	Paper Presentation- Dista 2K19	State	Winner	Suryawanshi Shubham
14	Presentation- Techtronics 2020	State	Runner	Deshmukh Rohan
15	Presentation on thin film	State	Winner	Deshmukh Rohan
16	Quiz- Spectrum 2K19	State	Winner	Awatade Ruturaj
17	Football	State	Winner	Inamdar Pravin
18	Best Student Teacher Competition	State	Winner	Kulkarni Chaitanya
19	Badminton Doubles	State	Silver	Joshi Shubham
20	Badminton Doubles	State	Gold	Joshi Shubham
21	Badminton Singles	State	Bronze	Joshi Shubham
22	Badminton Mix Doubles	State	Silver	Joshi Shubham
23	Start-Up Innovation- Siviliza	State	Winner	Suryawanshi Shubham
24	Speech Competition	State	Winner	Mane Atharv
25	Best Aptitude- Virtual Campus	State	Winner	Utpat Mandar
26	Best Student Teacher Competition	State	Winner	Deshmukh Atharv
27	Best Interviewee- Virtual Campus	State	Winner	Dalave Siddheshwar
28	Jiu-Jitsu Fighting	National	Runner	Mali Kiran
29	Mulakhat- Hindi	State	Runner	Deshmukh Rohan

DEPARTMENT OF ELECTRONICS AND TELECOMMUNICATION

It is my honour and privilege to present the Department of Electronics and Telecommunication Engineering at SKN Sinhgad College of Engineering, Korti, Pandharpur for our college magazine- Advik. We started our journey in the year of 2010 in the holistic land of Pandharpur. We are committed to provide not only the technical knowledge to our students but also imbibe human values and ethics to them. We offer undergraduate (B.Tech.) course in Electronics and Telecommunication and M.Tech (Electronics) for post-graduation. The department is also recognized as a Ph.D. research centre under Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur. The department has excellent infrastructure and highly experienced, well

qualified, motivated faculty members, well equipped laboratories and class rooms for blended teaching learning process. The Department organizes various co-curricular/extracurricular activities like virtual campus, extempore, debate, technical/non-technical quiz, paper presentation, Circuit Sudoku, industrial visits etc. under the aegis of IETE (Institute of Electronics and Telecommunication Engineers Student Forum) and ETELSA (student's association) for the overall development of students. To motivate the students for research innovation club, incubation centre and the whole department is working hand in hand. To work efficiently in multidisciplinary teams, the department is working in collaboration with IIT Bombay, IIRS Dehradun remote centre, E-yantra, Electronic solar vehicle championship (ESVC) etc. Lastly, I congratulate the team of faculty members and the students for their brilliant and original efforts. I wish all the Students and Faculty members a great academic career.

Thank you All...

Mrs. Surwase Sudha V.

Head, Department of Electronics and Telecommunication

Staff Achievements

Sr.	Name of Staff	Qualification	Experience	Experience Publication		Workshop	FDP
No.	Name of Staff	Qualification	(in years)	Journal	Conference	Attended	Attended
1	Mrs. S. V. Surwase	M.E.(Electronics), Ph.D*	19	1	1	8	10
2	Dr. A. O. Mulani	M.Tech(DS) Ph.D(E&TC)	22			4	9
3	Mr. A. B. Jagadale	M.Tech(E&TC) Ph.D*	22	11		1	3
4	Mrs. A. C. Pise	M.E.(Digital System), Ph.D*	18	1		7	11
5	Mr. A. D. Harale	M.Tech(E&TC) Ph.D*	14	6	5	8	7
6	Mr. V. B. Jundale	M.E.(E&TC)	10	2		3	4
7	Mr. G. B. Birajadar	M.E.(Signal Processing) PhD*	9	1	1	8	9
8	Mr. S .S. Gangonda	M.E.(Signal Processing) PhD*	11	3	1	3	4
9	Mr. H. S. Deshpande	M.E. (Electronics), Ph.D*	8	2		2	1
10	Mr. G. V. Linge	M.E. (E&TC)	7			1	5
11	Ms. P. V. Bankar	M.E. (Electronics)	5	1		12	19

Student's Achievements

Sr. No.	Name of the Event	Level	Achivement	Name of student
1	Aavishkar 2K19	University	Winner	Gadage Prajakta
	Circuit Sudoku Fabtech			
2	Technical Campus	National	Winner	Shejal Suraj
3	Carnival 2K20 Fashion Show	Institute	Winner Team	More Bharati
4	Carnival 2K20 Fashion Show	Institute	Winner Team	Salgar Swapnali
5	Carnival 2K20 Fashion Show	Institute	Winner Team	Honrao Priyanka
6	Carnival 2K20 Fashion Show	Institute	Winner Team	Khilaje Pooja
7	Carnival 2K20 Fashion Show	Institute	Winner Team	Kolekar Sachin
8	Carnival 2K20 Group Dance	Institute	Runner Team	Kulkarni Rucha
9	Carnival 2K20 Group Dance	Institute	Runner Team	Damodare Girija
10	Carnival 2K20 Solo Singing	Institute	Runner Team	Kulkarni Rucha
11	Carnival 2K20 Funny Games	Institute	Winner Team	Lawand Rutuparna
12	Carnival 2K20 Funny Games	Institute	Winner Team	Kapase Pooja
13	Carnival 2K20 Drama	Institute	Runner Team	Perla Komal
14	Carnival 2K20 Drama & cocktail	Institute	Runner Team	Bagwan Sanveera
15	Carnival 2K20 Drama & cocktail	Institute	Runner Team	Badgandi Pranali

16	Carnival 2K20 Drama & cocktail	Institute	Runner Team	Karade Neha
17	Carnival 2K20 Drama & cocktail	Institute	Runner Team	Nimbalkar Mayuri
18	Carnival 2K20 Drama & cocktail	Institute	Runner Team	Nagane Shivani
19	Carnival 2K20 Kabaddi	Institute	Runner	Kolekar Sachin
20	Carnival 2K20 Kabaddi	Institute	Best Defender	Kolekar Sachin
21	Carnival 2K20 Kho-Kho	Institute	Winner	Bedare Mayuri
22	Carnival 2K20 Basketball	Institute	Winner	Kapase Pooja
23	Carnival 2K20 Basketball	Institute	Winner	Lawand Rutuparna
	University Sports 2K19		Selected for University	Navale Sonia
24	Volleyball	University	Sports	
25	Advik 2K20 Sanskit Lekh	University	Runner	Kasabe Rohan
26	Advik 2K20 Kannada Lekh	University	Winner	Khilaje Pooja
	Advik 2K20 Interview			Lawand Rutuparna
27	Conduction	University	Runner	
28	Weengs 2K20	State	Winner	Navale Sonia
29	Weengs 2K21	State	Winner	Bhuse Bhagyashri
30	Weengs 2K22	State	Winner	Kulkarni Swamini
31	Weengs 2K23	State	Winner	Karape Sagar
32	Weengs 2K24	State	Winner	Kulkarni Akash
33	Weengs 2K20	State	Runner	Chavan Nishant
				Mane-Deshmukh
34	Weengs 2K21	State	Runner	Rajdeep
	Spectrum 2K19 MP & MC			Shingate Ajay
35	Programming	state	Winner	
	Spectrum 2K19 MP & MC			Waghmare
36	Programming	state	Runner	Pratiksha
37	Spectrum 2K19 Mafix	Institute	Runner	Nagare Pradnya
				Mane-Deshmukh
38	Spectrum 2K19 Mafix	Institute	Runner	Rajdeep
39	Spectrum 2K19 Circuit Sudoku	Institute	Runner	Adat Pushpanjali
40	Spectrum 2K19 Circuit Sudoku	Institute	Runner	Jadhav Sagar
41	NPTEL 2019	National	Elite	Bagal Bhagyashri
42	NPTEL 2019	National	Elite	Virkar Akshata
43	NPTEL 2019	National	Elite	Damodare Girija
44	NPTEL 2019	National	Elite	Kulkarni Rucha
	<u> </u>		<u> </u>	

DEPARTMENT OF GENERAL SCIENCE

Firm Foundation Strong Building

It is impossible to imagine a professional engineer without a sound technical base. We, here in First Year B. Tech. Department strives to our level best to achieve the same goal.

The students entering in First Year of B. Tech. are not conversant with requirements of technical education. The dedicated and well-qualified faculty members accept this challenge and mold the students to become successful technocrats.

Excellent results have become a habit of the department. Continuing with the same tradition, students have passed with excellence in the previous university examinations.

Along with this, we also focus on overall development and personal care of the students.

Mr. A. I. Nikam

Head, Department of General Science

Staff Achievements

Sr.	Name of Staff	Overliff and in	Experience	Publication		Workshop	
No.	Name of Staff	Qualification		Journal	Conference	Attended	
1	Mr. A. I. Nikam	M. Sc. (Organic Cgemistry), SET., Ph.D. (Pursuing)	17 yrs			16	
2	Dr. S. G. Deshmukh	M. Sc. (Physics), Ph.D.	24 yrs	4	1	4	
3	Mr. S. V. Pawar	M. Sc. (Mathematics)	15 yrs			14	
4	Mr. S. V. Bagal	M.Sc. (Mathematics), B.Ed. SET, NET	5.5 yrs			3	
5	Mr. B. S. Savase	M. A. (English), SET, Ph.D. (Pursuing)	7 yrs			0	

POST GRADUATE PROGRAMME

'Research is the key phenomenon for the development of the nation'

Since 2012-13 institutes offering the post graduate course with area of specialization in Structural Engineering, Design Engineering, Computer Science Engineering, and Electronics Engineering. The PG programs are fully government recognized, approved by AICTE and Punyashlok Ahilyadevi Holkar, Solapur University, Solapur.

Ours highly qualified and experienced faculties are the backbone of the PG Program. PG department has equipped state of the art research laboratory and most recent computer software which promoted the students to enhance their problem solving skills. Ours PG department organizes seminar, annual PGCON (PG conference), and national/international conferences for dissemination of knowledge.

PG department is committed for preparing future researcher and academician to solve societal problems with understanding the human values. Many of ours PG Alumni are contributing in academics as faculty, researcher and industrial practitioner.

My best wishes for the AVISHKAR 2021 annual magazine reader.

Dr. Balasaheb S Gandhare,

Dean, PG Programs

TRAINING AND PLACEMENT CELL

The college has established a full-fledged Training & Placement Department, to encompass various activities from shaping the students to meet the stringent requirements of the Industry, and to make them suitable to excel in the highly competitive business world.

The institute believes that every student who joins the institution deserves to get a potential earning opportunity. The main objective of T & P cell is to motivate and guide students to explore the domains of various career opportunities, entrepreneurship and enhance functional skills by providing industrial training, industry associated projects & enhance employability skills by honing aptitude skills, communication skills, GD & PI skills. The placement cell is dedicated to identify probable employers & conduct campus interviews. We also invite experts

from industries to guide the students on latest technology, expectations from industries and different career options. T & P cell also acts as information source for opportunity in higher education and their qualifying examinations such as GATE, CAT, GRE etc. The training placement cell arranges in-house training modules related with quantitative aptitude, soft skills, verbal etc. in every semester. The training placement cell provides many e-learning global certification platforms like Edx, Coursera, NPTEL, mentor buddy etc. for up gradation of student's employability skills. The training placement cell arranges many corporate HR, trainers, technocrats' webinars related with current updates of industries.

Number of students placed in campus interviews is growing year by year. Many companies regularly visit institute for campus recruitment. In current Covid pandemic crises, we are successful to offer more than 135 virtual campus drives for final year all branch students. Our students have been recruited by esteemed companies like:

TCS, Cognizant, Accenture, Birla soft, Xoriant, Open symmetry, Tech Mahindra, TE connectivity, Mahindra logistics, Byju, Infysys, Advik, Persistent, Cap Gemini, Wipro, zensoft etc.

Mr. Katekar Sameer

Head, Training and Placement Cell

INCUBATION CELL

As an engineering institute SKN Sinhgad college of Engineering is running five UG and four PG courses with two Ph.D. research centers. We have facility of basic experimentation including physics and chemistry labs and advanced labs in engineering. Students and staffs are practicing project based learning from many years. The labs have been used for fabrication and testing many engineering and research projects since establishments. These facilities are effectively used as platforms for incubating business ideas though Incubation center.

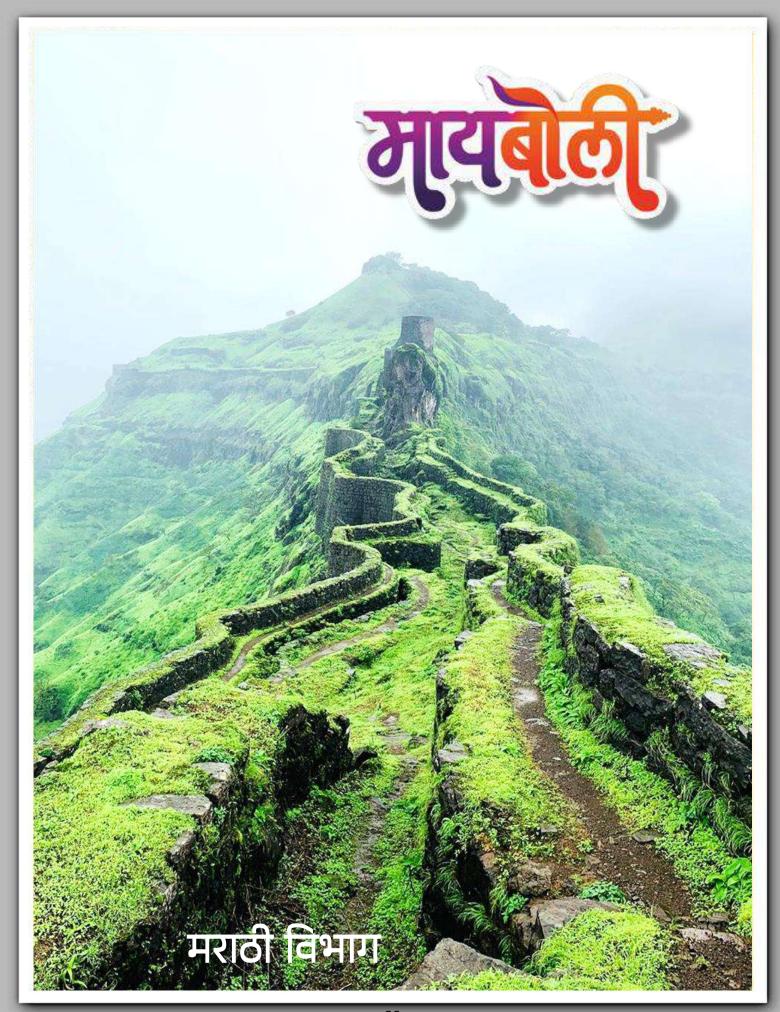
Yearly four times at Pandharpur the pilgrimage is gathered. This leads to large movement of people in and out of Pandharpur. Many times this crosses the figure of 10 lac people in short span of time. This gives

business opportunities to local people to run local business. These include trading of sweets, toys, clothing, cosmetics, jewels, blankets. These also enhance travel business around Pandharpur. The many challenges like management of crowed, cleanliness, health, hygiene, drinking water, river water pollution control. These will also give opportunity to Incubation center to develop innovative solution to overcome these challenges.

This engineering platform includes advanced manufacturing and testing platforms. The lab equipment will serve the need of development and prototyping during fabrication. The set of skilled personal resource is also advantages in training, guiding and assisting to developer. The space, electricity, water and residential facilities are in same integrated campus. It also equipped with high bandwidth internet facility and library facility. The environment in the campus is healthy and pleasant. This is right place to establish the start-ups which can be supported in all respect including build-up area with these facilities during their incubation period.

Mr. Jagadale Amol B.

Head, Incubation Cell

Marathi Section Editorial

प्रा हिषीकेश कुलकर्णी शिक्षक प्रतिनिधी

आचल एकतपुरे विद्यार्थी प्रतिनिधी

आरती खबाले विद्यार्थी प्रतिनिधी

सौरभ होनमाने विद्यार्थी प्रतिनिधी

"माझ्या मराठी मातीचा लावा ललाटास टिळा हिच्या संगाने जागल्या दऱ्या-खोऱ्यातील शिळा "

या ओळी ज्या महान कवीने लिहिल्या त्या विष्णू वामन शिरवाडकर यांचा २७ फेब्रुवारी हा दिवस आपण मराठी दिवस म्हणून साजरा करतो. मातीची दर्पोक्ती, क्रांतीचा जयजयकार, कोलंबसाचे गर्वगीत, महावृक्ष अशा अनेक काव्यसमीधा अर्पण करून वाचकांच्या मनात कुसुमाग्रजांनी चेतनेचा अग्री फुलविला.

मराठी ही काही काल परवा जन्माला आलेली भाषा नाही. तीला हजारो वर्षांचा श्रीमंत इतिहास आहे. मराठीचा उदय संस्कृतच्या प्रवाहाखाली निर्माण झालेल्या प्राकृत भाषेच्या 'महाराष्ट्री' या बोलीभाषेपासून झाला. ही भाषा प्रथम 'सातवाहन' या साम्राज्याच्या प्रशासनासाठी वापरली गेली. तिची यादवकाळात मोठी भरभराट झाली. 'विवेकसिंधु' हा ग्रंथ लिहून मुकुंदराज हे मराठीतील पहिले कवी ठरले. पुढे ज्ञानेश्वर माऊलींनी ज्ञानेश्वरी, अमृतानुभव, चांगदेव पासष्टी, हरिपाठ लिहून मराठी भाषेला दर्जेदार साहित्य दिले.

"माझा मन्हाटीचा बोलू कवतुकें परी अमृतातेही पैजा जिंके ऐसी अक्षरे रसिके मेळवीन"

या ओवीही ज्ञानेश्वरांच्याच. नंतरच्या महानुभव सांप्रदायाच्या काळात संत एकनाथांनी मराठी भाषेत भारुं लिहिली. अशा प्रकारे मराठी भाषेत संत साहित्य रुजत असताना छत्रपती श्री शिवाजी महाराजांनी मराठी साम्राज्याची मुहूर्तमेढ रोवली. त्यांच्या काळात संत तुकाराम महाराजांनी ४१४१ अभंग लिहून मराठी भाषेला धन्य केले. या दरम्यान समर्थ रामदास स्वामींच्या हातून 'दासबोध' सारख्या महान ग्रंथाची निर्मिती झाली. स्वातंत्र्यपूर्व काळात लोकमान्य टिळक, महात्मा फुले, साने गुरुजी, स्वातंत्र्यवीर सावरकर इत्यादी स्वातंत्र्यसेनानींनी मिळून मराठी भाषेत वेगवेगळे ग्रंथ, लेख आणि पुस्तके लिहिली यामुळे स्वातंत्र्यलढ्याला आणि लोकांच्या विचारसरणीला योग्य दिशा मिळू शकली.

"लाभले आम्हास भाग्य बोलतो मराठी जाहलो खरेच धन्य ऐकतो मराठी धर्म पंत जात एक जाणतो मराठी एवढ्या जगात माय मानतो मराठी "

<mark>असे</mark> म्हणणाऱ्या सुरेश भट्टांना कोण विसरेल ?

आण्णाभाऊ साठे, बहिणाबाई चौधरी, शिवाजी सावंत, वि. स. खांडेकर, विश्वास पाटील, आचार्य अत्रे, पु. ल. देशपांडे, द.मा. मिराजदार ग. दि. माडगूळकर, मंगेश पाडगावकर, नामदेव धसाळ अशा अनेक साहित्यिकांनी लिहिलेले साहित्य आपल्याजवळ ठेऊन मराठी भाषा एखाद्या खजिन्यासारखी उभी आहे. ज्याला तो खजिना लुटता आला तोच खरा श्रीमंत.

अद्विक या माध्यमातून आम्हाला आमचे विचार व्यक्त करण्याची संधी दिल्याबद्दल महाविद्यालयाचे प्राचार्य मा. प्रा. डॉ. कैलाश ज.करांडे यांचे व उपप्राचार्य मा. प्रा. डॉ. स्वानंद ग. कुलकर्णी यांचे मनःपूर्वक आभार तसेच ज्यांच्या मार्गदर्शनाखाली हे विचार मायबोली विभागातून व्यक्त करण्याची संधी मिळाली असे प्रा. डॉ. संपत गो. देशमुख यांचे आभार मानून आम्ही इथेच थांबतो. धन्यवाद!

संयोजक: प्राचार्य कैलाश ज. करांडे प्रा. डॉ. संपत गो. देशमुख प्रा.हिषीकेश कुलकर्णी

मुलाखतकार: श्रेया भादुले

पृथ्वीराज पाटील

छायाचित्र व ध्वनिमुद्रणः आचल एकतपुरे

प्रा.सुमित इंगोले

शब्दांकनः आचल एकतपुरे

आरती खबाले

द ग्रेट भेट: आदरणीय डॉ.विश्वम्भर चौधरी

काजल बागलः

एखादी थोर व्यक्ती पाहिली की साहजिकच आजकालच्या तरुणांना त्या व्यक्तीचे बालपण,शालेय,आणि महाविद्यालयीन जीवन कसे गेले असेल याबद्दल उत्सुकता असते तरी आपण आपल्या बालपण,शालेय,आणि महाविद्यालयीन जीवनाविषयी तसेच कौटुंबिक परस्तीतिविषयी माहिती द्यावी.

डॉ.विश्वम्भर चौधरी:

माझे वडील हैद्राबाद मुख्य संग्रामात स्वातंत्र्य सैनिक होते.एकत्र कुटुंब असून 28 लोकांच्या सहवासात बालपण,शिक्षण,संस्काराची शिदोरी मिळाली.कुटुंबात कोणतीच कमतरता नव्हती.विडलांमुळेच शिक्षण सामिजक आणि राजकीय भान आले.हैदराबाद संस्थान चळवळीत वडील सिक्रिय सहभागी झाले होते.त्या कार्यामुळे म.गांधी,पंडीतनेहरु,विनोबा भावे एका अर्थाने माझ्या जीवन घडणीत आले.त्यांच्या विचारांचा,कार्याचा माझ्या मनावर पगडा बसला.त्यामूळे मी स्वतःला भाग्यवान समजतो.आईसुद्धा तिच्या परीने तिची छोटीमोठी कामे करायची.बालवर या

अद्विक २०१९-२०

खेडे गावात लहानाचे मोठे झालो.जिल्हा परिषदेच्या शाळेत 10 वी पर्यंत शिक्षण झाले.शिक्षण आनंदाने मौजमजा करत पूर्ण केले.शाळेबद्दल म्हणावे तशी आवड नव्हती इतर शाळाबाह्य कार्यक्रमात आवड होती.तबला वाजवणे,वाचण करणे मला आवडत होते तसेच मी व्याख्याने पण खुप ऐकली.एकूणच माझे बालपण अगदी मौजमजेत गेले.

काजल बागल:

ग्रामीण विकासाचे उत्तम मॉडेल काय असावे??

डॉ.विश्वम्भर चौधरी:

खर म्हणजे आज अण्णा हजारे, पोपटराव यांचे आपलेकडे खुप अनुभव घेण्यासारखे आहेत.ग्रामीण व शहरी भागात पाणी टंचाईची स्तिथी सारखीच आहे.निश्चित असे विकासाचे मॉडेल अस म्हण्ता येणार नाही.मी म.गांधींजी यांचा चाहता आहे.मी अस म्हणू शकत नाही की गांधीवादी खेडे आजच्या काळात आदर्श नाही कारण जगाची dimension बदलत चालली आहे.communication माध्यमे बदलली आहेत. मला अनेकजण विचारतात की, म.गांधी यांचे मॉडेल आज राहिले असते तर काय झाले असते.म.गांधींजीनी नेतिक संस्काराच्या बाबी सांगितल्या . त्यांचे आर्थिक मॉडेल खेडे गावाला पुढे घेऊन गेले असते.पण आपण फक्त गावच्या मॉडेलची चर्चा च करत असतो ती बाजारवादाने चाललेली आहेत. माझ्या विचाराच्या दृष्टीने कोणते मॉडेल चांगले आहे की चांगले नाही असे म्हणता येणार नाही. प्रत्येक मॉडेल मध्ये चांगले वाईट गुण असतातच. माझ्या मते दोन गोष्टी मी नेहमी बोलतो त्या पर्यावरणपूरक आणि सर्वसमावेशक या दोन condition लावल्या तर कोणतेही मॉडेल चांगले असेल. ज्या त्या विभागाच्या विकासाला,संस्कृतिला गृहित धरुनच मॉडेल तयार करावे असे माझे स्पष्ट मत आहे.

पृथ्वीराज पाटील:

अपारंपरिक उर्जा स्त्रोत आणि भारतीय वातवरण यांचे भविष्य काय असेल? त्यासाठी कोणती आवश्यक पाऊले उचलणे आवश्यक आहे?

डॉ.विश्वम्भर चौधरी:

जे जास्त पारंपरिक आहेत त्यांना आपण अपारंपरिक असे म्हणतो उदा.सुर्य आणि वारा हे जास्त पारंपरिक आहेत.Solar मध्ये आता Research पुढे गेले आहे. पण पवन ऊर्जेमध्ये त्या मानाने प्रगती म्हणावे तशी झाली नाही.पवन ऊर्जेमध्ये आपण संशोधनामध्ये अधिक प्रगती साध्य केली नाही.त्यामुळे आपल्या देशाच्या प्रगतीला गती मिळत नाही.आज भारताला संशोधनाची खूप गरज भासत आहे. 3rd world country समस्यांमध्ये प्रगती करायची असेल तर त्यासाठी संशोधन करावे लागतील.

पृथ्वीराज पाटील:

तांत्रिक दृष्टिकोनातून भारताचा विकास जगाच्या स्तरावर आणि तुलनेत कसा आहे?

डॉ.विश्वम्भर चौधरी:

आपल्या समोर आव्हाने खूप मोठी होती 1947.ला जेव्हा इंग्रज आपला देश सोडून गेले तेव्हा आपल्या देशाला साक्षर करणे हे आपलेपुढे फार मोठे आव्हान होते.त्यानंतर कुटुंब नियोजन, लोकसंख्या नियंत्रण करणे. आपल्या देशात सुई पण बनत नव्हती आज मात्र आपल्या देशात खूप मोठी औद्योगिक क्रांती झाली आहे; शेती क्षेत्रातही आपण पुढे आहोत. आपला देश लोकशाहीचा आहे. लोकशाहीमध्ये विकास जास्त वेगाने होत नाही पण हुकूमशाही पेक्षा लोकशाहीच चांगली. लोकशाहीमध्ये सरकार आणि जनता यांचे एकमत लवकर होत नाही त्यामुळे विकास हा लवकर होत नाही. इतर

अद्विक २०१९-२०

देशांमध्ये जे मॉडेल आहे त्यामध्ये काही ना काही त्रुटी दिसून येतात.आपल्या देशामध्ये चे मॉडेल आहेत ते अधिक काळ शाश्वत आणि टिकाऊ आहे.भारत देश हा बदलत चालला आहे.

श्रेया भादुले:

ग्रामविकासाच्या माध्यमातून वेगवेगळ्या प्रकारचे रोजगार निर्माण होण्याच्या दृष्टिकोनातून नक्की कोणती पाऊले उचलली गेली पाहिजेत?

डॉ.विश्वम्भर चौधरी:

आपण गावाकडे डोळसपणे पाहिले पाहिजे. मी स्वतः वर्षातून गावी तीन वेळा जातो तेथील बदल टिपतो. शहरातील लोकांना वाटते की गावांकडे घरे कौलारू वगैरे आता तसे काही नाही त्यांनापण त्याचा स्वार्थ नीट कळतो, त्यांनाही गोष्टी पुढे नेता येतात.गावांचा विकास होताना जो गावाचा पैसा आहे त्याचे नियोजन होत नाही ते केले पाहिजे. गावाचा विकास साधताना पर्यावरण पूरक व्यवसाय चांगला चालू शकतो दुसरा व्यवसाय म्हणजे रेन वॉटर हार्वेस्टिंग केंद्रसरकार,राज्यसरकार यांचेकडून त्या योजना येतात त्या लाभार्थ्यांना भेटत नाहीत त्यामुळे भ्रष्टाचार होतो.आपल्याला organizers आणि कल्पकतेची,नियोजनाची गरज आहे.

प्रदुमन शिंदेः

इस्ताइल पॅलेस्टाईन या पद्धतींचा संघर्ष पाहता मानवतेची हालचाल खऱ्या अर्थाने कोणत्या दिशेने निघाली आहे?

डॉ.विश्वम्भर चौधरी:

जगाच्या इतिहासात आतापर्यंत चार हजार युद्ध झालीत.युद्ध ही थांबणारी गोष्ट नाही.जातीय युद्ध हिंदू मुसलमान युद्ध कसे होते?हे इंधन या कादंबरीतूनही दिसून येते.आपण म्हणतो धर्माचे युद्ध सुरू आहे तर ते धर्माच नसुन ते केवळ सत्याचे युद्ध असते.इस्त्राइल पॅलेस्टाईन असो वा भारत-पाकिस्तान असो मूळ सगळे सत्य असे आहे की सत्ता अर्थकारण आहे.जगात राजकारण असे काही नसते जे असते ते सत्ताकारण आणि अर्थकारण असते.असे मला आजकाल वाटते.इस्रायल आणि पॅलेस्टाईनमध्ये जे चाललंय ते इस्रायलची सत्तेची आकांक्षा आहे तर पॅलेस्टाईनच्या तर अनेक काही आहेत.तिसरे महायुद्ध होईल असं मला वाटत नाही कारण आताची जी गुंतागुंत आहे ती फार महत्वाचे झालेले आहे.संरक्षणपूर्ती युद्ध सज्जता हे ज्या दिवशी येईल त्या दिवशी आपला खूप मोठा फायदा आहे.जग हे liberal होत आहे.

डॉ. कैलास करांडे:

जग उदारमतवादी व्हायला लागलं आहे पण अलीकडे असं जाणवतंय की जातीपातीच्या भिंती इतक्या रुंदावतायत म्हणजे आरक्षण असो किंवा भक्तांचे ध्रुवीकरण ज्या पद्धतीने होते त्याला काय उपाय असेल?या सगळ्या गोष्टींना कसं रोखायचं?

डॉ.विश्वम्भर चौधरी:

काय झालं की आउट ब्रेक आपण ज्याला म्हणतो तसं झालय माध्यमांमध्ये. वर्तमानपत्रात लेख कोणाचा येणार?ठराविक लोकांचे येत होते.तिथे डेमोक्रसी नव्हती,चैनल मध्ये बोलायला कोण जाणार? ठराविक लोक जाणार,मध्ये तर व्हाट्सअप वर एक मेसेज फिरत होता की काहीही झालं की विश्वंभर चौधरी बोलायला आणि प्रकाश बाळा मुक्तम हे गमतीशीर आहे पण ते आहे काहीच लोक जाऊ शकणार बोलायला मग काय झालं सामान्य माणसाची अभिव्यक्ती कुठे होणार?तर मग ते फेसबुकच माध्यम मिळाल आत्ता यामध्ये माझा तर टोलेरींगचा फार वाईट अनुभव आहे आणि तो दोन्हीकडून आहे भक्त पण आणि नव भक्त पण यांच्या कडून मला टोलेरिंग यातिच्य झालेलं आहे याशिवाय वेगवेगळे धार्मिक घटक ते सुद्धा टोलरींग करतात.तुम्हाला असं वाटत असेल की फक्त हिंद्रवाद्यानी माझं टोलेरिंग केलं तर तसं नाही कट्टर इस्लामी गटांनी पण माझं टोलरींग केलेय आणि ते ही म्हटलेत की तू कोण बोलणारा?आमचा अल्ला आहे आम्ही बघू हिंदू तर मला म्हणलेत की तुम्ही तर हिंदूच नाहीयेत तर तुम्ही कशाला आमच्या धर्मात बोलायचं हे झालेलं आहे आणि मी माझ्या परीने उत्तर देत असतो. आता ध्रुवीकरण जे झालेय आताच्या काळातलं 2014 नंतरचा ते 1947 च्या अनुषंगाने झालेल ध्रुवीकरण आहे. 2014 ला ज्या प्रकारचा सोशल मीडिया चालवला भारतीय जनतेचे जनता पक्षाने आणि दूसरा पक्ष त्याच आता रिटर्न करतोय,त्यांना दोघांचाही मी सार्वमत इ काळ राहील आणि दोन्हीकडच्या टोले रिंग ना माझी सहानभूती नाही पण हे वातावरण विचित्र झालं आहे आणि याच्यात नुकसान असं झालंय की थर्ड व्हॉईस होता लोकांचा आवाज म्हणून जे काही असतं कारण आपला voice हे माईनोरिटी बंद करते म्हणजे पाहिलं तर फक्त न फक्त दोन्हीकडील संस्था कमी आहे तीच गत दोन्हीकडचे कट्टरतावादी हिंदू-मुस्लीम तर संख्या कमी आहे.बहुसंख्य समाज उदारमतवादी आहे आणि तो छान राहतो एकमेकांसोबत .माझ्या गावात स्वतःच्या पंचेचाळीस टक्के मुस्लिम आहेत एकही दंगा नाही उत्तम राहतो आम्ही एकमेकांसोबत भक्त आणि नवभक्तांची संख्या फार मोठी नाहीये ती संख्या कमी आहे.पण त्यांच्यात टॉक्सिसिटी ची लेवल खूप जास्त आहे, कारण ते जे खेळतात ते धर्मशी आणि जातींशी खेळतात आपण त्यांच्याशी खेळत नाही आपण घटनेबद्दल बोलतो क्षमतेबद्दल बोलतो आणि म्हणूनच आपल्याकडे चमकदार काही नाहीये.आपण स्वातंत्र्य,समता,न्याय याबद्दल सांगतो यात चमकदार काही नाही जे माणसाच्या विकृत मनालाअपील होणार आणि ते काय आहे त्याचा यांच्या सायकॉलॉजी स्टडी खुप चांगला असतो टोलेरींगवाल्यांचा.सगळ्या राजकीय पक्षांचे मिडिया सेल दोन चांगल्या गोष्टी करतात. आपल्या स्वत:च्या पक्ष नेत्याबद्दल अतिशय मोठ्या प्रमाणात काहीतरी चांगलं चाललय असं चित्र रंगवतात आणि दुसऱ्याला तो काहीही असो कितीही चांगला असो वाईट दाखवून त्याची नालस्ती करतात सरकार कसं उत्तम काम करतय हे लोक दाखवतात.सरकारच्या चुका दाखवणारे लोक यांना आवडत नाहीत आणि मग अशा लोकांची क्रेडिबिलिटी संपवायची अण्णा हजारे यांची क्रेडिबिलिटी संपवायची मग त्यांना काहीही बोलायचं यात खरी गेम काय आहे, तर खरी गेम आपल्या सारख्यांची विश्वासहर्ता संपवायची आणि मग राज्य कोणाचं तर राजकीय पक्षांचे ही घातक अवस्था आहे.भारताची लोकशाही ही कधीच संस्थेतून आणि विधिमंडळातून चालली नव्हती.ती तिथुन चालते ही बरोबर आहे पण ती त्याच बरोबरीने ती रामलीला मैदानावरून चालते ती जंतरमंतर वरून चालते,ती आझाद मैदानावरून चालते,त्याच कारण असं की लोक एकदा निवडून देतील हात बसणाऱ्या ५४४ लोकांचे मत बदलेल आणि ते बोलले कि आम्ही सतीचा कायदा बंद करणार आणि सती चालू करणार याला काय लोक पाहात बसतील का पाच वर्ष?असं होणार नाही,लोक लाखोंच्या संख्येने पार्लमेंट उभारतील आणि म्हणतील तुम्हाला आमचं ऐकावे लागेल इलेक्शन हा असा प्रकार नाही की मुक्तीआर पत्र आम्ही तुम्हाला दिलं पाच वर्षे.सगळे हक्क तुमच्या स्वाधीन केले असा हा करार नाहीये. सुप्रीम कोर्ट ते नाही anticanception म्हणून ते बंद करू शकत तसा सुप्रीम कोर्टाचा वचक आहे हे आपल्या घटनेचं सौंदर्य आहे.

डॉ. कैलास करांडे:

आपल्याकडे जो सोशल मीडिया आहे सोशल मीडियाचा जो वापर आहे तो प्रचंड प्रमाणात आहे.जसं बर्याचशा देशांमध्ये सोशल मीडियाला बंदी आहे पण काही ठिकाणी before launching any application ते लोकांना शिकवतात.आपल्या देशाची बाजारपेठ खूप मोठी आहे आपण लोकांना शिकवत नाही त्यावर ती काही मर्यादा नाही आणि सोशल मीडियाच्या माध्यमातून आज जे सगळे ध्रुवीकरण चालू आहे हे पाहता सोशल मीडियावर काही अंकुश असायला हवा का?किंवा आपण तिथे कुठे कमी पडतोय का?याबद्दल तुमचे मत काय?

डॉ.विश्वम्भर चौधरी:

मला कोणतीच बंदी मान्य होत नाहीत याचं कारण मी व्यक्तिस्वातंत्र्याचा भाग मोठा आहे.पण मर्यादा आणाव्यात का ?तर त्या आणाव्यात राज्यघटनेचे १९ कलम आहे ते मर्यादा आहे अभिव्यक्ति स्वातंत्र्यमुक्त नाही आता वर्तमानपत्र आणि चॅनल्स यांना ऍप्लिकेबल करता येणार नाही पण सोशल मीडियाला मर्यादा हव्यात असं माझं मत आहे की सोशल मीडियावर काही लिहिताना माझ्या पोस्टचा मी संपादक आहे म्हणून त्यामुळे ती माझी जबाबदारी आहे समजा मी डिफेल काही केलं तर त्याच्यावर बदनामीचा खटला दाखल करता आला पाहिजे.भाषा आणि खोडसाळपणा या जर दोन गोष्टीची पथ्य पाळली सरकार नियमात आलं तर तुम्हाला फेसबुक आणि द्विटरवर सुद्धा माध्यम खूप साफ सूथरी झालेली दिसतील.फेक अकाउंट काढणं हे पूर्णपणे चुकीच आहे ते थांबवले पाहिजे.

प्रो.हिषीकेश कुलकर्णी:

गांधीजी हे मवाळ गटाचे नेते होते आणि भगतसिंग राजगुरू हे जहाल गटाचे नेते होते तर जहाल व मवाळ गटाबद्दल तुमचे मत काय आहे?

डॉ.विश्वम्भर चौधरी:

गांधीजी असं म्हणत होते की त्यांना दुबळ्यांची अहिंसा मान्य नव्हती म्हणजे मग कोणाची अहिंसा मान्य आहे जो सक्षमआहे त्यांची अहिंसा.मी सशक्त आहे मी वार ही करू शकतो पण मी करत नाहीये कारण मी अहिंसा मानतो म्हणून पंचशीला जे तत्व आहे ते देशाचे सैन्य जे असेल पण रणनिती ही संरक्षणाची असेल.क्रांतिकारी आणि गांधीजी यांच्यात संघर्ष आहे का तर तो आहे वैचारिक संघर्ष आहे .पण गांधीजींनी अहिंसा ही धोरण म्हणून स्वीकारली नाही तर ती एक मानवी मूल्य म्हणून स्वीकारली आहे जगात हिंसेने कोणतेच प्रश्न सुटले नाहीत ते अहिंसेने चर्चेने सोडवले आहेत.

डॉ. स्वानंद कुलकर्णी :

महाविद्यालयीन क्षेत्रात काही विद्यार्थ्यांचे संस्कार असतील काही दिशा असेल किंवा उदारमतवाद असेल त्यांच्या मध्ये देशप्रेम असेल त्यांच्यामध्ये सेवाव्रत निर्माण व्हावं त्यांच्यामध्ये काही सामाजिक गुण निर्माण व्हावेत या दृष्टिकोनातून महाविद्यालयाची भूमिका काय असावी ?

डॉ.विश्रम्भर चौधरी:

आपण फक्त फॅसिलिटेटर आहोत.उदारमतवाद ही फक्त वाचण्याची गोष्ट नाहीये मुलांच्या मनात ही भावना निर्माण झाली पाहिजे उदा. आपल्याकडे एखादा बोर्ड आहे पुस्तकाचे नाव आकलन त्याचे हायलाईट्स हे आहेत असं 90 वाक्य आपल्यापैकी विद्यार्थ्यांनी लिहिली तिथे तर कदाचित वाचणाऱ्यांना त्या पुस्तकाबद्दल उत्सुकता निर्माण होऊ शकते.विचार कसा करावा ही पद्धत आपण विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचवली पाहिजे.

कुठे आहेत अन्नदाता

अजिंक्य सुरेश कोळवले (TY - Mech)

शेतीप्रधान देश म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या भूमीत राहूनही स्वतःचा हक्क न मागू शकणाऱ्या शेतकऱ्यांची व्यथा कुणाला सांगू हाच मोठा प्रश्न आहे. लिहिणाऱ्याचे हात थरथरतील आणि वाचणाऱ्याचे डोळे पाणावतील अशी दुर्दशा झाली आहे एका शेतीप्रधान देशातील शेतकऱ्याची. हो, मी आपल्या भारतभूमीतील शेतकरी बांधवा विषयी बोलतो आहे. शेतकऱ्याची दुर्दशा सांगावे तर कोनाला, आपल्या भारतभूमितील शिक्षित व्यक्तीला, ज्याला कळून चुकते की शेतकरी सुखी तर जग सुखी. ज्या देशाच्या अर्थव्यवस्थेमध्ये सर्वात जास्त योगदान आपल्या अन्नदातांच आहे. त्याचं अन्नदातांकडे आज दुर्लिक्षत केले जात आहे. हो, आहे आपला शेतकरी बांधव अशिक्षित पण तो स्वतः उपाशी राहून समाज जगवेल याचे मात्र त्याला ज्ञान आहे.

अर्थशास्त्रज्ञ म्हणतात, व्यापारी लोकांमुळे देश चालतो, पण करोना काळामध्ये सर्वांना कळालं जेव्हा शेतात नांगर चालतो तेव्हा देश चालतो. शेतकरी दिवस आला की लगेच "कृषिप्रधान भारतातील तमाम शेतकरी बांधवांना शेतकरी दिनाच्या खूप खूप शुभेच्छा" हे मात्र सर्वांना आठवते. पण बाकीचे 364 दिवस शेतकऱ्यांच्या अडचणी काय आहेत, शेतकरी का आत्महत्या करत आहेत हे जाणून घेण्याचा कोणी प्रयत्नही करत नाही. खंत या गोष्टीची आहे की, आज देशात डॉक्टरचा मुलगा डॉक्टर बनण्याची स्वप्न पाहतो, कलेक्टर चा मुलगा कलेक्टर बनण्याची स्वप्न पाहतो पण एका शेतकऱ्याचा मुलगा कधी शेतकरी बनण्याची स्वप्न पाहत नाही. यामागील कारण म्हणजे आज देशात असलेली शेतीची आणि शेतकऱ्याची बिकट अवस्था.

प्रश्न इतकाच राहतो की, जो देशाचा अन्नदाता म्हणून ओळखला जातो, तो दंगे घडवून आणू शकतो का? शेतकऱ्याच्या वेश्यामध्ये आलेला तू विद्रोही कोण आहे हे एका सुसज्ज नागरिकाला समजले पाहिजे.

सचं पड़दे मे रखो, झूठ को नंगा करवा दो,
यार चुनाव आ रहे हैं कोई दंगा करवा दो।
किसी को कातिल कह दो किसी को कायर कहलादो,
देके खंजर हाथ में कत्लेआम करवा दो,
यार चुनाव आ रहे हैं कोई दंगा करवा दो।
लड़ाके राम को रहीम से,
दोनों को सजा दिलवा दो,
यार चुनाव आ रहे हैं कोई दंगा करवा दो।

अशा वागणुकीमुळेच शेतकरीत स्वतःच्या देशात स्वतःचा हक्क मागू शकत नाही. याला जबाबदार कोण आहे, हे भारतीयांना समजले पाहिजे. आपल्या मातृभूमीसाठी, देशासाठी अन्नधान्य पिकविणारा, सुजलाम-सुफलाम भूमी बनवणारा जगाचा पोशिंदा दिवस-रात्र शेतात राबतो तरीही त्याच्या धान्याला भाव मिळत नाही मग नाईलाजाने त्याला आत्महत्येचा मार्ग स्वीकारावा लागेल.

हृदयाला भिडणारी गोष्ट म्हणजे आपल्या देशातील लोक शंभर रुपयाचे पेट्रोल टाकताना विचार करणार नाहीत पण एका शेतकऱ्याकडून दहा रुपयाची भाजी पेंडी घेताना दहा वेळा विचार करतील. हे विचार बदलायचे असतील तर प्रत्येक नागरिकाला शेतकऱ्यांच्या कष्टाची जाणीव करून दिली पाहिजे. अर्थात शेतकऱ्याकडे बघण्याचा दृष्टिकोन हाच राहिला तर एक वेळ अशी येईल शेती असेल पण एक शेतकरी राजा हरवलेला असेल.

> शत नमन है लोगों को, "जय जवान जय किसान"; शास्त्री जी का दिया यह नारा, भूल गया है हिंदुस्तान सारा।

स्पर्धा परीक्षा संधी की मगजळ....

विकास गुजरे (BE Mech)

"स्पर्धा परीक्षा संधी की मृगजळ हे" शीर्षक पाहूनच खुप जणांना अस वाटलं असेल की हे शीर्षक का दिलय? आपण बघतोय की दिवसेंदिवस भारतात बेरोजगारी वाढत चाललेली आहे. त्यामुळे बरीचशी मुलं ही स्पर्धा परीक्षेकडे वळाली आहेत. लाखो मुलं दरवर्षी तयारी करुन परिक्षा देतात पण यात पास होणाऱ्यांचं प्रमाण खूप कमी आहे. उदा:(2018 साली जवळपास 4 लाख मुलांनी परीक्षा दिली आणि जागा होत्या 431) .त्यावरून आपण विचार करू शकतो की स्पर्धा किती आहे.

मुळात लाल दिव्याच्या गाडीच आकर्षण जस पूर्वी होत तस आजही तरुणांमध्ये बघायला मिळत.विशेषतः ग्रामीण भागातील मुलं,शेतकऱ्यांची मुलं जी मोठी स्वप्न बघून पुण्यासारख्या शहरात येतात व अभ्यास करू लागतात, पण अभ्यास योग्य दिशेने न झाल्यामुळे व योग्य मार्गदर्शन न मिळाल्यान मुलं या परीक्षांमध्ये नापास होतात,ऐन उमेदीचं वय यात निघून जातं मग करण्यासारखं त्यांच्या कडे काहीच नसतं मग मुलं निराशेच्या गर्तेत अडकतात.

साधारणतः विद्यार्थी परीक्षेची तयारी करायला डिग्री पूर्ण झाल्यावर सुरवात करतात.त्यावेळी ते कोणताही प्लॅन B ठरवत नाहीत.कॉलेजच्या परीक्षा आणि स्पर्धा परीक्षा यांमध्ये बरंचसं वेगळेपण आहे . ही गोष्ट मुलं लक्षात घेत नाहीत. मुळात स्पर्धा परीक्षांमध्ये संधी काय आणि आव्हान काय याला दोन बाजू आहेत संधी यासाठी की या मधून आपल्याला एक चांगली सामाजिक प्रतिष्ठा असणारी नोकरी मिळते, प्रतिष्ठे सोबतच वेतनश्रेणी ही चांगल्या प्रकारची आहे आणि परीक्षेत पात्रता फक्त कोणत्याही क्षेत्रातील पदवी चालते.

यात आव्हान असे की यात निघणाऱ्या जागा अतीशय कमी असतात, लाखो मुलांसोबत स्पर्धा करावी लागते. काही वेळेस परीक्षांच्या तारखांमध्ये असणारी अनिश्चितता ,त्यात अजून घरची परिस्थिती, आणि यात द्यावी लागणारी 2-3 वर्ष आणि त्या नंतरही यशस्वी होऊ की नाही हा मानसिक संभ्रम.

विद्यार्थ्यांना स्पर्धा परीक्षा करायच्या अभ्यास करायचा म्हणजे नेमकं काय करायचं हेच माहीत नसतं. library त शेजारचा मुलगा जसा अभ्यास करतो किंवा एखादा मित्र जसा अभ्यास करतो तसा करायला बघतात. याउलट विद्यार्थ्यांनी हा विचार करायला पाहिजे की मी किती वेळ अभ्यासाला दिला पाहिजे, अभ्यास योग्य दिशेने होतोय का,माझी क्षमता किती आहे. "उदा: एखाद्या विद्यार्थ्यांना ठरवलं की MPSC करायची" मग प्रश्न पडतो त्यात संयुक्त सेवा करायची की राज्यसेवा करायची? एखाद्या मुलगा राज्यसेवा परीक्षा द्यायची ठरवून

आलेला गट क, ड च्या पण परीक्षा देत बसतो आणि मग कोणत्याच परिक्षेचा अभ्यास त्याचा नीट होत नाही, मुलं नापास होतात .मग शेवटी मूळ परीक्षेकडे दुर्लक्ष होतं आणि मग स्पर्धा परीक्षा अवघड वाटू लागतात. याचं अजून एक कारण म्हणजे बऱ्याचश्या मुलांची घरची आर्थिक परिस्थिती नसते म्हणून ते सर्वच परीक्षा देण्याचा प्रयत्न करतात कारण कुठं तरी काम मिळवून घरची परिस्थिती सुधारणं हा विचार करतात .पण प्रत्येक परीक्षांचा प्रश्नाचा pattern वेगळा असतो त्यामुळे एक परीक्षा समोर ठेऊन अभ्यास करणं गरजेचे आहे. अशा मुलांसाठी शासनाच्या यशदा, बार्टी सारख्या संस्था काम करतात ज्यात मुलांना निशुल्क अभ्यास करता येतो .कोणत्याही परीक्षेचा अभ्यास करताना सर्वात महत्वाची गोष्ट म्हणजे त्या परीक्षेच्या मागील प्रश्नपत्रिका आणि syllabus असा आतापर्यंत जे यात यशस्वी झाले त्यापैकी खूप जणांचा अनुभव आहे. मुलं तेच नीट बघत नाहीत त्याच योग्य रीतीने आकलन करत नाहीत म्हणून अयशस्वी होतात.स्पर्धा परीक्षेमध्ये बऱ्याचश्या संधी आहेत त्यात योग्य पद्धतीने अभ्यास करून वेळेचं नियोजन करून यशस्वी होता येत .या परिक्षांमधून मिळणारी अधिकारता ही प्रतिष्ठेसाठी नसून सामजिक सेवेसाठी आहे. समाजात वेगळा बदल घडवून आणण्यासाठी असतात .

परंतु याला मृगजळ म्हणायची कारणे पण खूप आहेत .काही विद्यार्थी ही आपल्याच भावविश्वात जगत असतात,मोठ्या शहरात अभ्यास सोडून इतर गोष्टींकडे आकर्षित होतात एकंदरीत स्पर्धा परीक्षा या संधी आणि मृगजळ दोन्ही आहेत फक्त संधीच सोनं करून आपली क्षमता ओळखुन त्या योग्य प्रकारे वापरून यशस्वी होण्यासाठी स्वतःला झोकून द्यायला हवं .अथक परिश्रम करून स्वतःला सिद्ध करून दाखवायच, कोणत्याही मृगजळला न बळी पडता.

अस्तित्व काय...

उमा गायकवाड (T. Y. ELECTRICAL)

अस्तित्व काय...? मला जाणवतंय ते की तुला भासतंय ते ?

तुझ्या डोळ्यातली मी की माझ्या मनातली मी ?

तुझ्या मनातला तू की माझ्या डोळ्यातला तू?

झाला ना शब्दांचा गोंधळ, माझा ही झालाय, शब्दांचा नव्हे, आयुष्याचा, आयुष्याचा ?

जरा मोठंच बोलून गेले ना, पण ह्या मोठ्यातलं छोटं मोठ्याला मोठेपण देतेय ही छोटी गोष्ट कधी समजणार तुला का कदाचित कधीच समजलीय तुला ?

होय वाटतंय ना, काहीही बरळितय, पण तुझ्या काहीही मध्ये माझ सर्वस्व आहे हे तुला समजलं की मिळालं की मला माझं अस्तित्व...

जेव्हा आपण एकदा लिहायला चालू करतो आणि जे काही डोक्यात येईल ते एका मिनिटात कागदावर उतवरतो....

तेव्हा अस काहीसं लिखाण समोर येत...

लिखाण ज्याला 'लिहायचे होते' हा भूतकाळ नसतो आणि 'यासाठी लिहिलंय' हा भविष्यकाळ ही नसतो.....

आधार तुला मला

माधुरी यादव (Technical Assistant CSE Dept)

राम आणि गीता शहरात राहत होते. पाच वर्ष होऊन गेले असतील आता त्यांच्या लग्नाला. गीता शिकलेली होती ती पण काही वर्ष नोकरी करत होती, पण आता तिला दोन वर्षाचा मुलगा होता त्यामुळे ती घरीच असायची. राम तो पण खूप शिकलेला एका मोठ्या हुद्याची नोकरी होती त्याला.लग्नाधीपासूनच तो नोकरी करत होता.गीताही त्याच्याच ऑफिस मधे कामं करायची. पुढे त्यांची मैत्री झाली आणि मग प्रेम. त्यातूनच त्यांनी लग्नपण केल. सगळं ठीक चाललं होतं.लहानपणापासूनच राम च्या आई विडलांनी खूप कष्ट करून त्याला शिकवलं होतं.ते गावीच राहायचे. तशी त्यांची तिथे थोडी शेती होती.ते दोघ ते बघायचे.

मधून मधून राम पण त्यांना पैसे पाठवत असे. तसें ते कधी शहरांत राहायला आले नव्हते. कारण त्यांना तिथंच गावी राहणं आवडायचं.शहरातील राहणीमानी त्यांना फारशी आवडायची नाही. पण गेल्या काही दिवसापासून रामच्या आईची तब्बेत जरा खालावली होती राम त्यांना प्रेमाने माई म्हणायचा.काल रात्री आप्पांचा फोन आलता तसा.

आप्पा म्हणजे रामाचे वडील. ते खूप कष्टाळू होते.गरीब असले तरी गावात त्यांना खूप मान होता.त्यांनी सुरुवातीपासूनच खूप कष्ट केलेले. माई ची पण साथ त्यांना तशीच मिळाली.

त्या रात्री ऑफिस मधून आल्यावर राम गीताला म्हणाला आगं आजकाल माईची तब्येत फारशी बरी नसते.तिथे त्यांना बघणारं पण कोण नाही. माझ्या मनात होतं त्यांना आपण इथे आपल्यासोबत राहायला बोलावूयात ...असं म्हणून राम शांत बसला. आता तो गीताच्या उत्तरांची वाट पाहत होता. त्यांचा मुलगा मयंक पण आता झोपला होता. गीता म्हणाली हो चालेल मला माझी काहीच अडचण नाही. पण त्यांना जमेल का इथे राहायला.

त्यावर राम म्हणाला आपण घेऊयात ना थोडं त्यांना समजून. हो चालेल असं म्हणून गीता झोपायला निघून गेली. गीता जरी शहरांत राहिली असली तरी तिचे विचार, स्वभाव मात्र सरळ साधा होता.रामला पण तिचं उत्तर ऐकून बरं वाटल. तसा लगेच त्याने आप्यांना फोन केला आणि सांगितले कि आप्पा तुम्ही आजपर्यंत आमच्यासाठी खूप कष्ट केलं, आता आमच्या दोघांचीपण इच्छा आहे, तुम्ही आमच्या सोबत इथे राहावं. तसं मी गीताला पण सांगितलंय. तुम्ही काही काळजी करू नका. गीता सगळं सांभाळून घेईल<mark>.</mark>

(तिकडे गावाकडे)

आप्पा - आगं जरा इकडे येतेस का? येताना जरा चहापण आन घोटभर.

माई -धरा चहा. बोला काय झालं आता.....

आप्पा -बस तर जरा खाली. सांगतो.

माई - ही घ्या बसले. सांगा आता मला खूप कामं आहेत.

आप्पा - काल राम चा फोन आलता.

माई - हो का. काय म्हणाला? कसा आहे तो, आपला नातू कसा आहे आणि सुनबाई......

आप्पा - आगं हो हो. किती बोलशील सांगतो; तो म्हणत होता तुम्ही दोघेपण आता आमच्यासोबत राहायला मुंबईला या.

माईला याच्यावर काय बोलायचे काहीच समजेना.

आप्पा - आगं आजकाल तुझीपण तब्बेत अधून मधून बरी नसते. आपण आता किती दिवसाचे सोबती. शेवटच्या काळात तर आपण राहूयातना त्यांच्या सोबत. राम खूप गुणी आहे. त्याला आपली काळजी वाटते.

माई - अहो पण सुनबाई.आपला आणि तिचा फारसा काही संबंध आला नाही. तिला चालेल का आपण आलेलो. आपण असे खेड्यात राहिलेलो तिला जमेल का.नाहीतर उगीच आपल्यामुळे त्यांच्यात वाद नकोत. आजपर्यंत राहिलो तसं राहुयात इथंच.

आप्पा - तुला काय म्हणायचंय ते समजतंय मला.पण जाऊन बघुयात तर त्यांचा संसार. आपण पण घेऊयात त्यांना सांभाळून.तुला वाटल तर परत माघारी येऊ कि.

माई - बरं ठीक आहे. कधी निघायचं.

आप्पा -उद्याचं आपलं तिकीट काढलय रामनी. मग सकाळी 10 वाजता निघू,तू घे सामान बांधायला.तशी माईने आवराआवर करायला सुरवात केली.रामला रानातली कणसे, बोर खूप आवडायची. माईने कुणालातरी सांगून ती मागवून घेतली. सामानाची भरा भरी झाली. आणि ते दुसऱ्या दिवशी निघाले.

(इकडे मुंबई मधे.)

सकाळी लवकर उठून गीताने मयंकच आवरलं, सगळं घरं आवरलं, चांगली साफ सफाई केली जणू काय दिवाळीच आली होती. आता रामची ऑफिसला जायची तयारी चालू होती. तिने त्याच्यासाठी डब्बापण बनवला होता. जाताना....

राम - गीता आज माई आणि आप्पा येतील चार वाजायच्या दरम्यान. मी ऑफिस मधून येतानाच त्यांना घेऊन येईन.

गीता - बरं ठीक आहे.आज मी, माई आणि आप्पांच्या आवडीचा स्वयंपाक करणारे.

राम - हो चालेल. असं म्हणून तो निघून गेला.

तसं परत गीताने कामाला सुरुवात केली. तिची आज खूप धावपळ होतं होती.पण आपल्यामुळे माई आणि आप्पांना कोणताही त्रास होता कामा नये असच वाटत होतं तिला.

(आश्चर्य वाटलं ना ऐकून कारण सहसा आजकाल सासू सासरे आलेले सुनांना चालत नाही. असो आपण पुढे काय होतय बघुयात.)

मयंकला बघत खेळवत तिने माई आणि आप्पाच्या स्वागताची सगळी तयारी केली. माईला दारात रांगोळी घातलेली आवडते, तशी गीताने रांगोळीपण काढली.छान देवपूजा पण केली.तशी ती रोजच करते पण आज सगळं नीट जस माईना आवडत तसं. आप्पाना रेडिओ ऐकायला आवडतो, तर तिने स्टोअर रूम मधील रेडिओ काढून पुसून नीट ठेवला.माई आणि आप्पांच्या आवडीच्या स्वयंपाकाची पण तयारी केली.

साडे चारच्या दरम्यान माई आणि आप्पा आले.तशी रामने गीताला हाक मारली, "गीता.. माई -आप्पा आले

गं" तसं गीता पटकन औक्षण करायचं ताट घेऊन बाहेर आली.तिने आज साडीपण नेसली होती. सहसा ती घरात ड्रेसंच घालते, पण आज तिने साडी घातली होती. तिने माई आणि आप्पांच्या पायावर पाणी ओतलं आणि मग त्यांचं औक्षण केल. सगळं अगदी त्या दोघांच्या रीतीप्रमाणे. लहान मयंक मात्र हे सगळं बघत होता.त्याला मात्र हे काहीच समजत नव्हतं. माई आप्पा तर आवाक झालते हे बघून.कारण गीता शहरांतच वाढली होती, तिने हे सगळं करणं म्हणजे त्यांच्यासाठी आश्चर्याचा धक्काचं होता.

ते सगळं झाल्यावर सगळे आत आले.माई आप्पा बसले.मयंक ची एकच लुडबुड होती, " मम्मा हे कोण?" तसं गीतांन सांगितलं, "अरे हे तुझे आजी आजोबा." छोटा मयंक म्हणाला, " माझे आजी आजोबा, कुठं होते ते"? तसं आप्पानी त्याला जवळ घेतलं दोन चार पाप्या घेतल्या. त्याच्यासाठी आणलेल चॉकलेट दिलं.मग मात्र मयंक जाम खुश झाला. "आजोबा तुम्ही आता इथेच राहणार ना";असं मयंकनी लाडाने विचारल.

तसं आप्पा शांतच बसले. गीता म्हणाली, " हो मयंक ते आता इथेच राहणार आहेत.माई आप्पा तुम्ही दमला असचाल अंघोळ करून घ्या.तोवर मी जेवणाची तयारी करते." तसं माई आप्पा रूममध्ये गेले. ते दोघंही मात्र नि:शबद्द झालते. कारणं त्यांचं असं स्वागत होईल याची कल्पनाही त्यांनी केली नव्हती.

माई आप्पांची अंघोळ झाली सगळं आवरलं.तशी माई स्वयंपाक घरात आली, तर स्वयंपाक घर पण एकदम लखलखत होतं.सगळं अगदी जिथल्या तिथं.गीताने माईना विचारलं, " माई तुम्हाला काय हवं आहे का? "तसं माई म्हणाल्या, " नाही काय नको. झालं का कामं तुझं?". हो होतच आलय माई, तुम्ही आराम करा, असं गीता म्हणाली.तिकडे मयंक मात्र आजोबांसोबत चांगलाच रमला होता.राम आणि आप्पा गप्पा मारत होते आणि मयंकसोबत खेळतपण होते.आप्पाना मनातून एक समाधान होतं, आपण रामला शिकवलं, मोठं केल, त्याच आज स्वतःच एक घरं आहे, अगदी सगळं चांगलं.अजून काय हवं असते ना आई विडलांना.रात्री सगळ्यांची जेवणं झाली. स्वयंपाक पण त्या दोघांच्या आवडीचा ते पण सगळं साग्रसंगीत त्यामुळे माई आप्पा अजूनच सुखावले होते. जेवण झाले तसं माई आप्पा शतपावली करायला बाहेर अंगणात आले.अंगणात छान बाग फुलवली होती गीताने.सगळी फुलांची तसेच फळांचीपण झाली होती.मंद वारा सुटला होता.बाहेर दोघे बसले.

माई - अहो, आपल्याला वाटत होतं तसं इथं काहीच झालं नाही.

आप्पा - हो अग.आपली सुनबाई गुणी आहे अगदी राम ने सांगितलं होतं तशी आहे.

माई - हो ना. सगळं आपल्या रीतीप्रमाणे करतेय. आपल्याना कशाचीही कमी पडू दिली नाही तिने. असं वाटत होतं आपण इथेच राहतोय खूप दिवसापासून.सगळं आपल्याला आवडत तसच करतेय. तोवर गीता तिथे येते.

गीता - आप्पा तुम्हाला रात्री रेडिओ लागतो ना.घ्या हा मी काढून ठेवला होता.हे बघून तर आप्पांच्या नकळत डोळ्यात पाणीच आलं.

आप्पा - हो गं. पण आज मला रेडिओ नाही तर तुझ्यासोबत गप्पा मारायच्या आहेत.चालेल ना तुला? मयंक झोपला ना?

गीता - हो आप्पा चालेल ना. तसही मला दिवसभर बोलायला कोणी नसतं मीपण एकटी पडते.हो बसुयात आपण गप्पा मारत.तोवर राम पन येतो. सगळे मनसोक्त गप्पा मारतात. सगळे जणू आज सुखावून गेले होते. जसं आज माई आणि आप्पांना मुलाचा आणि सुनेचा आधार मिळाला होता, तसाच दुसरीकडे राम आणि गीतालाही आपल्याला कोणीतरी आधार मिळाल्याची जाणीव झालती. सकाळी माई लवकर उठल्या.तिने देवपूजा, नाष्टाही ही केला.तोवर गीता उठली हे बघून ती जरा गोंधळाली.तिला वाटलं आता माई खूप ओरडणार मला उठायला उशीर झाला.

गीता - अहो माई तुम्ही कशाला केलं हे सगळं मी केलं असते ना.मला जरा उशीरच झाल उठायला.

माई - असूदेत गं तू काल आमच्यासाठी इतकं केलस, दमली असशील ना तूपण.

गीता - तसं नाही पण उगीच तुम्हाला कशाला त्रास.

माई - यात त्रास कसला आम्ही दोघ रोजच लवकर उठतो.आम्हाला सवयच आहे.तू काल जे केल ते आमची सख्खी मुलगी असती तरी केल नसतं बघ.असूदेत जा तू आवर.रामला पण जायचं असेल ना परत कामाला.

गीता - हो आलेच मी......तशी गीता आत आवरायला निघून गेली.

नाश्ता झाला.राम ऑफिसला गेला.मयंक आता आजोबांसोबत चांगलाच रमला होता.ते त्याला घेऊन बागेत फिरायला पण गेलते. माई आप्पा आता रमले होते तिथं.माई पण गीताला मदत करत होती. तिला सांभाळून घेत होती त्यामुळे गीताच्या मनावरचा ताण आता कमी झालता. ते सगळे आता तिथंच राहत होते, सगळे अगदी एकमेकांना समजून घेऊन. माईनी पण आता गीताला परत नोकरी कर म्हणून सांगितलं.मी सांभाळते घरं असं सांगून माईनी गीताला पुन्हा नव्यानी सुरवात करायची संधी दिली. दोघ आजी आजोबा पण आता नातवामध्ये चांगलेच रमले होते.त्यांचा दिवस मजेत जाई त्यांच्या सोबत.

(ही गोष्ट लिहन्यामागे कारणं इतकंच कि, आज काल कुणी कुणाला समजून घ्यायलाच तयार नाही. नवीन पिढी जुनी पिढी असे खेळ खेळत बसतात. खरं तर यांना कुणाला समजूनच घ्यायचं नसतं ना. प्रत्येकलाच कुणाच्या ना कुणाच्या आधाराची गरज ही असतेच. मग का तुम्ही एकमेकांना समजून घेत नाही. नाती समजून उमजून घेतली तर ती खूप सुंदर असतात. एवढंच मला वाचकांना सांगायचं आहे की, चुका सगळ्यांकडूनच होतात.पण त्या सुधारून एकमेकांना समजून घेत पुढे जाण्यातच जगण्याचं सुख दडलंय.

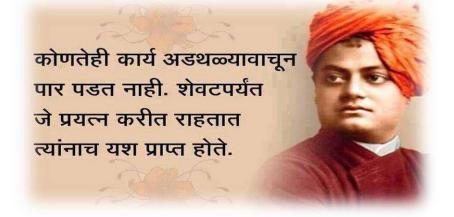
हे ज्याला समजत ते अगदी सुखात राहतात या गोष्टीतल्यासारखे.)

ध्येयाने झपाटले नाही ते तारुण्य कसले ...

स्नेहल सिध्देश्वर कुंभार (SE E&TC)

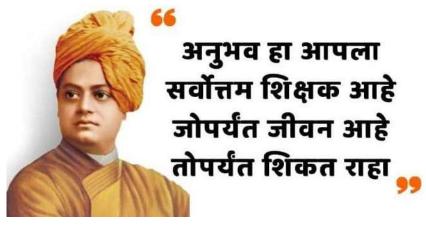

तीन घडीचा डाव त्याला जीवन असे नाव जीवन हे जगण्यासाठी जगता - जगता पाहण्यासाठी पाहता - पाहता चुकण्यासाठी चुकता – चुकता शिकण्यासाठी

व्यक्तीला जीवनामध्ये बाल्य, तारुण्य आणि वृद्ध अवस्था ह्या व्यक्तीच्या जीवनातील महत्वाचा टप्पा आहे.तारुण्य म्हणजे नेमकं काय ? तर तारुण्य म्हणजे उर्जेचा महास्त्रोत. एक नशा बेफीकिरपणे वागणं म्हणजे तारुण्याची मक्तेदारीच होय. मन मानेल ती कृती करण्याची वृत्ती म्हणजे तारुण्याचा धर्मच होय. थोडक्यात चांदीसारखा चमचम करणारा वयाचा तुकडा म्हणजे तारुण्य होय.ध्येय हे जरी तारुण्य अवस्थेत पुर्ण केले जात असले तरी याची चाहुल व्यक्तीच्या जीवनात व्यक्तीला लहानपणीच कोठेतरी लागलेली असते. वयाच्या 14 व्या वर्षी छत्रपती शिवाजी महाराज यांनी रायरेश्वर गडावर स्वराज्य स्थापनेची घोषणा केली. वयाच्या 16 व्या वर्षी ज्ञानेश्वरांनी ज्ञानेश्वरी हा ग्रंथ लिहीला. आजपर्यंत ज्या ज्या व्यक्ती मोठ्या होऊन गेल्या त्या त्या व्यक्तींपुढे उच्च प्रकारचे ध्येयंच होते. ध्येय नेमकं काय ?ध्येय म्हणजे प्रबळ इच्छा शक्ती होय. मनातील एखादे स्वप्न पुर्ण करण्याची इच्छा म्हणजेच ध्येय होय. ध्येयविना तारुण्य आणि जीवन हे निरर्थक आहे. जसे की एखादी व्यक्ती प्रवासाला निघालेली आहे; पण आपल्याला कोठे जायचे आहे, ठेच माहित नसेल ती व्यक्ती पुढचा प्रवास कशी काय करू शकेल? त्याचप्रमाणे व्यक्तीला आपलं जीवन आपण कशासाठी जगतो आणि आपले ध्येय कोणते हेच माहित नसेल तर तिचे जीवन हे निरर्थकच आहे.या जीवनामध्ये ध्येय पुर्ण करण्यासाठी तारुण्य अवस्था ज्याप्रमाणे महत्वाची असते. त्याचप्रमाणे याच तारुण्यअवस्था ज्याप्रमाणे महत्वाची असते. त्याचप्रमाणे याच तारुण्य अवस्था ज्याप्रमाणे महत्वाची असते. त्याचप्रमाणे याच तारुण्य अवस्था ज्याप्रमाणे महत्वाची जसते. त्याचप्रमाणे याच तारुण्य अवस्था ज्याप्रमाणे महत्वाची जसते. त्याचप्रमाणे याच तारुण्य अवस्था ज्याप्रमाणे महत्वाची असते. त्याचप्रमाणे याच तारुण्य अवस्था ज्याप्रमाणे महत्वाची जसते. त्याचप्रमाणे याच तारुण्य अवस्था ज्याप्रमाणे महत्वाची जसते. त्याचप्रमाणे याच तारुण्य अवस्था ज्याप्रमाणे महत्वाची जोड मिळने आवश्य आहे.

Nothing Is Impossible In The World

म्हणजेच जगात अशक्य अशी कोणतीही गोष्ट नाही पण ऐन तारुण्य अवस्थेमध्ये व्यक्तींकडे न्यूनगंडची भावना आणि आत्मविश्वासाची कमतरता यामुळे व्यक्ती आपले ध्येय पुर्ण करु शकत नाही. त्यामुळे मित्रांनो, ऐन तारुण्य अवस्थेमध्ये प्रयत्न आणि आत्मविश्वाची सांगड घालायला शिका तरच तुम्हाला आपले ध्येय हे योग्य दिशेने मिळवता येईल आणि जीवनाचे सार्थक करता येईल. ध्येयाचा आणि तारुण्याचा कितपत जवळचा सबंध आहे हे आपणाला स्वामी विवेकानंदाच्या एका वाक्या वरूनच दिसून येतो.ते म्हणतात की, तुम्ही मला वज़निर्धाराचे 1000 तरूण द्या, मी तुम्हाला भारताचे चित्र बदलवून दाखवतो. का त्यांनी बालकांची मागणी केली नाही? वृध्दांची मागणी केली नाही? त्यांनी फक्त तुमच्या आमच्या सारख्या तरूण पिढीचीच मागणी केली. याचे काय कारण आहे, याचे कारण एवढेच देता येईल की, तारुण्य अवस्थेत व्यक्तीपुढे ज्या प्रकारच्या आदर्श निर्माण करू, ज्या प्रकारची परिस्थिती निर्माण करू त्याप्रमाणे ते आपले ध्येय पूर्ण करण्याचा प्रयत्न करतात, ध्येयाविना तरी कसले जगणे? थोडक्यात सांगायचे म्हटले तर सुगंधाशिवाय फुल, प्राणाशिवाय शरीर, सुर्याशिवाय जग, आणि देवाशिवाय मंदिर म्हणजेच जर फुलाला सुगंधच नसेल तर ते फुल तरी कसले ? मंदिरात देवाची मुर्तीच नसेल तर ते मंदिर तरी कसले ? प्राणच नसेल तर ते शरीर तरी कसले ? त्याचप्रमाणे ऐन तारुण्यात धेयच नसेल तर हे तारुण्य तरी कसले? तारुण्य सार्थक बनविण्यासाठी ध्येयाची आवश्यकता असते.कलपना चावला या जारी आज अस्तित्वात नसल्या तरी त्यांचे नाव लहानपणापासून ते मोठ्यापर्यंत मोठ्या आदराने घेतले जाते का ? कशामुळे ? याचे कारण म्हणजे त्यांच्यासमोर असणारे उच्च प्रकारचे ध्येय होय आणि ते पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक असणारी जिद्द, चिकाटी, प्रयत्न आणि आत्मविशास होय. त्यामुळे त्या एक आदर्श व्यक्ती ठरल्या. धेय हे तारुण्य अवस्थेतच का पुर्ण केले पाहिजे हे आपणाला समाजातील एका उदाहरणावरूण स्पष्ट होते. कुंभाराने आपल्या डोळ्यांसमोर कोणतेच उद्दीष्ट न ठेवता चिखलाला ओबड – धोबड आकार दिल्यास त्याचे स्वरुप अतिशय आक्राळ, विक्राळ प्रकारचे होते. पण त्याने ठरविले की याला मडक्याचाच आकर द्यायचा तर त्याला मडक्याचाच आकार देतो.पण त्यासाठी आवश्यक असते ते म्हणजे योग्य ध्येय.आयुष्यात जर का यशस्वी व्हायचे असेल तर प्रत्येकाने आपले ध्येय निश्चीत केले पाहिजे.तरच त्या व्यक्तीला जीवनामध्ये यशस्वी व्यक्ती म्हणून पाहिलं जाईल.प्रत्येक व्यक्तीने नम्रपणे वागले पाहिजे.विहीरीत जाणारी बादली झकते तेव्हा पाणी भरून येते.तसेच जीवनात काही मिळवायचे असेल तर निश्चीतच नम्र. लीन असावे लागतें.विहीर खाणत असताना काठावर बसणा-या लोकांचे लक्ष विहीरीतील दगडावर नसते तर त्या दगडांमध्ये कुठं तरी पाणी दिसतंय का हेच तो पाहत असतो.सोन्याची एक संधी साधण्यापेक्षा प्रत्येक संधीचं सोनं केलं पाहिजे. समुद्र हा सर्वांसाठीच सारखाच असतो.काहीजण त्यातून मोती काढतात तर काहीजण फक्तमासे काढतात, तर काहीजण फक्त पाय ओले करतात. हे विश्व सर्वांसाठी सारखेच आहे, फक्त आपण त्यातून काय घेतो हे महत्वाचे; म्हणूनच व्यक्तीने आपले ध्येय निश्चीत केले पाहिजे.

imes

"सिंहगड"

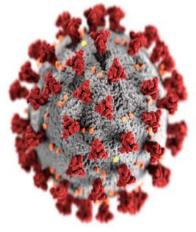
मी बालपणापासून अगदी तिसरीला गावाहून पंढरपूरला शिकण्यासाठी आलो. तिसरीपासून दहावीपर्यंत पंढरपूर मध्ये शिकलो.जेव्हा मी पंढरपूरला रुजू झालो तेव्हा माझी शाळा छोटी होती.वर्ग खेळाचे मैदान लहान होते पण माझ्या शाळेतील शिक्षक खूप छान होते. असंच एक दिवशी सहावी मध्ये असताना सिंहगड कॉलेज वरती गेलो होतो. इतकं मोठं कॉलेज, खूप मोठं मैदान बाग बगीचा ,बसेस, बिल्डिंग ,उंच उंच इमारती, खूप सारे विद्यार्थी, खुप सारे शिक्षक पाहून क्षणभर मला वरमल्यासारखे झाले. मला तेव्हापासून सिंहगड मध्ये शिकावं असे मनापासून खूप इच्छा होती. मी सिंहगडच्या बसेस माझ्या शाळेत समोरून जाताना पाहत होतो.त्यात मी हरवून जायचो ;मला स्वतःला त्यात इमॅजिन करत होतो. शाळेत असताना खूप वेळा सिंहगड वर जायचं तिथे शिकण्याची इच्छा खूप होती. पण कॉलेज फी परवडणारी नव्हती. मला वाटत होतं माझं स्वप्न हे स्वप्नच राहते की काय? दहावी झाली घरच्यांनी सिंहगड सोडून वालचंद ला टाकले अकरावी आणि बारावी तिथे पूर्ण केली .दोन वर्षांमध्ये सिंहगड मध्ये शिकावं असं वाटत होतं. म्हणून बारावी मध्ये असताना खूप स्टडी केला आणि सी.इ.टी.चा स्कोर छान आला आणि माझा नंबर अगदी कमी फी मध्ये सिंहगडला लागला .खूप खुश झालो. मी जेव्हा पहिल्यांदा लहान असताना आलेलो तो दिवस आठवला. आणि मला खूप छान वाटलं. ज्या सिंहगडला बाहेरून पाहत होतो, त्या सिंहगडचा आज मी एक विद्यार्थी आहे.सिंहग ड कुटुंबाशी माझे एक नातं तयार झालं आहे.खुप छान वाटतं आज जर कोणी विचारलं तर हक्काने आणि अभिमानाने सांगायला आवडतं. आमचं सिंहगड या विश्वामधील एक भाग आहे. आमचं सिंहगड आभाळाला टेकत असलेल्या, उंच गेलेल्या इमारती कडे पाहिले की समजतं फक्त इमारतीच नाहीतर येथे राहणारा,शिकणारा,शिकवणारा, सेवा करणारा खुप उंचीवर जाण्याचा जीवनात प्रयत्न करत आहे. आज चार हजार आणि त्यापेक्षा जास्त माझ्यासारखे विद्यार्थी सिंहगड मध्ये शिक्षण घेत आहेत. सिंहगडचा शिक्षक स्टाफ खूप छान आहे.प्रत्येक विद्यार्थ्यांकडे वैयक्तिक लक्ष दिलं जातं.इथे दगडापासून मूर्ती घडविण्याचे काम केले जाते.येथील प्रत्येक विद्यार्थी समाजात एक इंजिनियर म्हणून वावरतो.विद्यार्थ्यांना सगळ्या सुविधा शिक्षणापासून राहण्यापर्यंत, विद्यार्थ्यांच्या अभ्यासापर्यंत संगणक सुविधा, इंटरनेट सुविधा, वाचनालय, वस्तीगृह, मैदान, गार्डन सगळ्या सुविधा आहेत. आमच्या सिंहगडचे विद्यार्थी प्रत्येक क्षेत्रात कार्यरत आहे आणि समाजात स्वतःचं स्थान निर्माण करत आहेत.आमच्या सिंहगड मधील विद्यार्थी मोठ-मोठ्या नामांकित कंपनीमध्ये कार्यरत आहेत.

कोरोना बोलला, मी पुन्हा येईन

स्नेहल सिध्देश्वर कुंभार (SE E&TC)

कोरोना : हाय हॅलो

मी: हाय, पण आपण कोण? मी नाही ओळखले

कोरोना : हा हा हा हा...... मी कोरोना व्हायरस

मी : बाप रे!तू इथे काय करतोय ? कृपया तू जा मला भीती वाटतेय.

कोरोना : भिऊ नको बाळा, मी तुझ्याशी बोलायला आलो आहे तू एक सुरक्षित मुलगी आहे तू या जगाला समजन सांगु शकते की कोरोना काय आहे? सांगशील ना माझ्या मनातील भाव या जगाला ?

कोरोनाने सर्वत्र धुमाकूळ घातला आहे.सर्वत्र त्याचाच आवाज चालू आहे.सर्वत्र बातम्यामध्ये प्राईम टाईम, डे टाईम, नाईट टाईम तोच तोच आवाज सर्वत्र व्यापला आहे. त्याचे हे वाढते स्वरुप बघून माझी झोपच उडाली. पण कोणास ठाऊक अस का झाल? मी बातम्या ऐकत ऐकत त्याच जागी झोपले आणि कोरोना माझ्या स्वप्नात आला. तो का आला तेहि सांगितले. तो म्हणाला माणूस सुधारला नाही तर मी पुन्हा येईन... तो एकटाच बोलत होता आपल्या चुकांचा पाढा वाचत होता.तो काय बोलला हे त्याच्याच शब्दात तुम्हाला सांगावेसे वाटले मी:मी मनातून घाबरले आणि त्याच्या जवळ जाऊन बसले.माझे मन मला बोलत होते. कुणकुण लागेपर्यंत, बातमी आली, बातमी वाचेपर्यंत तो सगळीकडे पसरल्याच्या बातम्या येऊ लागल्या .कोण हा व्हायरस, कोरोना न दिसणारा चेंडूसारखा गोलघुमट अंगावर काटे रंग लाल, पण प्रेमाचा नव्हे तिरस्काराचा धनी बनलेला, सकाळ असो वा संध्याकाळ देहात नाही पण मनात बसलेला देश, धर्म, जात, सारी बंधने विसरलेला माणुसकीला दूर करणारा एकमेवद्वीतीय पण सर्व चॅनेल्स आणी वृत्तपत्रे मध्ये गाजलेला कोरोना मला बोलतोय मी थोडी चाचपडली आणी बोलून गेले नक्की सांगेल मी या जगाला.

कोरोना: ऊठ बाळा, ऊठ ये बस माझ्याजवळ. घाबरलीस मला? भितेस मला? काय केलेय मी? का घाबरतेस मला? तुलाही माझं वागणं चुकीचे वाटतय मी चुकतोय असंच तुलाही वाटतयं ही तर तुमच्याच कर्माची फळ भोगताय तुम्ही मला काय दोष देताय, चुकलाय तर तुम्ही आठव अगदी सुरुवातीपासून

डार्विननेच सांगितलयं ना, उत्क्रांती कशी झाली आठव तू अगदी त्या क्षणापासून पृथ्वीवर सजीव अवतरला तो अपघातातून आमच्यासारखा, अनंत रचना बनल्या पाण्यात त्यातीलच एका रचनेत जीव आला अमिबासारखा एकपेशीय, तो वाढला उत्क्रांत पावल पुढे पाण्यातच शैवाळ जलवनस्पती, पुढे पाण्याबाहेरही वनस्पती, जलचर, भूचर,पाणी आणि पक्षी त्यातलाच एक प्राणी तुम्ही वानर. वानरापासूनचं माणूस घडला हे सारं मी नाही बोलत. डार्विन बोलला चार पायावरचे चालणे सोडून तू दोन पायावर उभी राहिलीस तुझे डोके जिमनीपासून दूर गेले. तिथेच तू आमच्यापासून द्रावलीस, स्वतःला विश्वासू स्वामी समजलीस. स्वचा शिरकावा तुझ्यात झाला अन् स्वताःपुरते पाह् लागलीस, सगळं काही ओरबडू लागली स्वतःसाठी गरज नसतानाही कारण तुझ्या डोळ्यात केवळ तूच राहिलीस. मातीपासून दूर गेलेल्या डोक्यात स्थिरावली, अनिती मी, माझे, मी पण, आणि डोक्यात केवळ स्वार्थ. खरचं हरवलय यात तुझे प्राणीपण तुला हवे होते. सुख त्यासाठी गटाने राहायला स्थिर प्रथम झाडावर, मग गुहेत, आणि नंतर नदीकाठी घरे बांधून

या स्थिरतेने तू आणखी स्वार्थी झालीस लाथ मारून निसर्ग नियमाला चालवले तू तुझे नियम गरजेइतके घ्यावे हा विसरली मूलमंत्र आणी बनली तू धनी.

काम, क्रोध, मद, मोह हवे ते ओरबडत अखेर तू मानवही न राहता, दानव झालीस चालवली आहे तू सगळीकडे तुझीच मनमानी निर्सगाचा नियम मोडतच राहिलीस सुखाच्या कल्पना वाढवत राहिलीस तू नेहमी बोलते आम्ही केली प्रगती तुला कळलेच नाही हीच खरी अधोगती पैसा हवा, सुख हवे, त्याचीही व्याख्या बदलली. तुझ्यातील प्राणीपण तर कधीच गेले होते अन् आता माणूसपणही सोडू लागली. धर्म, जात पंथाच्या भिंती उभारल्यास पोकळ अस्मिता निर्माण करुन माणसातील गरिबांना विकू लागलीस त्यांनाही तू झुंझवू लागलीस प्रजाती नष्ट केल्या वनस्पती संपवल्या चिमण्या कावळेही तुझे भक्ष्य बनवलेस.तू अगदी खवल्या मांजर अन् घुशीलाही अनिर्वंध वागलीस, पाण्यापासून-दाण्यापर्यंत सर्वत्र सत्ता राबवत राहिली तुझी संख्या वाढवताना इतर जीवांचे दिलेस मोल तुला हक्क नसताना निसर्गाचा नियम मोडून तू निर्सगाला अनेकदा समजावले पण...... निर्सगाने तुला अनेकदा समजावले कधी भुकंप कधी अवर्षण, तर अतिवृष्टीच्या रुपात येवून

पण...

यातून तू सावरत राहिलीस म्हणून पुन्हा पाठवले मला किथ प्लेगच्या तर किथी मलेरियाच्या रुपात किथ एड्स तर किथी सार्स इबोलाच्या रुपात त्यावर तू औषधे शोधलीस तु पुढे जात राहिलीस पुन्हा निर्सगाची हानी करत विरोध करणा-यांना संपवत मग तो गॅलिलिओ असो किंवा ग्रेट सत्य सांगणा-याना वेडे ठरवत तुला पुन्हा शिकवायचा आहे धडा म्हणूनच मी आलो आहे कोरोना. आता मात्र तू घाबरलीस स्वतःच्या दिसण्याचा गर्व तुला तोंड झाकून फिरायला लागलीस माझ्या येण्यानं तू विमान सोडलं गाड्या बंद केल्यास पायी फिरायला पण घाबरते एसी बंद कारखाने बंद कोणीही आंदोलन न करत सारे बंद प्रत्येकाच्या देहात फिरलो नसलो तरी मनात मी शिरलो आहे. माझ्या भितीने तुझे विश्व व्यापले आहे. या विश्वाच मालक व्हायचं होते तुला. आज गल्लीतही भितेस फिरायला मी गाठेन हीच मनात भिती तुझ्या माझ्या भीतीने का होईना, तू सगळं थांबवलय कुठे महिना, तर कुठे पंधरा दिवस कार्बन उत्सर्जन थांबवलय, थांबवलेले निसर्गचक्र मात्र सुरू झालंय शंभरवर्षानंतर......

पक्षांनी सुटकेचा घेतलाय श्वास ओझोन पातळीला लागू लागली ठिगळं जगातच त्यांना रान झाल आहे मोकळं जाता जाता एक आठवला तुझाच नियम तुम्हीच गुन्हा केलाय तुम्हाला तोंड दाखवायची लाज वाटते म्हणूनच माणसा ऐक खरचं तू गुन्हेगार आहे म्हणून म्हणतोय आता तरी सुधार स्वार्थाला आवर पृथ्वी एकट्याची नाही, सर्वांची आहे

आता तरी हे सत्य स्वीकार निसर्ग टिकु दे तुझ्यामुळे बिघडणारे निसर्ग चक्र सावर एक विचारू नकोस मी कोणामुळे आलोय निर्सगाने दिलेला झटका की तुमच्यापैकी कोणाची चुक जबाबदार कोणीही असलं तरी मुळाशी तुझा स्वार्थ आहे नाहीतर डायनासोर संपला तस तला संपवायचं सामर्थ्य निसर्गात आहे कदाचित तू मलाही संपवशील लस, औषधाच्या सहाय्याने पण्मी नवे रुप घेईन आणि तू सुधारला नाहीस तर माझे एक वाक्य लक्षात ठेव किंवा काळजात कोर मी पुन्हा येईन..... मी पुन्हा येईन..... मी पुन्हा येईन.....

आयुष्य...

૾૽૾૽૽૽

गरीब असो वा श्रीमंत दोघांनाही संकटाला सामोरे जावे लागते... तटस्थ उभ्या असणाऱ्या वृक्षालाही वादळापुढे झुकावं लागतं मनातील अहंकारालाही सत्यापुढे हराव लागतं

या जीवनात सुखासोबत थोडा क्षण दुख्खाचाही यावा लागतो कठीण परिस्थिती समोर थोडं नमतेही घ्यावं लागतं... यातूनच तर आयुष्याच जगणं उमलून येत...

-निकिता गायकवाड

शेतकऱ्याचं गुरुजीस पत्र

शिवानी मेहेरकर (SE E&TC)

खरं तर सुरुवात कशी अन् कुठून करावी असाच मनात इचार हुता..पण तोडक मोडकं का हुईना चार अक्षरपत्र लिहून तक्रार वजा वार्ता जावी हाच उद्देश...! खर तर पोराला म्हणलं हुत तुझ्या गुरुजींचा (रागतर नाही आला) मोबाईल नंबर लावून दे.... पण त्यावर बोलण्यापरास अब्राहम लिंकनसारख पत्रच लिहावं आन सांगावं म्हटलं कि ह्यान हा उद्योग आरंभलाय... गुरुजी, सरापेक्षा गुरुजी बरं वाटत...! म्हणून गुरुजीच म्हणतोय...तर सांगायच असं हुत की, सध्या पोरगं कुणच्या वरगात हाय ? तेच माहित नाय...! कारण परीक्षेत कितवा नंबर आला म्हणून इचारलं, तर कसं म्हणतय...आठवी पर्यंत परीक्षाच न्हाय...ही कुठली पद्धत काढली म्हणायची ? पास-नापास कस कळायचं...किती टक्के मार्क मिळाली म्हणून इचारलं तर म्हणतय कसं, मार्क बिर्क काय बी येत नाहीत फक्त कितव्या श्रेणीतून पास झालो हेच येतंय.शेरणी का करणी हे तुमच्या शिक्षण खात्यालाच माहित...अहो गुरुजी, त्याला निट लिव्हायला व वाचायलाबी येत न्हाय... जरा दामटून इचारलं तर म्हणतय कसं...सर शिकवतच न्हाय...! सारख मीटिंगलाच जात्यात... मोठं साहेब येतात व कायतरी माहिती देतात...अन् पांढरी कागद काळी करतात... अन् सायबाला घेऊन निघून जातात. मी म्हणतू अशा मिटींगा सारख्याच करायच्या म्हणलं तर पोरांना शिकवणार कोण ? व कधी ? त्यापरास सुट्टीच्या दिशी हा कार्यक्रम घ्यावा. म्हणजे सारच झकास व्हर्डल...कसं? परवा तर पोरगं डब्यात भात घेऊन आलं व्हतं...मी म्हणलं कशाला घेऊन आलाय ही...? तर म्हणतय कसं...खाऊ वाटना म्हणून कोंबड्यांना घेऊन आलुया...निदान एवढ तरी त्याला समजलं तवा

बर वाटलं..पण मी म्हणतू सारखा भातच खाऊ घालण्यापरास कधी केळी, सफरचंद्र, काजू, बदाम, खारीक, गूळ शेंगदाणं दिलं तर बर व्हईल निदान गरीबाच्या लेकरांना चांगलं तरीखायाला मिळंल. गुरुजी...पोरास्नी जरा नवीन खेळ शिकवा.सारख चेंड्र हातात घेऊन तिन लाकडं उभा करुन फेका फेकी करत्यात. एक चेंड्र अन् डझनभर पोरं उग कुत्र्यावानी पळत असतात. त्यांना ना खायाचे भान ना पाण्याची तहान...सारे आयुष्याची नुसती घाण. कबड्डी, कुस्ती, आट्यापट्या असलं अस्सल खेळ शिकवा म्हणजी बॉडी दणकट व्हईल.मागच्या आठवड्यात तर सारखच घरात एकटच नाचत व्हतं.. पृढं टिव्हीवर गाण लागलेलं... अन् हे सारख नाचत व्हत.मी अचानक गेलो आवाजामुळे त्याला कायबी आयकू येत नव्हत.मी हळूच आत जाऊन त्याच्याबाजूला हुभा राहिलू तरी त्याचा नाच सुरुच...त्याला वरडून इचारल असकाय येड्यागत नाचतूया ?तर हातान खुणवत गप्प बसा म्हणतया मीच कपाळावर हात मारुन बाहेर आलो.गुरुजी, तुमचा तरी धाक त्याला राहू द्या नाहीतर सारी गणित बिगडल...! हो..हो एक सांगायच राहूनच गेलं, त्याचं गणित लय चांगल हाय अस शेजारचा गणपा म्हणत व्हता. मी म्हणलं कशावरुन म्हणतूयास गणपा ?तर पोरगच म्हणतया कस...डेंडी, मी त्यांना मुंबईचा मटका सांगितला अन् तोच आकडा झाला..! त्याचं बोलणं ऐकून चक्रावूनच गेलो.गुरुजी, पोराला वाईट संगत लागू नये म्हणून तुम्हीच कायतरी जाद करा... आताची पोरं सारखी मोबाईलवर कायतर खेळत असतात. पान टपरीवर जाऊन मावा का गुटका चगळत असतात... कुणी बीडीकाडीच्याबी नादी लागलय, डॉक्टर, इंजिनिअर, वकील, नेता नाही बनविता आलं तरी एक आदर्श शेतकरी तरी बनवा.तवा शिक्षणाची व्हळी व्हण्या अगोदर त्यांच्या सुसंस्काराची मोळी लवकर बांधा म्हणजी ज्ञानाची झोळी पुरी भरुन सुखी संसाराची पोळी मिळेल.गुरुजी हे सारं तुमच्याच हाती हाय...तवा या शेतकरी बापाचं दोन शब्द ध्यानात घेऊन यवडं सतकार्य कराच..

> आपलाच पालक, पोराचा बाप

सोपं असतं का हो Engineer होणं...

सोपं असतं का हो Engineer होणं...
चार वर्षांचे आमचे कठोर परिश्रम,
रात्रं दिवस केलेली अफाट मेहनत,
भविष्याच्या चिंतेत नैराश्याचं जगणं...
सोप असतं का हो Engineer होणं॥१॥

अनेक वादळांना सामोरे गेलोत, सगळ्या संकटांना पुरून उरलोत , विज्ञानाच्या युगात भावनेच्या गोष्टी करणं... सोप असतं का हो Engineer होण ||2|| भविष्याच्या शोधात वर्तमान विसरलोत , वर्तमानाच्या शोधात भुतकाळ विसरलो , जगाच्या वेगात स्वतःला सामावून घेणं... सोप असतं का हो Engineer होणं ॥३॥ वाटत पंख पसरवून निळ्या आभाळी उडावं , एक अभियंता म्हणवुन मी जन्मोजन्मी घडावं , थोड समजुन घ्या तुम्ही आमचं वागणं ... सोप असतं का हो Engineer होणं ॥४॥ A Salute to All Engineers...

- सौरभ बाळू होनमाने (TY ELE)

मनातील पान

प्रियांका संभाजी पाटील (TE E&TC)

असं एखाद् पान असावं जिथे मनातील लिहता याव. मनातील भावना, आनंद ,राग, सगळं काही मांडता यावं.जिथे मनसोक्त भावनेने व्यक्त होता यावं असं एखाद पान असावं.शब्द जे जादूगार असतात.त्याने मन जोडली ही जातात अन तोडली ही जातात.हे शब्द वापरताना खूप जपून वापरावे लागतात.कदाचित वस्तुस्तिथी बाजूला ठेऊन त्या शब्दाच्या वेदना समोरच्याला होऊ नयेत.याचीच जास्त काळजी घ्यावी लागते.मन मोकळं करण्यासाठी कधी माणसे असतील तर कधी असूनही सांगू शकत नाही.व्यक्त होऊ शकत नाही.तेव्हा मनातील लिहता यावं अस एखाद पान असावं.असा विचार मनात आल्याशिवाय राहत नाही.जिथे नाही काही विचार की समोरच्यांच्या भावना, दुःख, खरे आणि खोटे याची पर्वा मनात जे आहे ते लिहता यावं.

आयुष्यात जेव्हा कठिण काळ असतो तेव्हा व्यक्त होण्यासाठी कोणीतरी असावं असं वाटतं.पण प्रत्येकाच्याच निश्चि सारख नसत.कधी मन मारून जगावं लागत तर कधी मोकव्या मनाने.कोणी तरी खरच म्हणले आहे आयुष्य हे ऊन आणि सावली सारखे असते.कधी दुःख तर कधी सुख.हा काळ जरी सुगीचा नसला तरी आयुष्य म्हणजे काय हे आपण ह्याच काळात जगायला शिकतो तो म्हणजे कठिण काळ. कोण आपलं कोण लांबच तो हाच काळ सांगून जातो.मनाची खूप भरकट होते काय करावं समजत नाही.तर कधी उद्याचा दिवस उगवेल तरी कशातून हेच माहीत नसत.

आयुष्यात प्रत्येक गोष्टीत घडणाऱ्या प्रत्येक घटनेचं कारण शोधत बसलं तर आयुष्य अधिक कठीण आणि आयुष्यात न सोडवता येणारे असंख्य प्रश्न आहेत. अस वाटायला लागत.त्यापेक्षा आयुष्य सरळ आणि सोप्पं बनवलं तर काय चुकीचं आहे. काही प्रश्नांची उत्तरे शोधत बसून ती कॉम्प्लिकेट करण्यापेक्षा सिम्प्लिफाईड केली तर पडणारे प्रश्न आणि अवघड वाटणारे आयुष्य ही सोप वाटायला लागेल नाही का.? उगाच मनाची होणारी घालमेल, लागून गेलेला चटका, सगळ्यांनाच जणू औषध भेटेल.

दैनंदिन आणि धावपळीच्या जीवनात नक्की माणसांना अधिक वेळ आणि महत्त्व द्याव की स्वतःच्या करिअर ला हेच समजत नाही. ह्यात अनेक माणसे करिअर ला प्राधान्य देणारी मी पाहिलेली आहेत त्यांना एका वेगळ्या नावाने ओळखले जाते ते म्हणजे " माणुसकी नसणारे".आणि ह्याच माणुसकी नसणारे माणसांनी ध्येय गाठल्यावर त्यांची ओळख सांगण्यास आपण विसरत नाही.त्यामुळे यद्या हेच सगळं काही आहे.हे यद्या मिळाल्यावर कसे यद्यस्वी झाला हे सगळे विचारतील ,मुलाखती घेतील.पेपरांमध्ये दखल घेतली जाईल.पण अयदावी झाल्यावर कोणीच तुमचं ऐकून घेणार नाही.यद्या तुम्हाला जग दाखवेल आणि अपयदा तुम्हाला या जगातील माणसे, केवढा हा विरोधाभास...

ह्यात गळा घोटला जातो तो म्हणजे ' प्रयत्न' ह्या शब्दाचा. ह्याच शब्दाच्या आधाराने आपण यश आणि अपयश खेचून आणतो.

आपण विचार कोणत्या पद्धतीने आणि का करतोय हे खूप महत्त्वाचं आहे.ह्यालाच कदाचित

"Winner mindset" म्हणत असावेत.

आयुष्यात यश आणि अपयश हे निकालावरती अवलंबून न ठेवता.स्वतः 100% प्रयत्न आणि तुम्ही केलेल्या प्रयत्नाने, कष्टाने तुम्ही satisfied आहात का ह्याच्यावर्ती अवलंबून ठेवायला माझ्या मते तरी हरकत नाही.अस केल्याने कदाचित लवकर आणि पहिल्या प्रयत्नात तुम्हाला यश नाही मिळणार पण यशासाठी लागणारे 'Hopes' तुमच्याजवळ अधिक काळ असतील. आणि आज नाहीतर उद्या नक्कीच तुमचा असेल ह्यात वावग वाटण्यासारखं काही नाही असं मला वाटतं.

कितना भी रोकलो.

फिसलता जरूर है

ये व्यक्त है दोस्तो बदलता जरूर है.

मनामध्ये उठणाऱ्या प्रश्नाचे वादळ कधी तीव्र असेल तर कधी सौम्य.आयुष्य कधी सुंदर

वाटणाऱ्या हरणा सारखे तर कधी असते रोलर कोस्टरसारखे ह्यात चेहऱ्यावरची 'Smile'

ठेवायला विसरता काम नये.

हमेशा मुस्कुराते रहो ताकी

आपसे जलने वाले ये सोचते रहे की,

आखीर इसको किस बात की खुशी है!!!

मैत्रीण.....

अभिषेक बडवे (FY E&TC)

तशी आमची नुसती तोंड ओळखच होती. एकाच वाटेवरून आमचं येण जाण असायचं, त्यामुळं काही दिवसांनी तो चेहरा आपोआप अनोळखी असूनही ओळखीचा वाटू लागला. ती शहरात नवीन होती, तशी माणसं इथल्या जागा गोष्टी सर्वकाही तिला नवीन होतं.

योगायोगानं तिनेही माझ्याच कॉलेज मध्ये ऍडिमशन घेतलं आणि माझ्या वर्गातही. माझ्या बाबतीत हे प्रेम वगरे घडणं अश्यक्य होतं, आजपर्यंत मित्रात राहिलेला मी मुलींच्या नजरेसही पडत नव्हतो, तसा मुलींशी बोलण्यात वागण्यात सगळ्यातच जेमतेम होतो. पण माझ्या आयुष्यातली ती पहिलीच मुलगी, आणि पहिलीच जिवाभावाची "मैत्रीण". सुरुवातीला बोलणं व्हायचं कामपूरत. पण परत कट्टर मैत्री ज्याला म्हणतात त्यात आमच्या मैत्रीची रूपांतर झालं. तिच्या आयुष्यातली प्रत्येक गोष्ट मला माहित होती आणि माझ्या आयुष्यातली तिला. आम्हा दोघात लपवून ठेवायची अशी वेळच आजपर्यंत आली नव्हती. माझ्यासोबत दिवस दिवस घालवायची, काहीही कारण नसताना काळ वेळ न पाहता पार्टी मागायची आणि पैसे द्यायची वेळ आली की स्वतःच देऊन मोकळे व्हायची. आणि एखादी गोष्ट मनाविरुद्ध घडली मग तिचा राग शांत करणं माझ्याही हातात नसायचं. तिचे हात जरा जास्तच लागतात!

थोडे दिवस गेल्यावर तिचं अचानक वागणं बदलू लागलं. आता ती जास्त वेळ सोबतही नसायची. कधी फ्रुट सलाड केलं तर थर्मास मध्ये घेऊन यायची, अस कोण आणत म्हणल्यावर खायचं असेल तर खा नाही तर दे इकडे म्हणायची! हल्ली सोबत एक चहाही होत नव्हता. आता रागही इतका येत नव्हता, टाईमपास म्हणून उगाच भांडणही बंद झालेलं. तिच्या आयुष्यात घडणाऱ्या गोष्टी माझ्यापर्यंत येणही बंद झालेल्या. तू बदलली आहेस अस वाटत नाही का तुला? मी तिला प्रश्न विचारला. गप रे काही तरीच बडबडू नकोस म्हणून तिने टाळाटाळ केली. मी ही एवढं मनावर घेतलं नाही.

पण त्या दिवशी जे पाहिलं आणि ऐकलं त्यावरून काही दिवस मलाच माझ्यावर विश्वास बसला नाही. ती त्या दिवशी तिच्या जवळच्या मैत्रिणीला सांगत होती की काहीही झालं तरी माझ्या बद्दल आणि त्याच्याबद्दल मला काही कळू देऊ नको म्हणून मी तिथून कसाबसा निघून आलो, ती माझ्याशी काही लपवू शकते यावर अजूनही विश्वास बसत नव्हता. आयुष्यात एखाद्या व्यक्तीवर इतका विश्वास असतो की ती व्यक्ती खोटं जरी बोलत असली तरी आपल्याला खरीच वाटते. तिच्या नात्याला मी थोडीच नाकारलं असतं. पण तिने सांगण्याचं कर्तव्य नाही केलं. तिथून पुढे आमची नावापुरती मैत्री टिकून राहिली. समोर दिसलो तरी जीवावर आल्यासारखं एकमेकांना लांबुनच हात करायचे. ही गोष्ट दुसऱ्याच्या तोंडून ऐकण्याआधी मला ती तिच्या तोंडून ऐकायची मी वाट पाहत होतो.

जवळपास एक वर्ष तिथून पुढे आमचा संपर्क झाला नाही. पण आमच्या मैत्रीसाठी बाहेरून तिची काळजी करण माझ्याकडून नेहमीच चालू असल्याचं ती कुठे आहे काय चालू आहे तिच्या आयुष्यात सद्ध्या, अगदी सगळं! ती त्याच्यासोबत आनंदात होती हे बघून चांगलं वाटायचं आणि एवढीच माझी इच्छा होती.

अचानक एक दिवस मी झोपेत असताना फोन वाजू लागला. तसंच कॉल रिसिव्ह करून कानाला लावला, कुठे आहेस मला तुला भेटायचं आहे! आवाज अगदीच शांत होता. मी येतो अस म्हणून फोन ठेवला. तासाभरात नेहमीच्या ठिकाणी तिची वाट बघत उभा होतो, काही वेळानं ती आली. आल्याबरोबरच ती गळ्यात पडून रडायला लागली, लहान लेकरू रडत तसं तसच काही वेळ रडून तिला मोकळं होऊ दिलं. काही वेळान सावरत म्हणाली तो सोडून गेला मला! ज्याच्यासाठी मी तुझ्याशी खोटं बोलले. माझ्या जिवलग मित्राशी खोटं बोलले. तिने त्यांच्या नात्याच्या सुरवातीपासून शेवटपर्यंत सगळी हकीकत तिने सांगितली. मला माफ कर म्हणाली. माफी परक्या माणसांची मागायची असते आपल्या माणसांची नाही, मी म्हणालो!

त्या दिवशी माझी तीच जुनी मैत्रीण त्याच जुन्या अवतारात मला परत मिळाली. आज ही गोष्ट घडून चार वर्षे झाली. आणि आम्ही दोघं आजही एकत्र आहोत, आमच्या घराचा क्रमांक, मोबाइल नंबर, गाडीचा नंबर यात फक्त एकाच आकड्याचा फरक आहे.

हा प्रवास असाच चालु आहे......

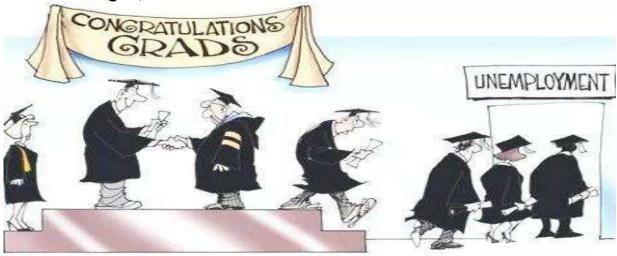
आजचे शिक्षण आणि बेकारी

स्नेहल भाकरे (TY CIVIL)

A glue that joins our dreams like a suture."

भारतीय संविधानातील घटनेनुसार प्रत्येक नागरिकाच्या अन्न, वस्त्न, निवारा या जशा मूलभूत गरजा आहेत तशी शिक्षण ही मानवाची चौथी मूलभूत गरज म्हटले तरी वावगे ठरणार नाही. आजच्या संगणक युगात जगायचे असेल तर शिक्षणाशिवाय तरणोपाय नाही, हे सूर्यप्रकाशाइतके सत्य आहे. शिक्षणाच्या माध्यमातून जगातील विविध ज्ञानाचे भांडार खुले झाले आहेत.

अर्थातच शिक्षण हे मानवाच्या जीवनाचे सुलभ साधन झाले आहे. मानवी जीवनात विचारांचं अधिष्ठान देणार, मंगल सामर्थ्य देणार, जीवनातील अज्ञानरूपी अंधकार दूर करणार, जगाकडे पाहण्याचा विशाल दृष्टिकोन देणारं आजचे शिक्षण ही काळाची गरज आहे .आजच्या शिक्षण पद्धतीत मुलांच्या बरोबरीने मुलींनाही व्यवसायिक क्षेत्राबरोबरच इतर अनेक क्षेत्रांमध्ये शिक्षणाच्या संधी मिळत आहेत.

आजचे शिक्षण व्यवसायाभिमुख आहे, कौशल्य विकास करणारे आहे, पण गुणवत्तेअभावी त्या शिक्षणाची व्यवहारज्ञानाशी सांगड घालण्यात आजची पिढी किंवा तरुण कमी पडतो की काय? अशी परिस्थिती सध्या निर्माण झाली आहे. नोकरीतील आरक्षणामुळे गुणवत्ता असूनही काही नोकरीपासून वंचित राहिले आहेत. आजच्या शिक्षणातून मिळणारी पदविंची भेंडोळी रोजी-रोटी मिळवून देण्यासाठी उदरनिर्वाहासाठी साहाय्य करते का?

[&]quot;Education is a bright and rewarding future,

"पोटाची खळगी भरण्यात लागतो अन्नाचा घोट, इथे अन्न मिळवण्यास कमवावी लागते नोट "

नुकतच सांगली बाजारात शिपाई आणि लेखनिक पदासाठी एमबीए (M.B.A) आणि अभियंत्याने अर्ज केल्याची घटना उघडकीस आली ही घटना काही नवीन नाही याआधी अशा घटना आपण ऐकल्या आहेत. भारतातील बेकारीचे प्रमाण 57 टक्के आहे. लोकसंख्या, शिक्षण प्रसार आणि बेकारीचे प्रमाण पाहिले की देशाच्या भवितव्याबद्दल चिंता वाटू लागते चार इयत्ता शिकलेला तरुण हलक्या प्रतीचे काम किंवा व्यवसाय करण्यास लाज मानतो. लोकसंख्येतील भयंकर वाढ, शिक्षणातील बेकारी अशा दुष्टचक्रात सापडलेली ही पिढी नैराश्यवादकडे झुकते आहे. त्यातच नोकरीधंदा या क्षेत्रांना विशलेबाजी, शिफारस, पैशाची लाच, राखीव जागा त्या दुष्ट ग्रहांनी ग्रासले आहे.

धर्म आणि नितीच्या गप्पा फक्त भरल्या पोटीच मारता येतात हे कटू असले तरी सत्य आहे त्यासाठी लोकसंख्या वाढीवर मर्यादा, श्रमप्रतिष्ठा आणि व्यवसाय शिक्षण या त्रिसूत्रीचा अवलंब करायला हवा . भारताचा भविष्यकाळ उज्वल करायचा असेल तर बेकारीचा अंधकार दूर करायला हवा.

शेतीप्रधान असलेला भारत हळूहळू औद्योगीकरणकडे वळतोय. लहरी मान्सूनवर अवलंबून असणारी आमची शेती सुजलाम सुफलाम या ब्रीदापासून दूर दूर चालली आहे. या सर्व गोष्टींचा विचार करायला हवा. तुम्हाला, मला, आपणा सर्वांना आणि या विचारमंथनातून निर्माण होणारी अमृत बेकारी ही विषवल्ली समूळ नष्ट करेल, याचा विश्वास वाटतोय आम्हा भारत पुत्रांना खरं ना ?

—ו••×—— SKN कॉलेज

आमचे एस.के.एन कॉलेज मस्त वाचा त्याची ही गोष्ट सा-या महाराष्ट्रात ना त्याला जोड इष्ट असं आमुचे एस.के.एन कॉलेज बेस्ट आमच्या कॉलेजला भारी शिस्त पुज्य इथे ही बुद्ध ख्रिस्त आमुचे एस.के.एन कॉलेज मस्त गुरुंचे मंडळ आमुचे अष्टपैलू सोडवित क्लिष्टतील प्रश्न त्यांच्या सानिध्याने अज्ञान रुष्ट सर्व विद्यार्थी त्यांचे निष्ठ आमुचे एस.के.एन कॉलेज मस्त कॉलेजची इमारत आमुची प्रशस्त पाना-फुलांची आहे बाग इथे मस्त देते आरोग्यदायी वातावरण स्वस्थ जसे बोल तसे काम आमुचे स्पष्ट आमुचे एस.के.एन कॉलेज मस्त असे कॉलेज आमुचे विशिष्ठ इथे कोणी ना श्रेष्ठ – कनिष्ठ सर्व मान्यवरांना स्वागत आमुचे फस्ट असे एस.के.एन कॉलेज बेस्ट असे एस.के.एन कॉलेज बेस्ट - स्नेहल सिध्देश्वर कुंभार S. Y. B. Tech. (E&TC)

एक प्रवास...

अभिषेक बडवे (FY E&TC)

गाड्यांची आवड तशी लहानपणापासूनच होती पण जसजशी म्याचुरीटी येत गेली तस तस कळाल की हे नुसतं वाहन नसून हा आपला आनंद आहे. इतर माणसांना गाड्या म्हणजे एक साधन वाटत पण माझ्यासारख्या आत्यंतिक कमी लोकांना त्या गाड्या म्हणजे सुटकेचा श्वासवाटतो.आनंद, दुःख, प्रॉब्लेम्स, टेन्शन सगळ्या गोष्टींवर एक छोटीशी सोलो राईड पुरेशी असते. थ्रोटल दिल्यावर एझोस्ट मधून जसा आवाज बाहेर पडेल तस डोकं शांत होत. आणि सहा गियरबॉक्स संपेपर्यंत वेग सोबत असतोच.

एखादी गोष्ट आपल्या आवडीची असली की ती करायला कंटाळा येत नाही. म्हणूनच YAMAHARX पासून BMWS1000RR पर्यंत सगळ्या गाड्यांचे फीचर्स तोंडपाठ होते. स्वतःची गाडी म्हटल्यावर फिरायला जाणं आलचं. रायडिंग+ट्रॅव्हलिंग तस पेंशन होतंच पण त्यापेक्षाही जास्त मला ते आयुष्य वाटत होत.शहरात असताना कधी एकटच तर कधी मित्रांसोबत ग्रुप राईड चालू असायचीच. प्रत्येक रायडरच स्वप्न असतं आयुष्यात एकदातरी जम्मू, श्रीनगर कारगील लेह, स्पिती व्हॅली, लडाख, पंगँग लेक, आणि आपलं घर हा नाकश्यातला त्रिकोण सोलो राईड करून पूर्ण करायचं. माझंही होत, आणि ते पूर्णही केल.

आजपर्यंत ज्या ज्या रस्त्यांवरून फिरलो त्या रस्त्यांनी मला खूप काही दिलं आणि आजही देत राहतात. वीक एन्ड ला एक नाईट राईड स्वतःसाठी गरजेची असतेच असते. मग ती एकट्याची असो, मित्रांसोबतची असो, किंवा आपल्या प्रिय व्यक्तीबरोबर त्या वेळी डोळे झाकून घेतलेला श्वास खूप समस्या सोडवून जातो. या अनुभवाच्या गोष्टी आहेत....

अस म्हणतात की आपण जरी घरातुन सोलो राईड ला निघालो तरी आपण कधीही प्रवासात एकटे नसतो, वाटेवर जशी काही अंतरावर वळण येत राहतात तशी नवीन नवीन माणसं आपल्या आयुष्यात येतात. काही चांगली काही वाईट, काही जिवाभावाची, कशीही असली तरी जगणं शिकवून जातात, त्याचसाठी तर हा राईड चा उपयोग आहे. परक्या माणसात जगणं कळतं!

एक दीड महिन्यांच्या फक्त जायच्या प्लॅन नंतर तो त्रिकोण पूर्ण करण्यासाठी घराबाहेर पडलो, अस मुसाफिर सारख्या वागण्याला घरच्यांचा कधीही विरोध नव्हता. कारण त्यांना माहीत होतं आपलं लेकरू शहाणं आहे. त्याला जितकं बांधून ठेऊ तितका तो हरवत जाईल.

मी घरातून निघालो आयुष्यात पुढे काय घडणार होतं काहीही माहीत नव्हतं. पण तसंच थ्रोटल बँक करून प्रत्येक रस्त्याला निरोप देत निघालो. ते म्हणतात ना ध्येयापेक्ष्या प्रवास महत्वाचा. तसच काहीसं.

जवळ जवळ बाराशे किलोमीटरचा प्रवास चार दिवस जगून जम्मू गाठलं. त्या वातावरणात मी कोण आहे, कुठे राहतो, काय करतो, याच काहीही भान राहील नव्हतं. प्रत्येक प्रवासात आपल्यातलाच आपण नसलेला व्यक्ती बाहेर पडतोच पडतो. एकाच ठिकाणी मन रमवेल तो मुसाफिर कसला! जम्मू वरून परत कारगील कडे प्रवास सुरु झाला. याच वाटेवर नियतीने तिची 5 घालून दिली, रस्त्याच्या कडेला उभारून मी येताना दिसल्यावर तिने राईडर्स च्या भाषेतला स्टॉप सिग्नल दिला आणि गाठ मी थांबलो.. तिने सांगितलं की काय झालं माहीत नाही पण अचानक गाडी बंद पडली. पाहिल्यावर कळलं की कूलेंट लिक झाल्यामुळे तिची गाडी बंद पडलेली. प्रत्येक राईडर्स कडे formula X पासून ते hyadration bag पर्यंत सगळं किट उपलब्ध असत. आणि नेमकं तिच्या किट मध्ये कूलेंट ची बाटलीच नव्हती. मी माझ्या किट मधली कूलेंट ची बाटली तिच्या गाडीत फील केली.आणि स्टार्टर मारल्यावर गाडी चालू झाली. (तस घरातून निघतानाच अश्या महिन्यात निघालेलो की जा प्रवासात वर्दळ नसते.) तिचा जाण्याचा मार्ग विचारल्यावर मी जसा प्लॅन केलेला तसाच तिचाही होता. ती अमूल्या''.... आणि तिथून पुढे आम्ही दोघांनी एकत्र प्रवास सुरू केला. म्हणलेलं ना सोलो राईड वर जरी निघालो तरी आपण कधीच एकटे जात नाही.

ती कधीही संपू नये अशी वाटणारी वाट, ती शांतता, सोबतीला एक रायिंडिंग पार्टनर आणि मोकळ्या मनात भरत जाणाऱ्या आठवणी. याशिवाय आणि काय पाहिजे होत मला. दिवस संपल्यावर एका ठिकाणी दोन वेगळे टेंट करून राहिलो. "अमूल्या" हार्ट सर्जन होती. मूळची बेंगलोर ची आणि कन्नड बोलणारी. आमच्यात भाषेचा काही अडथळा आला नाही, कारण मलाही कन्नड येत होतं. वर्ष्यातले फक्त तीन मिहने ती काम करायची. आणि बाकीचे नऊ मिहने एक्सप्लोरिंग त्या तीन मिहन्यात मिळवलेला पैसा तिला पुढचे नऊ मिहने पुरून शिल्लक राहायचा. पण तिच्या वागण्यातून बोलण्यातून कधीच गर्व किंवा पैश्याचा माज नाही जाणवला.

तिने तिच्या आयुष्यातलं सगळं सांगितलं मी ही ऐकून घेतलं. बोलताना मधेच तिला थांबवून विचारलं, तू एका अनोळखी व्यक्तीला तुझं सगळं सांगत आहेस का? तिच्या दिलेल्या उत्तरातून ती मला खूप काही शिकवून गेली. आपल्या माणसांजवळ मन मोकळं केलं तर फक्त सहानुभती

मिळते, पण अनोळखी व्यक्तीजवळ मन मोकळं केलं तर त्याकडे कदाचित आपल्या अडचणीचं आनंदाचं काहीतरी उपाय नक्कीच असतो, म्हणून...' तीच हेच बोलणं मी आजवर फॉलो करतोय. स्वप्नातला त्रिकोण पूर्ण करताना भेटलेली ती, तिचे अनुभव तिचं वागणं खूप काही शिकवून गेलं. परतीच्या प्रवसातली ती शेवटची रात्र मी परत कधी अनुभवेन अस मला वाटत नाही, त्या रात्री आम्ही थांबण्यासाठी जागा शोधत होतो.

अश्या ओसाड जागेत मोबाईलला रेंज मिळणं शक्य नसतं. पण अचानक माझा फोन वाजला, Happy birthday अभ्या, तिकडून मित्राचा आवाज आला. खर तर माझ्याही लक्ष्यात नव्हतं की माझा वाढदिवस आहे. त्याला तसंच खरखरत्या आवाजात थँक्स म्हणलं आणि फोन ठेवला. ती शेजारीच उभी होती. 'इवथा निमदू बिर्थडे ना?'' (तुझा आज वाढदिवस आहे) ती म्हणाली! हौउदू इवत्ते (हो आजच) मी उत्तर दिलं. Happy birthday हुडूगा (मित्रा) तिनंही wish केलं.

मोकळ्या ठिकाणी राहायला जागाही मिळाली आणि त्या दिवशी केक च्या ऐवजी तिने तिच्या हातची मॅगी करून खाऊ घातली, या आयुष्यातली त्या रात्रीची ती सगळ्यात उत्तम मॅगी होती. आणि त्या दिवशी कधीही न मिळालेल अस बिर्थडे गिफ्ट तिने दिल तिच्या गळ्यात एक लॉकेट सारख काहीतरी होतं. तिनं माझ्या हातात ठेवलं आणि म्हणाली जेव्हा मी राईड करायचं ठरवलेलं त्या दिवसापासून हे माझ्या गळ्यात आहे. आणि आज माहीत नाही का पण तुला द्यावं वाटलं. ते लॉकेट म्हणजे तिच्याआठवणी होत्या आणि त्या आठवणी आता माझ्या कायम सोबत आहेत...

दुसऱ्या दिवशी प्रवास परत सुरू झाला तो एकत्र प्रवासाचा शेवटचा दिवस. दोघांनीही एकमेकांना खूप आठवणी दिलेल्या आणि त्या घेऊनच दोघेही परतणार होतो. जाताना ती शेवटचं म्हणाली आपल्या वाटा वेगळ्या झाल्यावर परत मागे वळून बघूनकोस, नाहीतर परत भेट नाही होणार. ते ही ऐकलं आणि तसच केलं. त्याभेटीनंतर आम्ही तीन ते चार रोड ट्रिप एकत्र केल्या. आणि पुढेही करू... आज अमूल्या आयुष्याच्या श्वासा इतकाच भाग आहे.

वेदना

अंधारली राज दुख्खाची साथ विचारांचा कल्लोळ मनाचा तांडव.....

होतं काहीतरी घडतं कुठतरी दुःखांचा डोंगर कोसळतो उरी मन पिळवतं हदय धडधत अथांग होऊन वेदना बांध फुटतो अश्र्ंचा सहन हे होत नसतं सांगने कोणाला जमत नसतं, एकटच उशीत तोंड दाबून घळा घळा रडावं लागत

नसतो आधार कोणाचा उद्रेक असतो भावनांचा समजावू तरी कसे भरकटणाऱ्या या मनाला....

- सौरभ बाळू होनमाने (TY Electrical)

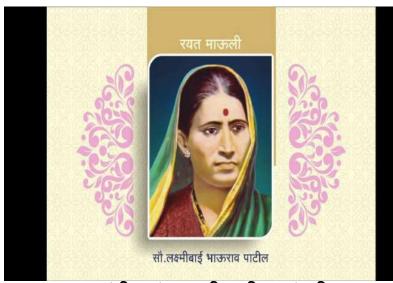
रयत माऊली: लक्ष्मीबाई पाटील

अर्पिता डुबल (FY Electrical)

रयत शिक्षण संस्थेच्या आधारवड असणा-या कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या पत्नी सौ.लक्ष्मीबाई पाटील या होत. या लक्ष्मीबाई म्हणजेच कुंभोजच्या आण्णा पाटील यांच्या सुकन्या. त्यांचे मुळ नाव "आदावका" 1905 साली त्यांचा विवाह भाऊरावांशी झाला. लग्नाच्या वेळी भाऊरावांचे वय 18 वर्षे, तर लक्ष्मीबाईंचे वय अवघे 13 वर्षांचे होते. याचे कारण म्हणजे त्याकाळी असलेली बालविवाहाची प्रथा.

कुंभोजची आदावका ऐतवडे ब्रुद्रुकची लक्ष्मीबाई बनली. कर्मवीरांनी 1919 साली काले येथे रयत शिक्षण संस्थेची स्थापाना केली. या संस्थेच्या कामात रयत माऊली लक्ष्मीबाईंची साथ होती. प्रत्येक यशस्वी पुरुषाच्या मागे एका स्त्रीचा हात असतो; त्याचप्रमाणे कर्मवीरांच्या मागे होत्या तेजस्वी ता-याप्रमाणे चमकणा-या लक्ष्मीबाई कर्मवीरांची रयत शिक्षण संस्था ही ज्याप्रमाणे या संस्थेच्या महानतेला सौ लक्ष्मीबाई पाटील यांची त्यागी जीवनही कारणीभूत आहे.

भाऊरावांनी मुलांच्यासाठी वस्तीगृह बांधली; पण त्याला घरपण देण्याचे काम मात्र विहनींनीच केले. त्या त्यागमुर्ती विहनींनी वस्तीगृहातील विदयार्थ्यांची मनेही संस्कारीत केली. लक्ष्मीबाईंनी कर्मवीरांच्या कार्यात झोकून दिले. आपल्या पतीच्या कार्यात त्यांनी तन-मन-धनाने स्व्वःला वाहून घेतले. कर्मवीरांच्या कार्यात लक्ष्मीबाईंनी आपल्या जवळचे सर्व सोने खर्च केले व त्या "लंकेच्या पार्वती" झाल्या. संक्रातीच्या सणाला तर त्यांनी वसतिगृहातील मुलांना जेवणासाठी म्हणून स्व्वःच्या सौभाग्याच्या अलंकार म्हणजेच ' मंगळसूत्र ' गहाण ठेवले, त्यांची त्यागी वृत्ती आपल्याला इथे दिसून येते.

आहे रयत शिक्षण संस्थेवर सावली वटवृक्षाची। म्हणून तर गोरगरीबांसाठी अलंकार विकते ' माऊली रयतेची '। भाऊरावांनी चालवलेल्या महायज्ञातील चंदनाचे झाड बनून लक्ष्मीबाईच्या त्या त्यागानेच ' कर्मवीर ' नावाचा एक वटवृक्ष उभा राहिला. या वटवृक्षाखाली लाखो पिथक विसावू शकले. शिक्षणासारख्या महान कार्याला दिशा मिळाली ती लक्ष्मीबाईंमुळेच ! त्यामुळेच लक्ष्मणराव किर्लो $\tilde{\mathbf{A}}$ कर यांनी त्यांच्याविषयी म्हटले आहे, " गृहलक्ष्मी असावी तर लक्ष्मीबाई पाटील यांच्यासारखीच असावी "

या लक्ष्मीने सर्व महाराष्ट्रातील खेडया-पाडयातील दीन-दिलत, झोपडीत राहणा-या मुलांना कडे-खांदयावर वाढविले. लक्ष्मीबाई या आदर्श पत्नी तर होत्याच, तसेच आदर्श माताही होत्या. कर्मवीर फार महान बनले. त्यांच्या तेजाने जग उजळून निघाले, पण त्या तेजापायी दिवा म्हणून जळली ती लक्ष्मीबाई! ज्योत अखंड जळते, पण जळता जळता संपता संपताही ती मानव जातीला प्रकाश देऊन जाते. लक्ष्मीबाईही अशाच तेवत राहिल्या. अगदी शेवटपर्यंत त्यांच्या बद्दलची एक आठवण अविस्मरणीय आहे. विहनींची इच्छा सांगणारी आठवण! विहनी आजारी होत्या गुढीपाडव्याचा सण दुस-या दिवशी होता. आदल्या दिवशी मात्र विहनींना स्वःची अखेर जवळ आल्याची जाणीव झाली. त्यांनी आपल्या पतीला शेवटची इच्छा सांगितली. ' उदयाचा पाडव्याचा सण मुलांना गोड जेवण देऊन साजरा केला!' केवढी ही सहृदयता, महानता! हे फक्त् करु शकते रयत माऊलीच म्हणून मला प्रश्न पडतो.

· कर्ण लाजून विचारी माझी माऊली बघून।

> अरे ! आभाळाएवढे हिला कुणी दिले मन' ॥

अशा या रयत माऊलीकडून खूप काही घेण्यासारखे आहे म्हणून शेवटी मला त्यांच्याविषयी म्हणावेसे वाटते.

" निज देहाचे झिजवून चंदन तुम्ही वेचिला इथे कणकण आणि फुलविले हसले नंदन स्मृतीस तुमच्या शतश: वंदन!"

लक्ष्मीबाईंनी जगासाठी ऐवढे कष्ट सोसले, त्यांनी मुलींना ' चूल आणि मूल ' यातून मुक्त केले. अशा या रयत माऊलीस माझे शतश: वंदन !

हरवले ते बालपण

स्वप्नातली नगरी होती निरागस वाहणारी मैत्री होती खेळणाच्या नादामध्ये तहानभुक विसरवणारी खेळणी होती आता जागा घेतली मोबाईल गेम्स् ने त्यची किती आठवतात ते क्ष्ण खरंच... कुठे तरी हरवले ते बालपण

सायंकाळी लपंडाव होता लगोरी, आंधळी कोशिंबीरची मजा होती दोरीवरच्या उडया होत्या आबादुबी ची गम्म्त होती पब्जी आणि व्हिडीओ गेम्स्च्या काळात आताही हवे आहेत असे क्षण् खरंच ... कुठे तरी

> हरवले ते बालपण आजोबांची संगत होती आजीच्या मायेची ऊब होती भावंडामध्ये खेळताना नकळत होणारी कुस्ती होती आता नाहीत ते आजी आजोबा केवळ उरली त्यांची सोबत घालवलेले सोनेरी क्षण खरचं .. कुठे तरी

हरवलं ते बालपण तेंव्हा लवकर लवकर मोठ व्हायची स्वप्न् होती शाळेतून कॉलेजमध्ये जाण्यासाठीची ओढ होती जेंव्हा कॉलेजमध्ये आलो तेंव्हा कळल ... लहान असतानाच गोडी होती मनात असूनही परत आणू नाही शकत ते लहानपणीचे क्षण खरंच कुठे तरी हरवलं ते बालपण हरवलं ते बालपण -पल्लवी लोखंडे (SY CIVIL)

-ו•••×-हॉस्टेलर्स...

कॉलेज आमचे देऊळ, हॉस्टेल आमचा अड्डा... चहा बिस्किट घेत, वाट पाहतो चौकातला कट्टा. दिवसभर लेक्चर करून कंटाळा हा येतो. मित्राने चहा सांगता क्षीण विरघळून जातो. सुट्टी दिवशी धमाल ती वेगळीच रात्रभर जागरण, दिवसा आमची भटकंती, दंगा मस्ती ओरडत नाचत. फिरते आमची टोळकी... लाईट गेल्यावर असतो वेगळाच दंगा, ओरड्रन ओरडून होतो घश्याचा या भोंगा... पळत सुटतात इकडे तिकडे रेक्टर सर असतात नेहमीच आमच्या मागे. एका रूम मध्ये सतरा जन जमणार त्यात एकाची मिरमवणूक निघणार कधी चिडवत तर कधी चोपत... कधी वॉटर फाईट तर कधी विंडो साईट... वेगळीच ही आमची दुनिया... घडतात इथे रोज नविन किमया... मिस यू हॉस्टेल.

- सौरभ बाळू होनमाने (TY Electrical)

 \sim

एका Mechanical Engineer ची प्रेम कविता

सुदर्शन दुधाळे माझ्या हृदयरुपी blank वर झालंय तुमच्या नावाचं forging

तुमच्या त्या प्रेमळ नजरेतून झालयं प्रेमाचं shaping तुमच्या न ददसण्यानं वाटतयं जणू झालयं त्यावर heat treatment

आन तुम्ही ददसताच होतं त्या सववकुदवचारांचं grinding

तुमच्या दनखळ अन गोड हसण्यामळु होतं शुभ्र असं honing

तुमचं आपुलकीचं ते बोल ना करून जातं perfect आदण accurate

अन जेव्हा घडी येते मन व्यक्त करायची वाटतं होतयं जणू Inspection

असल accurate तर accept नाहीतर होतयं की काय reject

अन जर केलंच accept तर करु assembly प्रेमाच्या गाडीची

अन करुन त्यातून long drive घेऊ संपूर्ण व जगाचं ददपदशवन.

आठवण कॉलेजची

कॉलेजचे दिवस आठवले की

मन अगदी येते भरुन

कॉलेजमधील दिवस मनाच्या कोप-यात

घर करुन बसलेत अजून

अजूनही आठवतो माझा डिपार्टमेंट आणि क्लास
सुट्टीमध्ये घेतलेला मैत्रीसोबत कोलुड कॉफीचा ग्लास

नेहमी आठवतात मैत्रीने भरवलेले मायेचे घास आठवतो तो नेहमी कुरकुरीत खमंग समोसाचा वास तेव्हा आम्हांला झोपेची लहर होती भारी परीक्षेच्या वेळी प्रॅक्टीकल करण्याची मजाच होती न्यारी इतर डिपार्टमेंट सोबत काही कारणांनी आम्ही भांडायचो

सरांची सावली पडताच जाग्यावर थांबायचो कीट डिझाईन करताना बसायचो आम्ही एकत्र येऊन कॅप्यासिटर, मल्टीमिटर सर द्यायचे आम्हा वाटून इतर दिवशी आम्ही सगळे निवांत रहायचो पेपर जवळ आले की एका बुकसाठी भांडायचो डोळ्यात साठवलेत फक्त इलेक्ट्रोनिक शब्द सरांनी दिलेले

शिकता शिकता मन अगदी रोबो होऊन गेलेले सुख दुखाःनी भरलेली मने मैत्रित जाऊन पोहोचायची

सारी सुख:दुख एकत्र येऊन नवीन इमारत बांधायची नेहमीच असायची प्रत्येक दिवस आनंदाने सुरू दिवसरात्र काम तरी थकले नाहीत कधी आमचे गुरू निरोप घेताना सगळे मुखडे अगदी थाटामाटाने सजलेले निरोप देताना सर्वांचे अश्रु दाटलेले गेलो आम्ही कॉलेज सोडून, तरी वाट मात्र विसरलो नाही

> भेटले आम्हांस नविन सारं पण ते गुरू ते मित्र, ते प्रेम, ती मजा, तो अनुभव नाही.

> > -स्नेहल कुंभार SE (E&TC)

प्रा.डॉ. कैलाश करांडे सर एक अनोखे व्यक्तीमत्व

करांडे सर म्हणजे एक आदर्श व्यक्ती प्रत्येकाने करावी त्यांची मनापासून गुरुभक्ती शिस्त आणि नियम आहेत त्यांचे मित्र त्यांना चांगले ठाऊक आहे हेच तर अभ्यासाचे सुत्र सत्य बोलणे हाच तर त्यांचा स्वभाव आहे असत्याचा येथे पुर्णपणे अभाव आहे विद्यार्थाचा विकास यालाच फक्त त्यांच्याकडे महत्व आहे कारण हेच तर त्यांच्या जीवनाचे तत्व आहे विद्यार्थ्यांच्या समस्यांवर असते त्यांचे बारीक लक्ष कारण विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास हाच त्यांचा एकमेव पक्ष शिक्षण म्हणजे त्यांचा श्वास आहे तर अभ्यास त्यांचा ध्यास आहे करांडे सर आहेत नाजूक मनाचे कारण स्वतःच्या जीवनात केलेत त्यांनी मोती घामाचे त्यांच्यासारखा आदर्श मिळणार नाही जगात म्हटले तरी त्यांना

शिक्षण महर्षी तरी कमीच वाटे आजच्या युगात -स्नेहल कुंभार SE (E&TC)

म्हणतोय.....

आत्महत्या केलेला माझा मित्र स्वप्नात येऊन सांगू लागला. मी पुन्हा एकदा जगावं म्हणतोय, तो बोलू लागला, वेड लागलय बाबाला स्वतःच कानफटात मारून घेतोय. फोटोकडे बघत माझ्या स्वतःलाच शिव्या देतोय. केस सोडून फिरते माझी आई वेडी झाली म्हणतं सारं गाव. तिला कोणी विचारलं की सांगते माझंच नाव. असं मोठं कारण नव्हतं माझ्या मरणाच पण तेव्हा मलाच भान नव्हतं असं करण्याचं. पाहून माझ्या आई बाबाच दुःख मी पुन्हा मरत आहे, आई बाबाची माफी मागायला देव पुन्हा संधी देत नाही. मी एकदाच मेलो पण आई-बाबा रोज मरत आहेत, माझ्या फोटो समोर बसून खूप विनवण्या करत आहेत. खुप चुकलो मी देवा

माफ मला करशील का ?

पुन्हा एकदा आईच्या पोटी जन्म घेऊन माझ्या घरी मला नेशील का ? बाबाला मिठी मारून रडाव म्हणतोय आईच्या पाया पडावं म्हणतोय. आयुष्यावर मात करून देवा पुन्हा एकदा आई बाबाचा विचार करावा म्हणतोय. देवा पुन्हा एकदा जगावं म्हणतोय

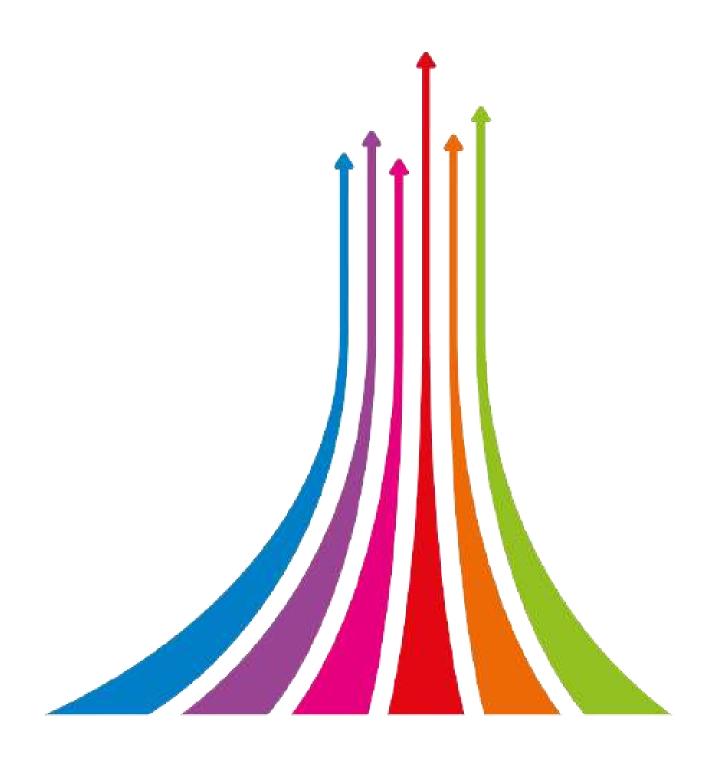
जीवनाचे टप्पे

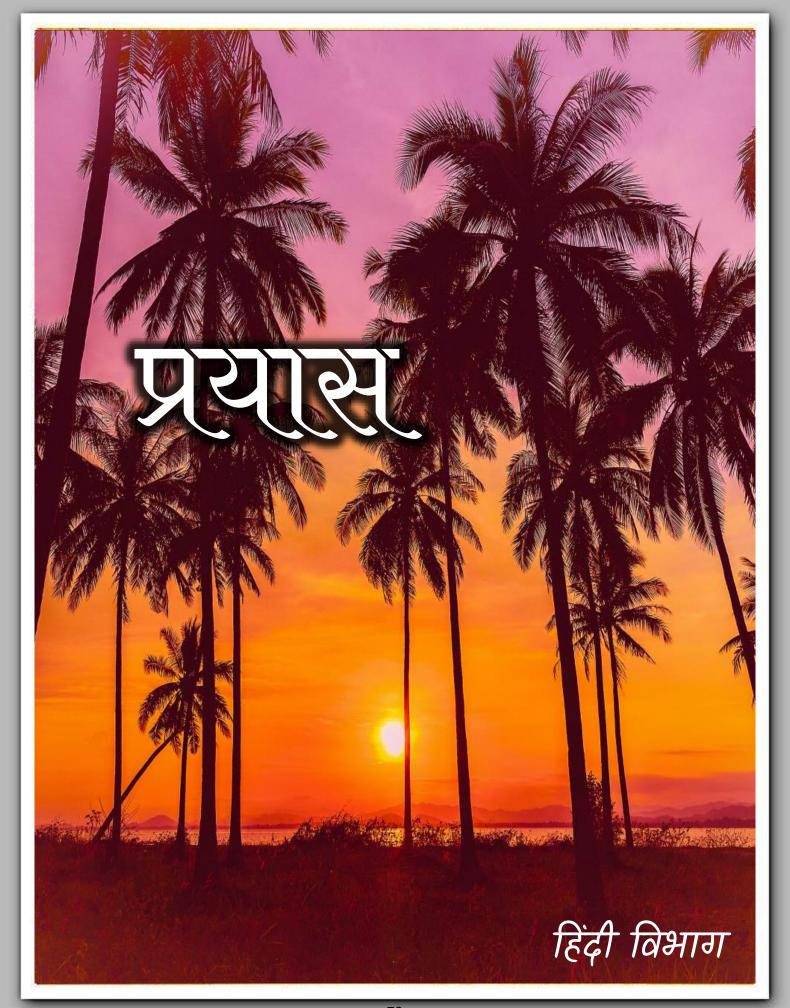
देवा पुन्हा एकदा जगावं म्हणतोय.

मिळती या पावसाच्या सऱ्या त्या नाल्यांना न सांगता, न ऐकता तयांचेही म्हणणे भेटावयास जाती ते या सरिता..... सरिता चे मग धावणे त्या सागरा नसते कधीही सरीसम सोपे, हसून खेळून घालवावे त्या नदीसम जीवनाचे हे टप्पे... लाल, केशरी, सोनेरी किरणांनी रवी सम जन्म तो घ्यावा. स्पर्श करत या धरतीला पावसासम सुगंध दुरवळावा... अल्लंड लंडखंड पावलासवे धडपडावे उठावे चिमुकल्या मनात लाखो प्रश्न, मधुर सुरांसव बासरीच्या बालपण जगावे जणू तो लबाड बाळकृष्ण... गंध पीतीचे पसरावे...

"पण, उठ, पुन्हा चाल, हार नको मानू रे!" धीर तो द्यावा मनाला. यशाच्या शिखरावर चढण्यासाठी बळ द्यावे प्रत्येक पावला... मन बहरून येतील दिशा दाही या जीवनरूपी आकाशाच्या, बदलत्या ऋतूसव नकळत बदलतील छटा या जीवन मृत्यू पावसाच्या... पुष्पमालांनी, सात वचनांनी उदयास येतील जीवनाचे अध्याय नवे. सुख-दुःखाच्या या चित्रपटात म्हणतील "सख्या तुझ्यासव आणि काय हवे... धर्म, अर्थ, काम, तत्व पाने या पुस्तकाची हळूहळू सर्व उलगडतील, ऊन, वारा, प्रकाश, पाऊस या ओझ्याखाली सुमने ती नकळत कोमेजतील... उन्मेष निमेषासव न कळता येतील प्रवासाचे ते अंतिम क्षण. विरून गेलेल्या आठवणींच्या स्मरनांनी आक्रोश करेल गहिवरले मन... न व्हावा आक्रोश, न व्हावे दुःख, न दिसावा अंधार कमी न वाटावे मोक्ष मिळण्याचे हे सुख... विशाल वटवृक्षाचे रुप यावे जरी असती ते लहान रोपटे, हसून खेळून घालवावे त्या नदीसम जीवनाचे हे टप्पे... जीवनाचे हे टप्पे...

Hindi Section Editorial

प्रा महेंद्र काटकर शिक्षक प्रतिनिधी

प्रा दिग्विजय जगताप शिक्षक प्रतिनिधी

गिरीजा दामोद<mark>रे</mark> विद्यार्थी प्रतिनिधी

गौरव राजोपाध्ये विद्यार्थी प्रतिनिधी

हमारे देश में अनेक जाति और धर्म के लोग रहते हैं। फिर भी इन सभी जाति धर्म की विविधता को एकता के सूत्र में पिरोने का कार्य राष्ट्रभाषा हिंदी ने किया है। जैसे;

"हर व्यक्ति का जुड़ा है नाता विविधता में है हमारी एकता | यहां नहीं है कोई छोटा या बड़ा हर एक है सीने से जुड़ा | इस देश में है हम ईश्वर के बंदे स्वाभिमान से हर वक्त कहेंगे वंदे |"

किसी भी देश की अपनी अस्मिताए होती है | जैसे हमारे देश की यह तीन अस्मिताए हैं; राष्ट्रध्वज, राष्ट्रगीत और राष्ट्रभाषा | क्योंकि इन अस्मिताओं में देश की एकता छुपी है | आज भारत में ७५ प्रतिशत से अधिक लोग हिंदी बोलते और जानते हैं | इसलिए हिंदी राष्ट्रभाषा के पद पर विराजमान है | हमारी राष्ट्रभाषा हिंदी सरल मधुर और जीवित भाषा है | हिंदी भाषा का क्षेत्र इतना विशाल है, कि बहुत से साहित्यकों ने उनका साहित्य हिंदी भाषा में लिखा है | जैसे शब्द के बारे में कवि विश्वनाथ तिवारी कहते हैं;

"शब्द सृष्टि की कुंजी है। बोलना होठों की कसरत नहीं; लिखना उंगलियों का खेल नहीं, शब्दों होने का सबूत है।" ऐसे ही हर दिल को एक साथ बांधकर रखने का कार्य हिंदी भाषा ने किया है। "हमारी आन है हिंदी शान है हिंदी हिंदुस्तानियों का सरताज है हिंदी"

अपने इस देश के सरताज का महत्व बताने के लिए हमारे छात्रों ने एस.के.एन.कालेज की "अद्विक पत्रिका" के माध्यम से हिंदी साहित्य के महासागर से मोती निकालकर उन्हें इस "प्रयास" की माला में जोड़ने का प्रयास किया है। हमारे इस प्रयास में हमने लेखक के विचार,अनुभव, कविताएं ,समाज की सोच जैसे कई चेहरों को आपके सामने लाने का प्रयास किया है।

हमें इस प्रयास के सफर में अनमोल मार्गदर्शन करने वाले हमारे प्रा. डॉ. के. जे. करांडे जी का हम आभार मानते हैं। हम धन्यवाद करना चाहते हैं; डॉ. स्वानंद कुलकर्णी (उप-प्राचार्य) और डॉ संपत देशमुख का जिन्होंने हमें हमारा हुनर दिखाने का अवसर दिया। हम आशा करते हैं हमारी यह "प्रयास" माला आपको पसंद आयेगी।

द ग्रेट भेट : वैज्ञानिक डॉ. सी. डी. लोखंडे (सर)

संयोजक: प्राचार्य डॉ. कैलाश ज. करांडे

प्रा. डॉ. संपत गो. देशमुख

प्रा. महेंद्र म. काटकर

साक्षात्कारकर्ता व शब्दांकन

गौरव राजोपाध्ये और गिरिजा दामोदरे

छायाचित्रन व ध्वनिमुद्रन:

रोहन देशमुख और प्रद्यमन शिंदे

रोहन: जब हम किसी महान वैज्ञानिक से मिलते हैं, तो आज के युवा यह जानने के लिए उत्सुक होते हैं कि उस व्यक्ति का बचपन ,स्कूल और कॉलेज का जीवन कैसे रहा होगा। हालांकि, हमें अपने बचपन, स्कूल और कॉलेज के साथ-साथ पारिवारिक स्थिति के बारे में हमें कुछ बताइए ?

डॉ. लोखंडे सर: मेरा बचपन सामान्य रूप से गाँव में ही बीता है। वैसे मैं मूल रूप से सोलापुर जिले के मालशीरस तालुका का रहने वाला हूं। मेरे पिता अकलुज से दस किलोमीटर दूर महंगुल गांव में प्राथमिक स्कूल में शिक्षक थे। इसलिए हम महंगुल में रहते थे। मेरी ग्यारहवीं कक्षा तक की शिक्षा श्री चंद्रशेखर महाविद्यालय, श्रीपुर में हुई। स्कूल जाने के लिए में रोज तीन-चार किलोमीटर पैदल चलकर श्रीपुर जाता था। हमारे स्कूल में पांचवीं कक्षा में प्रथम आने वाले छात्र को पांच रुपये का पुरस्कार दिया जाता था। छठी कक्षा में प्रथम आने छात्र को छह रुपये इस तरह इनाम मिलते थे। और उसके साथ किताबें भी मिल जाती थी। इसलिए जब मैं स्कूल में था तो मुझे हमेशा प्रथम स्थान प्राप्त करता था। मुझे साहित्य की रूचि थी। मैंने पुस्तकालय में सभी मराठी ऐतिहासिक पुस्तकें पढ़ी थीं। पढ़ना मेरा मुख्य शौक था। हमारे परिवार में माता-पिता सहित तीन भाई और तीन बहनें थीं। हमारी स्थित इतनी खराब नहीं थी, पर हमारे पिता ने हम सभी भाइयों और बहनों को उच्च शिक्षा प्राप्त करने के लिए प्रोत्साहित किया। उन्हीं की बदौलत आज हम यहां तक पहुंचे हैं। बचपन में हमें जो चाहिए था वह दिलाने के लिए हमारे माता-पिता ने कड़ी मेहनत की। हमारी १९७४ कि पुरानी SSC की 11वीं कक्षा की आखरी जत्था थी। उसके बाद से हि दसवीं की परीक्षा शुरू हुई। उस समय 11वीं कक्षा की परीक्षा बहुत महत्वपूर्ण थी, कॉलेज में आपको उन्हीं अंकों के आधार पर प्रवेश मिलता था। हाईस्कूल के बाद मैंने सोलापुर के दयानंद कॉलेज में दाखिला लिया। चार साल में मैंने यहीं से B.Sc की पढ़ाई पूरी की। अपने बड़े भाई के नक्शेकदम पर चलते हुए, मैंने अपनी 1980 में शिवाजी विश्वविद्यालय से M.Sc Physics की पढ़ाई पूरी कर ली।

गिरिजा: आपने अपने हनर से कई डिग्रियां पूरी की हैं, आपने कंपनी बनाने की बजाय शिक्षा के क्षेत्र में काम करने का फैसला क्यों किया?

डॉ. लोखंडे सर: मेरे पिता प्राथमिक विद्यालय के शिक्षक थे। अतः शिक्षण के द्वारा हम बहुत कुछ प्राप्त कर सकते हैं। यह मैं जान चुका था। हम दूसरों की मदद कर सकते हैं। इस दृष्टि से मैंने इस क्षेत्र को चुना है। मुझे इस क्षेत्र में पढ़ाने की पूरी स्वतंत्रता है। साथ ही, संशोधन मेरा जुनून है और मैं इस क्षेत्र में रहकर इसे पूरा कर सकता हूं। और मजे की बात यह है, कि मेरे परिवार के सभी सदस्य शिक्षण क्षेत्र में उच्च स्तर पर काम कर रहे हैं। इस बात ने मुझे प्रभावित किया। तो इस क्षेत्र में रहकर भी सब कुछ हासिल किया जा सकता है इसलिए मैं इस शिक्षण क्षेत्र में रहा।

गौरव: Phd करते समय आपको क्या अनुभव मिला और आपने जिन समस्याओं का सामना किया, उनका समाधान (हल) आपने कैसे किया?

लोखंडे सर: हमारे समय की पीएचडी प्रक्रिया और अभी की प्रक्रिया में बहुत बड़ा अंतर है। हमारे समय में बहुत ही कम अध्येतावृत्ति (Fellowship) उपलब्ध होती थी। उस समय संशोधन के लिए सरकारी धन बहुत कम मिलता था। विश्वविद्यालयों में सुविधाएं कम हुआ करती थीं। तो उस समय सुविधाओं की कमी एक बड़ा कारण था। हर एक विश्वविद्यालय के लिए Council of Scientific and Industrial Research (CSIR) की दो ही फेलोशिप उपलब्ध हुआ करती थीं और महाराष्ट्र सरकार की फैलोशिप इतनी कम हुआ करती थीं कि कई लोग उन पर आवेदन भी नहीं किया करते थे। मुझे ऐसी एक फेलोशिप लगभग एक साल बाद मिली क्योंकि यह रजिस्ट्रेशन के बाद की फेलोशिप थी। शुरुआती दौर में सभी को पहले 1-2 साल तक काफी संघर्ष करना पड़ता है। यदि आप सुविधाएं और संपत्ति यह मूलभूत चीजें आपको मिल जाती है तो आप की प्रक्रिया को सुव्यवस्थित हो सकती

है। इसमें सबसे महत्वपूर्ण बिंदु आपका मार्गदर्शक है, मैं अपने आप को बहुत भाग्यशाली मानता हूं कि मुझे डॉ. एम.एस. पवार सर जैसा मार्गदर्शक मिले।उनके मार्गदर्शन में अब तक 75 छात्र पीएचडी कर चुके हैं।

रोहन:: महोदय,क्या आपको अपना काम करते समय तनाव दूर करने का कोई शौक है?

लोखंडे सर: शौक पूरा करने के लिए भी आपके पास समय होना चाहिए। कुल मिलाकर मुझे बहुत कम समय मिलता है। अब मैं अपना ज्यादातर समय डी.वाय. पाटील कॉलेज में रिसर्च प्लानिंग और रिसर्च प्रमोशन में बिताता हूं। इसके अलावा, मेरे पास पीएचडी के छात्र हैं। जिस परियोजना (प्रकल्प) के लिए मैं जिम्मेदार हूं। इससे मुझे बहुत कम समय मिलता है। जब मेरे पास कोई काम नहीं होता तो मुझे अच्छा नहीं लगता। सप्ताहांत कैसे जाएगा यह मेरा सबसे बड़ा सवाल रहता है। इस वजह से मैं अधूरा काम घर से पूरा करता हूं। अगर इन सब से मुझे समय मिल जाता है तो मैं इतिहास पढ़ने का शौक रखता हूं। छत्रपति शिवाजी महाराज मेरे देवता हैं। आप उनका कोई भी अवसर याद कीजिए। उन्होंने ,उस वक्त समय प्रबंधन कैसे किया होगा इसके लिए उन्होंने क्या रणनीति का इस्तेमाल किया रहेगा। जब कोई गलती आपके प्राण ले सकती हो उस समय संपूर्ण पूर्णता कैसे मिल सकती है यह हमें उनके चिरत्र और विचारों से पता चलता है।उनकी सोचने की शक्ति और प्रबंधन बहुत सुंदर थी। ऐसा मुझे लगता है।इस से मैं बहुत प्रभावित हो गया था। इसलिए मुझे छत्रपति शिवाजी महाराज के चिरत्र और विचारों को पढना अच्छा लगता। और यह एकमात्र मेरा शौक है।

गिरिजा: आज आपके नाम 60 से अधिक पेटेंट हैं, आपका निकतटतम पेटेंट कौनसा है? और इसका सफर कैसा रहा?

लोखंडे सर: मौजूदा सरकारी योजनाओं में आईपीआर में पेटेंट का हिस्सा है। मैं इसके बारे में हमेशा से उत्सुक था। मुझे पेटेंट का उल्लेख करने के लिए पेटेंट शाखा की मदद लेनी होगी। इसके लिए मैंने अभी तक किसी एजेंट की मदद नहीं ली है, हम अपने पेटेंट का जिक्र खुद करते हैं। मैंने अपने पहले पेटेंट का उल्लेख 1987 में किया था। पेटेंट का उल्लेख करना मेने अपने बच्चों के पीएच.डी. का एक हिस्सा बनाया है। हर एक बच्चे के नाम पर २ या ३ पेटेंट हैं। मुझे नया उपकरण शोधकर्ता होने के कारण 30 लाख के पुरस्कार से सम्मानित किया गया है। और इस पर अभी काम चल रहा है। सभी पेटेंट मेरे पसंदीके हैं क्योंकि मैंने उन पर कडी मेहनत की है। मैं अपने छात्रों को श्रेय देता हूं क्योंकि वो सब कुछ अपने दम पर सीखते हैं। जब आप विदेश जाते हैं तब भी आपको आपके नाम के पेटेंट का लाभ मिलता है।

गौरव: यदि आपने जापान, इज़राइल, दक्षिण कोरिया जैसे विभिन्न देशों में अपने शोध काम का कार्य का विस्तार किया है, तो राष्ट्रीय से अंतराष्ट्रीय यात्रा कैसी रही?

डॉ. लोखंडे (सर): यदि आप अंतरराष्ट्रीय स्तर पर अपनी पहचान बनाना चाहते हैं या शोध कार्य करना चाहते हैं, तो आपको पढाई करते हुए तैयारी शुरू कर देनी चाहिए। जब आपको विदेश में काम करने का मौका मिले तो आपका बायोडाटा अच्छा होना चाहिये। इसमें जो मुख्य भाग हैं, उनके साथ-साथ अन्य आवश्यक कौशलों को भी अर्जित किया जाना चाहिये। मेरा बायोडाटा सब कुछ दिखा रहा था इसलिये मुझे पहला मौका मिला कि मैं इज़राइल में दुनिया के सवश्रेष्ट संस्थानों में से एक में जाकर काम किया, वहां के शोधकर्ता ने बहुत सहयोग किया और भारत लौटने पर मैंने सरकारी संस्थानों में और बाद में शिवाजी विश्वविद्यालय में काम किया। मुझे दुनिया की सबसे अच्छी अध्येतावृत्ति जर्मनी से मिलि जो कई अन्य वैज्ञाननकों का सपना था। इन सभी जगहों पर जाने से मुझे बहुत कुछ नया सीखने को मिला। मैंने अनुभव प्राप्त हुवा और इससे मुझे अपने शोध कार्य में लाभ हुआ।

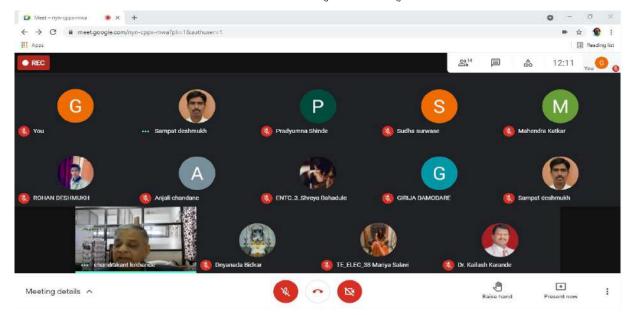
रोहन:: एक छात्र से इस पेशे तक का आपका सफर कैसा रहा ?

डॉ. लोखंडे सर: मैंने अपने बड़े भाई की वजह से फिजिक्स को चुना। उसने फिजिक्स लिया और मैंने उसका पीछा किया। मुझे पीएच.डी. के लिए सीएसआईआर अध्येतावृत्ति (फेलोशिप) मिली। मैंने पीएच.डी. चार साल में। उस समय यह एक रिकॉर्ड था। मेरी पीएच.डी. विषय सौर ऊर्जा से संबंधित था। उस समय मेरे छह प्रकाशन थे। उस समय संचार सुविधाएं इतनी जल्दी नहीं थीं। मैं संदर्भ पत्र प्राप्त करने के लिए डाक भेजता था। मेरे पत्राचार का जवाब मिलने में दो से तीन सप्ताह लग जाते थे। मेरी पोस्ट डॉक्टरेट फेलोशिप एक प्रतिष्ठित संस्थान, विजेमैन इंस्टीट्यूट ऑफ साइंसेज, इज़राइल में थी। मुझे यह मेरे प्रकाशनों के कारण मिला है। संस्थान का नाम इज़रायल के पहले राष्ट्रपति, एक यहूदी वैज्ञानिक के नाम पर रखा गया था, जिन्हें सबसे बुद्धिमान माना जाता था। यरूशलेम से मेरा लगाव था। मैं कई बार यरुशलम गया। मुझे वहाँ पर अच्छे पर्यवेक्षक भी मिले। आप जानते हैं कि इज़रायल बहुत मेहनती हैं।

पोस्ट डॉक्टरेट फेलोशिप के बाद मैं तमिलनाडु आ गया। मैंने एक वैज्ञानिक के पूल पोस्ट के लिए आवेदन किया और तमिलनाडु में सेंट्रल इलेक्ट्रोकेमिकल रिसर्च इंस्टीट्यूट में चयनित हो गया। मैं वहां छह महीने रहा और फिर 1986 में मुझे शिवाजी विश्वविद्यालय, कोल्हापुर में नौकरी मिल गई। और यह मेरा दूसरा काम था। मैंने 70 से अधिक सामग्री बनाई है।

दक्षिण कोरिया के वैज्ञानिकों के साथ मेरे अच्छे संबंध हैं। मैं 2003 में दक्षिण कोरिया गया था क्योंकि उनके पास वैज्ञानिकों से मिलने की योजना थी। मैं एक बहुत प्रसिद्ध संस्थान में रहा। वह कोरिया में पहला विज्ञान संस्थान था। उसके बाद मैंने अपने छात्रों को वहां भेजना शुरू किया। उनमें से कुछ अभी भी वहीं हैं और उनमें से कई अच्छे पदों के साथ लौटे हैं।

गिरिजा: महोदय, हम आपके शोध और कार्य के बारे में जानने के लिए उत्सुक हैं?

लोखंडे सर: मेरे पास 20,000 उद्धरण (citation) हैं। और उद्धरणों की संख्या को देखकर मेरे काम और इसकी लोकप्रियता का अंदाजा लगाया जा सकता है। मेरा काम सौर ऊर्जा और सुपरकैपेसिटर, नैनोमैटेरियल्स आदि से संबंधित है। मुझे दक्षिण कोरिया और विभिन्न देशों से भी नौ पेटेंट मिले हैं। मूल रूप से, हम जंक्शन डायोड जैसी बुनियादी अवधारणाओं का उपयोग करके सरल प्रोजेक्ट बनाते हैं और आप मेरी सभी परियोजनाओं को "यू-ट्यूब" पर देख सकते हैं। बस टाइप करें सी.डी. लोखंडे सुझाव पेटी में और वह है। हमने एलपीजी के कमरे के तापमान का पता लगाने के लिए कई सेंसर विकित किए हैं। इसके बारे में जानने के लिए आपको केवल रुचि और गहन अवलोकन की आवश्यकता है। और मुझे इन सभी छोटे-छोटे शोधों पर कई पेटेंट मिले हैं। हम सभी के लिए सस्ती सामग्री बनाने के सरल तरीकों का उपयोग करते हैं और हमने प्रदर्शित किया कि ये सामग्रियां उपकरण निर्माण में समान रूप से अच्छी हैं।

गौरव: महोदय, चुनौतियों के बिना कोई सफलता नहीं है। क्या आपने अपने करियर में चुनौतियों का सामना किया?

सर: मुझे पैसे की समस्या का उतना जादा सामना करना नहीं पड़ा। हम परिवार में छह थे। मेरे पिता के लिए यह मुश्किल था। इसलिए हम हॉस्टल में खाना बनाते थे। आर्थिक चिंताएं उतनी नहीं थीं। मेरी पीएच.डी. प्रवेश शुल्क का भुगतान प्रो. पवार ने किया था और इसके लिए मैं हमेशा उनका आभारी रहूंगा। आप जानते हैं कि चुनौतियां हैं और समाधान और सहायक भी हैं। आपको बस अपने और अपने काम के प्रति ईमानदार रहने की जरूरत है।

रोहन:: महोदय, आपकी प्रोफाइल में लिखा है कि आपने पीएच.डी. बिना चिरायु के समपन्न की। हम इसके बारे में जानना चाहेंगे?

सर: मैं आपको इसके बारे में बताना चाहता हूं। 1984 में मैंने अपनी थीसिस जमा की। मेरे दोनों रेफरी दिल्ली के बहुत प्रसिद्ध संस्थानों से थे। समिति ने मेरी प्रशंसा की। तब मैंने छह शोध पत्र प्रकाशित किए थे। प्रकाशन यह अनिवार्य नहीं था लेकिन मैंने इसे किया था। प्रो. पवार ने मेरी मदद की और शिवाजी विश्वविद्यालय में यह एकमात्र मामला था। इन सब बातों को ध्यान में रखते हुए मैंने बिना चिरायु के ही डॉक्टरेट की उपाधि प्राप्त कर ली।

गिरिजा: महोदय, आप कई विकसित देशों को देख़कर आये है, आप उनमें और हम में संशोधन या और कोई चिजोमें मक्या अंतर पाते हैं?

लोखंडे सर: आप जानते हैं कि कोरियाई लोग शराबबंदी के लिए नहीं बल्कि अपनी कार्यशैली के लिए जाने जाते हैं। वे हर समय लैब में रहते हैं। आधी रात को भी वे काम करते हैं। वे बहुत मेहनत करते हैं। वे विषम परिस्थितियों में काम करते हैं फिर भी विकास की दिशा में काम करते हैं। चीन, जापान, जर्मन और इस्राइल के लोगों ने कड़ी मेहनत ही एकमात्र तरीका अपनाया है। वो बहुत मेहनती हैं। भारतीय लोगों में केवल मेहनत की कमी है, यहां तक कि हमारे पास बहुत प्रतिभा है।

गौरव: महोदय, आपके दृष्टिकोण से भारत में सौर ऊर्जा क्या है?

लोखंडे सर: अब सौर ऊर्जा के क्षेत्र में यूरोपीय देश हमसे काफी आगे हैं। हम बस उनकी नकल करते हैं और उनका पालन करते हैं। हम दौड़ में कमी नहीं हैं। विशेष रूप से सौर ऊर्जा भारत में उतनी शोध पर नहीं है, जितनी यूरोपीय देशों में है। सौर ऊर्जा से जुड़े सभी आविष्कार अब लगभग हो चुके हैं। हमें क्या करना है उसी के आवेदन के लिए जाना है। इसकी कीमत के कारण इसमें समय लगेगा। यह थोड़ा महंगा है लेकिन एक दिन ऐसा होगा कि सभी घरों में सोलर पैनल लगे होंगे।

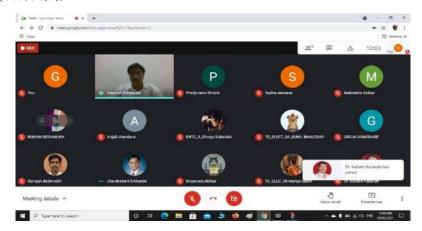
रोहन:: महोदय, आप एक जाने-माने मार्गदर्शक हैं, हम जानना चाहेंगे कि पेटेंट के लिए क्या करना चाहिए?

डॉ. लोखंडे सर: पेटेंट के लिए औद्योगिक अनुप्रयोग और इन्वेंट्री दृष्टिकोण की आवश्यकता होती है। एसे ही किसी को पेटेंट नहीं मिल सकता। हमें पूर्व संदर्भों के बारे में सोचना चाहिए। कितने पेटेंट अभी तक किए गए हैं? आपके शोध में विशिष्टता जरूरी है। एफईआर (प्रथम परीक्षा रिपोर्ट) पहले प्रश्न पूछता है जैसे आपके डिवाइस में क्या अलग है। आपके शोध में नया क्या है? दावे भी बहुत महत्वपूर्ण भूमिका निभाते हैं। और सबसे महत्वपूर्ण बात यह है कि छात्र को पेटेंट बनाना और फाइल करना सीखना चाहिए। आपको अपना बायो डेटा जितना हो सके उतना मजबूत बनाना चाहिए। आप पहले दिन से करना होगा काम आपको कम से कम कुछ लेख, शोध प्रकाशित करना चाहिए और अपने पेटेंट को अस्वीकार्य बनाना चाहिए। शिक्षक छात्रों को मार्गदर्शन देते हैं और मैं वही कर रहा हूं। वर्तमान में मेरे पास आठ पीएच.डी. छात्रों और आज तक 63 छात्रों ने मेरे मार्गदर्शन में पीएचडी पूरी की। गिरिजा: क्या भारत सरकार कि शिक्षा प्रणाली में कोई बदलाव होना चाहिए?

डॉ. लोखंडे सर: सरकार काफी कर रही है। यह आपको मंच, छात्रवृत्ति और सब कुछ प्रदान कर रहा है। शिक्षकों का यह कर्तव्य है कि वे अपने छात्रों को विभिन्न योजनाओं के बारे में बताएं। उन्हें उनका मार्गदर्शन करना चाहिए और एक उचित मार्ग और ज्ञान और सुविधा प्रदान करनी चाहिए। यदि शिक्षक शामिल होते हैं तो छात्र स्वचालित रूप से शामिल हो जाते हैं। मैं दोष नहीं दे रहा हूं लेकिन देखिए, सरकार सोलर लैंप देती है और लोग बैटरी चुरा लेते हैं या तोड़ देते हैं। हमें अपना नजरिया बदलना होगा। सभी विश्वविद्यालय में एक सख्त नियम होना चाहिए कि वे वहां परियोजनाओं को ऑनलाइन अपलोड करें, तािक हर साल नई परियोजनाएं बनाई जा सकें। परियोजनाओं को कॉपी या दोहराया नहीं जाना चािहए। हमें सभी परियोजनाओं का एक संग्रहालय बनाना चािहए तािक छात्र इससे सीख सकें और विचार प्राप्त कर सकें और नए छात्र उनकी नकल नहीं कर पाएंगे।

गौरव: महोदय, हम जैसे इंजीनियरिंग छात्रों को सलाह का एक टुकड़ा?

डॉ. लोखंडे सर: योजना बनाओ। पहले दिन से काम करना शुरू कर दें। दूसरे वर्ष से ही अपने प्रोजेक्ट बनाना शुरू कर दें। अपने बायो डेटा को यथासंभव मजबूत बनाएं। और याद रखें कि "कड़ी मेहनत" का कोई विकल्प नहीं है।

गुजर जाएगा...!

मुश्किल बहुत है, मगर वक्त ही तो है, गुजर जाएगा, गुजर जाएगा..... जिंदा रहने का ये जो जज्बा है, फिर उभर आएगा, गुजर जाएगा, गुजर जाएगा.....

माना मौत चेहरा बदलकर आई है, माना मौत चेहरा बदलकर आई है,
माना रात काली है, भयावह है, गहराई है, लोग दरवाजों पे रास्तों पे रूके बैठे हैं,
लोग दरवाजों पे रास्तों रूके बैठे हैं, कई घबराये हैं, सहमें हैं, छिपे बैठे हैं
मगर यकीन रख, मगर यकीन रख, ये बस लम्हा है दो पल में बिखर जाएगा,
नूर फिर इस जमीं पर बिखर जाएगा, वक्त मुश्किल है लेकिन गुजर जाएगा।
आँसमां से खिली धूप है सुनहरी, ये घना अँधेरा अब निखर जाएगा।
रात के शाख पर चाँद फिर है खिला, रोशनी अब घरों में बिखर जाएगी।
एक सजदा करें आ खुदा से जरा, है दुआ दौर ये भी गुजर जाएगा।
श्याम तू ना कभी हार इस वक्त से, जख्म ये कुछ दिनों में हि भर जाएगा।
जिंदा रहने का ये जो जज्बा है, फिर असर लाएगा, मुश्किल बहुत है,
मगर वक्त ही तो है, गुजर जाएगा, गुजर जाएगा।

किस्मत के गुलाम मत बनो

बहुत सारे लोग अपनी जिंदगी में बहुत कुछ पाना चाहते हैं, बहुत सारे लोग बेताब हैं खुद को साबित करने के लिए, बहुत सारे लोग अन्दर से तड़प रहे हैं। वो तड़प रहे हैं इस खुले आसमान में एक आजाद परिंदे की तरह उड़ने के लिए, बहुत सारे लोग बहुत कुछ करना चाहते हैं पर वो कैद हैं उन अनदेखी दिवारों के पिछे जहाँ से वो निकल नहीं पा रहे रिश्तों की दिवारें, समाज की दिवारें, गरीबी की दिवारों, फेल हो जाने का डर, कुछ न कर पाने का डर और न जाने ऐसी कितनी दिवारें जिन्होंने इन लोंगो को रोक रखा है आगे आने में लेकीन सच क्या हैं ? क्या सच में ये दिवारें इतनी मजबृत हैं की आप बस इनकी ही वजह से रूके हुए हो।

हाथी के बच्चे की कहानी जानते हो न कैसे उनके मालिक ने बचपन में उनके पिछले पैर को एक रस्सी से हमेशा बाँध कर रखा, असल में उस वक्त उनके मालिक ने उसके पिछले पैर को नहीं बाँधा था उनके हाथी के मन को बांधा था। एक बार उसने हाथी के मन को बाँध दिया और फिर हाथी हमेशा के लिए उसका गुलाम हो गया, हाथी के मन के उसके चारों तरफ यहीं अनदेखी दिवारों खडी कर दी जो आज आपके मन ने आपके चारों तरफ खडी कर रखी हैं, अपने अंदर झाँक कर देखो। आप इस मन के गुलाम बन चुके हो। जो दिवारें आपको दिखाई दे रही है इनका कोई वजूद नहीं है। ये सब आपके मन का किया हुआ है। खुद को पहचानो अपकी ताकद को समझो। आप एक आझाद और ताकदवर इंसान हो। एक गुलाम की तरह व्यवहार मत करो झुठी दिवारों के उस पार देखने की कोशिश करो।

मुझे पता है की आप भी सपने देखते हो। आप भी अन्दर से तडप रहे हो। आप परेशान हो खुद को सबीत करने के लिए। आपके दिमाग में बहुत सारे बेहतरीन योजनाएं भी अगर काम कर गई तो आपकी जिंदगी बदल जाएगी लेकीन आप उन्हें अपनी जिंदगी में इस्तेमाल नहीं कर रहे हो।

वजह : ये अनदेखी मन की बनाई हुई दिवारो, जिन्होंने आपको कैद कर रखा है। किसके घर में पैदा होना है या कैसे माहौल में पैदा होना है ये इंसान नहीं तय कर सकता। लेकीन उस इंसान को अपने जिंदगी कैसे जीनी है। वो अपने लिए किस तरह की जिंदगी चाहता है। ये उसे ही तय करना होता है, इसलिए सोचो इसके बारे में। क्युँ रूके हो, किसके लिए रूके हो, आज तोड दो इन दिवारों को, हो जावो आझाद, आज वक्त है, आप कैसी जिंदगी जीना चाहते हो, आज खुद के लिए चुनो इसे।

"टीका क्षेत्र के भीष्माचाय"

सुरेश जाधव,(M.Pharm., Ph.D) कार्यकारी निदेशक, सीरम इंस्टीट्यूट ऑफ इंडिया लिमिटेड

२०२१ चीन के बुहान शहर में आए इस वायरस ने पूरी दुनिया को चौंका दिया, जिसका नाम हर बच्चे को अच्छी तरह से पता है। "कोरोना वायरस" जिसने 27 जनवरी 2020 में भारत आने से तबाही मचाई थी। लोगों का उठना, बैठना, खाना, पिना, सोना, खेलना और सांस लेना ज्यादा मुश्किल बना दिया। जैसे कि समय की वजह से दुनिया रुक गई है। कोरोना की वजह से काफी लोगों की मौत हो गई। इस भयानक माहौल में लोगों के मन में टीका लगने की सिर्फ उम्मीद थी। दूसरी ओर डॉक्टर, नर्सों, सफाई, कर्माचारी, पुलिस और गरीब लोगों को खाना दे रहे कुछ लोग बिना किसी कीमत के अच्छा कर रहे है। जैसे योद्धाओं ने हमारे देश के लिए अपने सिर पर कफन बांधा है, मानव अस्तित्व के लिए। उस समय नाम उस महापुरुष का नाम बाहर आता है जिसने टीका का आविष्कार किया था। महाराष्ट्र इंडिया के डॉक्टर सुरेश जाधव जो सीरम इंस्टीट्यूट ऑफ इंडिया लिमिटेड के कार्यकारी निदेशक हैं। जिन्होंने भारत में पहला कोरोना वैक्सीन बनाया। भारत में पहली बार वैक्सीन सीरम इंस्टीट्यूट ऑफ इंडिया लिमिटेड के डॉक्टर साइरस सोली पूनावाला (जन्म 1941) इनकी कम्पनी पुणे ,महाराष्ट्र में हुई थी।

जिन्हें भारत के टीका राजा के रूप में भी जाना जाता है और जब टीके कि खबर सुनते ही लोगों में आशा की एक नई किरण दिखाई दी। इसमें सबसे बड़ा योगदान डॉक्टर सुरेश जाधव (एम.फार्मा),(पीएचडी) कार्यकारी निदेशक सीरम इंस्टीट्यूट ऑफ इंडिया का भी है। यह गर्व की बात है कि उनकी मातृभूमि महाराष्ट्र की है। डॉक्टर सुरेश जाधव ने कुछ दिन पहले एबीपी माझा समाचार चैनल द्वारा लिया इंटरव्यू दिया था कि उस समय माननीय डॉ सुरेश जाधव ने कहा कि उन्होंने अपनी प्राथमिक शिक्षा महाराष्ट्र के नागपुर जिले में पूरी की। डॉ सुरेश जाधव सीरम इंस्टीट्यूट ऑफ इंडिया लिमिटेड के कार्यकारी निदेशक हैं, जो विकासशील देशों के सबसे बड़े वैक्सीन निर्माताओं में से एक हैं, जो संयुक्त राष्ट्र की एजेंसियों के माध्यम से १४० से अधिक देशों को किफायती कीमतों पर टीकों की उपलब्धता करते हैं।

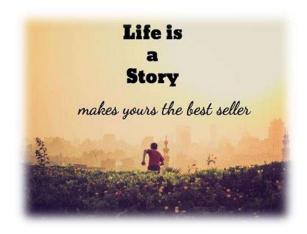
डॉ. जाधव ने उपसहारा अफ्रीकी बेल्ट में मेनिंगोकॉक्कल ए कन्ज्यूगेट वैक्सीन के विकास और पिरचय की पिरयोजना का भी नेतृत्व किया, मौसमी और महामारी इन्फ्लूएंजा टीकों के विकास और नीदरलैंड स्थित सरकारी वैक्सीन निर्माता कंपनी बिल्थोवेन बायोलॉजिकल्स के अधिग्रहण में भी प्रमुख भूमिका निभाई। डॉ जाधव साल २००० में अपनी स्थापना के बाद से विकासशील देशों वैक्सीन निर्माताओं के नेटवर्क (DCVMN) के साथ जुड़े हुए हैं और 2003 से 2008 तक DCVMN के अध्यक्ष थे। वह वर्तमान में जीएवी पीपीसी सदस्य के अलावा विभिन्न बोर्डों यानी जीएवी, यूरोपियन वैक्सीन इनिशिएटिव, फास्टवैक और प्रैक्टिस बोर्ड में हेल्थ इनोवेशन पर सदस्य/वैकल्पिक सदस्य हैं। वह विभिन्न सलाहकार समितियों जैसे सिबन वैक्सीन संस्थान की टास्क फोर्स, डब्ल्यूएचओ आईवीआर-आईवीएसी और दशकों के टीके (डीओवी) आदि से निकटता से जुड़े हुए हैं। डॉ जाधव कई भारतीय विश्वविद्यालयों, एआईसीटीई, यूजीसी, राज्य तकनीकी शिक्षा निदेशालय आदि से भी संबद्ध हैं। वह टीकों और अन्य जैविकों पर विशेषज्ञ समिति के अध्यक्ष हैं और भारतीय फार्माकोपोइया आयोग के वैज्ञानिक निकाय के सदस्य भी हैं। उन्होंने डब्ल्यूएचओ, एनआईबीएससी, एनवीआई आदि के लिए आंतरराष्ट्रीय संदर्भ मानकों में संशोधन करने के लिए कई सहयोगात्मक अध्ययनों में भाग लिया है और दुनिया भर में व्यापक यात्रा के साथ राष्ट्रीय और आंतरराष्ट्रीय पत्रिकाओं में ६० से अधिक तकनीकी पत्र प्रकाशित किए हैं। उन्हे अपने नाम पर दो पेटेंट का श्रेय देता है। टेरापिन के टीकेन द्वारा सर्वेक्षण किए गए टीकों में दुनिया ५० सबसे प्रभावशाली लोगों के बीच 7वें स्थान पर रहे। जिस मिट्टी में डॉक्टर सुरेश जाधव जैसे महापुरुष भी हैं। अपने लोगों की देखकर महाराष्ट्र के लोगों को गर्व है कि उनका जन्म इसी मिट्टी में हुआ।

जिंदगी जीना है

जिंदगी यह विधाता के किताब का पन्ना होता है......!
खाली तो खाली, लिखा तो अच्छा होता है.....!
अंत का पन्ना मृत्यु और पहला पन्ना जन्म होता है.....!
बीच के पन्ने हमे खुद लिखने होते है, क्योंकि वह हमारा ही कर्म होता है ...!

रिश्ते संभालने में मजा है, जिंदगी का बंधन बुनने में ही मजा है, मिले हुए सुर ही गाने मे मजा है, आते समय अकेले आए, फिर भी सबके होकर जाने मे मजा है, किस्मत कोई दूसरा नहीं लिखता है, हमारी किस्मत हमारे ही हाथ मे होती है!

जो गलितया होने वाली होती है उन्हे टालना होता है, कोई भी पन्ना कभी छोडना नही होता है! गलती हो गई तो उसे फाडकर नहीं फेकना चाहिए, क्योंकि उसमे से ही आगे हमे सीखना होता है!

आते समय कुछ भी नहीं लाना होता है,
जाते समय कुछ भी नहीं लेकर जाना होता है!
फिर यह जिंदगी किस लिए जीनी होती है...!
इस प्रश्न का उत्तर ढूँढने के लिए ही जन्म लेना होता है |
तुम हो 'समझाने के लिए' इसलिए 'गिरना' पसंद है |
तुम हो ' हँसाने के लिए' इसलिए 'रोना' पसंद है!
तुम हो 'समझाने के लिए' इसलिए 'गलितया' करना पसंद है!
मेरी जिंदगी में तुम्हारी जैसी सहेली है, इसलिए मुझे जीना पसंद है!

एक और बलात्कार

आज हमारा संविधान क्यों इतना मजबूर है, बलात्कारी हत्यारे भी फासियो से दूर है सुनकर बेटियो की फह काँप गई होगी, सहकर इतना भार धरती काँप गई होगी !!

> निज आन- बान – शान का प्रतीक है जो बेटियाँ, हम छुटकारा पाते उनके सर पर गढकर गलतियाँ ऐसे घिलौने कार्य पर बस मोमबत्तियां जलाते हो , क्यों बार-बार अपना ही इतिहास भुल जाते हो 11

द्रोपदी के चीरहरण पर महाभारत हो गया था , उस घटना पर जो ना बोला, चुनकर मारा गया था जो भी साक्षी था उस महाभयंकर पाप का, वो फीर साक्षी हुआ सुदर्शन के ताप का 11

> जहाँ सीताहरण पर लंका जला दी जाती है, वह वानरसेना रावण के घर पर चढ जाती है उस महान रावण को भी मृत्युदंड ही मिला, स्त्री की इज्जत के लिए युद्ध का है सिलसिला ॥

> > इन दिरंदो को बताओ, क्या होती है सजा, दुर्योधन भी मारा गया, ना कभी रावण बचा और जो मौन रहकर सारा खेल तमाशा देख लेते है, वो बोली मे अपने कल को आज ही बेच देते है ॥

एक सफरः पंढरपूर से चेन्नई

हर कोई यात्रा करता है, लेकिन जो यात्राएं अप्रत्याशित (आकस्मिक) होती हैं, उस सफ़र की यादें जेहन में बस जाती है और उसे भुला पाना यकीनन नामुमिकन होता है। बात दरअसल पिछले साल २०१९ के जनवरी की है। जब मैं conference (सम्मेलन) के सिलिसिले के लिए चेन्नई जा रहा था। दरअसल, प्रस्थान पहले से ही निर्धारित था। इसलिए मैंने ट्रेन के लिए आरक्षण कर लिया था। तब मुझे, वेटिंग 3 का आरक्षण मिल चुका था। मैंने सोचा अभी जाने में 4 महीने है। तब तक तो मेरे आरक्षण की पृष्टि हो जाएगी, यह सोचकर मैंने उस पर ध्यान नहीं दिया। यात्रा को जाने से एक दिन पहले मुझे आरक्षण मिल गया होगा, यह सोचकर मैंने मेरे टिकट की स्थित देखी, तो मैं देख कर चौंक गया। क्योंकि मेरा टिकट वेटिंग एक पर कन्फर्म हो गया था। संक्षेप में मुझे यात्रा करने की अनुमित दी गई लेकिन ट्रेन में बैठने या सोने के लिए कोई जगह नहीं थी। कल मुझे इतनी दूर की यात्रा करनी है और मेरा टिकट कन्फर्म नहीं है, इस वजह से घरवालों ने कहा कि तुम मत जाओ। पर मैं ठान लिया था कुछ भी हो जाए, मैं चेन्नई चला जाऊंगा। अगले दिन शाम के पाँच बजे पिताजी ने मुझे बस स्टैंड पर छोड़ा और मेरी यात्रा शुरू हो गई। करीब दो घंटे में मैंने पंढरपुर से सोलापुर तक बस से सफर किया। सोलापूर रेल्वे स्टेशन पर ट्रेन का आना-जाना चल रहा था। शाम ७:३० बजे मुंबई से कराईकल को जाने वाली कराईकल एक्सप्रेस सोलापूर स्टेशन पर आधा घंटा देरी से आने वाली है, जैसे ही यह घोषणा हुई वैसे ही स्टेशन पर भीड़ बढ़ने लगी थी। ट्रेन स्टेशन पर पहुंचते ही यात्री ट्रेन में चढ़ने के लिए वौड़ पड़ोमें भी बैठने के लिए जगह ढूंढ रहा था, लेकिन ट्रेन में पहले से ही बहुत भीड़ थी। इसलिए मुझे जगह नहीं मिली। एक जगह पर मैंने अपना सामान रखा और दरवाजे के पास खड़ा हो गया।रात का समय होने के कारण दरवाजे से ठंडी हवा आ रही थी।

मेरे कंपार्टमेंट में 3 छात्रों का एक समूह तिरुपती जा रहा था। उनसे जान पहचान के बाद, बात करते-करते कब दस बजे गुलबर्गा स्टेशन आ गया पता ही नहीं चला। गुलबर्गा स्टेशन गुजरने के बाद हम सब ने मिलकर खाना खाया। वैसे काफी रात हो चुकी थी। उन्होंने मुझे बताया हमारी एक सीट S-10 डिब्बे में आज ही पुश्ति हुई है। वैसे भी, हम वहां पर सोने नहीं जाने वाले, इसलिए तुम वहां जाकर सो सकते हो, क्योंकि हमें सुबह जल्दी उतरना है। मैं वहां गया और मैंने अपना सामान रख कर खिड़की के बाहर देखने लगा। ट्रेन हवा को चीरते हुए तेज गित से चल रही थी। खिड़की के अंदर आने वाली ठंडी हवा मन को सुकून दे रही थी। गाडी जंक्शन पहुंचने के बाद मैंने घर फोन किया। मैंने पिता जी से कहा कि मुझे सोने के लिए जगह मिल चुकी है। यह सुनकर वह हैरान रह गए उनको इस बात से यकीन ही नहीं हो पा रहा था। सुबह जब मेरी आँख खुली तब तक ट्रेन रेनीगुंटा स्टेशन पर आ चुकी थी। तिरुपित पहुंचने के लिए हिरिप्रिया एक्सप्रेस सामने खड़ी थी। ट्रेन में चढ़ने के लिए लोग जल्दबाजी कर रहे थे। वैसे, स्टेशन पर इडली बिक रही आवाज मुझे अहसास करा रही थी कि मैं दक्षिण भारत आ गया हूं।

रेनीगुंटा स्टेशन से निकलने के बाद ट्रेन पूरी तरह से खाली थी। भीड़ गायब सी हो गई थी। रेनीगुंटा स्टेशन आंध्र प्रदेश राज्य का अंतिम स्टेशन है। इससे आगे तमिलनाडु की शुरुआत होती है। स्टेशन से निकलने के बाद खिड़की से हरे-भरे खेत और उनके बीच में से उगते सूरज का नजारा मनमोहक था। अरक्कोनं स्टेशन पर करीब दस बजे ट्रेन पहुंच गई। लगभग चेन्नई यहां से शुरू होता है। वैसे भी, चेन्नई एग्मोर पहुंचने में दो घंटे और थे। अरक्कोनं स्टेशन से निकलने के बाद खिड़की से गगनचुंबी इमारत, वाहनों का आवागमन यह दृश्य दिखाई दे रहा था। लोकल ट्रेन तेजी से आ जा रही थी। साथ ही ऑफिस को जाने वाले लोगों की वजह से स्टेशन पर भीड़ नजर आ रही थी। यह सब देखते देखते करीब दोपहर बारह बजे ट्रेन चेन्नई एग्मोर पहुंचे गई। स्टेशन बहुत साफ और सुंदर था। आसपास लोग तिमल भाषा में बात कर रहे थे। वैसे मुझे समझ में कुछ नहीं आ रहा था लेकिन सुनने में अच्छा लग रहा था। और इस प्रकार मेरे एक शानदार सफर की समाप्ति हो गई। बहुत सी परेशानियों का सामना करते हुए मैं चेन्नई पहुंच गया।

कोशिश ना कर....

तू जिंदगी को जी

उसे समझने की कोशिश ना कर......

सुंदर सपनो के ताने-बाने बुन

उसे उलझने की कोशिश ना कर......

चलते वक्त के साथ तू भी चल

उसे से मिटाने की कोशिश ना कर......

अपने हाथों को फैलाकर कर सांस ले

अंदर ही अंदर घुटने की कोशिश ना कर......

मन में चल रहे युद्ध को विराम दे

खामखा खुद से लोड बढ़ने की
कोशिश ना कर......
कुछ बातें भगवान पर छोड़ दे
सब कुछ सुलझाने की कोशिश ना कर......
जो मिल गया उसी में खुश रहें
जो छीन ले वो पाने की
रास्ते की सुंदरता का लुत्फ उठा
मंजिल पर जल्दी पहुंचने की
कोशिश ना कर.....

जिजीविषा सुनने में थोड़ा अजीब सा लगता है, पर ये वो शब्द है जो जीवन के लिए आशावाद या आशा की भावनाओं का प्रतिनिधित्व करता है। इस शब्द का अर्थ है "जीवन जीने की प्रबल शाश्वत इच्छा"। कुछ लोगों के लिए यह एक सीधा और सरल शब्द है। वहीं जो लोग इसे अच्छी तरह से जान लेते है उनके लिए यह शब्द प्रेरणा जागृत करने का काम करता है। "जिजीविषा" अकसर उन्हीं व्यक्ति के बारे मे बात करने के लिए प्रयोग किया जाता है जो जीवन से प्यार करते हैं। जो जीवन में आने वाली कठिनाइयों और संघर्ष को पीट न करके उससे लड़कर जीवन जीने की इच्छा को कायम रखते हैं।

इसी से आधारित एक सच्ची कहानी है। 4 दिसम्बर 1982 को एक बच्चे का जन्म हुआ, वो अन्य बच्चों की तरह स्वस्थ नही था। वो फोकोमेलिया यानी की शाखांगहीनता नाम के एक दुर्लभ विकार के साथ पैदा हुआ था। जिसके कारण उसके दोनों हाथ पैर नहीं थे। इसी बात के कारण उसके माता-पिता को उसके भविष्य की चिंता सता रही थी। जैसे जैसे वो बड़ा हो रहा था उसके दिमाग में आत्महत्या करने का विचार आने लगा। एक दिन उसे उसके माँ ने लिखा हुआ एक लेख मिला जिसमें एक विकलांग व्यक्ति की अपनी विकलांगता से जंग और उस पर विजय की कहानी थी। उस दिन उसे समझ आया की वो अकेला नहीं है जो संघर्ष कर रहा है। उस लेख ने उसके जीवन मैं "जिजीविषा" याने जीवन जीने की इच्छा ने जन्म लिया। आगे चलकर उस बच्चे ने 17 वर्ष की उम्र में प्रार्थना समूह मे व्याख्यान देना शुरू किया। 21 वर्ष की उम्र में अकाउंटिंग और फाइनेंस में ग्रेजुएशन कर लिया। आज उस व्यक्ति ने "Attitude is Attitude" नाम की कंपनी बनाई है। इतना ही नहीं जन्म से हाथ पैर न होने के बावजूद वह गोल्फ व फुटबॉल खेलता है, तैरता है, स्काई डाईविंग और सर्फिंग भी करता है। और उस व्यक्ति का नाम है निकोलस जेम्स व्यूजीसिक (Nicholas James Vujicic) जिसे हम Nick Vujicic के नाम से जानते है। उन्होंने ये सब किया केवल उनके अंदर की "जिजीविषा" के कारण। जो व्यक्ति "जिजीविषा" को अपने जीवन और विचारों में शामिल कर लेता है, उस व्यक्ति का मन उसे हर परिस्थिति मैं एक ही बात कहता है।

"जिजीविषा जिंदा है।"

पापा

जिन्दगी तो मेरी कट रही है आपके बाद भी...| मगर आप के बिन जीने में वो बात नहीं... उपर से तो सब मेरे अपने ही अपने है...

मगर आप की तरह अन्दर से कोई मेरे साथ नहीं...

खयाल सब रखते है मेरा अपने तरीके से अच्छी तरह...

मगर आपसे जिद करने का मजा अब आता नहीं...

लड़ाईयां तो अब भी होती है घर में हमारे...

मगर आपसे वो मीठा मीठा लडने का मजा कोई दे पाता नहीं...

मै आज भी शाम को दरवाजे पे नजरें टिकाये रहती हूं...

आयेंगे अभी पापा चॉकलेट और तोफे ले के मै अपने से दिल से बार बार कहती हूं...

मगर जब देखती हूं आसपास, आप नहीं होते...

तब सच जानिये आपके ये बच्चे छिप छिप के अकेले में है बहुत रोते॥

कोई भूल थी अगर मेरी तो एक दफा कहते मुझे...

ऐसे अकेला छोड जाना कोई अच्छी बात नहीं...॥

_____**•**·«ૐ••____

बिल गेट्स

अगर आप गरीब घर में पैदा हुए है तो यह आपकी गलती नहीं है, लेकिन अगर आप गरीब ही मर जाते हैं तो निश्चित ही यह आपकी गलती है। जी हाँ दोस्तों, यह कथन है सबसे बड़ी टेक्नोलॉजी कंपनी माइक्रोसॉफ्ट के संस्थापक बिल गेट्स का। वे कम्प्यूटर उद्योग में सर्वाधिक विख्यात ब्राण्डों में से एक माइक्रोसॉफ्ट, जिसका कोई न कोई सॉफ्टवेयर दुनिया के सभी डेस्कटॉप कम्प्यूटरों में अवश्य प्रयुक्त होता है, के सह-संस्थापक हैं। पहले कम्प्यूटर बड़े विशाल आकार के एवं अत्यन्त महँगे हुआ करते थे, बिल गेट्स ने ही सबसे पहले डेस्कटॉप कम्प्यूटर का सपना देखा और सस्ते एवं छोटे कम्प्यूटरों को बाजार में उतारकर इसे घर घर में उपलब्ध करवाने में महत्वपूर्ण भूमिका निभाई। वे अपनी कम्पनी माइक्रोसॉफ्ट कॉपोरेशन की मदद से अत्यधिक धन अर्जित कर दुनिया के सबसे अमीर आदमी बनकर उभरे हैं। 'फोर्ब्स' पत्रिका द्वारा फरवरी, 2010 में जारी दुनिया के सर्वाधिक अमीर लोगों की सूची में वे 53 बिलियन डॉलर की सम्पत्ति के साथ दूसरे स्थान पर थे। इसी पत्रिका द्वारा वर्ष 2009 में जारी इस सूची में वे प्रथम स्थान पर थे और इससे पहले वे 17 वर्षों से दुनिया के सर्वाधिक अमीर आदमी बने रहे। बिल गेट्स, जिनका पूरा नाम बिल हेनरी गेट्स तृतीय है, उनका जन्म संयुक्त राज्य अमेरिका में वाशिंगटन के सिएटल नामक स्थान पर 28 अक्टूबर, 1955 को हुआ था।

उनके पिता विलियम एच. गेट्स द्वितीय सिएटल में एटॉर्नी थे एवं उनकी माता मेरी मेक्सवेल एक स्कूल टीचर थीं। गेट्स एवं उनकी दो बहनों की प्रारम्भिक शिक्षा सिएटल के लेकसाइड स्कूल में हुई थी। स्कूली शिक्षा के दौरान उनका रुझान कम्प्यूटर की ओर बढ़ा और कम्प्यूटर प्रोग्रामिंग में उनकी रुचि एवं प्रतिभा को देखते हुए, उनके गणित के शिक्षक ने उन्हें कम्प्यूटर पर कार्य करने की छूट दे दी। स्कूली शिक्षा के बाद उच्च शिक्षा के लिए बिल गेट्स ने वर्ष 1973 में हॉवर्ड यूनिवर्सिटी में प्रवेश लिया, वहाँ वे पॉल एलेन (जो बाद में माइक्रोसॉफ्ट के सह-संस्थापक बने) के साथ समय बिताया करते थे। गेट्स एवं एलेन ने बेसिक, जो पहले माइक्रोकम्प्यूटर का एकमात्र उपलब्ध आधार था, नामक प्रोग्रामिंग भाषा पर कार्य करना शुरू किया।इसी बीच उन्होंने अपनी कम्पनी के लिए कार्य करना प्रारम्भ कर दिया था, इसलिए अधिक कार्य हो जाने के कारण उन्होंने स्नातक के द्वितीय वर्ष के दौरान पढ़ाई छोड़कर पूर्णत: अपने कार्य को समय देने का फैसला किया। हॉवर्ड छोड़ने के बाद बिल गेट्स एवं पॉल एलेन ने कम्प्यूटर उद्योग में एक प्रकार की क्रान्ति का सूत्रपात करने के उद्देश्य से वर्ष 1975 में 'माइक्रोसॉफ्ट कॉपोरेशन' नामक कम्पनी की स्थापना की तथा अल्बुकर्क में प्रथम कार्यालय खोला।

1 जनवरी, 1979 को इस कम्पनी के कार्यालय को बेलेव्यू, वाशिंगटन में स्थानान्तरित किया गया। 25 जून, 1981 को माइक्रासॉफ्ट कम्पनी का पुनर्गठन किया गया, जिसमें गेट्स चेयरमैन तथा निदेशक मण्डल के अध्यक्ष बने। इस कम्पनी ने अपना पहला माइक्रोसॉफ्ट विण्डोज 20 नवम्बर, 1985 को पेश किया। वर्ष 1989 में उन्होंने एक डिजिटल इमेजिंग कम्पनी कोर्बिस की स्थापना की। 'माइक्रोसॉफ्ट' माइक्रोकम्प्यूटर एवं सॉफ्टवेयर दो शब्दों का संक्षिप्त रूप है। मात्र 17 वर्ष की आयु में गेट्स ने एलेन के साथ मिलकर इण्टेल 8008 प्रोसेसर (ट्राफ-ओ-डाटा) पर आधारित ट्रैफिक काउण्टर नाम से एक उपक्रम बनाया। बिल गेट्स ने एक ऐसे कम्प्यूटर का सपना देखा या, जो प्रत्येक घर में एवं प्रत्येक ऑफिस डेस्क पर हो। माइक्रोसॉफ्ट ने स्वयं विकसित सॉफ्टवेयरों की सहायता से कम्प्यूटर का उपयोग अधिक आसान बनाने में अग्रणी भूमिका निभाई। इस कम्पनी की सफलता आईबीएम के लिए विकसित एमएस डॉस कम्प्यूटर ऑपरेटिंग सिस्टम से प्रारम्भ हुई। गेट्स ने सॉफ्टवेयर पाइरेसी के खिलाफ एक मुहिम छेड़ते हुए सॉफ्टवेयर डेवलपरों के लिए रॉयल्टी की सुरक्षा की बात की, जिससे सॉफ्टवेयर को खुदरा बाजार में जगह मिली। यह उस समय बड़ा विवादास्पद कार्य था, क्योंकि इसमें उत्पादित सॉफ्टवेयर को साझा करने की स्वतन्त्रता थी, किन्तु सॉफ्टवेयर पाइरेसी के खिलाफ मुहिम के बल पर माइक्रोसॉफ्ट ने अभूतपूर्व व्यावसायिक सफलता अर्जित की। वे माइक्रोसॉफ्ट की स्थापना के बाद इसके सीईओ (मुख्य कार्यकारी अधिकारी) एवं चीफ

सॉफ्टवेयर आर्किटेक्ट बने। उन्होंने वर्ष 2000 में इसके सीईओ का पद छोड़ दिया। वर्ष 2006 में उन्होंने घोषणा की कि वे माइक्रोसॉफ्ट में पूर्णकालिक कार्याविध में परिवर्तन कर, बिल एण्ड मिलिण्डा गेट्स फाउण्डेशन में पूर्णकालिक रूप से कार्य करेंगे।

27 जून, 2008 से वे माइक्रोसॉफ्ट में अंशकालिक, गैर कार्यकारी अधिकारी के रूप में कार्यरत हैं। ऐसा नहीं है कि बिल गेट्स ने अपने जीवन में सिर्फ सफलताएँ ही देखी हैं, उन्हें कई मामलों में संघर्ष भी करना पड़ा है और उनकी आक्रामक व्यावसायिक नीतियों की आलोचना भी हुई है। माइक्रोसॉफ्ट की स्थापना के समय से ही उन्हें एप्पल कम्प्यूटर, नेटस्केप, ऑपेरा, वर्ड परफेक्ट एवं सन माइक्रोसिस्टम जैसी बड़ी सॉफ्टवेयर कम्पनियों से कई कानूनी लड़ाइयाँ भी लड़नी पड़ीं। मानवता की भलाई में योगदान देने के लिए उन्होंने वर्ष 2000 में बिल एण्ड मिलिण्डा गेट्स फाउण्डेशन की स्थापना की। यह संस्था एड्स, पोलियो एवं मलेरिया जैसी बीमारियों से प्रभावित लोगों के स्वास्थ्य लाभ के लिए प्रयासरत है। इसका उद्देश्य विश्व में स्वास्थ्य एवं शिक्षा को बढ़ावा देन है। उन्होंने दुनिया के सर्वाधिक अमीर निवेशक वारेन बफेट के साथ मिलकर, मानवता की भलाई गरीबी के उन्मूलन, शिक्षा एवं वैज्ञानिक शोध को बढ़ावा देने जैसे कार्यों हेतु अरबपतियों को अपनी आधी सम्पत्ति दान करने के लिए प्रेरित करने की मुहिम छेड़ रखी है। इस मुहिम की शुरूआत में उन्होंने अपनी आधी सम्पत्ति 28 बिलियन डॉलर बिल एण्ड मिलिण्डा गेट्स फाउण्डेशन को दान कर दी। बिल गेट्स को उनकी उपलब्धियों के लिए वर्ष 2000 में द नीदरलण्ड्स के निएनरोड बिजनेस यूनिवर्सिटेइट बुकलीन, वर्ष 2002 में द रॉयल इंस्टीट्यूट ऑफ टेक्नोलॉजी स्टॉकहोम, वर्ष 2005 में बसेदा यूनिवर्सिटीज टोकियो, वर्ष 2007 में हॉवर्ड यूनिवर्सिटी, वर्ष 2008 में कोरोलिन्स्का इंस्टीट्यूट स्टॉकहोम ने डॉक्टरेट की मानद उपाधि से विभूषित किया। मार्च, 2005 में इंग्लैण्ड की महारानी ने दुनियाभर में निर्धनता को घटाने एवं लोगों के स्वास्थ्य को बेहतर बनाने के उनके प्रयासों के लिए उन्हें नाइट्हड (नाइट कमाण्डर ऑफ द मोस्ट एक्सीलेण्ड ऑफ द ब्रिटिश एम्पायर) का सम्मान प्रदान किया।

भारत सरकार ने स्वास्थ्य एवं विकास, विशेषकर एच आई वी एवं एड्स के क्षेत्र में कार्य करने के लिए बिल एण्ड मिलिण्डा गेट्स फाउण्डेशन को वर्ष 2007 में इन्दिरा गाँधी शान्ति पुरस्कार प्रदान किया। बिल गेट्स को वर्ष 2010 में फ्रैंकलिन इंस्टीट्यूट द्वारा बोअर अवार्ड फॉर बिजनेस लीडरिशप तथा उसी वर्ष ब्वॉयज स्काउट्स ऑफ अमेरिका द्वारा सिल्वर बफैलो अवार्ड से सम्मानित किया गया। आज बिल गेट्स के बनाए व्यक्तिगत कम्प्यूटरों (पीसी) से विश्व के कुल 6.8 अरब से अधिक लोगों में से लगभग 2 अरब लोग इण्टरनेट से जुड़े हुए हैं। गेट्स कई पुस्तकों के लेखक भी हैं। 'द रोड अहीड', 'बिजनेस (at the rate) द स्पीड ऑफ थॉट' उनकी प्रसिद्ध पुस्तकें हैं।

मानवता की सेवा, विश्व में शिक्षा एवं विज्ञान के प्रसार तथा लोगों के स्वास्थ्य को बेहतर बनाने के कार्यक्रमों के लिए आजकल वे अपना अधिकतर समय बिल एण्ड मिलिण्डा गेट्स फाउण्डेशन को देते हैं एवं आवश्यकता पड़ने पर विश्व के कई देशों का भ्रमण कर इसके कार्यों का जायजा भी लेते हैं। उनका जीवन नव-उद्यमियों के लिए प्रेरणा स्रोत है।

शिक्षा की परिक्षा

परिवर्तनों की एक श्रृंखला में, भारत की वर्तमान सरकार ने पिछले 34 वर्षों से देश में मौजूद शिक्षा प्रणाली में एक बड़ा बदलाव लाया है। यह दुर्भाग्यपूर्ण है कि ब्रिटिश शासन से आजादी के 73 साल बाद भी, भारत के बच्चों को अभी भी वही शिक्षा प्रणाली अपनानी पड़ी जो मूल रूप से अंग्रेजों द्वारा स्थापित की गई थी। भारतीयों को गुलाम बनाने की योजना बनाई थी। यही कारण है कि ब्रिटिश शासन से मुक्त होने के बाद भी हम आज भी इस शिक्षा प्रणाली से मानसिक रूप से गुलाम हैं।

ऐसा कहा जाता है कि "यदि आप अपना धन खो देते हैं, तो आपने कुछ भी नहीं खोया है", "भले ही आपने अपना स्वास्थ्य खो दिया हो, तो कुछ भी नहीं खोया है", "लेकिन यदि आपने अपना चिरत्र खो दिए हैं तो आपने सब कुछ खो दिया है।" यह कथन आपके जीवन में धन स्वास्थ्य के साथ चिरत्र के बीच सही संतुलन स्थापित करने की दिशा प्रदान करता है। इस कथन का आपकी शिक्षण पद्धित से गहरा संबंध है। बचपन हर व्यक्ति के जीवन में एक बहुत ही महत्वपूर्ण अविध है। यह एक आकाश तक उंचि इमारत की नींव या एक विशाल पेड़ की जड़ की तरह है। बाहरी दृष्टिकोण से, बचपन उतना उत्पादक नहीं लगता; लेकिन यह एक इमारत की नींव या एक पेड़ की जड़ की तरह है। बच्चे पूरे दिन खेलते हैं या ऐसे काम करते हैं जो वयस्कों के लिए किसी काम के नहीं लगते हैं, लेकिन बच्चे पर्यावरण का अध्ययन इतनी सूक्ष्मता से करते हैं कि उनका कोमल दिमाग एक ऐसा आकार ले लेता है जिसे बाद में जीवन में नहीं बदला जा सकता है। उसका भावी जीवन उसके द्वारा बचपन में प्राप्त संस्कारों और उसके आसपास के वातावरण से निर्धारित होता है।

भारतीय संस्कृति में, समाज के चार कार्य मुफ्त थे भोजन, स्वास्थ्य देखभाल, शिक्षा और आध्यात्मिक मार्गदर्शन। बच्चों को भोजन और शिक्षा की जरूरत थी। जीवन की इन मूलभूत आवश्यकताओं को आसानी से प्राप्त करने के लिए बच्चे समाज के प्रति कृतज्ञ महसूस करते थे। जिस समाज ने निस्वार्थ भाव से उनके जीवन में योगदान दिया, बड़े होकर ये बच्चे भी निस्वार्थ भाव से समाज के उत्थान के लिए अपना जीवन समर्पित करने से नहीं हिचिकिचाते, लेकिन आज बच्चे जानते हैं कि उन्हें शिक्षा प्राप्त करने के लिए लाखों रुपये खर्च करने पड़ते हैं। बच्चों के माता-पिता भी इस विचार से शिक्षा में निवेश करते हैं कि जब बच्चा बड़ा होगा तो उसे बड़ा धनलाभ होगा। बच्चों पर माता-पिता का भी दबाव होता है, 'हमने आपकी शिक्षा के लिए इतना खर्च किया है, तो कुछ बनो; यह सब देखकर लड़का यह भी ठान लेता है कि जब वह अपनी शिक्षा पूरी करेगा, तो उसे ब्याज सहित सारा पैसा वापस मिल जाएगा, फिर वह किसी तरह कमा लेगा! परिणाम उसकी आंखों के सामने है। वे कोशिश कर रहे हैं पैसा वसूल करो, इसमें गलत क्या है? जो बीज तुमने बच्चों में बोया है, वही फल देगा।

कॉलेज का जीवन

दो पेजो कि कापी लेकर कालेज पढने जाते है। रास्ते मे मिल गये दोस्त तो पिक्चर को मुड हो जाता है। मुह मे खाकर पान स्पेशल स्कूल मे जाते है। इन लोगो की हालत देखो यही छात्र कहलाते है।

> फेल देखकर अपने को फिर भी नही शरमाते है। पैंट सुट और शर्ट टाई मे अध्यापक से बतलाते है। लेकिन ताने सुनकर लोगोके यह दिल मे घबराते है। मजबूर होकर ये अपना घर छोडकर भी जाते है।

इन्तहान के बाद रिजल्ट जब पेपर मे छप जाता है।

मॉ बाप परेशान होकर पेपर मे छपवाते है। जहा कही हो आ जावो तुम हम तुमको पास बुलाते है। कुछ न कहेंगे हम तुमसे यह तुमको यकी दिलाते है। पेपर मे पढकर तब खुशी के मारे घर आते है। लेकिन यह अपने करनी से बाज कहा फीर भी आते है।

> न दोष समजते है अपना पर दुसरों को दोषी ठहराते है। अगली वर्ष यह जैसे-तैसे पास तो हो जाते है। जब जाते है यह कीसी इंटरव्हु में जवाब नहीं दे जाते है। समझों ऐसे लोग लाईफ में कुछ भी नहीं कर पाते है।

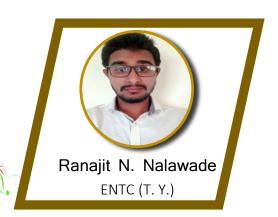

"अन्नदाता की गरीबी''

मेरे प्रिय,गुरूजनो, माता-पिता, भाई- बहनों को मेरा प्रणाम | मेरा नाम रणजित नानासाहेब नलवडे है, मै अभियांत्रिकी की कक्षा इलेक्ट्रॉनिक्स अँड टेलिकम्युनिकेशन (E&TC) में हूं। मैं आपको यह एक सच बतावूंगा की जब कोई भी घटना या कोई भी अवांछित घटना घटे तो उसके परिणाम कैसे मेरे किसानों की जिंदगी पर पडते हैं।

उसको एक कहानी के रूप से, एक आत्मकथा के रूप से आपको बताना चाहुंगा | उसके पहले मैं आपको निवेदन करता हूं कि पिछले २२ मार्च से आज तक करिब १०-११ मिहने हो गये हम सब COVID-१९का सामना करते हुये यहा तक जित हासिल की हैं की हमारे Scientist ने corona-Vaccine बनायी हैं | उनको मैं पुरी दिल से धन्यवाद करता हूं| अब कूछ ही मिहनो की बात हैं, सब ठीक होगा तो तब तक आप कोरोना के नियम का पालन करके हमारी सरकार का साथ दे दे। घरमें रहे ठीक रहे, अपना और अपनी फॅमिली का खयाल रखे| जरुरी कामसे ही घर से बाहर जाये | अगर दिन मे हम बिजली लेंगे तो आपको AC की हवा नहीं मिलेंगी, आपको उसकी बहुत जरुरत है ना साब क्योंकी आप की वजह से तो देश चलता हैं ना आप आपका कार्य करते हो | मैं भी उसी का ही हिस्सा बनने वाला हूं| तो हम सब के लिये मेरा बाप रात को अकेला खेत में जाता हैं, उसका कार्य भी वह निभाता हैं।

लेकीन जब ओ अपना धान, सबजी लेके बाजार में आया तो सब लोग उसकी किंमत कम करके कौडी के दाम मे खरीद लेना पसंद करते हैं। ठीक है की मैं मानता हु ये सब लोग करते हैं। तो जब मेडिकल, मॉल, हॉस्पिटल, हॉटेल में जाते हैं तो तब वहा नहीं कूच बोलते चुपचाप पैसे निकाल देते हैं उपर से हॉटेल मे तो टीप दे आते हो क्यों?' मेरे बाप को करोडपती नहीं बनना, उसे बस अपने परिवार को चलाना हैं। उसके भी सपने हैं की उसका बेटा बेटी पढ़े, कायमाबी हासील करे पर क्या करेगा ओ गरीब हैं ना।

सब सून लो वो गरीब धन से होगा लेकीन वो दिल से बहुत अमीर हैं, देखना हो तो आप जरूर टाईम निकाल कर रोड से उतरकर पासवाले खेत मे जाये तब आपकी विचारपूर्वक खुशामत करेगा, जब आपको गन्ना खाने का मन करे तो वो लाके देगा साथ ही जाते समय वो आपकी गाडी मे भीं भरके देगा | तो बताओ कौनसा मॉल वाला आपको इतना देगा, साब वहा तो कॅरी बॅग भी आपको फ्री मे नहीं देगा ओ यही फरक हैं उन दोनो मे | क्या बतावू उसके हाल वह पुरी मेहनत करके, आ संपती दाव लगाकर खेत मे बहा देता है, इसिलिए की फसल को खत, पाणी, मशागत करता हैं| साब खत के भाव तो असमान तक बढे हैं। ऊपर से मजदुरो की तो समस्या ना पूछो तो बेहतर! ये तो ठीक है जब बारिश ना हो तो फसल नहीं आती, ज्यादा हुई तो सारा नुकसान, चक्रीवादळ, कीटक, जानवर इनका का तो सामना हर बार रहता हैं। तो देखा इतना संकट का सामना करके ओ फसल लाता हे तो जब उसको बाजार मे लायेगा तो दलाल लोग उसके मालिक बनते हैं, तो क्या जितना दलाल बोलेगा उतना ही भाव मिलेगा | किसान बेचारा क्या कारेगा ओ खुद नहीं बेच पायेगा!

वो बाजार में रहेगा तो खेत का कौन देखेगा! जितना भावं ओ लोग देते हैं उस से तो आधा हिस्सा सावकार ही ले जाता है| बचे हिस्से मे ओ क्या कर सकेगा? बस परिवार को पाल पोसेगा इसे ज्यादा कूच नहीं | तो साब उसके सपनो का क्या जो उसने देखे थें? बेटे को कॉलेज में भेजना हैं, बेटी की शादी की चिंता, माता पिता की बिमिरिया नाजाणे कितनी समस्या। तो अंत मे क्या होगा ? जब ये देखा नहीं जाए तो मेरा बाप रात को अकेला रोता है साब! अचानक एक बार ओ आपनी जीवन यात्रा को समाप्त कर देगा | भगवान ना करे किसी किसान बाप पर ये नौबत आए। साब एक दिन अगर फॅक्टरी बंद रहेगी तो क्या! मर तो नहीं जायेंगे ना? लेकीन एक दिन खाना ना मिले तो पुरी दुनिया भुखी रहेगी | साब सब दुनिया बोलती हैं ना हमें किसी कि जरुरत नहीं, हमें हर दिन तिन बार याद आयेगा मेरा किसान जब आपको खाना ना मिले गूंगल से पुरी दुनिया हमारे कब्जे मे आई लेकीन, रोटी हम गूंगल से download नहीं कर सकते हैं। All THINGS ARE NOT PRODUCED IN INDUSTRIES THEY WILL REQUIRE SPECIFIC FACTORY (FARM). तो आज से हम सब मान ले की जब बाजार मे जाये तो १० की सब्ज़ी ५ रू मे मांगके शरिमंदा ना बने। वैसे भी ५ रू से आपको कोई असर नहीं होगा लेकीन किसी किसान या गरीब का घर जरूर चलेगा कहीं भी उनकी परस्थिती पर किचड़ ना डाले, उनके कारण ही आप आज जिंदा हो।

सरकार को मेरी तरफ से एक बिनित हैं... आप किसानो को कमजोर ना बनावो की ओ खेती करना छोड दे | उन्हें उनके कष्ट का सही दाम दे बस वो करेंगे तो किसान खुद सरकार को कर्जा देंगे! ये बात सरकार को नहीं समझ आती | पर हम तो नये भारत के युवा नागरिक हैं हमें सब समझ आता हैं। तो आज से हम उसे हो सके उतना साथ दे यही बिणती करता हूं। माना की हमारे किसान एक नहीं हैं क्यूंकी उन्हे अपणी खुदकी इंडस्ट्री (फार्म) चलानी हैं | लेकीन इसका मतलब ये नहीं की ओ सोए हुए हैं। किसान एक राजा हैं! क्योंकी आज पुरा देश

covid-१९से लढ रहा हैं, किसान सबके खाणे का इंतजाम करके लोगो को COVID से लढणे की शक्ति देता है। ओ ईश्वर से कम नहीं हैं! फिर भी आज दूध ४०/ली & पेट्रोल १००/ली हैं ये असलियत हैं। आज जो तुम घी खा रहे हो किसान की मेहनत का हैं | एक दिन आएगा की आप दूध भी मक्खन, घी की मोल मे खरिदोगे! ओ दिन जल्दी आयेंगे | क्योंकि रात गुजरने के बाद सुबह जरूर होती हैं।

धन्यवाद!

कोशिश थी की किसान का जीवन आप करिबी से जान ले | सच्चाई तो बहुत ही बिकट हैं फिर भी मेरी कोशिश रही की आपको सभी भारतवासी को समझाने की क्या हैं किसान की असलियत बताना।

फिर से धन्यवाद!

जय हिंद, जय भारत, जय महाराष्ट्र.

जिसमें तुम थी...!

होठों पे हंसी, आंखें नम और खुशियां थोड़ी कम थी, सपनों की दुनिया में एक सपना देखा, जिसमें तुम थी। चाहत बस तुम्हें पाने की थी, इबादत खुदा से ना की कम थी, सपनों की दुनिया में एक सपना देखा, जिसमें तुम थी।

मोहब्बत तुमसे हो रही थी हल्की हल्की, और चेहरे पे मुस्कुराहट हर पल थी, सपनों की दुनिया में किसी और में खुद को देखा, वो कोई और नहीं बल्कि तुम थी। मौसम हुआ सुहाना पड़ने लगी बारिश की बूंदे हल्की सी, निहारते रह गए तुम्हें हम फिकर ना रही एक भी पल की, वह बारिश भी सपनों की दुनिया के सपने में हुई थी, जिसमें तुम थी। हम अनजान थे पर बनने लगे दो दिल एक जान थे, आखिर खुद को तुमसे रूबरू करने भी ना छोड़ी कोई कसर थी,

सपनों की दुनिया के अंधेरे में मोहब्बत की रोशनी जली, वो रोशनी तुम थी। ना जाने खुदा का कैसा फरिश्ता था, बनने लगा एक रिश्ता था,

पर खामोशियां भी ना कोई कम थी,

सपनों की दुनिया में किसी को अपना होते हुए देखा, वो अपना तुम थी। चाहत बेहिसाब थी, इबादत का ना कोई हिसाब था, तुम्हें खुद में लिखना चाहता था, क्योंकि किसी को पाने की चाहत में जो बना में, वो तुम थी। पर बंद आंखों में जो अपना होता है, खुली आंखों में वह सपना होता है, और मिली ना तुम मुझे, शायद मेरे नसीब में ना तुम थी। आखिरकार वो सपनों की दुनिया का एक सपना ही तो था, जिसमें तुम थी।

कोविड योद्धाः माननीय नीलेश जी लंके

मा.नीलेश जी लंके का जन्म पारनेर तालुका के हंगा गाँव में हुआ है। नीलेश जी लंके को बचपन से ही कुश्ती में दिलचस्पी रही है। उन्हें बालासाहेब के विचारों से प्यार है जब वे स्कूल में थे। इसी उम्र में उन्होंने हंगा गांव की ग्राम पंचायत को संभाला। वह जानते थे कि वह क्या कर सकते है। घर में खराब स्थिति में थी, इसलिए उन्होंने काइनेटिक कंपनी के लिए काम करना शुरू कर दिया। बचपन से ही समाज के लिए काम करने के बाद उन्हें अपनी नौकरी में मजा नहीं आया। उन्होंने नौकरी छोड़ दी और राजनीति में आ गए और एक छोटा चाय होटल शुरू किया। उन्होंने आगे बढ़कर एक किराने की दुकान शुरू की।

कार्यकर्ताओं के आग्रह पर पारनेर की पंचायत सिमित लड़ी लेकिन बहुत कम वोटों से हार माननी पड़ी। हालांकि, वह पीछे नहीं हटे। उन्होंने सैकड़ों गरीब लोगों और किसानों का काम किया। उन्होंने गांव के लिए तालुका के लिए कई योजनाएं लागू कीं। उन्होंने एमआईडीसी शुरू किया और बेरोजगारों को रोजगार प्रदान किया। 2012 और 2017 में, उनकी पत्नी जिला परिषद के लिए चुनी गईं। 6 मार्च 2018 को उन्हें पद से हटा दिया गया और पार्टी से भी हटा दिया गया। कुछ झूठे आरोप लगाए गए, भले ही उनकी गलती नहीं थी, लेकिन जनता उनके पीछे मजबूती से खड़ी थी और आज भी है | 10 मार्च को पचास हजार से अधिक लोगों ने उनसे मुलाकात की और उन्हें जन्मदिन की शुभकामनाएं दीं, और हम हमेशा आपके साथ हैं। अब आप रुकना नहीं। तब से नीलेश जी ने लंके प्रतिष्ठान की शुरुआत की, जिसमें उन्होंने रक्तदान शिविर, सभी रोग निदान शिविर, कृषि कार्यक्रम, कृषि प्रदर्शनी, चारा शिविर जैसी कई गतिविधियाँ की हैं। यह सब काम देखकर माननीय शरद चंद्रजी पवार साहेब ने उन्हें एन.सी.पी में भर्ती करा दिया।

पारनेर को तालुका के विधायक के रूप में नामित किया गया था। लेकिन विधायक किच्चि का चुनाव प्रचार आसान नहीं था। कई संकट और कई आरोप लगाए गए थे। इस दौरान शरद चंद्रजी पवार साहब और सुप्रियताई सुले ने उनकी काफी मदद की। विपक्ष द्वारा लगाए गए आरोपों के बावजूद लंका साहब हमेशा लोगों के जेहन में रहे हैं। हालांकि पारनेर 2019 में भारी बहुमत से विधायक बने, लेकिन उन्होंने सामाजिक कार्य करना जारी रखा। आज जिस स्थिति में हमारा महाराष्ट्र लड़ रहा है, उन्होंने अपने बारे में सोचे बिना ग्यारह सौ बेड का कोविड केंद्र शुरू किया। ऑक्सीजन बेड उनकी रहने की, दवा कि,भोजन थे सभी लंके साहब मरीज के साथ रहकर कर रहे हैं।

मरीजों का मनोरंजन करने के लिए और उन्हें जल्दी ठीक करने के लिए कोविड सेंटर में कई सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजित किए जाते हैं। बचपन से ही सामाजिक कार्यों के प्रति उनका जुनून और आज हमारे महाराष्ट्र को ऐसे विधायक की वाकई जरूरत है। अगर सभी विधायक ऐसा सामाजिक कार्य करेंगे तो महाराष्ट्र जल्द ही कोरोना से मुक्त हो जाएगा, और सभी अपने परिवार के साथ खुशी से रहेंगे। मुझे लगता कि यह पहली बार है जब किसी विधायक को वहां रहकर लोगों की सेवा के लिए भेजा गया है। मुझे लगता है कि भगवान ने लोगों की सेवा के लिए फरिश्ता भेजा हैं।

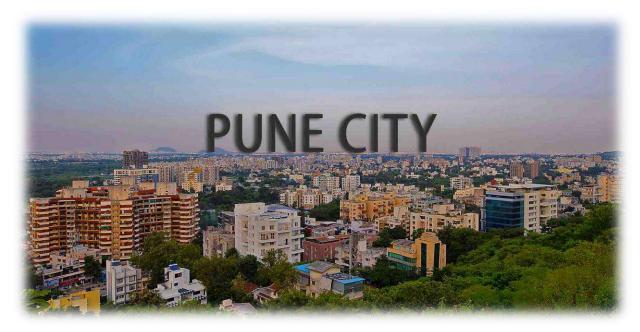

हमारा पुणे

केवल महाराष्ट्र में ही नहीं, पर पूरे भारत देश में, बल्क दुनिया भर में प्रसिद्ध है, हमारा शहर पुणे। पुणे को लोग 'विद्येचे माहेरघर' बोलते है क्योकी यह शिक्षा का मंदिर है। पुणे में कई शैक्षणिक संस्थान कार्यरत हैं और हर जगह उच्च गुणवत्ता वाली शिक्षा प्रदान की जाती है, इसलिए पुणे को 'Oxford Of East' कहा जाता है। इसके अलावा, पुणे देश का सबसे बड़ा IT हब है। यहां 300 से ज्यादा IT कंपनियां स्थापित हैं। शिक्षा और रोजगार के लिए हर दिन लाखों युवा पुणे आते हैं और आज पुणे का विस्तार जबरदस्त गित से हो रहा है। चूंकि पुणे का एक बहुत प्राचीन इतिहास है, इसलिए इसे महाराष्ट्र राज्य की सांस्कृतिक राजधानी भी माना जाता है। पुणे में कई ऐतिहासिक इमारतें हैं जो वर्षों से मजबूती से खड़ी हैं। शनिवारवाड़ा और लाल महल को देखने पर पुणे के इतिहास का पता चलता है। पुणे के बढ़ते विकास के कारण पुणे यह मुंबई के बाद सबसे विकसित शहर बन गया है। क्युंकि पुणे में फिल्म संस्थान प्रसिद्ध है, देश भर से छात्र यहां प्रशिक्षण के लिए आते हैं। और कुछ बाद में यहीं बस जाते हैं। पुणे आने वाले पर्यटक दगड़ूशेठ गणपित के दर्शन के बिना पुणे से जा ही नहीं सकते। पर्वतारोहण प्रेमी सिंहगढ़ को बिना चढ़ाई के नहीं छोड़ेंगे। और तुलसी बाग मैं जो आप चाहोगे वह ना मिले यह मुमिकन ही नहीं है।

पुणे के लोग रोखठोक बोलने के साथ ही अपनी ईमानदारी के लिए भी मशहूर हैं। पुणेरी पाट्या पुणे के लोगों के हास्य और होशियारी दोनों का संतुलन दिखाई देता है। एक नए आदमी के लिए पुणे में सड़कें ढूंढना बहुत मुश्किल है। पुणे में जगह का नाम याद रखना बहुत मुश्किल है।क्योंकि 16 पेठे याद रखना कोई आसान काम नहीं है। ऐसा है हमारा पुणे और पुणेकर। सम्मान करेंगे तो चितले बाकरवड़ी देंगे, लेकिन पुणे के खिलाफ बोलेंगे तो ताने सुनाएं बिना नहीं रहेंगे। यह है हमारा पुणे, बहुत लोगों के सपनों का शहर।

|| जिंदगी ||

कुछ उम्मीदें खुद से है, कुछ दिल जिन्दगी से चाहता हैं | मैं मिलना चाहती हूँ खुद से, ये वक्त कुछ कहाना चाहत हैं | मेरी राह अलग है लोगों से, उम्मीदे भी अजब सी है | जीने का तौर तरीका, कुछ अजीबसा लगता है,

दुनिया के तौर तरीके, शायद में समझती हूँ |

अब छोड़ के दुनिया की राह, में अपनी जिना चाहती हूँ ||

कभी ऐसे भी जिया किजिए ..

क्या खूब कहा है किसी कवी ने,

न चादर बडी किजिए,

न ख्वाईशे दफन किजिए...

चार दिन की जिंदगी है,

बस चैन से सफर किजिए,

न परेशान किसी को किजिए...
कोई लाख गलत भी क्यु ना बोले,

बस मुस्कुराकर छोड दिजिये...

न रुठा किसीसे किजीये,

न झूठा वादा किसी से कीजिये,

कुछ फुरसत के पल निकालिये,

कभी खुद से भी मिला कीजीये...

कृत्रिम बुद्धिमत्ता का बढता प्रभाव

जब इन्सान कंप्यूटर सिस्टम की असली ताकत की खोज कर रहा था, तब मनुष्य की अधिक जानने की इच्छा ने उसे ये सोचने में बाध्य किया की 'क्या मशीन भी हमारी तरह सोच सकते हैं ?'' और इसी तरह ही कृत्रिम बुद्धिमत्ता(Artificial Intelligence) के विकास की शुरुवात हुई जिसका केवल एक ही उद्देश्य था कि एक ऐसी बौद्धिक यंत्रणा की संरचना की जाये जो कि इंसानों की तरह ही बुद्धिमान हो और हमारे ही तरह ही सोच सके। कृत्रिम बुद्धिमत्ता के बारे में सबसे पहले John McCarthy ने ही दुनिया को बताया। वो एक अमेरिकन कंप्यूटर वैज्ञानिक थे, जिन्होंने सबसे पहले इस विज्ञान के बारे में सन 1956 में The Dartmouth Conference में बताया। कृत्रिम बुद्धिमत्ता एक ऐसा नक्कलहै जिससे कि मिशनों को इनसानी दिमाग दिया जाता है, या यूँ कहे तो उनके दिमाग को इतना उन्नत किया जाता है कि वो इनसानों के तरह सोच सके और काम कर सके। कृत्रिम बुद्धिमत्ता को बहुत से प्रकारों में विभाजित किया जा सकता है, लेकिन उनमें से जो सबसे मुख्य हैं वो है:

1) कमजोर कृत्रिम बुद्धिमत्ता 2) शक्तिशलि कृत्रिम बुद्धिमत्ता

कमजोर कृत्रिम बुद्धिमत्ता : -

इस प्रकार के कृत्रिम बुद्धिमत्ता को संकीर्ण कृत्रिम बुद्धिमत्ता भी कहा जाता है, इन AI system को कुछ इस प्रकार से बनाया गया है कि ये केवल एक विषेश कार्य ही करें। उदहारण के तोर पर इसमें Virtual Personal Assistants जैसे की Apple's Siri weak AI का बहुत बढ़िया उदहारण है। शक्तिशलि कृत्रिम बुद्धिमत्ता :-

इस प्रकार के कृत्रिम बुद्धिमत्ता को समन्य कृत्रिम बुद्धिमत्ता भी कहा जाता है। इस प्रकार के AI System में सामान्यकृत मनुष्य की बुद्धिमता होती है जिससे की ये समय आने पर अगर इसे कोई कठिन काम दिया जाये तो ये आसानी से उसका हल निकाल सकता है।

अँरंड हिंट्ज ने डीप ब्लू नामक अविष्कार किया है जो कि एक IBM चेस प्रोग्राम है और जिसने Garry Kasparov को सन 1990 में हराया था। डीप ब्लू को कुछ इसप्रकार से बनाया गया है कि ये चेस बोर्ड के मोहरे को पहचान सकता है और उसके हिसाब से अनुमान भी लगा सकता है। उसी तरह रोबोटिक्स एक ऐसा क्षेत्र है जिसमें की रोबोट की संरचना और निर्मिती में ज्यादा ध्यान दिया जाता है। ऐसे काम जो कि हम इंसानों के लिए बहुत ही मुश्कील हैं वहाँ हम रोबोट्स का इस्तमाल में लाते हैं। क्यूंकि वो कठिन से कठिन काम बड़ी आसानी से कर लेते हैं और वो भी बिना किसी गलती के। उदाहरण के तोर में हम उनका इस्तमाल कार निर्मिति के समानुक्रम में करते हैं। दिनबदिन कृत्रिम बुद्धिमता का इस्तमाल बढ़ते ही जा रहा है। हम मनुष्य धीरे धीरे ऐसे मशीनों के ज्यादा आदी बनते जा रहे हैं।

हम हमारी जरूरतों को पूरा करने की कोशिश में कृत्रिम बुद्धिमत्ता को और भी ज्यादा शक्तिशाली और ज्यादा उन्नत कर रहे हैं ताकि ये हमारे कठिन से कठिन काम कर सके। परंतु मेरा मानना ये है कि भले ही हम कृत्रिम बुद्धिमत्ता का इस्तमाल अपने जीवन में अच्छाई के लिए करें लेकिन हमें ये बात ध्यान में रखना बहुत ही जरूरी है कि कुछ चीज़ें , जो की नियंत्रण के ऊपर है उनकी चाबी हमें हमारे पास ही रखनी चाहिए। ताकि समय आने पर हम उसका सही इस्तमाल कर सकें।

विश्वास और मानवता फैलाने के लिए एक पत्र

समाज के लिए,

यह बेटी का पत्र है, जो समाज को लिखती है और निम्नलिखित पर ध्यान देने का अनुरोध करती है। भले ही पिता को लगता है कि उसकी बेटी एक राजकुमारी है, इसका मतलब यह नहीं है कि किसी भी गुणवत्ता पर उसे न्याय करने का अधिकार समाज को है। यदि एक भाई को लगता है कि उसकी बहन एक नायक है, तो वह है। लैंगिक समानता, नारीवाद और विभिन्न चीजों को रेखांकित करने वाले कई लेख और कानून है। लेकिन, समस्या समाज की मानसिकता में निहित है 80% लोग यह नहीं जानते हैं कि मूल समस्या, या शब्दों का उनके लिए क्या अर्थ है। गलतफहमी सभी समस्याओं को जन्म देती है। यदि हम परिप्रेक्ष्य को बदलने की कोशिश करते हैं, तो हमें प्रमुख मुद्दों के समाधान मिल सकते हैं।

लड़की या लड़के की आलोचना करने के बजाय लिंग के बगल में उनकी सराहना करने की कोशिश करें। आइए उन गुणों और मुद्दों की परवाह किए बिना व्यक्ति का सम्मान करने की कोशिश करें। हर कोई उनके जीवन पर टिप्पणी का सामना करता है और सुनता है। न केवल लड़की समस्या का सामना करती है, यहां तकिक लड़के भी उनका सामना करते हैं। लड़की होना अभिशाप नहीं है, लेकिन अच्छा इंसान होने के नाते भगवान का आशीर्वाद है। हमारी आत्मा और मन को शुद्ध करने के लिए सभी धार्मिक पुस्तकें हैं। हमें प्रभु के आदेशों के प्रति झुकना होगा। व्यक्ति को पहचानने के बजाय उन्हें समझने की कोशिश करें। चलो लड़की लड़के को समस्या का सामना करने और समाधान खोजने में मदद करें।

आज, लड़िकयों पुरुषों के साथ साथ सफलता और अग्रणी दुनिया प्राप्त कर रही हैं। लेकिन फिर भी कुछ हिस्सों में कुछ परिवार अपनी बेटियों को बोझ के रूप में पाते हैं। हम लड़िकयों को दुनिया का पता लगाने, उनके कारण का समर्थन करने, समाधान खोजने में उनकी मदद करने और उन्हें मुद्दों को हल करने देने की अनुमित क्यों नहीं देते हैं। मानव (लड़िकी / लड़िका) का समर्थन करने के लिए आगे कदम बढ़ाएं। उन लड़िकयों के लिए आशीर्वाद और सहयोग दीजिए इससे वह पहचान और इतिहास बना सके। वहां काम के साथ समाज का नजिरया बदलें। समाज और दुनिया की सुंदर छिव को फिर से बनाना चाहते हैं और उन्हें अद्भुत रंगों से भरना चाहते हैं। चलो उन्हें अभिशाप न दें और उन्हें बेकार और बोझ महसूस करें। उनका समर्थन करें और सभी के जीवन में रंग भरें।

विश्वास, प्रेम, मानवता, समुदाय के बीच सकारात्मक विचारोंका प्रसार करें और एक साथ एक सुंदर दुनिया बनाए जहां हर किसी को जाति, पंथ, लिंग, रंग, आकार आदि के अलावा मूल्यवान, सम्मानित, प्यार किया जाएगा क्योंकि सौंदर्य सभी आकारों में आता है।"

प्यार,

मानव।

(बेटी / बहन / माँ / पत्नी / स्वतंत्र और सफल महिला)

एक किसान की आत्मकथा "किसान, कोरोना और हतबलता"

नमस्ते,

"खुद को आज थोडा और खींचता हूँ ,इन फसलों को अपने गहरे खून सींचता हूँ, भर देता हूँ तुम्हारे पेठ मरने से पहले,अपनी अस्थियो से सारा खेत बीजता हूँ। ये उपरवाली पंक्तियाँ पठकर, आपने पहचान ही लिया होगा,मै, कौन बोल रहा हूँ। "

दोस्तो, में एक किसान बोल रहा ह् |

हमारे प्रधानमंत्री ने जो हमारे खेती का मुनाफा दुगना करणे की घोषणा कुछ साल पहले की है, मुझे नहीं लगता की मेरी स्थिती देखकर वो अब मुमकीन है? पहले से ही हम बडी मुश्किल मे है। आपको पता ही होगा, कितनी आपत्ती यो का सामना हमे करना पड़ता है। और बीच में कोविड आ गया, हमारी हालत बहुत ही खराब हो गई। पिछले साल सावकारों से पैसे उधार लिये थे, इस उम्मिद पर की कुछ तो फायदा होगा और ये वापस लौटा देंगे। उसके लिये मैने और मेरे परिवार ने बहोत कड़ी मेहनत की। उस समय हमे ना भुख का विचार ना प्यास का। मेहनत करने के बात फसल अच्छी आ रही थी। मन मे बहोत सपने थे,सावकार के पैसे अब लोटा सकुंगा, पत्नी के घेहने छोडकर लाऊंगा। इस बार त्योहार अच्छे से मना पायेंगे।

एक दिन खेतो मे काम चल रहा था फसल को बेचने के लिए कुछ दिन बाकी थे| कुछ लोग भागते हुए मेरे पास आये और बोले की" कुछ कोरोना नाम की कोई बिमारी आई हैं और पूरा भारत बंद कर दिया है।" मेरे तो सारे सपने चूर हो गई। कुछ समझमे नई आया, करु क्या? पुरा मार्केट बंद हो गया| अब तो सारी फसल खराब हो जायेगी| हमने बहुत कोशिश कि लेकिन कुछ नहीं बिका|

इस स्थिती मे भी मै घबराया नहीं। उम्मीद रखी की अगली बार फसल अच्छी आयेगी। मेरे पास पैसे नहीं थे दुबारा खेती के लिए| तब मुझे हम जिसे पेठ भरते हैं उस खेत को गिरवी रखना पडा| मेरे पास दुसरा कोई विकल्प नहीं था| खेती के अलावा मेरे पास कुछ नहीं था| हमने फिर से खूप लगन से मेहनत की| पर अचानक मौसम बदल गया| आसमान में बादल छा गये| |हम भगवान से यही दुवा कर रहें थे कि बारिश ना हो| पर बारिश हुई सारी फसल खराब हो गई| सब पानी-पानी हो गया|

उस दिन मे पुरा दिन बारिश में भीग रहा था अपने आंसु छुपाने के लिये| खेत का और फसल का हाल देख कर,मेरे आखो से आसू रूख हि नही रहे थे| मुझमे अब इतनी ताकत नहीं है| मेरे सामने पूरा परिवार आ गया| मेरे बच्चे जो अपने बाप से पढाई के लिए एक दूरध्वनी लाने की आशा रखते है, मेरी बिवी जो मे उसके गहणे छुडाकर लाऊंगा उसकी उम्मिद लगा कर बैठी हैं,मेरे बीमार मॉ बाबूजी की दवाई लाने तक पैसे नहीं मेरे पास| अब कैसे मै अपने परिवार के खाने पीने का इंतजाम करू |

सरकार से तो उम्मिद करना है बेकार है,जो एक बार खेत देखकर जाते है, तो अगले साल ही उसकी दुर्दशा देखने आते हैं। वे सिर्फ हमारे हाल देख रही हैं। क्यू िकसान को खुशी से जीने का हक नहीं हैं? क्यू हमेशा हमें अपने अधिकारों के लिये झगडना पडता हैं? क्या कभी भी हमारे सपने पुरी नहीं होंगे? हमारे जीवन में सिर्फ दु:ख, असफलता ही क्यो हैं? किसान की स्थिति ये सी हे तो कैसे हमारा देश आगे बढ़ेगा? कैसे हमारे प्रधानमंत्री का सपना पूरा होगा?

आप क्यु कहते हो इस देश को कृषिप्रधान देश जिस देश मे किसान दो पल की खुशिया नही जी सकता...

विजय विचार

मंजिलों को प्यार कर, रास्तों को पार कर, अगर न हो सके सफल, तो बैठ मत तू हार कर।

> है जरूर तू टूटा अंदर से, निकल निराश के समंदर से, मेहनत को गुना चार कर, मंजिलों को प्यार कर॥

कदम तुझे ही है बढ़ाने, छोड़ कर सारे बहाने, उठ खड़ा हो बार कर, रास्तों को पार कर, मंजिलों को प्यार कर।

है प्यार तू अर्जुन का,
है महीना तू अर्जुन का,
खुद को बस सम्भाल अब,
उठा मस्तक भाल अब,
अपने डरो को मार कर,
मंजिलो को प्यार कर,
रास्तों को पार कर।
॥ विजय विचार ॥

सीताफल का राजा : नवनाथ कसपटे

सुजलाम सुफलाम मलयज शीतलाम ऐसा हमारे भारत देश के बारे में हमेशा बोला जाता हैं। क्योंकि उसका कारण भी वैसा ही है। यहां की सकस भूमि, मेहनती किसान और उनके श्रम का फल है हमारा समृद्ध भारत देश। यदि मनुष्य और विज्ञान एक साथ मजबूती से खड़े हों, तो सूखा-प्रवण क्षेत्रों में भी स्वर्ग बना सकते हैं। इसका एक उत्कृष्ट उदाहरण सोलापुर जिले के बाशीं तालुका में स्थित गोरमाले गांव के नवनाथ मल्हारी कसपटे। इन्होंने ग्यारहवीं कक्षा से ही सीताफल के ऊपर संशोधन करके जग प्रसिद्ध हुए हैं। वनस्पित संयोग संवर्धन यह देश का खेती के संबंध में सर्वोच्च पुरस्कार उन्हें मिला है। उन्होंने NMK-01-Golden; इस सीताफल के प्रजाती का शोध लगाया है। इसी वजह से उन्हें यह पुरस्कार मिला है। आज तक महाराष्ट्र में केवल दो किसान और एक संगठन को ही यह पुरस्कार मिल पाया है। यह पुरस्कार प्राप्त करने वाले कसपटे यह पश्चिम महाराष्ट्र के पहले किसान बन चुके हैं।

नवनाथ कसपटे यह लगभग पिछले 40 सालों से सीताफल के निर्मिती और संशोधन पर काम कर रहे हैं। इन 40 सालों में उन्होंने लगभग 40 से ज्यादा सीताफल पेड़ों का संकलन किया है। इसी वजह से उन्हें अब तक 18 से भी ज्यादा पारितोषिक मिल चुके हैं। अब वह सीताफल के साथ-साथ अमरुद के ऊपर संशोधन कर रहे हैं। उनके शुरुआती दिनों में उन्होंने दो सीताफल के पेड के ऊपर संशोधन किया। और कुछ समय पश्चात उन दो पेड़ों पर ज्यादा फल आए थे अन्य पेड़ों की तुलना में इसी वजह से उन्होंने सीताफल के ऊपर संशोधन करना ठान लिया।

नवनाथ कसपटे इन्होंने साल 2001 में सीताफल के ऊपर संशोधन करने के लिए एक बाग विकसित की थी। इन्होंने अपने पहले सीताफल के प्रजाति का नाम NMK-01 रख दिया था। शुरुआती दिनों में उन्हें ज्यादा उत्पन्न और विशेषताएं नहीं दिख रही थी। पर उन्होंने हार नहीं मानी उन्होंने 10 साल की कड़ी मेहनत के बाद 2011 मैं उन्होंने सीताफल बाजार में बेचने के लिए लेकर आए।

और देखते ही देखते उन्हें पूरे दुनिया भर से लोग जानने लगे। उनको अपनी मेहनत का फल मिल गया। पर यह वहां पर भी रुके नहीं और इन्होंने आगे 5 संकरित किस्मों के सीताफल उत्पादित किए। जैसे कि Fruit-Anona-2, NMK-01, 02,03 और Finger prints. बड़े फॉर्म में जैसे नौकरी करते है वैसे हि लोग सुबह सुबह जल्दी आकर कसपटे इनके मधुबन नर्सरी में 100 से अधिक लोग पेड़ों की देखभाल का जिम्मा संभालते हैं। जैसे फॉर्म में होता है वैसे ही यहां पर भी होता है। वे घर के आदिमयों की तरह वहां के हर मजदूर का ख्याल रखते हैं। इसी वजह से वह अपने काम में इतने सफल हो पाए हैं। उनके इसी कार्य की वजह से उन्हें सभी जगह पर सीताफल का राजा ऐसे संबोधित किया जाता है। उनके कार्य की वजह से वहां के किसानों मैं एक नई उम्मीद की किरण जग चुकी है।

जीने का तरीका

खुद को इतना भी मत बचाया कर बारिशें हों तो भीग जाया कर चाँद लाकर कोई नहीं देगा अपने चेहरे से जगमगाया कर

> दर्द हीरा है, दर्द मोती है। दर्द आँखों से मत बहाया कर काम ले कुछ हसीन होंठो से बातोबातो मे मुस्कुराया कर

> > धूप मायूस लौट जाती है छत पे कपड़े सुखाने आया कर कौन कहता है दिल मिलाने को कम से कम हाथ तो मिलाया कर

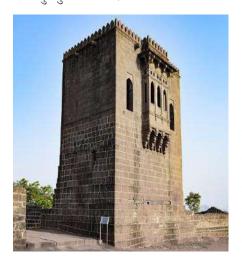

कॉलेज जीवन में की एक अविस्मरणीय यात्रा।

Rohit Y. Mungase CSE (T. Y.)

मेरे जैसा हर छात्र इंजीनियरिंग में पहली यात्रा का बेसब्री से इंतजार करता है। स्कूल यात्रा का आनंद बहुत अच्छा लगता है। अभी तक कॉलेज ट्रिप कभी नहीं हुई थी। गुरुजी ने बच्चों को यात्रा पर जाने के लिए अच्छी जगहों और एक उद्योग की योजना बनाने के लिए कहा। जैसे ही हमने अगले दिन कक्षा में प्रवेश किया, हमने यात्रा के बारे में चैट सुनना शुरू कर दिया, सभी ने एक दूसरे को यात्रा के बारे में बताना शुरू कर दिया। यात्रा के लिए, छात्रों ने ऐतिहासिक जगह, मंदिर जाने का फैसला किया। ऐतिहासिक स्थलों को सुनकर हमारे मन में बहुत सारे विचार आने लगे। यात्रा के लिए जाने के सभी स्थान तय किए गए थे। यात्रा के एक दिन पहले, मैंने पूरी तैयारी की। पहला स्थान रंजनगांव का महागणपित था। गणपित बप्पा से यात्रा शुरू करने का फैसला किया। ऐसा लग रहा था जैसे कल की सुबह हो रही थी और मैं महागणपित के दर्शन कर रहा था। यात्रा का दिन कम हो गया और दिन भर दोस्तों की योजना चलती रही। रात के दस बजे हम कॉलेज के मुख्य विभाग के सामने एकत्रित हुए। यात्रा पर जाने के लिए हमारे विभाग की बस थी। हमारे विभाग के दो शिक्षकों को हमारे साथ सौंपा गया था। शिक्षकों ने कुछ नियम बताए और समझाया कि किन बातों का पालन करना चाहिए। रात के साडे दस बजे, हमारी बस ने रंजनगांव पुणे की ओर अपनी यात्रा शुरू की। बच्चों की गायन भेड़ें बस में नाचने लगीं। मुझे खिड़की से बाहर देखने में मजा आ रहा था। जिस क्षेत्र को मैंने कभी नहीं देखा था वह मुझे आंखों में पूर रहा था। एक लंबी यात्रा के बाद, हम सुबह चार बजे पुणे रंजनगांव पहुंचे। सभी ने वहां स्नान किया और महागणपित को श्रद्धा सुमन अर्पित किए। मेरी मां ने मुझे रंजनगांव के बारे में बहुत कुछ बताया था।

वहाँ से हमने शिवनेरी किले की ओर अपनी यात्रा शुरू की।कुछ ही दूरी पर शिवनेरी देखा गया। बहुत अच्छा लगता है। हम किले के तल पर उतरे। सभी छात्रों को अनुशासन का पालन करने के लिए कहा गया। पहली बार हमने एक संयुक्त घोषणा की। इसने सभी में उत्साह और ऊर्जा पैदा की। हम सुबह करीब दस बजे भटकने लगे। किले के चारों ओर घूमते हुए बच्चों के बीच चर्चा शुरू हुई। शिवनेरी किले का इतिहास छत्रपति शिवाजी महाराज का जन्मस्थल छत्रपति शिवाजी महाराज का नाम शिवनेरी पर स्थित शिवाई देवी के नाम से छत्रपती शिवाजी महाराज रखा गया। हमने किले के पुणे द्वार से प्रवेश किया। किले का प्रवेश द्वार बहुत मजबूत था। उसके बाद हमने महाराज के जन्म स्थान, तोप, शिवनेरी पर स्थित शिवाई देवी के मंदिर को बहुत करीब से देखा। चौथी में सीखा गया इतिहास आंख के सामने खडा था।

उसके बाद हमने नासिक की ओर अपना सफर शुरू किया। देर रात हो गई थी। सभी लोग एक होटल में रुके और भोजन किया। नासिक में रहे। अगले दिन त्रंबकेश्वर के दर्शन किए और भंडाराधरा देखा। और फिर कलसुबाई शिखर की ओर यात्रा शुरू हुई। 5,400 मीटर की उंचाई के साथ कलसुबाई महाराष्ट्र की सबसे ऊंचा शिखर है। सड़क बहुत खराब थी। सीढ़ियाँ सुव्यवस्थित नहीं थीं। सड़क फिसलन भरी थी। सभी एक-दूसरे का साथ देकर साढ़े तीन घंटे में कलसुबाई पहुंचे। फिर हमने देवी के दर्शन किए, फिर वहीं बैठकर खाना खाया। फोटोशूट किया , फिर वापसी का इंतजार किया। वहां से हम अहमदनगर आए। रात के ग्यारह बजे थे। सबने रुक कर भोजन किया। और हमारे कॉलेज की ओर वापसी की यात्रा शुरू की। सभी दिनभर चलते चलते थक गए थे। सभी लोग बस में ही सो गए। सुबह तीन बजे थे, साथ ही कॉलेज के शीर्ष पर, शिक्षकों ने हजेरी ली। और फिर हम घर चले गए। इस प्रकार हमारी यात्रा बहुत ही खुशनुमा माहौल में गुजरी। हमने यात्रा पर बहुत मस्ती की। सीखने के लिए बहुत कुछ था, इसलिए यह यात्रा मेरे लिए अविस्मरणीय है।

जिंदगी एक किताब

अपनी जिंदगी से कभी भी नाराज मत होना क्या पता आप जैसी जिंदगी दूसरे लोगों का सपना हो....... बहुत मजबूत हो जाते हैं वह लोग अंदर से टूट जाते हैं। जिंदगी को इतनी सस्ती मत बनाओ कि दो कौड़ी के लोग खेल कर चले जाए। मैं जानती हूं कि मैं कुछ तो हूं क्योंकि वह कोई भी चीज अच्छी नहीं बनाता...... परखता रही उमर भर ताकत दुआओं की दंग रह गई देखकर ताकत दुआओं की। प्रभु कहते हैं-तू सोने से पहले सब को माफ कर

में उठने से पहले तुझे माफ कर दूंगा।
अकेला रहना अच्छा है बजाय
उसके साथ रहने के जिने तुम्हारी कदर नहीं।
जिंदगी एक ऐसी किताब है
जिसके हज़ारों पन्ने अभी तक आपने नहीं पड़े हैं।
किसी ने खूब लिखा है। मैं पसंद तो हूं सबको
पर जब उनको मेरी जरूरत होती है तब..........
कभी मैं अपने हाथों के लकीरों में ना उलझ जाओ,
क्योंकि मुझे पता था कि किस्मत को
लिखा भी और बदला भी जा सकता है।

तुम कोई ओर लगते हो

बिखरते हो जब शीशा लगते हो ... ख्वाब तुम भी मुझसा रखते हो लगते हो पत्थ्र रुठते जब हो... कभी समुंदर का कतरा लगते हो ! चाहु तुम्हे तो दुवा लगते हो ... सोचू तुम्हे तो खुदा लगते हो ... लगते हो कभी मेरा ही अक्ष ,

कभी मुझसे जुदा लगते हो 1
कभी लगते हो दिन का चैन ...
कभी रातो का शोर लगते हो ...
कभी लगते हो हमराज मेरे...
कभी तुम कोई ओर लगते हो ... 1
कभी तुम कोई ओर लगते हो

(40)(Om

जिंदगी

जिंदगी एक सफर है |

सफर में ठोकर तो खाएंगे

पर हर ठोकरो को अपनी ताकद दिखाऐंगे...........

सफर तो रास्तो में होता है | रास्तो में बहुत से मोड आएंगे

पर हर मोड में डटकर दिखायेंगे........

हर मोड में कुछ बात है | इसे इससे हि हर बात सिखेंगे

ओर सब बाते समझ भी जायेंगे.......

बस इन्सानियत दिखाऐ , रिश्ते तो गैरो से भी निभाये जाते है

जिंदगी जिना है तो खुल के जियो, वरना यहा जिना किसलिए है |

पराया होकर अपना होता है | हर घड़ी में साथ देता है

खून का रिश्ता ना सही, पर हर कदमों पर संभालता वही

कल की वो यादें है | जो आज भी ताज़ा है

उसका एक ही वास्ता है | मुझसे सच्चे दोस्त का नाता है मेरा उससे ...

कितना आसान होता चलते चले जाना

यदि केवल हम चलते होते

बाकी सब रुका होता |

मैंने अक्सर इस उलझी हुई दुनिया को

दस सिरों से सोचने और बीस हाथों से पाने की कोशिश में

अपने लिए बेहद मुश्किल बना लिया हे |

शुरु-शुरु में सब यही चाहते हैं

कि सब कुछ शुरु से शुरु हो,

कि सब कुछ शुरु से शुरु हो,

लेकिन अंत तक पहुँचते-पहुँचते हिम्मत हार जाते है |

हमें कोई दिलचस्पी नहीं रहती

कि वह सब कैसे समाप्त् होता है

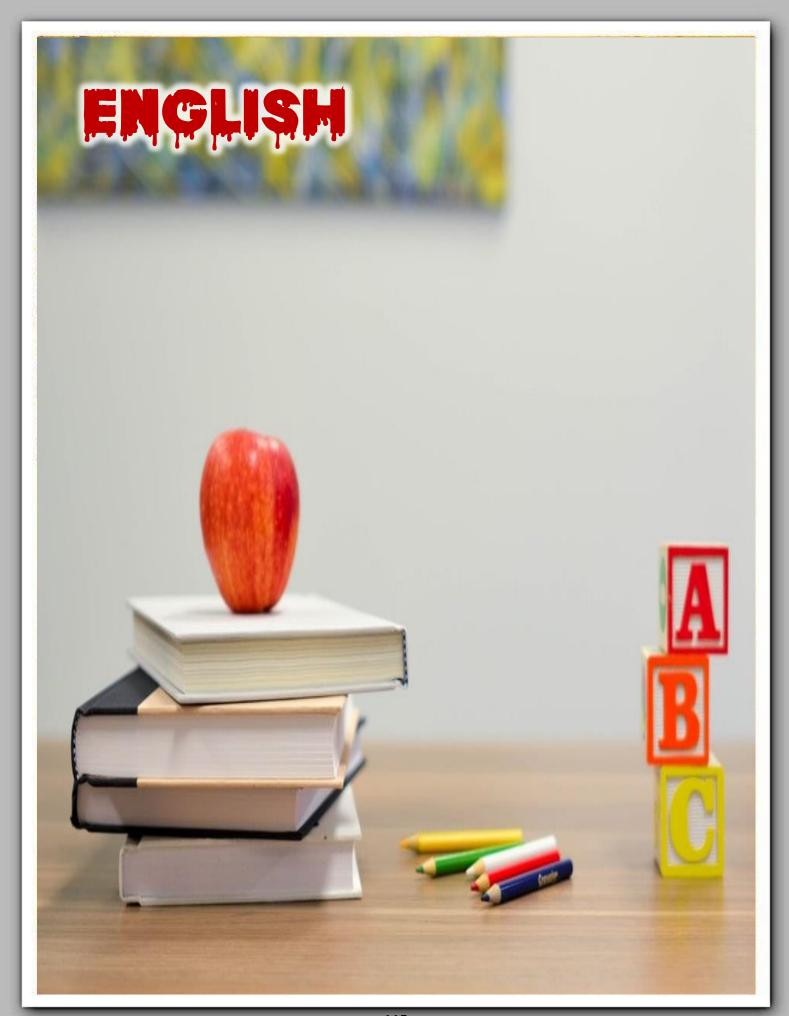
जो इतनी धूमधाम से शुरु हुआ था

हमारे चाहने पर |

अद्विक २०१९-२०

English Section Editorial

Prof. B. S. Savase Staff Coordinator

Prof. V. P. More Staff Coordinator

Asawari Boxey
Student Coordinator

Munira Khan
Student Coordinator

Journey of life is really tremendous, enjoyful. Life some time teaches you like a mother, sometimes life makes you astonished. College is a platform where teacher and student both explore their thoughts. Sometimes student do unexpected things and this experience we tasted after providing a platform to students of SKN Sinhgad College of Engineering, Pandharpur in the form of 'अद्विक' our institute magazine.

Student's contribution for English section is really good and really appreciable. They explore themselves in all corners with beauty style along with sounds and figures of speech to take language to the higher level. Poetry section is a reflection of expectations from life, dreams, wishes and few are real experiences. 'अद्विक' is a platform of colors, sheds and beauty.

Our sincere thanks to the Principal Dr. Kailash J. Karande for his wonderful support & guidance. Also, we are thankful to Dr. S. G. Kulkarni (Vice-principal), Dr. Sampat G. Deshmukh, Dean (Publication) for their valuable support. Lastly, we are grateful to all writers, readers & students for their valuable contribution to 'अद्विक'.

Thank You !!!!

How to Learn from Own Mistakes?

Snehal S. Kumbhar (SE E&TC)

Mistakes are done by everyone in the world. In every success, the person, first of all, improves his/her mistakes and takes the experience of it and he or she goes to get their success. "Good judgment comes from the experience that comes from the poor judgment. That's why we have to accept our mistakes and do not give blame to our future life. We have to accept it and stand up for new changes. In every person's life, the mistake is a part of life."

Every mistake of our life teaches a very valuable thing through which we can go ahead. So, the great losses are Great lessons. In human life, anyone can do mistakes. If a person learns nothing from mistakes, it is a loss of that person. If one commits mistakes and accepts them and improves them with curiosity then definitely he or she goes ahead and the person who accepts his/her mistake, he/she never gives up and does something new in his/her life. If we commit mistakes consciously or unconsciously, we have to realize that we have to improve and do not repeat that mistake. Every person does mistakes in life but the person who repeats that mistake then the mistake is no way to succeed.

In school life or college life, the mistake is the most important thing in the life. Without mistakes, a single person cannot go ahead. The mistake is a way through which we have to move towards success. One mistake teaches a lot in life. It depends upon how we react to it. We have to accept it and get responsibility that we will not repeat the same mistake. On the other hand, we have to commit mistakes through which we can get to learn many things and get many experiences from it.

In our country, many people commit many mistakes. It is common but the issue is that how many of them get to improve their mistakes. It is the main issue of India. Mistakes are one of the main sources to learn many things. People need to accept it. Seriously, it is the problem of the mentality of the person.

In every success of any famous/successful person, there is a story of inspiration. The most successful people understand their mistakes and try to improve them and solve them to become successful.

As per my opinion, the mistake is a very important part of life. If we take it casually, then we do not get success. That's why; we have to accept it and understand what our fault is and start for a new future.

Great losses are 'Great Success.

No One Can Love You Like Our Parents

Ayesha Shaikh (T. Y. E&TC)

After his Father's death, the son decided to leave his mother at an old age home and visited her on and off. One day he received a call from an old age home...

"Your mother's condition is very critical",

Please come to visit her.

Son went and saw his mom in very critical condition, dying on her bed.

He asked: Mom what can I do for you?

Mom replied:

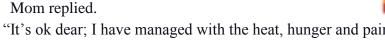
"Please install fans in the old age home, there are none.

Also, put a fridge for the betterment of food because many times I slept without eating anything"

Son was surprised and asked: Mom, while you were here you never complained, now you have few hours left and you are telling me all this,

Why..?

"It's ok dear; I have managed with the heat, hunger and pain, But when your children will send you here I am afraid you will not be able to manage."

Nobody Will Love You Like Your Mother Did.

DESIDERATA

Shivani Meharkar (S. Y. E&TC)

GO PLACIDLY amid the noise and the haste, and remember what peace there may be in silence. As far as possible, without surrender, be on good terms with all persons.

Speak your truth quietly and clearly, and listen to others, even to the dull and the ignorant; they too have their story.

Avoid loud and aggressive persons; they are vexatious to the spirit. If you compare yourself with others, you may become vain or bitter, for always there will be greater and lesser persons than yourself.

Enjoy your achievements as well as your plans. Keep interested in your own career, however humble; it is a real possession in the changing fortunes of time.

Exercise caution in your business affairs, for the world is full of trickery. But let this not blind you to what virtue there is: many persons strive for high ideals, and everywhere life is full of heroism.

Be yourself. Especially do not feign affection. Neither is cynical about love; for in the face of all aridity and disenchantment, it is as perennial as the grass.

Take kindly the counsel of the years, gracefully surrendering the things of youth.

Nurture strength of spirit to shield you in sudden misfortune. But do not distress yourself with dark imaginings. Many fears are born of fatigue and loneliness.

Beyond a wholesome discipline, be gentle with yourself. You are a child of the universe no less than the trees and the stars; you have a right to be here.

And whether or not it is clear to you, no doubt the universe is unfolding as it should. Therefore be at peace with God, whatever you conceive Him to be. And whatever your labors and aspirations, in the noisy confusion of life, keep peace in your soul. With all its sham, drudgery and broken dreams, it is still a beautiful world. Be cheerful. Strive to be happy.

A to Z of Motivation

Rutuja Atkare (BE E&TC)

Avoid negative thoughts, People things and habits.

Believe in yourself.

Consider things from every angle and other point of view.

Dare to dream and dream big.

Energy, excitement and enthusiasm in your blood

Family and friends are hidden treasures, enjoy these riches.

Give more than you planned to.

Have a good sense of humor.

Ignore criticism, ridicule and Discouragement from others.

Jump on problems because they are opportunities in disguise.

Keep up the good work however hard it may seem.

Love yourself, just as you are.

Make impossibility a possibility.

Never lie cheat or steal always stride a fair deal.

Open your eyes and see things as they really are.

Perfect practice makes you perfect.

Quitters never win and winners never quit.

Reward yourself for every smart work and achievement.

Stop wasting your time.

Take control of your life.

Understand so that you could understand.

Visualize your goals and dreams every day.

Win over you own weakness and make them as your strength.

X- Accelerate your efforts.

Yes, yes, yes you can& you will......

Zap your stress and enjoy your life....

Astral Projection

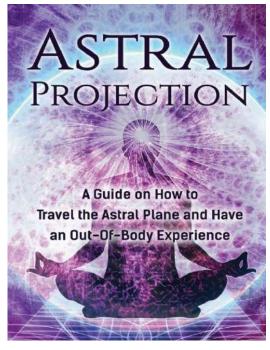

Ashwini Atkare (BE Electrical)

Is Astral Projection a Myth or a Doorway to a New Dimension?

Those of us, who have watched the insidious movies, would have a fairly good idea about what Astral Projection [AP] is. In the said movie, the kid's soul or consciousness leaves the body and roams around whilst he is asleep. He hovers above his room in spirit form and stares at his sleeping self. Creepy right? That briefly describes AP.

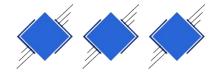
It is an out-of-the-body experience [OBE], a paranormal concept where one side is able to project his body while in a trance or a semi-sleeping state. I was fascinated with the idea that we can project our soul from our body and I started reading whatever I could get on AP and OBE. It's then that I came across another interesting concept viz., 'Lucid Dream'. The movies, 'Vanilla Sky' and 'Inception', are somewhat based on this. A lucid dream is a state or a dream in which one is aware that he or she is dreaming. Skeptics of this phenomenon suggest that it is not a state of sleep, but, of brief wakefulness. It usually begins during a dream when the dreamer realizes that the experience is not occurring in reality, but is a dream. Avid lucid dreamers believe that AP is not a myth and that all leave their body at night and it's just that not all can recall it. There have been several incidents where people have come forward to narrate such experiences they have had. To date, no solid evidence has been obtained that could prove that AP is a reality and not a fantasy. Scientists have tried to recreate or verify such experiences but failed consistently.

Hence from a scientist's point of view, it is a controversial notion because of the lack of direct physical evidence. Some dangerous beliefs regarding AP are that once the soul leaves the body, it could be taken over by other entities in the vicinity. A woman called Erin Pavlina was reported to have had such an experience where she sensed three other entities in her bedroom trying to coax her out of her body. She had difficulty breathing & freeing herself from the paralysis state she was in. The more she fought it, the more terrified she became & she woke up eventually feeling restless. Some of the benefits of AP, as said by Erin Pavlina are, the fear of death is gone as we learn that even after death, our consciousness continues to live, we can meet our dead relatives, understand & explore the universe better. Even though several people have reported such similar experiences, scientifically we haven't got a concrete 'YES' to the existence of such a phenomenon. Our mind is a very powerful tool. It might as well be the tricks that our mind plays on us by conjuring up such an image. Or they just may not be mere images after all. Nobody knows for sure.

Engineers are born to change the World...

Rohit Mungase (T. Y. CSE)

The world is changing and engineers are the ones behind so much of this development. The majority of today's services and products had some element of engineering involved in their conception at least, paving the way to long, fulfilling and healthy lives for the people influenced by them

Engineers must be critical yet creative curious yet capable, as well as ready to handle the constantly changing world, In an advanced technological world, we need engineers to bring ideas into reality, by applying the principles of mathematics and science engineers develop solutions to the world's biggest issues.

Engineers design and build everything from sky-carpers to robots. Engineers also work in the virtual world creating new video games and advanced technologies. They keep us healthy by cleaning our water and creating medical machinery. Engineers need to understand how the world works, that way they can improve their environment by creating machines and designing new ways of doing things. Engineering has turned imagination and fantasy into something tangible and useful.

The first engineers focused on military technology, designing weapons such as swords and catapults later combustion engines, computers conveniences of our modern lives.

The engineers of today are solving the problems of 21st century Engineers contribute considerably to the quality of life in society and they must articulate their role clearly and firmly.

I want to be an engineer because I want to change the world. I want to provide great places for people to live in, to play in, and to succeed in. I want to be a part of a visionary industry that can shift the goalposts of what is possible, and do work respectfully and creatively across disciplines, to provide real solutions to real human needs.

Engineers are busy making your future better than today and I assure engineers will do it!!

Are you Hard worker or Smart worker?

Prithviraj_Patil (T. Y. Mech)

This is one of the most common questions asked to a teenager or a person appearing for a personality contest. And yes people answer smart workers directly. If you are unable to answer the answer as both hard work and smart work are required simultaneously. Come here this article is for you.

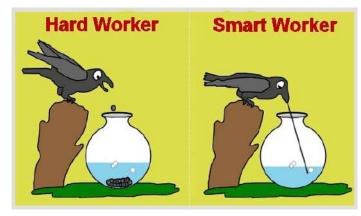
When you say I'm a smart worker or answer the question as only a smart worker over a hard worker it says that you don't believe in hard work.

Smart work is like reading notes instead of a book just one day before the examination. But hard work is needed to prepare the notes throughout the semester or year. Even smart work is needed in preparing notes in less time with fast speed. But for making notes you need a deep understanding of the concept which comes from only the hard work.

Just before writing this article, I discussed the topic with my friends. My one friend told me the definition of smart work as "Reading the notes of topper or teacher is smart work". Actually, at that time we take it as a joke but seriously I think this is donkey-work if you are copying somebody's notes you don't have any idea what you are writing in the wrong language. You also don't have an idea what spelling mistakes he/has have done and you are just copying the When when you will copy formula from somebody's notebook you will not get it properly as the probability to have mistakes is more. As some people have the habit to write a small letter as capital and many more mistakes like not writing formulas in one line. It leads to miscalculations.

You might think a person who is a smart worker doesn't do the hard work it is not like that. For doing a work you need hard work but when you are doing it in less time, in an efficient way, with some skills then you use your skills which are the smart skills which tell that you are the smart worker.

So, don't do the donkey-work and what is the answer for a title? It is simple my friend, Hard work and smart work are like the bone and muscle of the working body. They exist simultaneously you should know how to coordinate them to walk properly in your life.

Also, smart work is not a shortcut. It is a smart path to do the work in a short time. And always remember that **THERE IS NO SHORTCUT TO SUCCESS**.

Should I post this picture or not?

Anuja Mulay (BE CSE)

Most of your friends like to follow the latest trends and they like to share their life on social media but you don't post anything or you think Innumerable times before posting anything on social media because you think you are not good enough like others.

This whole social media thing going around is kind of putting you under pressure. You sometimes get overconscious about your skin color, body shape, and your dressing sense. As if there is a constant race of posting something adventurous or beautiful about your life. When you post a picture, you keep checking the likes and comments and compare them to your previous picture. Before posting a picture of yours, you keep asking your best friend or your brother or your sister if you are looking good or not and should I post this or should I drop the idea of posting it.

You go on a trip somewhere, click pictures but when you think about posting them, weird kinds of thoughts come into your mind like; the place in the picture is not top-notch or the pictures from the trip are not that incredible. You click a cute selfie of yours but you keep staring at it and find your nose is too big or your eyes are not that pretty and then you delete it. When your friends ask you to click a group selfie, you tell them 'NO' because you think you look better when you just stand behind others.

Sometimes you write a poem or a thought and think of posting it but then you fear people will not like it and you just drop that thought. When you see your friends posting about their new job or skills or their achievements you start questioning your life. I just want to tell you that you are not the only one who thinks in this way. I want to tell you that, no matter what skin tone you have, no matter what body shape you have, or what job you have, or even if you don't have one, JUST BE YOURSELF.

It just doesn't matter how you look or who is achieving what. You are not ahead or lagging in your life. Everyone has their journey; everyone has their highs and lows. Who you are? How you look? Or what you create is beautiful in its way? So go post that weird picture of yours, post that first poem you wrote. Stop living according to other people's ideas of perfection. As long as you have this gift of life and as long as you are making every moment count, you are not less than a STAR, my friend.

ISRO

Ajinkya Kolawale (T. Y. Mech)

"High in the sky, with bright colors they fly, saluting the one who made us proud, not one not two but around hundred times" that's our ISRO. ISRO (Indian Space Research Organization) is one of the feelings of pride of our nation because it taught us "sky is at our limit". The ISRO is a national space agency of the Republic of India headquartered in Bangalore which was formed in 1669. Dr. Vikram Ambalal Sarabhai was considered the father of the Indian space program. Dr. Kailasavadivoo Sivan is the chairman of ISRO. ISRO operates under the department of space (DOS) which is directly overseen by the Prime Minister of India. ISRO is the primary task related to space-based, applications space exploration and development of technologies.

ISRO built the first Indian satellite Aryabhatta, which was launched by the Soviet Union on 19 April 1975. In 1980, Rohini became the first satellite to be placed or in orbit by the Indian-made launch vehicle SLV-3. ISRO developed two other rockets: The PSLV for launching a satellite into four orbits and GSLV for launching a satellite into geostationary orbits. In January 2014 ISRO used an Indigenous cryogenic engine CE 7.5. ISRO sent Chandrayaan-1 on 22 October 2008. India succeeded by attempting to reach Mars on 5th November 2004. As the first space agency in Asia to reach Mars orbit. On 18 June 2016 ISRO launched 104 satellites in a single rocket and made up a world record on 22nd July 2019. ISRO launched its second lunar mission Chandrayaan-2.

ISRO PSLV-C51 launched on February 28 2021 with Brazil's Amazonia-1 satellite. It gears up to launch a new generation Mini rocket SSLV on the maiden flight. Also, it released the Chandrayaan-2 moon mission's initial data. The annual budget of ISRO is 13,479 crore. Until now India has launched 49 satellites and 104 satellites at ISRO. ISRO successfully planned for upcoming projects in 2022 which are Gaganyaan, Chandrayaan-3, SSLV, Reusable launch vehicle.

All over the success rate of ISRO and making India proud we salute our great leaders of ISRO. One of them who served his life for the nation is the "Missile man of India – Dr. APJ Abdul Kalam sir". India had hardly dream big of having SLV, Dr. Kalam sir lead to the groundbreaking scientific development.

झुक गए होंगे चांद सितारे भी तेरे नामसे, जब आसमां में तिरंगा लहराया होगा बडे शानसे।

At last, we will say "You are not disconnected; you are connected to billion hearts". We are proud of you ISRO.

Traveling Experience

Asawari Boxey (S Y E&TC)

From my childhood itself, I was fond of traveling. I love exploring places, meeting new people, and learning about their culture. I love traveling because it makes me discover my true self. The more I visit places, the more I gain confidence, like to do particular things on my own, to interact with people and with it hope and belief for a bright future.

Last year I visited Trimbakeshwar with my family. What a wonderful experience it was! It was so a peaceful place to be there. There were big beautiful mountains, lakes and many more things to cherish. Trimbakeshwar has situated 20 km from Nashik district. It is a place at the foothills of 'Brahmagiri Parwat' wherefrom the holy river Godavari originates. It was one of the most beautiful expeditions I ever had.

Traveling not only helps a person to be physically sound but also brings relaxation and relief to mind and soul. It makes us more aware of life without taking it for granted. I have been looking forward to so many upcoming excursions

Why is it so hard to change your habits?

Gouri Tathe (BE CSE)

"Neuroplasticity is the reason that we adopt new good things & Contrary Neuroplasticity is the only reason that we don't want to break our bad habit"

Neuroplasticity is called the creation of new connections between neurons. There are two connections in our brain one is Neuron and the other is Glial cell. We know many articles about neurons and their work but for the Glial cell we have very little information, so these cells are supportive cells which helpful for our habit creation. That's interesting now!!! Don't worry, we are not going into the biological meanings but actually, I want to just understand you that we all people doing various tasks in our life which is controlled by our superpower called the brain. Now just we are going to understand here how the brain helps us to create new habits, so this will make you a sense of the topic. I hope you will enjoy reading this.

To understand why it is so hard to change our habits first we will see our brain map. Our brain map has various parts like frontal lobes which control movements of hands, legs, etc. next three lobes which are present at the backside of the brain called as temporal occipital & parietal lobes which work to give a command to work our senses functionally like a sense of touch, sight, smell and so on. Nowadays it is proved that one lobe can do multiple functions it is not just for a single decided operation like your figure prints are unique. Similarly, your brain map is unique. So this brain mapping is different for everyone as each one goes through different experiences in their respective life, so point to be noted that depending upon our life experiences our brain map that is the shape of our brain changes over the period.

Now nonsense parts of some people are they talk that you should use your right brain only or some say you should use your left brain only. This is not right at all. We always use our whole brain not only right or not only left.

Due to competitive plasticity, we cannot stop having bad habits like it can be smoking, drinking, playing video games for longer times, etc. To break our bad habits we have to adopt new good habits because that brain can break our past connections and can start to create new connections for example, If you are addicted to a bad habit for 5 to 6 years so what happens your brain creates new connections of that bad habit again and again which is by dendrites so that habit become strong over the period, because of that you cannot resist the habit, therefore, childhood education and guidance is very important to learn good habits. We learn that our childhood brain is more adaptable and now we have to live again like a child to break our bad habits.

Over the period, we become rigid and don't want to learn new things and this is only the reason that we choose to go to a bad habit path. So what can we do? I will give you some exercise like,

- ➤ Learn to play a musical instrument this is a very beautiful way to stimulate our brain and to build new neuronic connections in our brain.
 - ➤ Gardening

➤ Help people – find out local people who are needy and you can help them by spending your time with them like, you can teach them or you can just talk with them with your best of knowledge.

Now, at last, I can say that is to break our bad habits you have to start new habits so to start new habits you have to use a reward game. In that you can classify your work into painful and pleasureful it is called extensive motivation. If you thought doing a study, doing exercise is painful works then do it first and then for a reward you can play games, watch TV series for some time as a pleasureful activity. As time passes you will find that your brain is developing an interest in painful activities like that you can adopt a good habit.

Definition of Modern Student

We go on strike,

We damages bus and bike,

We believe in destruction,

We always travel without ticket.

We love the commentary of cricket,

We hate our books and the *Bhagwaad Gita*,

We all like only modern Sita,

We are fond of novels and pictures.

We hoot and annoy our teachers,

For books and studies we least care,

We want concession everywhere,

We follow modern fashions.

We like to wear branded jeans,

We prefer the college canteen,

We are shameless without any aim,

We don't want anything but want fame.

We disregard law disciplined modes,

We roam about aimlessly on the roads.

We never buy books but beg or borrow,

We are the "Hopes" of tomorrow.

We hate rules and regulations,

We are the Future of our Nation.

We like to be called "Prudent"

We are the "Modern Student".

-Rutuja B. Atakare ETC (B.E)

Let No One Steal Your Dreams

Let no one steal your dreams

Let no one tear apart

The burning of ambition

That fires the drive inside your heart.

Let no one steal your dreams

Let no one tell you that you can't

Let no one hold you back,

Let no one tell you that you won't.

Set your sights and keep them fixed

Set your sights on high

Let no one steal your dreams

You are only limit is the sky.

Let no one steal your dreams

Follow your heart

Follow your soul

For only when you follow them

Will you fell truly whole?

Set your sights and keep them fixed

Set your sights on high

Let no one steal your dreams

Your only limit is the sky.

Pradnya Nagare ETC (B.E.)

Mind Your Own Business!

A little boy was in a bus eating a chocolate, then he took another one and then another...

A man next to him said," You now eating too much chocolates isn't good for you?"

The boy replied, "Well, My grandpa lived to be 105 years old!"

The old man says, "Oh yeah", "Did he eat lots of chocolates?

The boy answered, No, He was always minding his own business."

Ayesha S. Shaikh

ETC (**T.Y.**)

HOLD ON, PAIN ENDS (H.O.P.E)

Briefly visible above the vapor,

Gathering the last of the light

Smoke mingled with mist

She walked down the deserted path.

Swirling through the misty scenes, her thoughts

Seeking the broken remnants of her yester droughts

With nonchalance coloring the scenario grey She stood still as the words echoed back.

Pulling her deeper into the eerie dark

Her sorrow reflecting back in shattered bits

Orphaned and abandoned, she walked the alley

Solitude enveloping the tiny Evangeline

Her life, a desperate note

Where one could scribble up a pile

Her life, a twig

To bend and then break

She cannot but hide, skin hair and all

With no words her lip can clam

In the wilderness with her bare feet

She glances up to see a sea of stars

In the midst of silver studs, a silver hall.

Destiny a s some calls it, merely looked on For it had no words, than that of a silent witness As her life was circled on, to the bitter worse of typhoon

There were no trees to calm her down

With swishing sound of leaves

In the placid, soft wind

Those pale cheeks, those dilated eyes Is not for the world at large to see Where a living soul dare not venture Form the wicked glint of mean eyes.

Wondering quite alone, she might seek solace For she like the lost beauty Of a picked flower

Fears no further mutilation

Like all worldly liver, hers too had to go down Only to emerge up, into a bright new beginning Because for every setting sun There awaits a breaking dawn.

> Siddheshwar Dalve Mechanical (B.E.)

STATIC ON THE RADIO

Left, have we, for the Promised Land, Freedom to sing but the dark-hued songs Obsolete dreams echo in these straits, as Sufferance shall taste the fruits of peace.

United, the black hounds descend Will they quench with their iron-fist? Or will the fires drink the same poison Which shaped their present thoughts?

Still, the insecure question us, for them Dare not look past their shroud of fear. Nor believe that their mosaic of harmony, Has now fallen in to the concrete to tears

> We are not mere, inane gunslingers, Who play ushers to the orders from above?

We are the hollowed fighters who Tend to your garden whilst you litter.

Amidst the bullets, we soldiered on, But has his sacrifice been for naught? As "Danger Close!" was escorted by, Silent static on the radio

Pradnya Nagare ETC (B.E.)

Why....?

I am a 'Girl'
But no one cares
If I try
Society made me cry
When I start flying
I saw everything dying
I try to do something outstanding
The result is nothing
I help the others

But who cares I do what I like Nobody likes to speak I am happy and good They like to change my mood I am trapped by them But are they to blame? Now cage is my home Why...?

Pallavi

Often.....

Often your tasks will be many,
And more than you think you can do.
Often the road will be rugged.
And hills insurmountable too
But always remember.
The hills ahead
Are never as steep as they seem and with faith in your heart
Start upward
And Climb till you reach your dream
For nothing in life that is worthy

Is ever hard to achieve if you have courage to try it
And you have faith to believe
For faith is force that is grater
Than knowledge or power or skill
And many defeats turn to triumph
If you trust is gods wisdom and will
For faith is mover of mountains
There is nothing that, god cannot do
So start out today with faith
In your heart
And climb till your dream
Comes true....!!!!

Gauri Sarade CSE (B.E.)

REAL LOVE

All my traumas and my battles,
Have made me worthy of my queen
Wherever she may be,
I pray my prayers make her beam.
In the age that doesn't believe in soul mates,
In soul mates, with all my heart I believe.
My perfection is right on her way,
And when she comes, she'll never leave.
Maddening love does not belong to our
times,

They call this love outdated. But that's the love that I've saved for you, Right from the time I was created.

> Ram N. Nagane Civil (T.Y.)

Dr. Vijay Bhatkar: 'ज्ञानाचा तीर्थयात्री'

Prof. B. S. Savase

Dr. Vijay Pandurang Bhatkar is an Indian computer scientist, IT leader and educationalist. He is best known to the architect of India's national initiative in supercomputing where he led the development of PARAM Supercomputers.

He born on 11th October 1946 at Muramba, Tal. Murtizapur Dist.Akola Maharashtra, India. He has done his schooling form Same Village. He received BE degree in Electrical Engineering from Nagpur University, Nagpur; ME degree from MS University of Baroda, Vadodara and PhD from IIT Delhi.

He is best known as the architect of India's national initiative in supercomputing where he led the development of Param supercomputers. He developed the first Indian supercomputer, the PARAM 8000, in 1991 and later the PARAM 10000 in 1998. Based on the PARAM series of supercomputers, he built the National Param Supercomputing Facility (NPSF) which is now made available as a grid computing facility through the Garuda grid on the National Knowledge Network (NKN) providing nationwide access to High Performance Computing (HPC) infrastructure. Currently, Bhatkar is working on exascale supercomputing via the capability, capacity and infrastructure on NKN. He has also been involved with ICT initiatives such as the development of GIST multilingual technology, MKCL's computer literacy programme for computers and Education to Home (ETH) for providing coaching on ICT related examinations.

He has played significant role in forming several national institutions and research centers including Centre for Development of Advanced Computing (C-DAC) in pune, the Electronics Research and Development Centre (ER&DC) in Thiruvananthapuram, Indian Institute of Information Technology and Management, Kerala (IIITM-K), the ETH Research Laboratory and International Institute of Information Technology (I2IT) in Pune, Maharashtra Knowledge Corporation (MKCL) and the India International Multiversity. He has served as a member of the Scientific Advisory Committee to the government of India, CSIR governing body, IT Task Force, and eGovernance committee chairman of the governments of Maharashtra and Goa.He also serves as the president of Vijnana Bharati.

In 2016, He was appointed as the Chairperson of the Science & Engineering Research Body (SERB). He has been appointed as the Chancellor of the Nalanda University since January 2017. He is also the Founder Chancellor and Chief Mentor of Multiversity.

He has served as the Chairman of Board of the Governors of IIT-Delhi (2012-2017), Chairman of the ETH (Education To Home) Research Lab, Chairman of the Board of Management of Government College of Engineering, Amravati, Chancellor of D. Y. Patil University, and National President of Vijnana Bharati, a People's Science Movement of over 6,000 scientists across India.He has authored and edited over 12 books and 80 technical and research papers and addressed several university convocations, international and national conferences and conventions and public functions.

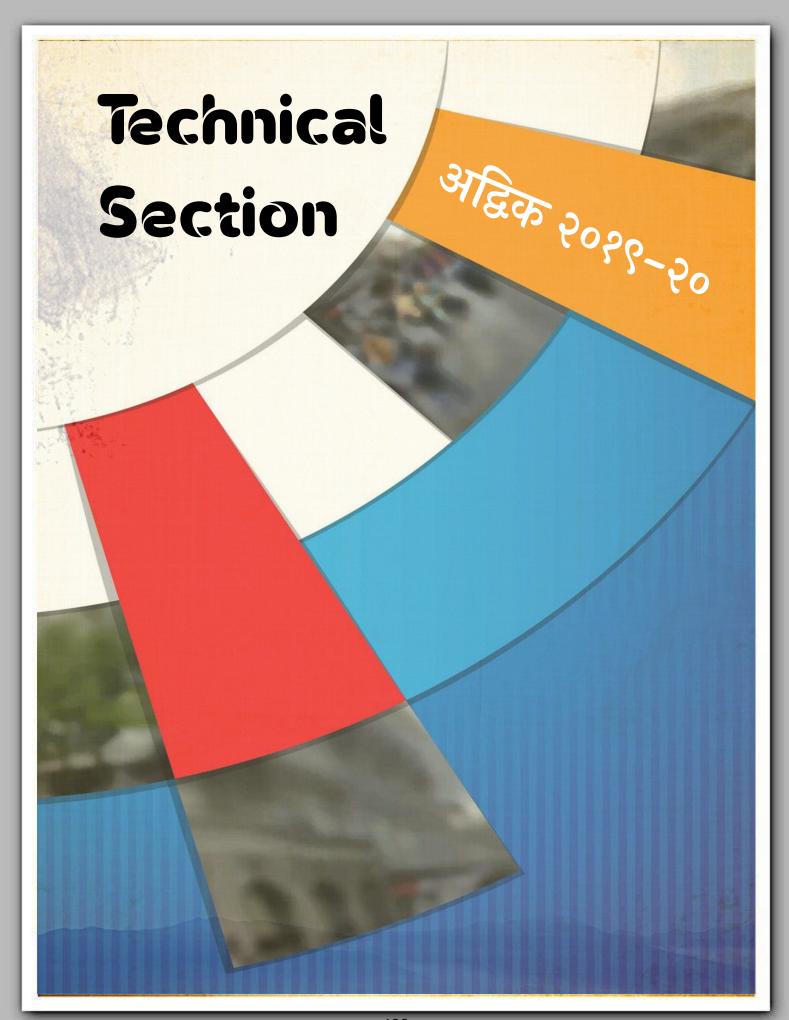
He has awarded with Padma Bhushan (2015), Ramanuja Trust Award (2007), FICCI Award (1983) Petersburg Prize (2004), Padma Shri (2000), Priyadarshni Award (2000), National Research Development Corporation (NRDC) Award (1984–85), Gold Medal Award of Indian Geo-technical Society (1976), Electronics Man of the Year (1992). He also awarded by Sitaram Jindal Foundation Award (2012) for applying science and technology at grassroots level.

In 2011, He received an honorary doctorate from DY Patil University. In 2014, he was awarded an honorary Ph.D from Gujarat Technological University and a D.Litt. degree from Nagpur University.

He quotes "The great nation cannot be built on borrowed technology".

Really Dr. Vijay P. Bhatkar is a ' রানা্যা রার্থ্যার্রা'

Technical Section Editorial

Prof. H. S Deshpande Staff Coordinator

Prof. A. A. Kamble Staff Coordinator

Sunil Bhalerao
Student Coordinator

Amit Gore
Student Coordinator

THE SCIENCE OF TODAY IS THE TECHNOLOGY OF TOMORROW

We are living in an age of technology. Technology is the practical application of scientific knowledge. Technology refers the knowledge and utilization of tools, techniques & systems in order to serve a bigger purpose like solving problems or making life easier & better. Its significance on humans tremendous because technology helps them adapt to the environment.

Technology is significant in today's world because it serves a variety of functions in many of the most important aspects of modern society, like education, communication, business & scientific progress.

Technical section provides latest, updated innovations, inventions to the readers. It gives us immense pleasure for getting a wide platform in Technical Section of 'अद्भिक' to institutes students & faculty members. We are thankful to all the talent who contributed in this section.

We are deeply grateful to our Hon. Principal Dr. Kailash J. Karande for encouraging & motivating us for 'Near'. We are also thankful to Dr. S. G. Kulkarn (Vice Principal), Dr. Sampat G. Deshmukh, Dean (Publication) for being motivator to all of us. Last but not least, we are grateful to all writers, readers and students for their valuable contribution to 'Near'.

SOLAR TREE

Sunil Bhalerao T. Y. Electrical

In 1998 Solar trees are introduced first time as solar artwork on roads and public places. Then this technology is adopted as solar trees. In Europe these are used from many years.

Now a days with the growing population And energy demand we should take a Renewable option Of energy source and also we should keep in mind that energy should not cause pollution and other nature hazards. In this case the solar energy is the best option for us.

India is a highly populated country so we should take the advantage of such an energy which requires a very less space to produce energy efficiently solar tree is decorative means of producing solar energy and also electricity.

TREE stands for.....

T = TREE GENERATING

R = RENEWABLE

E = ENERGY and

E = ELECTRICITY

Solar tree is 40% more efficient than traditional solar products.

Why be called it as solar tree?

We Know tree are present in nature and they can produce their own food material by the process called Photosynthesis .like this is a tree in which the stems connected acts as the branches of the tree and the solar panels are like the leaves. Green leaves are producing food materials for hurran beings likewise this leaves are producing energy for the Society. so it is very appropriate to called as a tree. Why be called it as solar tree.

Improving Plastics Management

- Plastics are a remarkable family of materials that have gathered attention recently due to their ubiquity in the global economy, the low material recovery rates that they currently achieve, and the environmental impacts associated with current disposal methods.
- Although early forms of plastics were already in existence during the mid-19th century, plastics other than Bakelite were largely unknown prior to 1950. Since then, plastics have rapidly become one of the most commonplace materials on the planet. In 2015, global plastics production reached 407 million tons per annum (Mtpa), making it more than the production of paper (400 Mtpa), fish (200 Mtpa), and aluminium (57 Mtpa). If production continues to grow at similar rates, plastics production will reach 1600 Mtpa in 20504.
- The rapid growth of plastics production and use is largely due to the unique properties of the material. Plastics have high strength-to-weight ratio, can be easily shaped into a wide variety of forms, are impermeable to liquids, and are highly resistant to physical and chemical degradation. Plastics can also be produced at relatively low cost. It is these properties that have led to the substitution of traditional materials (e.g. Concrete, glass, metals, wood, natural fibers, and paper) by plastics in many applications.
- Plastics are a diverse set of materials with specific chemical and physical properties. At least eight major polymer types are widely used, and a range of chemical additives are introduced at the manufacturing stage in order to improve polymer performance. The diversity of plastics has important implications for their end of life management. In particular, it means that the issues that hinder material collection, sorting and recovery can differ substantially across polymers.
- The versatility of plastics has led to their use in almost all major product categories. Plastics packaging is the largest application by weight, but plastics are also used widely in the textile consumer goods, transport, and construction sectors, Some polymers of plastic are used primarily in a single application (e.g. polyethylene in packaging) while others are used more widely (e.g. Polypropylene). This distinction also has implications for end-of-life plastics

management: developing effective sorting and recycling technologies is likely to be simpler for polymers used in a narrower range of applications. The environmental side effects of plastics can be addressed in several ways Several approaches are available to address the environmental side effects of rapidly growing plastics production, use, and disposal.

- O Changes in product design, such as through the use of alternative materials in the place of plastics, could reduce the production, use, and disposal of plastics in the first instance. Changes in design practices, such as through product light-weighting, could also help to prevent the generation of plastics waste. Shifting towards bilobated or biodegradable plastics could reduce the adverse environmental impacts of plastics more directly by reducing their environmental impacts of plastics more directly by reducing their environmental footprint.
- Better waste management systems, by facilitating higher waste collection and recycling rates, would allow waste plastics to be captured before they begin creating problems in the natural the environment.
- Each of these approaches has considerable potential, as well as a set of associated risks and costs. The use of alternative materials in the place of plastics can reduce the use of plastics, but may magnify environmental burdens elsewhere. Substituting away from plastics may also negate the use-phase energy savings (in transport for example) that plastics can bring in the first place. Shifting to bio-based or biodegradable plastics may also have unintended consequences. In particular, enhanced biodegradability can increase the dispersion of microplastic fragments in the environment if degradation is incomplete.

Finally, clean up and remediation activities can come at a significant cost and are unlikely to be effective at addressing micro plastic pollution. Higher waste collection and recycling rates are not without problems, but have the twin advantages of allowing the continued realization of the beneficial aspects of plastics use, while also addressing the associated adverse environment side effects.

Higher recycling rates, to the extent that they are driven by the emergence of an economically sustainable recycled plastics industry, could also become a source of long-term job creation. The greenhouse gas footprint of recycled plastics is a fraction of that of virgin plastics, and high quality waste management systems reduce the risk of plastics leaking into the environment. The development of better waste management systems can also be seen as a form of "future-proofing". Plastics production and use is projected to increase significantly in coming decades, and some proportion of this material will inevitably make its way into the environment unless waste management systems improve. A large number if life-cycle assessments (LCAs) have been carried out on the relative environmental impacts of various options for end-of-life plastics management. Several recent meta-analyses of this body of work unambiguously conclude that plastics recycling has a significantly smaller greenhouse gas footprint than plastics incineration or land filling. Around three quarters of the individual LCA studies assessed in WRAP found that the global warming potential associated with plastics recycling was, at a minimum, half of that associated with incineration or land filling. The displacement of virgin plastics be their recycled equivalents is one important reason for the relative desirability of plastics recycling.

Artificial intelligence (AI)

The ability of a digital computer or computer-controlled robot to perform tasks commonly associated with intelligent beings. The term is frequently applied to the project of developing systems with the intellectual processes characteristic of humans, such as the ability to reason, discover meaning, generalize, or learn from past experience. Since the development of the digital computer in the 1940s, it has been demonstrated that computers can be programmed to carry out very complex tasks as, for example, discovering proofs for mathematical theorems or playing chess with great proficiency. Still, despite continuing advances in computer processing speed and memory capacity, there are as yet no programs that can match human

Alan Turing and Beginning of AI:

The earliest substantial work in the field of artificial intelligence was done in the mid-20th century by the British logician and computer pioneer Alan Mathison Turing. In 1935 Turing described an abstract computing machine consisting of a limitless memory and a scanner that moves back and forth through the memory, symbol by symbol, reading what it finds and writing further symbols. The actions of the scanner are dictated by a program of instructions that also is stored in the memory in the form of symbols. This is Turing's stored-program concept, and implicit in it is the possibility of the machine operating on, and so modifying or improving, its own program. Turing's conception is now known simply as the universal Turing machine. All modern computers are in essence universal Turing machines.

The First AI Program:

The earliest successful AI program was written in 1951 by Christopher Strachey, later director of the Programming Research Group at the University of Oxford. Strachey's checkers (draughts) program ran on the Ferranti Mark I computer at the University of Manchester, England. By the summer of 1952 this program could play a complete game of checkers at a reasonable speed.

Application of AI in Various Field:

- AI in Astronomy Artificial Intelligence can be very useful to solve complex universe problems.
- AI in Healthcare.
- AI in Gaming & AI in Social Media.
- AI in Finance & AI in Data Security.
- AI in Travel &Transport.
- AI in Automotive Industry.

ASIMO ROBOT

Robots, the suppositious concept that has been demonstrated a million time in movies, come to life with the brilliant exertion of Honda. ASIMO or Advanced step in Innovation mobility is a state-of-the-art humanoid robot created by Honda in the year 2000. Aimed to be a multi functional portable assistant, ASIMO is intended to function in real world environment The creation of ASIMO was envisioned to help people who are bed ridden or disabled. ASIMO beals humans in tasks which can be devastatingly dangerous for them for instance, going in hazardous areas, scrapping of fire or defusing a bomb. The composition of ASIMO has been kept purely welcoming and friendly. The era of robots existence has been a topic of continuous debate and has invited numerous advantages and disadvantages of the actuality of robots but, Honda with its very first creation has proved that robot can operate efficiently. Honda, with the joint effort of its eccentric robotic research and development team, successfully launched ASIMO after 20 years of consecutive hard work. Following this ASIMO team continued to excel and refine their wonderful creation. Below are ASIMO'S configuration:

Height: The brainy master piece stands tall with the height of uft. 3 in and weighs around 48kg further making it a Welcoming robot. The average height of ASIMO brands it a participant of comfortable conversations with the elderly and people with less mobility. Its companionable height makes it a perfect size of assisting household tasks and people confined to bed or wheel chairs.

Skills: ASIMO was tossed with a purpose of aiding the needs of elderly & disabled as well as manage household errands. ASIMO has human Jike features as it can make a estrus, Speak & Interact like humans which makes it a Friendlier robot AsImo holds the capability to sense the movements of numerous object while capturing visual information by it's camera eyes. Determination of direction & distance is also done by two camera eyes of ASIMO. The former features of ASIMO enables human like features.

movement: ASTMO is accomplished in average walking with a speed of 2.7 kilometers per hour. Talking about running speed, ASIMO can run with an average speed of around 9km per hour. The enrage speed of around 9km per hour. The movements of ASIMO are managed by aimed zero. moment Point contra as well as floor reaction control that allows ASIMO to stay firm at a particular position and maintain it healthily. The body position, lengths of slaps and speed are adjustable by ASIMO ASIMO's hands, legs, waist and neck have variable degrees of movement. The degree of freedom is defined specifically of each robot and to trams Further, ASIMO has 7 degree of freedom The Fundamental body parts of ASIMO like wrist shoulder, hip joints and neck individually has around three degrees of freedom whereas, hands with one thumb and four fingers have read degrees of freedom

for determination of obstacles. ASIMo has Visual sensors. In totality ASIMo has sensors which helps it in autonomous navigation. The Jower portion of ASIMO has one infrared sensor and one laser

sensor. The infrared sensors help ASIMO determine floor pattern to conform the navigational path of strategic map while the laser sensor dids Asimo to sense ground surface.

other specifications of ASIMO.

- 1. Battery: ASIMO runs on a lithium ion battery which is fixed in its backpack f take 3 hours to completely charge ASIMO the battery weighs around 6 kg.
- 2. Operating time: ASIMO can succesfully runs or walk for a good one hour.
- 3. Language: ASIMO is skilled in English and Japanese language.

The latest version of ASIMO was release in 2011 which came installed with more modified sensors and more balancing powers than its previous incarnations. ASIMO's most recent update comes with dexterous hands and refined touch sensors. To conclude, artificial intelligence - has brilliantly taken birth in present generation with one live example, ASIMO which in present time imports lectures & teachings in various colleges. ASIMO has made presence in Disneyland and also at NASA which makes ASIMO a star of every world and in the other parallel worlds.

The verdict: The level of technology used and years of tremendous research have made Asimo a state-of-the-art creation ASIMO is very costly which makes it attainable only by celebrities or by the government well, now we all wait for ASIMO's presence in public health care hospital private hospitals and in house holds to assist elderly & their need. Although due to its star value, the era of an ASIMO in every house is years away.

High Performance Medical Image Retrieval Using Multiple Features

Medical images are important diagnostic evidance because they can provide imperative information about anatomical pathology. The growth of medical images in database is enormous in the past few years when the medical digital image equipment such as CT, MRT, and PET-CT are used in the clinic works. The goals of medical information systems have often been defined to deliver the needed information to the right person at the right time, the right place order to improve the quality and efficiency of care process. Content based image retrieval (CBIR) systems allow users to query based on the image content which are analyzed and extracted automatically by computer to achieve the effective retrieval.

Content based image retrieval (CBIR) systems features can be extracted using image content (color, texture, shape. Etc.) In CBMIR for diagnostic gray scale images will be used on this concept texture and shape features are extracted.... Now medical images are mainly gray images.

Texture is a fundamental important visual features in image description that refers to innate surface properties of an object and their relationship of the surrounding. Texture describes the structural arrangement of a region and the relationship of the surrounding. Texture describes the structural arrangement of a region and the relationship of the surrounding regions. A wide variety of texture analysis methods have been developed wavelet is quite appropriate for texture description but can't distinguish the texture analysis patterns with similar spatial directional properties to overcome these drawback dual tree complex wavelet transform (DT-GWT) is introduced. A new texture features along with shape features an integration with clustering which provides good retrieval performance. To perform CBMIR, entire image considered as a mosaic of different texture regions and representation of images at region level is more close to human perception system. Each textured region of the images in the data use can be characterized with clustering segmentation and feature vector were formed describing the texture for retrieval purpose.

Shape features have been one of the most important and effective low level visual features in characterizing many pathologies. Shape feature extraction method can usually divided into contour based and region based contour-based shape feature extraction methods extract shape information from boundary of entity which contains boundary information. However region—based shape features extraction methods which extract the interior shape information from all the pixels within entity. Commonly used counter-based shape features extraction methods include Fourier description, wavlet description, curvature scale space descriptions, shape moments and function of movement etc. Fourier description method is one of the most elementary and widest used methods among these contour based feature extraction methods.

Why need of programming language?

Programming Language- it is vocabulary and a collection of rules that command a computer, devices, applications to work according to the written codes. The programing language enables us to write efficient programs and develop online solutions such as- mobile applications, web applications, and games, etc. Programming is used to automate, maintain, assemble, measure and interpret the processing of the data and information. It helps in accelerating the input and output of the devices or applications.

Several Features That Explain Why Programming Languages are Needed

Programing language is also named as high-level languages. Some of the commonly used languages are- C, C++, Java, JavaScript, React JS, PHP, .Net, etc. The mobile applications are coded by using different languages having distinct features. However, programming languages share a lot of similarities with each other.

To advance your ability to develop real algorithms- Most of the languages come with a lot of features for the Programmers. They can be used in a proper way to get the best results.

To Improve Customization of Your Current Coding- By using basic features of the existing programming language you can simplify things to program a better option to write resourceful codes.

There is no compulsion of writing code in a specific way. The thing which matters is the usage of features used and clarity of the concept.

To Increase Your Vocabulary Of beneficial Programming Constructs- Programmers use high-level languages to express thoughts. And, by using the best features they can easily explain the working of a specific application, device, etc.

- *C* It is the basic, middle-level programming language having a simple set of keywords that are used to develop moderate-level applications. C is the best means to step into the programming world, especially for beginners.
- C++ Foremost programming language taught in the education institutes. An extension of the C language, that allows developers to code for middle-level applications such as- graphics, office applications, games, and video editors.
- PHP— PHP Development is a popular general-purpose programming language that is particularly suited to web development. It is quite fast, easy to learn, flexible and pragmatic additionally PHP controls everything from your blog to the utmost popular websites in the world. It can be used to develop an application to create dynamic page content.
- .NET- It is a free, cross-platform, open-source developer platform used to build several kinds of applications. For developers, the .NET Framework delivers a broad, wide-ranging and reliable programming language which is used for building applications that have visually spectacular user experiences and smooth and secure communication. Different applications (for-mobile, desktop, IoT, gaming, web) can be developed with the help of .Net because it uses several different languages, libraries, editors.
- HTML— It is the standard markup language used to design documents for a web browser. Through this, developers can easily format text and images. CSS and JavaScript work as the helping hands for HTML developers.
- Flutter— It is an open-source framework developed by Google to craft high-quality native interfaces such as- diverse mobile applications. The application developed by Flutter gives better performance because there's no JS bridge.
- ReactJS- Also named as React.js. It is a JavaScript library used to create user interfaces.
 Mainly, it is used to develop single-page applications or web pages. This is an excellent option for fetching quickly changing data.
- React Native—It is an open-source mobile application framework developed by Facebook after the launch of React. Developers can easily develop applications for iOS, Web, Android, and UWP by using the React along with the Native platform.

- Vue.js— It is an MIT-licensed open-source framework for developing user interfaces. As per the use and need the library and framework can be scaled up easily. It is well known for its speed.
- Node.js— It is a cross-platform, open-source, JavaScript run-time environment that executes JavaScript code outside of a browser. Node has the ability to manage thousands of connections simultaneously with a single server.

Programming Language is important in our daily life to enhance and increase the power of computers, mobile solutions, and the internet. There are numerous examples you may come to know when you are going to learn a programming language. The actual power of the language is when the right programmer uses it with the right features to solve a problem or for any other specific purpose. Learning a programming language is exciting!

"Any fool can write code that a computer can understand. Good programmers write code that humans can understand"

IC engine with 2 stroke /4 stroke switching during its operation

Internal combustion engine with two and four strokes, switching during its operation. The proposal improvements to convert 4 stroke internal combustion engine accelerate its cash exchange and allow switching the ICE from 4 stroke 2 stroke region during engine. Scavenging in 4 stroke and same inlet and exhaust valves.

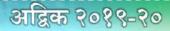
The engine with proposed improvement is capable of doubling the engine output power and of holding eat up for a certain period without overheat overheating this feature allows increasing the vehicle power -to- weight ratio when it is necessary in in accordance with the changing vehicle operation and road conditions.

Eligible area of activity for the proposed innovation are combat tank Diesel engine, combat vehicle and heavy truck Diesel engines, heavy truck Diesel engines, special purpose vehicles diesel engine and engines in electrical generator sets.

The essence innovation is to improve gas exchange during the two stroke mode of engine operation for stroke gas exchange is performed like in ordinary four stroke diesel engine.

2 stroke gas exchange is performed through inlet and exhaust valve unlike scawenging ports in conventional two stroke diesel engine inlet valve 6 are located on of the cylinder head exhaust valve 4 is along the cylinder axle or with a small offset. The fresh air, preliminary compressed Indore engine turbocharger and additional compress and cooled in the supercharger with intercooler is supplied into the the working cylinder through tangential inlet passages 5 Placed at a certain angle to the cylinder heat surface. Tender fresh start swirling as a dense bed along cylinder wall and displacing to its center of wrings exhaust gases from the cylinder walls to its axle. Vendor fresh air stream reached the bottom of piston to it turns and expels exhaust valve 4 into the exhaust passage.

To lower residual gases ratio and to cool hot surfaces cylinder scawenging, accompanied by the discharge of same amount of fresh air change into the exhaust system is performed. Phases of gas exchange are typical of two stroke conventional IC engines. The fuel pump is selected and adjusted to provide fuel supply in correspondence with the number of working strokes.

Unlike the conventional two stroke IC engine there are no scavenging ports in the proposed design and no losses of burnt oil through them It provides the same harmful emission as the emission in conventional diesel engines. Fields of implementation of the innovation in detail .

1. Combat tanks

Average characteristic of modern combat tanks; a vehicle with weight 60 tons max speed 72 kilometre per hour and acceleration 0 to 36 km per hour for 6 second. This travel parameters are provided by 1500 HP power plant, which is wider a diesel engine for a gas turbine the inconsistency of per tank power plant it is is that the maximum power is required only for a short time of a combat tank live span mainly touring usually tank uses only 700 to 800 HP e for a a plain moving its weight at a constant speed and forward moving conditions.

2. Trucks

It is possible to use proposed improvements for civilian truck diesel engine there is large market for the trucks with boosted diesel in engines like in a Latin America, china, India and southeast Asia countries. Trucks with boosted diesel engine gains the ability to reach the given speed 1.7 time faster than with the conventional 1 this feature is mostly useful when truck outstrips ab front vehicle on a counter traffic lane as well as overcomes rice without switching the gear and slowing down vehicle speed.

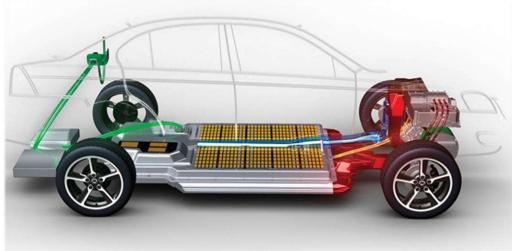
The technology background includes:

- a. Patents application ready for submission
- b. System to compute main characteristics of targeted engine after its modification
- c. Different solid works models of designs solid works COSMOSFIOWORKS result etc.

Future of electric vehicles

In 1960s and 1970s saw a need for alternative fueled vehicles to reduce the problems of exhaust emissions from internal combustion engines and to reduce the dependency on imported foreign crude oil. During the years from 1960 to the present, many attempts to produce practical electric vehicles occurred and continue to occur. When the driver steps on the pedal the potentiometer activates and provides the signal that tells the controller how much power it is supposed to deliver. There are two potentiometers for safety. The controller reads the setting of the accelerator pedal from the potentiometers, regulates the power accordingly, takes the power from the batteries and delivers it to the motor. The motor receives the power (voltage) from the controller and uses this power to rotate the transmission. The transmission then turns the wheels and causes the car to move forward or backward.

If the driver floors the accelerator pedal, the controller delivers the full battery the motor. If the driver takes his her foot off the accelerator, the controller den. volts to the motor.

Future electric cars will most likely carry lithium-ion phosphate (LiFePO4) batteries that are now becoming popular in other countries. The LiFePO4 batteries are rechargeable and powerful and are being used in electric bikes and scooters. Electric cars will most likely adopt this technology in the future. Another technology that is likely for future electric cars is the increased use of supercapacitors and ultracapacitors for storing and delivering electrical charge. Many of these batteries are currently being used in conjunction with hybrid car prototypes, so these are expected in the electric car future markets as well .

If the developers of future electric cars can create vehicles with a range of 300 miles per charge, a charging time of five to ten minutes, and safety in operating the vehicles, the market is wide open for them. Researchers are working on improved battery technologies increase driving range and decrease recharging time, weight, and cost. These factors will ultimately determine the future of EVs.

The Cloud

The world around us is constantly changing. Nowadays the word cloud is not only related to white thing in the sky, but it is one of the most evolving and on high-demand technology.

so why cloud Computing? We know the famous saying "necessity is the mother of invention". having said that, the question arises what were the necessities that the powerful concept like cloud emerged.

So before digging deep into the concept of cloud, first we should know how cloud was emerged as best invention and what were the struggles before cloud came into the existence. In olden days, people who wanted to establish their business or let's say for an example, in order to host a website people had to buy a lot of infrastructures for storing and accessing the data and for that, they were needed to buy a stack of servers. The problem with these servers was they were expensive, and their maintenance cost was also very high. Also, you were needed to pay for the things which you are not even using. When you consider the factor like storing the data was not a big of a deal back then. But when you look at current scenario, the amount of data generating is huge so that's when idea of cloud came into the existence.

Who invented the cloud? Cloud computing is believed to have been invented by **Joseph Carl Robnett Licklider** in the 1960s with his work on ARPANET to connect people and data from anywhere at any time.

Now let us look at what cloud exactly is. Cloud in simple words is a huge amount of space available online for your usage.it is a space where you can store your data, you can process it and you can access it. In technical terms, cloud computing is the delivery of on-demand computing services over the internet on a pay-as-you-go basis. biggest advantage of cloud is that you save a lot of personal space means rather than storing your data on a local device, cloud makes it possible to save them over internet.

There are mainly two types of cloud computing based on two wide categories. one is Deployment Model and other is Service Model. Deployment Model basically satisfies the need of an organization. Deployment model is again differentiated into three types. Public Cloud, Private Cloud and Hybrid Cloud.

Public cloud is the cloud which is available for everyone and can be accessed by anyone, this cloud infrastructure is made available to the general public over the internet and is owned by a cloud provider. The second type which is Private cloud is only accessible to its owner I.e. private cloud is exclusively operated by a single organization. And the last type which is Hybrid Cloud is the combination of Public Cloud and Private Cloud.

Now let us talk about the Service Models of Cloud Computing. Service models fulfil the unique set of business requirements. It also has three different types. Infrastructure as a Service (IaaS), Platform as a Service (PaaS) and Software as a Service (SaaS).

IaaS: In this, you get your own server on a cloud and you get to choose your Operating System on a cloud.so cloud provider gives you IP and password and you can do anything with it. The physical

machines are managed by the cloud provider. Best example of IaaS is **Digital Ocean and Google Compute Engine (GCE).**

PaaS: In this you do not get access to operating system, but you get access to user interface. provider gives the ability to the customer to deploy customer created applications using programming languages, tools etc. that are provided by the Cloud provider. Best example of PaaS is **Windows Azur SaaS**: In this you do not get a server. Also, you do not get a user interface. In SaaS, you only get a Software. Best example of SaaS is **Dropbox**.

There are many cloud providers but here are some top cloud providers with which you can start your cloud journey:

- Amazon web services (AWS)
- Microsoft Azure
- Google Cloud Platform

- IBM cloud
- VMware
- Alibaba Cloud

Tesla Coming to India: The Genesis, The Journey

Shwetali Phadake S. Y. B. Tech. (E&TC)

Tesla was founded in 2003 by a group of engineers who wanted to prove that people didn't need to compromise to drive electric – that electric vehicles can be better, quicker and more fun to drive than gasoline cars. Today, Tesla builds not only all-electric vehicles but also infinitely scalable clean energy generation and storage products. Tesla believes the faster the world stops relying on fossil fuels and moves towards a zero-emission future, the better. Elon Musk, who contributed most of the funding in the early days, has served as CEO since 2008. From there, Tesla designed the world's first ever premium all-electric sedan from the ground up – Model S –which has become the best car in its class in every category. Combining safety, performance, and efficiency, Model S has reset the world's expectations for the car of the 21st century with the longest range of any electric vehicle. Electric car maker Tesla plans to launch its new electric SUV model Y soon. The company's CEO Alan Musk has given information in this regard.

Tesla Model 3

The news that Tesla was coming to India was first announced by Union Minister for Road Transport and Highways Nitin Gadkari. "Tesla is initially expected to sell its vehicles in India, and it would also look at setting up a manufacturing facility at a later stage depending on demand," Tesla will be leading the way of electric cars coming to the country in 2021.

While the Model 3 has been confirmed to be launched this year by Union Minister Nitin Gadkari, the Model S and X could be following suit soon too. The Model 3 should range anywhere between Rs 55 and 60 lakh, making it the most affordable Tesla in India.

Elon Musk has promised that the new Model 3 will have a mileage of 215 miles (350 kms) for the base version. Get yourself a higher variant with a bigger battery and you will get an allelectric range of 300 miles (480 kms). That's a highly respectable number for any electric car in the market today, and this is what gives the Tesla cars an edge over the other electric car manufacturers.

Founder of Tesla Elon Musk

Autopilot is arguably the most advanced autonomous-driving system available today. And the Tesla Model 3 will come equipped with this high-tech Autopilot system which relies on eight cameras providing 360-degree visibility around the car. It has a 250-metre range and also 12 ultrasonic sensors to detect obstacles, other vehicles and even pedestrians. Tesla is working to make this system, still, it's the best system yet. With 5 seats and a high charge range, the Tesla Model 3 was designed by Musk to be a family car, a silent and vibration-free daily driver. The Tesla Model 3 can reach a top speed of 140 mph, and do 0-60 mph in just 5.6 seconds. The base model offers 215 miles of range on a single charge The long-awaited Tesla Model 3 is an impressive car. Even in Standard Range Plus form, the performance is very good, the handling is rewarding, and the steering is sharp and well weighted. There's also the very minimalistic interior, with the large touchscreen featuring virtually all controls – which some people might like, others may not.

Aiding The Developing World

Introduction:

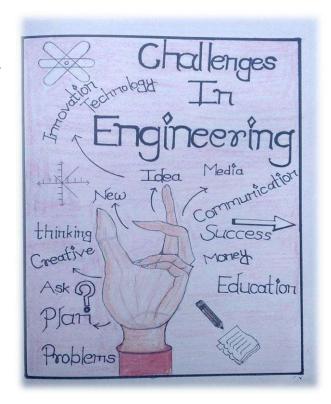
Its no secret that the engineering industry is struggling against a widespread skill and staff shortage. Technology is developing rapidly, and the global population is growing apace. Its in the hands of current and future engineers to maintain and sustain many crucial aspects of our lives.

Engineering is the use of scientific principles to design and build machines, structures and other items, including bridge, tunnels, roads, vehicles and buildings. The term engineering is derived from Latin ingenium, meaning "cleverness" and ingeniare meaning to contrive devise.

Engineering solve all sorts of problems and one of their most important tools is their own creativity.

A damaged heart stretches its walls dangerously thin when the muscles expands, in an effort to increase pumping capacity. Engineering envision a gel-like "sleeve" that can surround it to prevent this expansion.

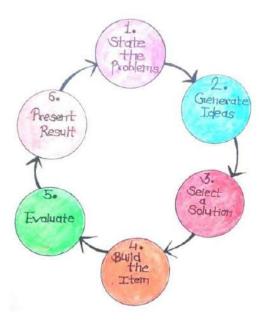
Finding the new ways to solve problems and approach challenges is a significant part of the engineering industry. What are part of the biggest challenges enineers face in the next few years?

What are they?

- 1) Make solar energy affordable.
- 2) Provide energy from fusion.
- 3) Develop carbon sequestration methods.
- 4) Manage the nitrogen cycle.
- 5) Provide access to clean water.
- 6) Restore and improve urban infrastructure.
- 7) Advance health informatics.
- 8) Engineer better medicines.
- 9) Revers engineer the brain.
- 10) Prevent nuclear terror.
- 11) Secure cyber space.
- 12) Enhance virtual reality.
- 13) Advance personalized learning.
- 14) Engineer the tools for scientific discovery .

1. Aiding The Developing World

We often hear people joking about "first world problems" when their wi-fi won't connect, or their local starbucks doesn't have say milk. While some problems in the developed world would require the skill of an engineer, it isn't the only place engineering changes lives and the world.

By 2050, the global population will reach more than 9.7 billion, and many of the countries experiencing this population boom don't have the infrastructure to support their citizens. The united nations has designated 48 countries as least developed, with 27 of them in Africa. It is up to modern engineers to aid the developing world,

creating the infrastructure necessary to provide food , water , transportation , health care and power. At this point , 2050 is only 30 years away , but by then we'll have a whole new generation of engineers just entering the workforce. It's up to current engineering professionals to save the way by finding ways to help the developing world before growing populations further outstrip existing resources . We need to stop thinking of these as "first –world" problems-they're simply problems that need to get solved .

2. Fighting Climate Change

Climate change isn't just an problem engineering but engineers will likely be the ones to find the best solutions in the limited amount of the time we have available. According to the UN in 2018, we had 12 years to make the change necessary to prevent damage caused by climate change from becoming irreversible - but it's more than just a 12 years deadline. The world needs to reach zero-net emission by 2050-and needs to reduce that amount by 45% by the 2030 deadline.

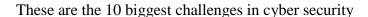

This won't reverse climate change but it will hopefully limit the planets temperature increase to 1.5 degrees celcius .Part of this challenges lies in the hands of lawmakers and legislators who will need to make laws , but engineers will need to deal with rest . These minds will be the ones that discover how to reduce our environmental impact and become a zero-net emissions species by 2050.

3. Cyber Security

Cyber security challenges come in many forms, such as ransomware, phishish attacks, malware attacks and more.

- 1) Ransomware attacks
- 2) loT attacks
- 3) Cloud attacks
- 4) Phishing attacks
- 5) Blockchain and Cryptocurrency attacks
- 6) Software vulnerabilities
- 7) Machine learning and Al attacks
- 8) BYOD policies
- 9) Insider attacks
- 10) Outdated hardware

4. Combating Water Scarcity

Earth is a little blue marble , with 75% of it covered with water , but only 3% of it is drinkable .Of that 3%, 2/3 of it is frozen in the planet's polar ice caps . Water scarcity is becoming one of the world's biggest problems. Right now , In 2019 , 2 billion people live in areas with high water stress. Nearly half the global population experiences water scarcity at least once a month. Some engineers are already working toward addressing this challenges through the use of solar

desalination plants such as the one that Givepower , the non-profit branch of Elon Musk's solar city company , recently set up im Kiunga , Kenya in 2018. This solar – powered plats desalinates seawater, providing fresh drinking water for up to 25000 people a day . The solar –powered plant provides freshwater where traditionally powered desalination plants might fail due to a less than stable local power grid. This is just the first step toward combatting water scarcity and engineers are the helm 97% of the planet's available water supply is in the world oceans.

We could potentially combat water scarcity as the planets population climbs and temperature continue to get higher

Looking Toward Tomorrow

Engineers will face many challenges in the next decade. Climate change and water scarcity are going to change the shape of our world, and we've got a limited amount of time to make the required changes to save lives. Engineers have spent their entire carrers coming up with solutions to the world's most challenging problems. The next decade won't be easy for those in the industry, but we're sure they're all up to challenge.

way of engineering

Rutuja Atakare BE E& TC

Stethoscope in hand is the sign of a doctor . file in hand is the sign of Lawyer. book in hand is the Sign teacher, But most important one ,

"Nothing In Hand But Every thing. In mind the Engineers"

Yes it is engineering, the engineers that fill our mind with the feeling of greatness. Engineers are the one build's their future by implementing advanced ideas in real wonders. Engineers are full of creative innovative tricks, techniques that makes the world developed

Now question arises what does engineering mean? it is nothing but applications of Practical knowledge to create. Something creative and innovative. But today in the present scenario does it happen so? Do the engineers that pass out in lacks of number have the capacity of engineer in world? most of the time we see that student get admitted to engineering. College on basic of marks, but it is really correct? What about their interest in that field? Does that no matter? How can we give the nation in the hand of those who don't know what engineering Really mean?

According to me, the way or engineering. Should be some what like this engineer college should give admission only to those student who have some. Interest in engineering. And innovative ideas regarding this.

The way of Engineering is currently depicted in the film " 3 idiots " engineer. Should have quantities like self respect. And self reliance. They should feel that Indio can develop only if we serve our nation? Why can't we build 2020 Indio in 2016 itself?

Engineers life during engineering is a great fun those 4 year of life never comes back .and degree student are so lucky than other student as P-L study. One night study before exam .hostel Life, sports, various visits, function etc. A lot of fun and enjoyment.

Engineering has great trend which are evergreen. The country will never develop with out engineers. Engineering is the main stream which directly contribute to the growth od country in every matter and being an engineer. Once of you having that talent and intelligence no any problem like recession can stop you.

"Proud To Be An Engineer"

ENGINEERING FOR CHANGE

Vaibhavi M. Kulkarni BE CSE

Engineering for changing world is a roadmap to the future of engineering practice, research, and education.

"Science can amuse and fascinate us all, but it is engineering that changes the world."

We live in a time of great change, an increasingly global society, driven by the exponential growth of new knowledge and knitted together by rapidly evolving information and communication technologies. It is a time of challenge and contradiction, as an ever-increasing human population threatens global sustainability. Yet it is also a time of unusual opportunity and optimism as new technologies not only improve the human condition but also enable the creation and flourishing of new communities and social institutions more capable of addressing the needs of society.

The famous book "Engineers for Change" by an author *Matthew Wisnioski* has sgnificantly mentioned an account of conflicts within engineering in the 1960s that helped shape our dominant contemporary understanding of technological change as the driver of history. Considering the global platform, meeting United Nation's 2030 agenda for sustainable development – with its 17 goals to wipe out poverty, fight

inequality and tackle climate change -will require novel solutions, multidisciplinary engagement and bold leadership. Fortunately, the engineering profession is widely recognized as enabling human development through technological innovation turning their focus to social innovation.

Supporting this growing movement is what "Engineering for Change(E4C)" is built to do. It is a forum to connect, collaborate, solve challenges and share knowledge among growing community to solve global growing problems. The concept of E4C was conceived by ASME, IEEE and Engineers without borders-USA and supported early on by the Society of Women Engineers(SWE) to convene and mobilize the engineers, designers, makers, academics and entrepreneurs striving for positive social impact. Our resources, talent and platforms serve to accelerate the development of impactful solutions for the most pressing problems facing humankind. From lack of clean water and sanitation, to innovative ideas for agriculture and healthcare. The platform should prepare and activate social innovation agents to develop and implement solutions within their communities, providing resources including:

- A diverse, multidisciplinary and international roaster to share cross sector insights and critical perspectives in tech for development and implantation.
- Accessible training, including a webinar series, as well as capacity building virtual salons and on-demand courses that qualify for professional development hours.
- Codified solutions library and access to research reports informing innovation and implementation with an engineering point of view.
- An opportunity portal which mobilizes talented candidates and features curate jobs and fellowships.

The government initiatives such as **Smart India Hackathons, IEI Chapters, MOOCS** are actually being proved as foremost steps in bringing about the change in engineering curriculums.

As we are in the 21st century where the world is characterized by rapidly accelerating technologies, it is essential that the engineering profession develop a structured approach to lifelong learning for practicing engineers similar to those in medicine and law.

After all when it comes to engineering, it owes to put a dent in the world!

THE FUTURE OF TECHNOLOGY IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY

Much. like cell phones are now capable of doing more than making I calls, cars can do much more than drive and park. In recent years automotive industry has worked p hand - in hand with major technology Companies in order to deliver the most advanced, safest & most comfortable vehicles out there cars are becoming large Smart dences with advanced emergency braking capabilities mapping technology for autonomous driving better fuel efficiency and cars as form of transportation.

More fuel – Efficient Rides:

Tesla is at the fore front of efficiency movement releasing a slow of electric and hybrid vehicles that can take a for hundreds of miles with single charge companies such as VW and general motors have recently unveiled electric cars to the engines they produce will be equipped with an electric motor by 20 19.

Predictive vehicle Technology:

Artificial intelligence (AI) and machine learning (ML) have important role in the future of automotive industry as predictive capability are become more prevalent in the cars personalizing the driving experience more manufactures are more applying algorithm that use data to automotive process of sitting of vehicle including cars infotainment system and its application preferences.

Self driving technology:

Much has been made of autonomous driving technology and while some companies have been testing their self driving functional functionalize open roads we are still quite way away from widely adopting these cars. Number of car already have semiautonous capabilities in the form of driver assisted Technologies Google recently revealed the self-driving pod waymo, while local motors released a fully autonomous vehicle as well ford hope to have self driving vehicle on road by 2021

Multilingual Section Editorial

Prof. Siddheshwar S.
Gangonda
(Staff Co-Ordinator)

Prof. Rajendra Navale
Staff Co-ordinator

Kajal Bagal
Student Co-ordinator

Rohan Kasabe
Student Co-ordinator

विविधतेत एकता हे भारताचे वैशिष्टय् आहे. आपली मूळभाषा संस्कृत आहे. आपला भारत देश हा बहुभाषिक व विविध बोली भाषांनी समृध्द आहे. प्रत्येक समाजाची विशेष बोलीभाषा आहे. भारतातील विविध राज्यांमध्ये अनेक भाषा व बोलीभाषा आहेत. भारतात मुख्य १२२ भाषा व इतर भाषा 1599 आहेत. फक्त् महाराष्ट्र राज्यातच एकूण 60 बोलीभाषा बोलल्या जातात. त्यापैकी १६ भाषा आदिवासी बोलीभाषा आहेत. त्याशिवाय बोलल्या जाणा-या ४४ बेगमी बोलीभाषा आहेत.

आजकाल लोकांचा इंग्रजी माध्यमाकडे कल वाढला असला तरी आपण आपल्या मातृभाषेला टिकवून ठेवणे व समृध्द करणे हे आपले कर्तव्य् आहे. आपण आपल्या मातृभाषेचा अभिमान बाळगलाच पाहिजे. आपल्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी विविध लेख देऊन कुठून तरी सुरुवात करालच याची आम्हाला पूर्ण खात्री आहे.

अद्विक या माध्यमातून आम्हाला आमचे विचार व्यक्त करण्याची संधी दिल्याबददल मा.प्रा.डॉ.कैलाश करांडे यांचे आभार! तसेच ज्यांच्या मार्गदर्शनाखाली आम्हाला हे विचार अभिमान विभागातून व्यक्त करण्याची संधी दिल्याबददल प्रा. स्वानंद कुलकर्णी (उप-प्राचार्य) आणि प्रा.डॉ.संपत देशमुख यांचेही आभार!

आपल्या सर्वामध्ये आपल्या मातृभाषेविषयी अभिमान निर्माण व्हावा म्हणूनच वाचकांसाठी खास हे स<mark>दर</mark> अ<mark>भिमान.</mark>

धन्यवाद ।

।। मानसीताई केसकर एकं प्रेरणास्थानम् ॥

Sanyojak

Dr. Kailash J. Karande Dr. Swanand G. Kulkarni Prof. Siddheshwar S. Gangonda

Kajal Bagal Shreya Bahadule

Rucha Kulkarni Rohan Kasabe

Prof. Siddheshwar S. Gangonda

श्री. कुलकर्णी - नमोनमः I अस्माकम् पण्ढरपुरनगरे सांस्कृतिक वातावरणम् अतीव उत्तमं वर्तते । तथाच अस्मासु सर्वेषु उत्तम संस्काराः अपि सन्ति । एतेन स्वाभाविकतया वयं सर्वे एतस्य विषये आकर्षिताः भवामः गया सामाजिक कार्य एवं करणीय इति भवती प्रथम कदा चिन्तितवती ? तथा च एतस्य विषये निश्चयं कृतवती ?

मानसीताई - II श्रीराम II अस्य श्रीरामरक्षा स्तोत्रमन्त्रस्य बुधकौशिक ऋषी: । श्रीसीतारामचन्द्रो देवता । अनुष्टुप छन्दः । सीता शाक्तः । श्रीमद् हनुमान कीलकम् । श्रीमामचन्द्रप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः अथ ध्यानम् ॥

इदानीं कोरोनाकाल: वर्तते । वयं सर्वे परस्परमेलितुं न शक्नुमः | अतः एव प्रारम्भे अहं रामरक्षास्तोत्रं पठितवती । भगवान् श्रीरामः अस्मान् सर्वान् एतस्मात् संकटात् रक्षतु इति अहं प्रार्थये । तथा च मम विचारान् प्रकटीकरोमि ।

भवान् यथा पण्ढरपुरस्य सामाजिक सांस्कृतिक वातावरणस्य विषये उक्तवान्, तथा एवं मम गृहस्थ वातावरणम् अपि तादृशम् एवं आसीत् | बाल्यात आरभ्य एवं अहम् अपि एतत् सर्व दृष्टवती । एतस्मिन क्षेत्रे मया बहु किमपि कृतम् इति अहं न चिन्तयामि । यथा ज्ञानेश्वरी ग्रन्थे कथितम् अस्ति," माळी देहु ते गेले, निवांतचि गेले." गृहस्य उत्तमं वातावरणं, तथा च मम मातुलः, मातापितरौ यथा मिय संस्कारान कृतवन्तः, तेन किमिप भिन्नं, उत्तमं कार्य करणीयम् इति प्रथमतः एव अहं चिन्तितवती । अतः एवं गत ५० वर्षेभ्यः एतिस्मिन् क्षेत्रे कार्यम् कुर्वन अस्मि । यथाशक्य तथा सामाजिक क्षेत्रे मम अल्प योगदान नित्यम् एव ददामि । एतद् किमिप अतीव विशाल कार्यम् अस्ति इति अहं न मन्ये । ५० वर्षेभ्यः लेखनकार्यम् अपि क्रियमाणा अस्मि । काव्यलेखनेन प्रथमं प्रारम्भ कृतवती । अनन्तरं महाविदयालकाले लेखनकार्य वर्धितम् ।

यदा अहं महाविद्यालये आसम्, तस्मिन् काले अस्माकं देशे विशालं, वैचारिकं, अधिक्रमणं आसीत् कलाशाखाया: (F.Y.B.A.) अ.भा.वि. परिषद् कार्ये आसम् | एतस्य कार्यस्य माध्यमेन सार्वजनिक क्षेत्रे संघटनात्मक कार्यस्य प्रारम्भः जातः I अनन्तरं गृहस्य आर्थिक कारणेन् 'अर्बन' वित्तकोषे कार्यं प्रारब्धम् I १५ वर्षानन्तर महाविद्यालयस्य शिक्षणं बहिस्थ रुपेण पूर्णं कृतम् | अनन्तरम् मम विवाह: सम्पन्नः । गम पत्यु: मुद्रण व्यवसाय: आसीत् | स अपि सामाजिक कार्यं करोति स्म । तेन कारणेन एवं मयि अध्ययनस्य, लेखनस्य रुचि: उत्पन्ना | मया लेखनं प्रारब्धं च। तदा 'पंढरी संचार' तथा 'वृंदावन' इति पत्रिकाद्वयं प्रकाशितं भवति स्म । तस्मिन् लेखनस्य प्रेरणा श्री गजानन केतकर महोदयः दत्तवान् | स्त्रीणां विषये किमपि

लिखतु इति सः प्रेरितवान् | ततः मम लेखनं प्रारब्धम् । विविध पत्रिकासु, वृत्तपत्रेषु 1980 तः आरभ्य मया लेखनकार्यं प्रारब्धम् I

श्रेया - मानसीताई, एका सामाजिक कार्यकर्त्री रुपेण भवती अद्यतनस्य युवकानां कृते किं सन्देशं दातुम् इच्छति ?

मानसीताई - अहं सामाजिक कार्यकर्त्री अस्मि इति न वदामि । एतस्मिन् षष्ठी वयसि अपि यदा अहं समाजे पश्यामि तदा अहं चिन्तयामि यत् समाजे संस्काराणां उत्तमः परिणामः दृश्यते । सर्वेषु सामाजिक जागृतिः जायमाना दृश्यते I यदा अहं कुत्रचित व्याख्यानार्थं, कीर्तनार्थं गच्छामि तदा एतस्य विषये एव जनान् वदामि । 'नारी तू नारायणी' एतस्मिन् मम पुस्तके आदर्शमातुः विषये, आदर्शपुत्रस्य विषये मम कथनं वर्तते । मम एतत् पुस्तकं नाम उत्तम: सन्दर्भग्रन्थः इति ज्येष्ठाः वदन्ति.I अस्माकं देशे उत्तमानां नारीणां परम्परा वर्तते I किन्तु एतस्मिन युगे तेषां विस्मरणं जायमानुं अस्ति इति अहं मन्ये I प्रत्येकः एव अभियंता, वैद्य: वा भवेत् इति किमपि नास्ति | सामाजिकं चिन्तनं कुर्वाणा:, कला-शाखायाः अध्ययनं कुर्वाणा:, छात्राः अपि अपेक्षिताः केवलं बालिकानां रक्षण न, अपि तु बालका: अपि सुरक्षिताः स्युः | वैचारिकं प्रदूषणं इदानीं वर्धमानं दृश्यते I एतस्यविषये अहं एकां काव्यपंक्ति स्मरामि, "हे हात उत्सुकलेले, दगडांच्या वर्षावाला रोखा ते लावा कार्याला, या देशाच्या प्रगतीला."

अद्य बहुत्र कलहः, संक्षोभः च दृश्यते । तत्र एका विचित्रा मानिसकता वर्तते । एतिस्मिन् युगे आधुनिक-मातरः स्वस्य वृत्तिकारणेन बालकानां कृते अधिक समय न दातुं शक्नुवन्ति । बालकाः दुर्लिक्षताः भवन्ति । तासां मातृणां कृते किमिप मार्गदर्शनं कर्तव्यं, अतः अहं स्वल्पं कार्यं कृतवती । बालकानां कृते संस्कार वर्गान् चालयामि । कासांचित् बालिकानां शिक्षणस्य व्यवस्थां कृतवती । बालकाश्रमस्य २-३ बालिकानां पालनं कृतवती । उचितसमये तासां विवाहं अपि कारितवती एतदर्थं 'आदर्शमाता' पुरस्कारमि अहं प्राप्तवती । सांगोला नगरपरिषद, साईबाबा प्रतिष्ठान, तथा च सोलापूरनगरस्य 'सखी' पुरस्कारेन अहं सम्मानिता तथापि इतोऽिप अधिक कार्यं कर्तव्यम् इति अहं चिन्तयामि।

मानसीताई केसकर - एक प्रेरणास्त्रोत

कुलकर्णी सर - पंढरपूरला आपल्याकडे सांस्तृतीक वातावरण खूप छान आहे आणि पहिल्यापासूनच आपल्यावर संस्कार खूप चांगले आहेत. वातावरणातील दिशापूर्ण झालेने आपण प्रत्यक्ष अप्रत्यक्षरित्या त्या गोष्टीकडे खुप चांगल्या प्रकारे ओढले जातो. प्रथमतः तुम्हाला अस कधी वाटल की आपण सामाजिक कार्यापासून सुरुवात करावी ? आणि अस नक्की कधी वाटल?

मानसी ताई - ॥ श्रीराम ॥ अस्य श्रीरामरक्षास्तोत्रमन्त्रस्य । बुद्धकौशिक ऋषी । श्रीसीतारामचन्द्रो देवता । मनुष्टुप छदः । सीता शक्ति । श्रीमद हनुमान कीलकम् । श्रीरामचन्द्रप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः । अथ ध्यानम ।

सध्या कोरोनाच वातावरण आहे आपण ऐकमेकांना प्रत्यक्षपणे भेटू शकत नाही म्हणून पहिल्यांदा मी रामरक्षास्त्रोत म्हणून माझ्या मुलाखतीला सुरुवात करते. पाताळात असणारे भूमीवर असणारे डोळ्याला न दिसणारे विषाणु यांपासून श्रीराम आपले रक्षण करो अशी मी प्रार्थना करते आणि तुम्ही विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देते.

एकूणच आपल्या पंढरपूर आणि आमच्या घरचं सामाजिक वातावरण हे सांस्कृतिक भान असणारे आहे. त्यामुळेच मी लहाणपणापासून त्या वातावरणात वाढलेले आहे. या गोष्टींसाठी आवर्जून काही योगदान दयाव असं काही केलेल नाही जस ज्ञानेश्वरी मध्ये म्हणतात,

" माळी देहु ते गेले, निवांतची गेले. "

माळ्याने जसे बनवावे तसे पाणी आपोआपच मिळते तसे धरातले पोषक वातावरण आणि लहाणपणापासून माझ्यावर झालेले मानाचे संस्कार आणि आईविडिलांचे संस्कार त्यामुळे स्वतः व्यतिरिक्त दुसरे काहीतरी करावं हे अंगी भिनलेलच होत त्यामुळे सुमारे ५० वर्षे झाली त्या प्रवासात आहे. सामाजीक कार्यामध्ये छोट्या मोठ्या योगदान देण्याचा, सहयोग देण्याचा मला योग आलेला आहे. हे काही फार वेगळं केलंय असं काही नाही. अस मला कधी वाटल नाही आणि लिखाणासास ५० वर्षे झाली पहिले कविता लिखाणात गेले. आणि कॉलेजम्ळे ते

आम्ही ज्या काळात होतो तो आणिबाणीचा काळ होता. जेव्हा कॉलेजमध्ये होतो तेव्हा देशामध्ये एक मोठे वैचारिक अधिक्रमण चालू होते. विचारांची लेखण स्वांतत्र्यांची एक पुरागमी चालू होते. त्या काळामध्ये मी BA (FY) मध्ये असताना विद्यार्थी परिषदेचे काम करत होते. विद्यार्थी परिषदेच्या माध्यमानून ह्या सगळ्यावर जे राजकारणी आहेत किंवा आपल्या स्वांतत्र्यावर करण्यात

लिखाण वाढत गेले.

आलेले कार्य. त्याबद्दल काही संघटनात्मक कार्य मोर्चे काढणे, पत्रके वाटणे, भूमी घटकांना मदत करणे, वगैरे या माध्यमातून आम्ही सामाजिक कार्याला सुरुवात केली. त्यानंतर घरच्या परिस्थितीमुळे अर्बन बँकेची नोकरी करायला सुरुवात केली. ती पण १५ किंवा १८ वर्षे पूर्ण होत होती तेव्हा त्याच्यानंतर मी पुढचन ग्रेज्युएशन external केले आणि नोकरी करत करत ग्रेज्युशन झालं की लग्न झालं. त्यानंतर छापखान्याच्या व्यवसायामुळे कै. मार्तंड केसकर हे समाजासाठी कार्य करत होते. त्यांच्यामुळे मला अभ्यास करण्याचा आउ काही प्रश्नांवर लिहण्याचा अनुभव आला. 'पंढरी संचार' मध्ये वृंदावन नावाच सदर निघत होते. आणि त्या सदरासाठी मला गजानन केतकरांनी प्रेरणा दिली की तुम्ही त्या सदरासाठी स्त्रीयांबद्दल लिहा तिथून मग माझ्या लिखाणाला सुरुवात झाली. १९८० सालापासून मी प्रत्यक्षात लिहू लागले. मराठीकालिक दिवाळी अंक, दैनिक आणि बेरेच काही वितरण झाले असा हा माझा प्रवास चालू झाला.

श्रेया - मानसीताई तुम्ही एक सामाजिक कार्यकर्ता म्हणून आजच्या पिढीला काय संदेश देऊ ईच्छिता ?

मानसीताई - सामाजिक कार्यकर्ता असं म्हनणार नाही,मी समाजकार्य करते अस म्हणण्यापेक्षा सुद्धा मला अस वाटत की ज्या भूमिकेतून मी कार्य करते. आज साठी ओलांडले असून सुद्धा समाजामध्ये जेव्हा बसते तेव्हा संस्कारांचा परिणाम देखील झालेला आहे. काय प्रत्येकाला सामाजिक भान पाहीजे.अजुनही म्हणते हे सगळ्यानिमित्ताने वैचारिक स्वार्थ, स्वेराचाराकडे जर ही पिढी वळतेय तर त्यासाठी दृढ असे संस्कार झाले पाहिजेत आणि ते या माध्यमातून झाले पाहिजे म्हणून मी कुठे किर्तनाला, प्रवचनाला, व्याख्यानाला जरी गेले तरी सांगत असते की मी भूमिकेतून तुमच्याशी संवाद साधतेय.माझं 'नारी तु नारायणी' हे पुस्तक आहे या पुस्तकामध्ये आदर्श माता कशी असावी आदर्श मातेने आदर्श पुत्र कसे घडवले पाहिजेत हा प्रधान हेतु ठेवून मी त्याचं संशोधन केलं आहे आणि जेष्ठांनीही नारी तु नारायणी हे पुस्तक संदर्भ ग्रंथ म्हणून राहील अस सांगितले आहे. आपल्याकडे जी भारतीय नारीची पंरपरा आहे. तर करिअरच्या नावाखाली आदर्श स्त्री कुठेतरी विसरतेय.. प्रत्येकाने उत्कृष्ट डॉक्टर,

इंजिनियर व्हावं असं आहे का ? सामाजिक जाणीव असणारे बहुआयामी जीवन कोण जगणार. आर्ट चा अभ्यास कोण करणार या सगळ्या गोष्टींचा विचार कुठेतरी केला पाहीजे ? करिअरच्या नावाखाली आपलं शिक्षणत्त्व हरयलंय का ? मुलांना घडवण हरपलंय का ? चुकत नाही अस पण म्हणू शकत नाही पण आजचे परिणाम चांगले नाहीत. समाज सुधारला असे जर आपण म्हणालो तरी तो सर्वार्थाने नाही. फक्त मुलगी सुरक्षित नाही अस नाही ! मुलंही सुरक्षित नाहीत का? तर वैचारिक प्रदूषण वाढतंय हिंसक प्रवृत्ती वाढतेय. या निमित्ताने मला एक राष्ट्रसेवेच्या गीतांमधून शिकवलेल्या कवितामधील एक ओळ आठवतेय "हे हात उत्सुकलेले दगडाच्या वर्षावाला, रोखा ते लावा कार्याला या देशाच्या प्रगतीला"

आज काहीही झालं तरी मोर्चे, दगडफेक, दंगल आहे, जाळपोळ आहे त्या सर्वाच्या पाठीमागे काय बर मानसिकता आहे. तर मधलीपिढी जी आहे आई म्हणून दडलेली आणि आत्मभानाच्या निमित्ताने करिअरच्या निमित्ताने जे मुलांकडे दुर्लक्ष झोलेलं आहे त्यामुळे ही पिढी भरकटलेली आहे आणि ती जागेवर आणण्यासाठी आपण काही तर काम केलं पाहीजे या भूमिकेतून मी काही थोडंफार सामाजिक योगदान दिले. त्या निमित्ताने संस्कार वर्ग चालवले, काही मुलांच्या जबाबदारी घेतली, काही बालकाश्रमातील २-३ मुलींचे मानसिक पालकत्व घेतलं आणि सज्ञान झाल्यानंतर आपल्या घरी देवल त्यांच योग्य स्थळ बघून लग्न लावून दिले. त्यांना माहेरपण भेटलं म्हणून मला 'आदर्श माता' पुरस्कार मिळाला. सावित्रीबाई फुले.फांउंडेशनचा तो वैयकिक वैयक्तिक एक माझं मुल घडवण्याचा नाही तो पुरस्कार मिळालेला आहे. तो पुरस्कार अनाथ मुलीचे पालकत्व घेऊन त्यांचे संगोपण केल्याबद्दल आहे. सामाजिक योगदानाच्या निमित्ताने मुलांचे शिक्षण, संस्कार वर्ग असं जे काही केल असेल थोडं काम त्याची दखल घेऊन सांगोला नगरपालिका, साईबाबा प्रतिष्ठाण आणि सोलापुरमधील काही कतृत्वान स्त्रीयांमध्ये मला 'सखी' पुरस्काराने सम्मानित केलं. सन्मानांच आणि पुरस्कारांच ते फारस महत्त्वाचं नाही.

।। विद्याध्ययनम् ।।

"A man without education is like a building without foundation"

Rohan Kasabe TY-ENTC

वयम् सर्वे जानाति सांप्रत समये शिक्षाः तथा विद्याग्रहणम् महत्त्वपूर्णम् अस्ति । एकः सुभाषितम् विश्रुतः , विद्या नाम नरस्य रुपमधिकं प्रच्छन्न गुप्तं धनं । विद्या भोगकरी यशः सुखकरी विद्या गुरूणां गुरुः ॥ विद्या बन्धुजनो विदेशगमने विद्या परादेवता ।

विद्या राजसु पूजिता न तु धनं विद्याविहीनः पशुः॥ (Meaning:- Education is valuable ornament for man than beauty as it gives hidden wealth, experience many delightful events, gives fame and happiness. It is teacher of teachers, acts like brother to one who goes to foreign country and is like a supreme God. The knowledgeable people consider education and not wealth as desirable. The person without education is like an animal only.)

किन्तु वयम् नास्ति ज्ञातः किम् आख्य शिक्षाः इति ? शिक्षाग्रहणम् संजातम् ज्ञातम् , आकलनम् , अध्ययनम् तथा आचरणम् , विनियुङक्ते च नास्ति स्मृती धारणाशक्ति नु | गुणांकनाधारितः तथा अङ्काधारितः शिक्षाव्यवस्थाः प्रदानम् अङ्कः प्रति छात्रस्य धीशक्तिः अर्थात अनुस्मरनक्षमता च न तु छात्रस्य अन्तर्भृतः नैपुण्यः तथा

कौशलम् | वयम् सर्वे छात्रः, पालकः तथा समाजः न कदापि अवागणन् एतद् प्रभूतः प्रकट वास्तवः | अद्य समये केवलम् पुनः अन्वेषनम् विद्यते न नवप्रवर्तनम् किमर्थम् ? पुनः पुनः मननं महत्त्वपूर्णम् | अभिजानात् मनुष्यः मनुष्यस्याङ्गीभुतः नैपुण्यम् नैव अङ्कम् | एतद् अपचरितः, अनुध्यायिन् मुलः कारणास्ति

तथा उपायः अपि च |

विद्याविक्रयः न शक्यते तथा विक्रयः मूर्खलक्षणः | अखिल विश्वे केनचित्सह आपातिनुपरिः घटना असम्भाव्य च | एकः अतीव सुंदरः सुभाषितम् अस्ति , न चोरहार्य न राजहार्य न भ्रातृभाज्यं न च भारकारि | व्यये कृते वर्धति एव नित्यं विद्याधनं सर्वधनप्रधानम् ॥ (Meaning: - The wealth of knowledge can not be stolen by thieves, nor can be confiscated by a king, need not be split among brothers. Neither is it a burden. It increases when spent daily. Hence the wealth of knowledge is the best

वर्तमान समये अस्माकम् तन्त्रशास्त्रम् आधुनिकः भवति परंतु अस्माकम् शिक्षाव्यवस्थाः अर्थात् विद्याप्रणालीः ? इति प्रश्नम् ।

wealth of all.)

्रास्त्रम् । अन्नदानं परं दानं विद्यादानं अतः परम् । अन्नेन क्षणिका तृप्तिः यावज्जीवं च विद्यया ॥

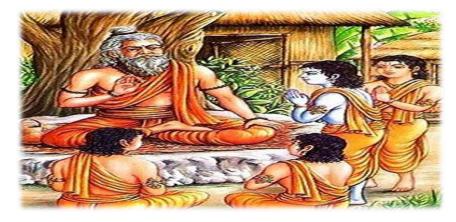
(Meaning :- Giving food in charity is a noble thing. But, giving education in charity is nobler. For the satisfaction that food gives is transient. Education is for life.)

तदर्थम् श्रुणु मम पुनरावेदनम् विद्याः अनन्तम् , परमं अस्ति ज्ञातम् तस्य अतुलनीयम् मुल्यम् तथा महत्त्वम् । विद्या ददाति विनयं विनयाद् याति पात्रताम् ।

पात्रत्वाद् धनमाप्नोति धनाद् धर्मम् ततः सुखम् ॥ (Meaning :- Education makes man polite. Politeness gives status. Status yields wealth. Spending wealth in proper way amounts to be religious. Religiousness gives happiness.)

अंततः नितराम् संस्मर्तव्य अति महत्त्वपूर्णम् वाक्यः , "विद्यस्य केन्द्रबिन्दुः धनम् नास्ति स्वयम् अस्ति ।"

प्रचार प्रसार कुर

Gaurav Rajopadhye B.E.-Mech

(ग्रामे वसन् अरूण: नगरे महेशं प्रति गच्छति ॥)
(यदा अरूण: महेशस्य गृहं गच्छति तदा महेश:
छाञाय संस्कृताध्ययनं कुर्वीत आसीत्॥)
अरूण: – अयि महेश , नमोनमः॥
महेश:–अयि अरूण त्वं कदा आगच्छिसि
॥
अरूण: – अस्मिन्नेव क्षणे ऽ त्वं का भाषा वदिसे
॥
महेश: – भो: , एषा तु अस्माकं मातॄभाषा॥
सर्वासां भाषणां मूलं एव एषा भाषा॥

महश. – मा. , एषा तु अस्माक मातॄमाषा॥ सर्वासां भाषणां मूलं एव एषा भाषा॥ सर्वा: भाषा: एतस्मिन् उगमा: सन्ति इयं भाषा अस्माकं प्राचीना भाषा ¹ संस्कृतभाषा ॥

अरूण: – किन्तु, एषा संस्कृतभाषा कुञ उपयुक्ता अस्ति ॥

महेश: – एषा भाषाया: उपयोग: प्राचिनेषु ग्रंथेषु, ,पुराणकथासु महाभारत,

रामायण इत्यादिनां ग्रन्थेषु, तथा च प्रार्थनासु या वयं तञ प्रात: काले

सायंकाले पठाम: ॥

अरूण: – अहं संस्कृतभाषा न जानामि , किन्तु तस्या:

उपयोग: अर्वाचीनकाले

अस्ति किम् ॥ महेश: – एषा भाषासु ग्रन्थासु अखिले जगते

संशोधनकार्य संचलितमस्ति॥

अमेरिकाया: 'नासा' अवकाश संशोधन संस्थायाम् एषा भाषा अस्ति ॥ संस्कृतसंशोधनस्यकृते नैकानि शास्त्रज्ञा :

भारतदेशे आगच्छति ॥

यत: केवलं अस्माकं भारतवर्षे संस्कृतस्य प्राचीन ज्ञानं , संस्कृत भाषायां

प्राचीना: ग्रंथा: सन्ति ॥

" यावस्थास्यान्ति गिरया:

यावच्चन्द्रदिवाकरौ ॥

यावद्वहन्ति नदय: तावत्स्थास्याति

संस्कृतम्॥"

संस्कृतभाषा अस्माकं मातॄभाषा , सा देवभाषा , प्रसिध्दा भाषा ऽ एतस्य भाषाया:

ज्ञानं वर्धनमेव अस्माकं कर्तव्यम् ॥

उर्वरित: विषय: तव संस्कृतअध्ययन अध्यापनम्

॥ अहं तद्कृते सिद्ध अस्मि ॥

अहं तुभ्यं संस्कृतभाषा: अध्यापनं करोमि ॥

अरूण: - एतत् तु अतीव आनन्ददायि ॥

संस्कृतभाषाया : अध्यायनं ममकृते

भाग्यदायि अस्ति ॥ अदयेव क्षणे अहं

संस्कृतभाषाध्ययनस्य श्रीगणेशा

करोमि ॥

धन्यवाद॥

जयतु संस्कृतम् ॥ जयतु भारतम् ॥

।। श्रीमद् भगवद्गीता श्लोक ।।

अजिंक्य सु. कोळवले TY-Mech

जितात्मनः प्रशान्तस्य परमात्मा समाहितः। शीतोष्णसुखदुःखेषु तथा मानापमानयोः॥

न प्रहृष्येत्प्रियं प्राप्य नोद्विजेत्प्राप्य चाप्रियम् । स्थिरबुद्धिरसम्मूढो ब्रह्मविद् ब्रह्मणि स्थितः ॥

श्रुतिविप्रतिपन्ना ते यदा स्थास्यति निश्चला। समाधावचला बुद्धिस्तदा योगमवाप्स्यसि।। क्रोधाद्भवति संमोहः संमोहात्स्मृतिविभ्रमः । स्मृतिभ्रंशाद् बुद्धिनाशो बुद्धिनाशात्प्रणश्यति ॥

वीतरागभयक्रोधा मन्मया मामुपाश्रिताः । बहवो ज्ञानतपसा पूता मद्भावमागताः ॥

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् । धर्मसंस्थापनार्थाय सम्भवामि युगे युगे ॥

ಹಗಾಡಿ

Sakshi Uplap TY CSE

నూతన సంవత్సరాన్ని జనవరి 1 న ವಿದೆಕಾಲಲ್ జరుపుకుంటారు, ಭಾರತದೆಸಂಲ್ దీనిని 1ಗಗ್ರೆಯನ್ క్యాలెండర్ జరుపుకుంటారు ।పకారం మరియు කුධ చంద చందునిపై బారతీయ ఆదారపడి ఉಂటುಂದಿ. మీద క్యాలెండర్లు చందుని దశల ఆదారపడి ఉంటాయి.

ఉగాది లేదా యుగాడి అనేది నూతన ರ್ಮಫ್ಲಾಲ್ಡ್ దక్షి ణాది సంవత్సరాన్ని ಆಂ(ధ్రప్రదేశ్, జరుపుకుంటారు, అనగా ಬ್ರತವೆಸಂಲೆನಿ ತಲಂಗಾಣ. మహారా ష్టలోని గుడి పద్వా, సింధ్లలోని చెటి చంద్ వంటి వివిధ పేర్లతో ఈ రోజు భారతదేశంపె నూతన సంవత్సరాన్ని జరుపుకుంటారు. మార్పి ఉగాది ఏ[పిల్లో వస్తుంది.

ఉగాడి లేదా యుగాడి అనే రెండు పదాల కలయిక: యుగ్ "వయసు" మరియు ఆది "ప్రారంభం" అంటే "కొత్త యుగం యొక్క ప్రారంభం". బ్రహ్మ దేవుడు విశ్వాన్ని సృష్టించి, రోజులు, వారాలు, నెలలు మరియు సంవత్సరాలను సృష్టించినప్పుడు, మొదటి రోజును పండుగగా జరుపుకుంటారు, అందుకే ఉగాది గొప్ప ఉత్సాహంతో మరియు ఆనందంతో జరుపుకుంటారు.

(పాముఖ్యత:

రోజులు. మరియు విశ్వం ನೆಲಲು, సంవత్సరాలు సృష్టించినందుకు బ్రహ్మ ్రప్రభువుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఉగాది జరుపుకుంటారు. అందువల్ల, విష్ణువుతో పాటు ఆయనను ఈ రోజు ఫూజిస్తారు. ఇది బూగోళ శకినిచ్చే కాలాని) ప్రారంభిస్తున్నందున කුධ ఖగోళ ।పాముఖ్యతను కలిగి ఉంది. అలాగే, ఈసారి ్రపక్కతి చైతన్యం నింపుతుంది మరియు కొత్త రెమ్మలకు జన్మనిసుంది మరియు ప్రతి ఆకుపచ్చ ఒక్కరినీ దుప్పటి తీసుకుంటుంది. ఒక పండుగ శక్తిని ఇస్తుంది మరియు ప్రతిదీ క్రొత్త రూపంలో నిర్మిస్తుంది. ౹కొత అందువల్ల, ఉగాడి ఆరంభం కావడంతో, మనం అంతా గతాన్ని వదిలి కొత్త, (కొత్త (పారంభాన్ని ఇవ్వాలీ. (పతీ శక్తివంతం మరియు ಒక్కరూ ತಾಜಾಗ್, సానుకూల వైఖరిని కలిగి ఉంటారు. ఇది మేము కొత్త ఆశతో (పారంభించాల్సిన రోజు.

ఈ రోజున కుటుంబ సభ్యులు ఈ రోజున "పంచంగ శ్రావణం" లేదా "పంచంగ" చదవడం లేదా వినడం జరుగుతుంది, ఎందుకంేట వినే లేదా చదివిన వారికి దీవెనలు లభిస్తాయని నమ్ముతారు.

తయారీ:

పండుగ రోజుకు మాత్రమే కాదు, ಇဝಟಿನಿ శుభపరచడం, పాత్రలు మరియు ಬಲ್ಲಲು ఉతకడం. క్రొత ಬಳ್ಳಲು తీసుకురావడం వంటి వాటి తయారీ వారం ్రపారంభమవుతుంది. రోజుల ನುಂಡೆ రోజున, పండుగ కుటుంబ సబ్యులు సూర్యోదయానికి ముందే న్మిదలేచి ఆచార చమురు స్నానం లేదా "అభ్యాంగ్ స్ననం" కలిగి సిద్ధంగా ఉండండి. భగవంతునికి, దేవతకు కూడా ఆయిల్ బాత్ ఇసారు.

దుకాణాలు మరియు దేవాలయాలను పువ్వులు మరియు మామిడి ఆకులతో "తోరన్" అని పిలుసారు. అందమైన రంగోలి "ముగ్గు-రంగోలి లేదా కోలాములస్" తలుపుల ముందు తయారు చేస్తారు. సాంబ్రపదాయకంగా, బ్రపజలు ఆవ్ర ేపడ మరియు నీటిని శుభపరచడానికి మరియు ಬಿಂಡಿನಿ රරුල්වීදී ಬಿಯ್ಯಂ ఉపయోగిసారు. కుటుంబం కొత ಬಳ್ಳಲು ।పత్యేకంగా ఇష్టపడే ధరించి పదార్థాలను ధరిస్తుంది. బ్రహ్మ, విష్ణు, సూర్య దేవునికి (పార్థనలు చేస్తారు. ఈ (పత్యేక రోజున, "బేఖ బెల్లా" లేదా "ఉగాడి పచ్చడి" తయారు ವೆಸಿ వినియోగిస్తారు. කුධ జీవితంతో ముడిపడి ఉన్నందున ్రపత్యేక స్థానాన్ని కలిగి ఉంది. బేవు బెల్లా రెండు పదాలను బెవు "చేదు" మరియు బెల్లా "తీపి" అని కలిగి ఉంటుంది. ఈ డిష్ జీవిత భావోద్వేగాలతో లేదా రుచులతో సంబంధం ఉన్న 6 విభిన్న రుచులను සංසාංධ. జీవితంలో కలిగి విషయాలను కలిగి ఉండాలని సూచిసుంది, కాని అతను / ఆమె దైర్యంగా మరియు నిర్బయంగా ఉండాలి. దీనికి ఇవి ఉన్నాయి: వేప రుచిలో చేదు జీవితంలో ఇబ్బందులను పోలి ఉంటుంది.

చింతపండు: రుచిలో పుల్లని జీవితంలో సవాళను పోలి ఉంటుంది. మిరప పొడి: రుచిలో మసాలా జీవితంలో కలత చెందుతున్న లేదా కోపంగా ఉన్న క్షణాలను పోలి ఉంటుంది. పండని మామిడి: రుచిలో చిక్కౌనది జీవితంలో ఆశ్చర్యాలను పోలి ఉంటుంది. రుచిలో జీవితంలో ఉప్పు ఆసక్తులను పోలి ఉంటుంది. ಪ್ಲಂ: ರುವಿಲ್ తిపి జీవితంలో ఆనందాన్ని పోలి ఉంటుంది. బెవు బెలాతో పాటు ఇతర వంటకాలు "హూలిగే" లేదా "పురాన్ పోలి" వంటివి తయారుచేసారు. ಇವಿ ಬ್ಲಂ మరియు "ಏಲಿಯಾಗುರೆ" ಲೆದ್ చింతపండు

ఆశీర్వాదం పెద్దల నుండి తిసుకోబడుతుంది మరియు 1పతిఒక్కరూ ఒకరినొకరు "।కోతా యేతా, ఉగాడి పాండుగ, పలుకారింపులు <u>ತೆದ</u>್ ఉగాడి సుభాకాంక్షలు" "సదె", నూతనా సంవస్థర శుభాకాంక్ష లు "-అతరసౌసల కోసం ("నూతన సంవత్సరంలో ಸಭರ್ತಂಕ್ಷಲು ")

బియ్యంతో తయారు చేసారు.

Ugadi

New Year is celebrated on 1st Jan in foreign countries, but in India it is celebrated according to Gregorian calendar and it depends on lunar moon. Indian calendars are based on phases of moon.

Ugadi or Yugadi is New Year celebrated in southern states i.e Andhra Pradesh, Karnataka, Telengana of India. This day is observed New Year over India as by various names like Gudi Padwa in Maharashtra, Cheti chand in Sindh. Ugadi usally falls in March or April.

Ugadi or Yugadi is combination of two words: Yug "age" and Adi "beginning" that mean "the beginning of new age." It is believed that when Lord Brahma created universe and stared creating days, weeks, months and years, so the first day is celebrated as beginning hence as festive that's why Ugadi is celebrated in great excitement and happiness.

Significance:

Ugadi is celebrated to thank lord brahma for creation of universe and days, months, years. Hence, he along with lord Vishnu is worshipped on this day. It also has astronomical significance, as it is starting of earths energizing period. Also, this time nature rejuvenates and give birth to new shoots and is undertakes everyone under green blanket. A festival gives energy and builds everything in new form. Hence, as Ugadi is to new beginning, we have to leave everything is past and give a new, fresh start. Everyone looks fresh, energized and have positive attitude. It's a day when we have to start with new hope.

On this day family members read or listen to "Panchanga Shravanam" or "Panchanga" on this day, because it is believed that blessings are bestowed on those who listens or read.

Preparation:

The festival is not only for day but its preparation is started from week ago like cleaning of house, washing utensils and cloths, bringing new cloths. On the festive day, family members wake early before sunrise have ceremonial oil bath or "Abhyang Snanam" and get ready. God and goddess are also given oil bath.

House, shops and temples are decorated with flowers and mango leaves known as "Toran", beautiful rangoli "Muggu-Rangoli or Kolamulus" is made in front of doors. Traditionally, people use cow dung and water for cleaning and rice flour for rangoli. Family

is dressed up in new cloths specially preferred silk materials. Prayers are offered to Lord Brahma, Vishnu and Sun god. On this special day, "Bevu bella" or "Ugadi pachadi" is made and consumed. This holds special place as it is associated with life also. Bevu bella comprises of two words as Bevu "bitterness" and bella "sweetness". The dish comprises of 6 different flavors associated with life's emotions or flavors, denotes one have to various things in life but he/she should be brave and fearless. It has:

Neem: Bitter in taste resembles difficulties in life.

Tamarind: Sour in taste resembles challenges in life.

Chili powdered: Spicy in taste resembles upsetting or angry moments in life.

Unripe Mango: Tangy in taste resembles surprises in life.

Salt: Salty in taste resembles interests in life. Jaggery: Sweet in taste resembles happiness in life.

Along with *Bevu bella* other dishes are also prepared like "*Holige*" or "Puran Poli" which is made of jaggery and "*Puliogure*" or tamarind rice.

Blessing from elders are taken and everyone wishes each other as "kroththa yeta, ugadi panduga, palukarimpulu or ugadi

subhaakankshalu" - "క్రొత్త ఏట" / "ఉగాది పండుగ" పలుకరింపులు, లేదా ఉగాది శుభాకాంక్షలు ("Greetings for the festival of Ugadi") and "Nutana samvastara shubhaakankshalu" -నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు ("Greetings on the New Year")

Rohan Kasabe TY-ENTC

تعلیم کا صرف ایک چھوٹا سا حصہ ہے اور میں اس کے بارے میں زیادہ بات نہیں کر رہا ہوں ، میں صرف آپ کو حقیقی تعلیم تک رسائی دینا چاہتا ہوں۔

اس دنیا میں جب انسان اعلی ڈگری حاصل کرتا ہے تو لوگ سمجھتے ہیں کہ اس کے پاس اس سے زیادہ علم ہے۔ ان کے پاس یقینی طور پر اعلی معلومات ہیں اور میں وہاں ڈگری حاصل کرنے کی کوششوں کا احتر ام کرتا ہوں۔ لیکن ، اس کا مطلب یہ نہیں ہے کہ انہیں اعلی معلومات ہے۔ لوگ معلومات اور علم کو متر ادفات کے بطور استعمال کرتے ہیں۔ لیکن ، سمجھنے کے احساس میں دونوں میں بہت بڑا فرق ہے۔ آج کی معلومات ہر جگہ دستیاب ہیں ، صرف ایک کلک پر آپ کو اس جگہ کے بارے میں معلومات ملے گی جہاں آپ اپنی پوری زندگی میں کبھی نہیں جاسکیں گے۔ اسی لئے اسے معلوماتی عمر کہا جاتا ہے۔ تو ، علم کیا ہے؟ علم خود سے متعلق اور اس پوری دنیا کی سچائی کے بارے میں ہماری شعور فہم ہوتا ہے۔ جب معلومات اکیلی نہیں ہوتی اس میں تجربہ اور فہم ہوتا ہے تو پھر وہ زندگی بھر کے علم میں تبدیل ہوجاتا ہے۔

ہمآرا موجودہ تعلیمی نظام نمبروں اور درجات پر مبنی ہے اور اس کے لئے کوئی ایک فرد ذمہ دار نہیں ہے۔ یہ منظر ہم سبھی طالب علموں ، والدین ، اساتذہ ، حکومت کے ساتھ ساتھ معاشرے کے لئے بھی اتنا ہی ذمہ دار ہے۔ ہم نے صرف اور صرف گریڈوں کو فوقیت دی ہے کیونکہ ہمارے پاس طلباء کی اہلیت کا حساب کتاب کرنے کے لئے کوئی دوسرا پیرامیٹر نہیں ہے اور یہ سچ ہے۔ یہ تعلیمی نظام دماغ کی صلاحیت (ٹیٹا اسٹوریج) کو یاد رکھنے کے لئے نمبر یا گریڈ دیتا ہے اور وہ اس اعداد و شمار کو کتنی اچھی طرح سے پیش کررہا ہے۔ طلباء کو حقیقی قابلیت ، اندرونی مہارت یا قدر کی جانچ نہیں۔ ہم حقیقی قابلیت ، اندرونی مہارت یا قدر کی جانچ نہیں۔ ہم حقیقی قابلیت ، اندرونی مہارت یا قدر کی جانچ نہیں۔ ہم

آپ شاید یہ سوچ رہے ہوں گے کہ عنوان میں کچھ گرائمٹیکل یا گمراہ کن غلطی ہے۔ ٹھیک ہے؟ لیکن ، ایسی کوئی چیز نہیں ہے۔ اس مضمون کو مکمل طور پر پڑھنے کے بعد آپ اس عنوان کے اصل معنی کو سمجھیں گے۔

ہم سب جانتے ہیں کہ تعلیم ہماری زندگی کا ایک اہم حصہ ہے۔ آپ میں سے کتنے لوگ تعلیم کے بغیر اپنے کامیاب مستقبل کا تصور کر سکتے ہیں؟ تعلیم کے بغیر ملازمت حاصل کرنے کے کتنے امکانات؟

ہم تعلیم کے بارے میں تبادلہ خیال کر رہے ہیں لیکن کیا ہم تعلیم کا اصل مطلب جانتے ہیں؟ تعلیم سے کیا مراد ہے؟ کیا آپ اس کی وضاحت کرسکتے ہیں؟ اس پر سوچو۔ اگر آپ اسے انٹرنیٹ پر تلاش کرتے ہیں تو آپ کو کچھ تعریفی سامان ملے گا۔ میں یہ نہیں کہہ رہا کہ یہ غلط ہے۔ لیکن ، چیز (تعلیم) کی وجہ سے ہم پوری دنیا اور کائنات کے مختلف مختلف پہلوؤں کی وضاحت کرنے کے قابل ہیں۔ تو ، کیا آپ اس چیز کی وضاحت کرسکتے ہیں؟ آپ اس چیز کی وضاحت کرسکتے ہیں؟ آپ اس چیز کی وضاحت کرسکتے ہیں؟ آپ یہ ہے کہ ہم اس کی وضاحت نہیں کرسکتے ہیں۔

اگر کوئی تعلیم کے بارے میں بات کر رہا ہے تو ہماری نظروں کا سامنے آنے والا پہلا امیج تعلیمی تعلیم ہے۔ جو تعلیم کا صرف ایک چھوٹا سا حصہ ہے اور میں اس کے بارے میں زیادہ بات نہیں کر رہا ہوں ، میں صرف آپ کو حقیقی تعلیم تک رسائی دینا چاہتا ہوں۔

ہمارے قدیم ہندوستانی سنسکرتی میں ، تعلیم کو علم کے نام سے جانا جاتا ہے۔ جو لامتناہی اور لامحدود سمجھا جاتا ہے۔ اصل تعلیم علم سے متعلق ہے دماغ کی یاد رکھنے کی صلاحیت (موجودہ نظام تعلیم) سے نہیں۔

اگر کوئی تعلیم کے بارے میں بات کر رہا ہے تو ہماری نظروں کا سامنے آنے والا پہلا امیج تعلیمی تعلیم ہے۔ جو

چاہئے کیوں کہ یہ صرف نمبر (نشان) ہیں جو کسی کے مستقبل کا فیصلہ اور تعی ن نہیں کرسکتے ہیں لیکن صرف اس وجہ سے طلبا نے کامیابی جیسے سنجیدہ اقدامات اٹھائے ہیں۔

اصل تعلیم خالص ترین چیز ہے۔ اس کے علاوہ کوئی اور چیز نہیں ہے جو تعلیم کی پوزیشن لے سکے۔ یہ محدود مدت کی چیز کے لئے نہیں ہے یہ ایک زندگی بھر عمل ہے اور ہم پوری زندگی میں سیکھنے والے ہیں۔ اس کو لکھنے کا مقصد یہ ہے کہ میری طرف سے اصل تعلیم کے بارے میں تھوڑا سا سمجھا جا۔ تو ، اس کا حل کیا ہے؟ کسی کی داخلی مہارت یا مہارت کو فکس گریڈ یا نمبر دینا ناممکن ہے کیونکہ یہ ہمیشہ بڑھتا ہی جارہا یا نمبر دینا ناممکن ہے کیونکہ یہ ہمیشہ بڑھتا ہی جارہا ہے۔ ہم سب کو فرد کی اندرونی صلاحیتوں اور اقدار پر توجہ مرکوز اور ان کا احترام کرنا چاہئے۔

میری ہر طالب علم سے اپیل ہے کہ میں یہ نہیں کہہ رہا ہوں کہ تعلیمی تعلیم نہ لو۔ یہ یقینی طور پر اہم ہے لیکن ، موجودہ نظام تعلیم کی مخصوص حدود ہیں اور آپ کی کوئی حدود نہیں ہے لہٰذا آپ کی تعلیم کو کبھی رکنا نہیں پہنے۔ طلباء کو امتحانات کے لئے نہیں بلکہ مضامین کو سیکھنے اور ان کی کھوج کے لئے مضامین کا مطالعہ کرنا ہے ، تصورات اور نظریات کو سمجھنے کی کوشش کرنا ہے۔ آپ کو یاد ہوگا یا نہیں یاد رہے گا کہ یہ نکتہ کرنا ہے۔ آپ کہ اتنا ضروری بھی نہیں ہے۔ آپ جو بھی سیکھ رہے ہیں وہ اس کو سمجھنے کی کوشش کریں کیونکہ کچھ لوگوں نے اپنی پوری زندگی اسی کریں کیونکہ کچھ لوگوں نے اپنی پوری زندگی اسی نظریات اور تصورات کے لئے دی ہے۔ انشورٹ ، اگر کریں کیونکہ کچھ لوگوں نے اپنی پوری زندگی اسی آپ تعلیم کے اصل معنی کو سمجھتے ہیں تو یہ آپ کی زندگی بھر سیکھنے والے بن جائی گا اور آپ ایک حقیقی زندگی بھر سیکھنے والے بن جائیں گے۔

ایک بار پهر اس مضمون کا عنوان پڑ هیں

Learning the Education

You might be thinking that there is some grammatical or mismeaning error in the title. Right?

But, there is no such thing. You will understand the real meaning of that title after you read this article completely.

We all of us knows that education is an important part of our life. How many of you are able to imagine your successful future without education? How many chances to get job without education?

We are discussing about education but are we know the real meaning of education? What is

mean by education? Can you define it? Think on it. If you search that on internet then you will get some definitional stuff. I doesn't saying it is wrong. but, because of the thing (Education) we are able to define different different aspects of entire world and universe. so, can you define that thing? how can you define that thing? The real fact is we can't define that.

In our ancient Bhartiya Sanskriti, education is known as Vidhya (विद्या). Which is considered as endless and infinite. The real education is related to knowledge not to the remembering capacity of brain (present education system).

If anyone talking about education then the first image formed infront of our eyes is academic education. Which is just a small part of education and I am not much talking about that, I just want to give you the access to the real education.

In this world when person get an higher degree then people thinks he/she has higher knowledge. They definitely have higher information and I respect there efforts to get that degree. But, it doesn't mean that they have higher knowledge. People use information and knowledge as synonyms. But, both have huge difference in the sense of understanding. Today information is available everywhere, at just your one click you will get the information about that place where you will never visit in your entire lifetime. That's why it is called information age. So, what is knowledge? Knowledge is related to our concious understanding about ourself and the truth of this entire world. When information is not alone it have experience and understanding then it is converted into lifetime knowledge.

Our present education system is based on marks and grades {मार्क्सवादी ;)D} and not any single person is responsible for that. This scenario is created by all of us student, parents, teachers, government as well as society is equally responsible for that. We given preference for marks and grades only because we doesn't have any another

parameter to calculate students ability and it is true. This education system gives marks or grades to remembering capacity of brain (data storage) and how well he presenting that data in exam papers not to students real ability, inner skill or value. We all of us must understand and consider this core truth why because this are just numbers (marks) which can't decide and define anyone's future but only because of that numbers students taking serious steps like sucide.

The real education is the purest thing. There is no any another thing which can take the position of the education. It is not for limited time period thing it is a lifelong process and we are the learner throughout our entire life.

There is very beautiful Sanskrit Subhashita on acquiring education (knowledge),

न चोरहार्यं न राजहार्यं न भ्रातृभाज्यं न च भारकारि । व्यये कृते वर्धति एव नित्यं विद्याधनं सर्वधनप्रधानम् ॥ (Meaning :- The wealth of knowledge can not be stolen by thieves, nor can be confiscated by a king, need not be split among brothers. Neither is it a burden. It increases when spent daily. Hence the wealth of knowledge is the best wealth of all.)

The purpose of writing this is to give a little bit of understanding about the real education from my side. So, what's the solution on that? It's impossible to give a fix grade or numbers to anyone's inner skill or expertise because it is always continuously growing. We all of us must focus and respect the person's inner skills and values.

It's my appeal to every student that I am not saying don't take academic education. It is definitely important but, this present education system have specific boundaries and you doesn't have any boundaries so your learning should never stops. Students have to study the subjects not for the exams but for the learning and exploring the subjects, try to understand the concepts and theories. You will remember or not remember that's not the point and not even that much necessary. Whatever you learning try to understand that because some peoples given their entire life for that theories and concepts. Inshort, if you understand the real meaning of education then this will become a part of your life and you will become a real lifelong learner.

Again read the title of this article......

TIME MANAGEMENT

Snehal R. Bhakare TY-Civil

Every day when we wake up and come out of a bed. We all human being get the same of time in our hand. amount 24X60X60=86400 second. We get in our daily life as net pack but it is all upto us how spend it. Some of us spend it in correct manner which leads to profitable outcome. And some of us waste the time same as the net pack of mobile phone. So for productive outcomes we need a good management. The same case is with time management.

Some of us work on time with their time table and regular routine .But a person with good time management skill never requires such things. I personally think that we should never work with time cause it can collapse and it will or it can effect on your other work, so what I do is ,I allot the time for activities with deadlines.eg if a person on dock dependance will have time table as wake up time 6:40 am and deadline as 6:50am for exercise and other activities. Suppose he will meet his friend in morning and will have talk with him for 10 min. So he will think that he have to go now or otherwise his routine will be collapsed and we will not talk with that friend too. But on the other hand suppose you wake up upto 6 am and without time bonding but deadline as 7: 30am. You will maintain a friendly relation as well as you complete your daily exercise too. We having proper plan preparation for manage your time. Avoid spending more time on Facebook, instagram, twitter, login frequently is time wasting tasks. Summary, efficient time management increases your productivity improves the quality of work and helps reduce stress. One more thing you can do for time management is POMO DARO technique. It is used for efficiently working. In this technique instead of working for 1hour straight in raw. We devide the times as (25min - 5min -25min - 5min) in this we work for 25 min after which we take break of 5min & again 25 min work again 5min break. This leads to productive work. Also suppose you recall some work while your 25min are running you have to write it down on a paper & after that in 5 min break you can complete them.

Also one more time management experiment you can done is 4 quadrant method.

- 1st quadrant more imp & more urgent.
- 2nd quadrant less imp & more urgent.
- 3rd quadrant more imp & less urgent.
- 4th quadrant less imp & less urgent.

This is used for long term & short term goal achievement.

1st quadrant represents – A must done activity in less time.

2nd quadrant represents – Activity should done asap with less importance.

3rd quadrant represents – These should be done with more time gap.

4th quadrant represents – These activities you can drop or you can do them by taking time.

बात COVID-19 के कुछ पहलुओं पर

Rohan Kasabe TY -ENTC

आज दुनिया की स्थिती कुछ इस तरह हो चुकी हैं की, हम यह भी कहकर शुरुआत नहीं कर सकते की, - "अगर हम आज बाहर की अवस्था या जनजीवन को देखते हैं तो ऐसा लगता हैं या ऐसा ख्याल आता हैं" (सच्चाई मे यह हम नहीं कह सकते) क्यूंकी बाहर जाकर हम दुनिया की वह सच्चाई वह बदला हुआ रूप देखें ऐसी आझादी हमें वर्तमान समय में तो उपलब्ध नहीं है और यह बहुत अच्छा हैं हमारे लिए भी और दूसरों के लिए भी की हमें वैसी आझादी या घुमने फिरने की ज्यादा छूट नहीं दी गयी.

साइज में अतिसुक्ष्म होने वाले इस कोरोना वायरसने (जिसे "COVID-19" के नाम से भी जाना जाता है) देखते ही देखते ऐसा महाकाय स्वरूप धारण कर लिया की अब पुरी दुनिया उसके साथ झुंज रही हैं. कई बड़े-बड़े देशों तथा महासत्तावों को भी इस वायरस ने अपने चपेट में ले लिया और वहां की प्रशासन, आर्थिक व्यवस्था (Economy), स्वास्थ व्यवस्था, शिक्षा व्यवस्था और सामाजिक व्यवस्थावों को भी घुटने टेकने पर मजबूर कर दिया.

हम रोज न्युज चॅनल पर यह देख रहे हैं की बड़े-बड़े देशों के कोरोना मरीजों का आंकडा लाखों में हैं जिसमे भारत भी शामिल हैं और यह आंकडा दिन-बदिन बढ़ते ही जा रहा है, कोरोना की इस दौर में हमें बहुत सारी ऐसी चिजें देखने को या सुनने को मिल रहीं है जो नाही हमने इससे पहले कभी ऐसी चिजें देखी या सुनी और नाही हम भविष्य में ऐसी चिजें देखेंगे या सुनेंगे जिसमें कई चिजें हास्यास्पद है तो कई दिल दहला देने वाली हैं. सच में इन घटनाओं को हम "न भुतों न भविष्यती" ही कह सकते हैं. जो लोग या विद्यार्थी छुट्टी की या घर में रहने की इच्छा रखते थे वही आज घर से बाहर निकलने के लिए तरस रहे हैं, लोग घर में बंद है और जानवर रस्तों पर घूम रहे हैं, दुकानों से हिरे जवाहरात नहीं बल्की शराब चोरी हो रही हैं, किसानों के सब्जी- तरकारी के दाम गीर रहे हैं और तंबाख्-गुटखा के दाम बढ़ते ही जा रहे हैं बडाही अजीब हैं लेकीन सच हैं ऐसी ही कई सारी घटनाओं के साथ कुछ घटनाएं ऐसी हुई जो देखकर-सुनकर हमारा मन दुःखी हो जाता है, कोरोना की वजह से जो लॉकडाऊन लगाया गया हालांकी यह बहुत ही अच्छा निर्णय था लेकीन उसके परिणाम स्वरूप बडी बडी फैक्टरीयों से लेकर गाँव के छोटे-छोटे चाय या किराणा की दुकान तक उसका असर पड़ा लाखों लोगों के रोजगार चलें गये, नौकरीयां खतरे में आ गयी, रोजमर्रा की कमाई से पेट भरने वाले परिवारों के हालात तो पुछों ही मत! ऐसा पहली

बार देखने को मिला की अपना भुखा पेट भरने के लिए हमारे लाखों भाई-बहन और मजदूर कई हजारो किलोमीटर पैदल चल पढे और दुर्भाग्यवश कईओ की मृत्यु भी हो गयीं. विश्व में हर एक इंसान की एक अंतीम इच्छा होती ही हैं की, उसके मरने पर अपने अंतिम संस्कार के समय उसके ज्यादा से ज्यादा सगे संबंधी आए लेकीन कोरोना की वजह से यह चिज भी लोगों को नसीब ना हो सकी. परिवार होते हुए भी एक लावारीस लाश तरह लोगों को जलाकर, दफनाकर उनकी अंतिम विधि (अंतिम संस्कार) की गयी.

वैसे देखा जाए तो हम सच में ही बहुत सौभाग्यशाली हैं की हमारी भारत सरकार एवं प्रशासन व्यवस्थाओं ने परिस्थितियों को समझकर सही समयपर सही कदम उठाए और देश की अर्थव्यवस्था से ज्यादा देश की जनता को ध्यान में रखते हुए देशव्यापी लौकडाऊन जैसा बडा निर्णय लिया और सभी देशवासीयोने उसे अंजाम भी दिया. वरना हमें पताही हैं की हमारा देश दुनिया का दूसरा सबसे ज्यादा जनसंख्या अर्थात आबादी वाला देश हैं तो अगर लॉकडाऊन के होते हुए भी हमें देश में ऐसे परिणाम देखने को मिल रहे हैं तो अगर लॉकडाऊन जैसा निर्णय लिया न गया होता तो हम सोच नहीं सकते की हमे कैसे परिणाम देखने को मिलते शायद इस विषय पर लिखने वाला ना मैं जिंदा होता ना इस वक्त पढ़ने वाले आप!

कोव्हिड - १९ अर्थात कोरोना के परिणामों के दो पहलू हैं. हमनें अभीतक जो देखा वह कोरोना का पहला पेहलू था जैसे की मराठी में इसे कहा जाए तो "नाण्याची एक बाजू"(one side of the coin) इसका दुसरा पहलु अभी भी बाकी हैं, इस पर बहुत लोगों का ध्यान ही नहीं जाता, कोरोना का दूसरा पहलु काफी सकारात्मक चिजें परिणामस्वरूप लोगों के सामने लाता है, इतिहास गवाह हैं की आजतक दुनिया में जो कोई आपत्तीयां आयी हैं चाहे वह नैसर्गिक हो या मानव निर्मित वह घटनाएँ नुकसान के साथ-साथ सिख भी लेकर आयीं थी और अगर हम वह सिख सिखकर उसपर अमल करें तो हम दुनिया में बहुत बड़ा बदलाव ला सकते हैं तथा भविष्य में निर्माण होने की संभावना होने वाली विपदाओं को भांप सकते हैं और पूर्वनियोजन कर सकते हैं.

कोरोना के सकारात्मक परिणामों में सबसे बड़ा सकारात्मक परिणाम हमें पर्यावरण में देखनो को मिला जिसे हम Mother Nature या कुदरत भी कहते हैं. कोरोना के चलते जो लॉकडाऊन जो दुनिया भर के लगभग सभी कोरोनासे ग्रस्त देशों में लगाया गया था. उसकी वजह से सभी छोटी बड़ी

फॅक्टरीयां बंद कर दी गयी थी, लोगों को घर पर ही रहने को कहा गया था, सड़कें सुनसान पडी थीं, सार्वजनिक स्थळ जैसे मंदीर, मंडी, विविध धर्मस्थल जो खालीं हुए थे उसकी वजह से Global Pollution में बहुत बड़ी कमी आयी हैं. आदमी जो कचरा या प्लास्टिक बैग्स, पॅकेट जैसी चिजें जो वह ऐसे ही इधर उधर रस्ते पर या किसी भी सार्वजनिक स्थळ पर फेंका करता था उस कचरे में आश्चर्यकारक रूप से लगभग 80% तक घटाव आया है. नदीयों का पानी साफ हो चुका है, भारतमेंभी हमारी मशह्र गंगा और यमुना जैसी नदीयाँ 40-50 फीसदी से ज्यादा साफ हो चुकी हैं और यहीं नदीयां अपने प्रद्षण के कारण पूरी दुनिया में जानी जाती थी. वायु प्रद्षण के बारे में कहा जाए तो मुंबई, दिल्ली, हैद्राबाद जैसे बड़े बड़े शहरों तथा इंडस्ट्रियल एरियास और सेक्टर्स में वायू प्रदृषण का जो प्रमाण या वह भी लगभग 50 प्रतिशत से गीर चुका हैं इतनाही नही दिल्ली जैसे शहरों मे जो smog (स्मॉग) की जो समस्या रहती थी वह भी अब लगभग ना के बराबर हो चुकी हैं. Deforesting (जंगल काटना) तो लगभग 70% से ज्यादा घटी हैं और सबसे बड़ी बात आर्टिक एरिया में विश्व का सबसे बड़ा Ozone hole (ओझोन लेयर मे छिद्र) पडा था जो लगभग '1 मिलियन स्क्वेर किलोमीटर ' जितना बडा था. विश्व का बढ़ता प्रदुषण देखकर वह छिद्र भर पाना सायंटिस्ट्को भी नामुमिकन लगता था लेकिन खुशी की बात है की वह छिद्र भी अब पूरी तरह से भर चुका है. यह किसी आश्चर्य से कम नहीं है. ऐसी और न जाने कितनी सारी अच्छी बातें पर्यावरण के साथ हो रहीं हैं.

दुनियाभर के लोग नेचर को बचाने के लिए नए-नए तरिके ढूंढ़ते, नयी community नयी organization's बनाते, बडी तादाद में मोर्चे निकालते, विविध माध्यमों से पर्यावरण संवर्धन के बारे में जनजागृती फैलाते थे जो की अच्छी बातें हैं. लेकिन आज ये सभी एक बात बहुत ही अच्छी तरीके से समझ चुके हैं वह बात बडे ही मजेकी और विचार करने पर प्रवृत्त करने वाली है. वह बात यह हैं की,

"अगर आप कुदरत (मदर नेचर) के लिए कुछ करनाही चाहते हैं तो बस एक काम किजिए की, 'कुछ मत किजिए' यहीं कुदरत के लिए आपकी सबसे बडीं भेंट हो सकती हैं " क्यूंकी लोग काम करने को तो जाते हैं लेकीन काम करते-करते जाने अनजाने में काम बढ़ाकर आ जाते हैं. यह विचार करने वाली बात है, और कुछ न करने का यही काम दुनियाभर के लोगों ने लॉकडाऊन में किया है जिसका हम इस पर्यावरण पर सकारात्मक परिणाम देख रहे हैं.

कोरोना के इस दौर में डॉक्टर, नर्सेस, पुलिस, कर्मचारी तथा स्वयंसेवकों ने बहुत ही महत्त्वपूर्ण रोल निभाया है. आज वह ही हमारे लिए भगवान का रूप हैं, क्या हम कम से कम उनके लिए ही सही हमारे घरों में नहीं बैठ सकते ? पिरवार तो उनका भी हैं, फरक बस इतना ही हैं की हम बस अपने पाच-दस पिरजनों को ही अपना पिरवार मानते हैं और यह लोग आपके साथ पूरी दुनिया को अपना परिवार मानते हैं अलग-अलग समाजसेवी संस्थाओं ने, स्वयंसेवकों ने, धर्मस्थलोंने आगे आकर लोगों को खाना खिलाने का उनतक खाना पहुंचाने का काम निस्वार्थ भावसे किया हैं हमे उनको भी धन्यवाद देना चाहिए. गुरुद्वारा जैसे धर्मस्थलों ने तो हर रोज़ डेढ़ से दो लाख लोगों को हररोज भरपेट खाना खिलाया है और आज भी ये काम रुका नहीं

हैं यहीं तो हमारी संस्कृती हैं जो पुरे विश्व में नवाजी जाती हैं. इसी संस्कृती पर हमें गर्व होना चाहीए.

हम चाहें तो कोरोना वायरस के बारे में, - वह जिसने फैलाया था जहांसे फैला उसके साथ वाद-विवाद भी करते बैठ सकते हैं और ऐसा कई जगह हो भी रहा है. में इसको गलत नहीं कह रहा हूँ जहां से भी यह वायरस फैलाया गया हैं उसे तो इसके परिणाम मिलनेहीं वाले हैं लेकीन इस वक्त यह कोरोना का हल नहीं हैं. पहलेही कोरोना की वजह से दुनिया के सभी देशों की व्यवस्थाऐं हील चुकी हैं, कमजोर हो चुकी हैं. अगर हम युद्धजन्य परिस्थीतीयां निर्माण करेंगे तो उसके देशों पर और भी गंभीर परिणाम साबित होंगे.

आज दुनिया के सभी देश एक दूसरे की मदत से सहकार्य से अपनी व्यवस्थाएं संभाल रहे हैं और आज वहीं चीज देशों के आपसी रिश्ते और संबंध मजबूत कर रही है. हमे इसी चीज का उपयोग कर इसका महत्त्व वायरस फैलाने वाले को सबक के स्वरूप में सिखाना है.

कोरोना या के नियमों का पालन कर हमें दटकर इसका सामना करना हैं और डरने की तो कोई बात ही नहीं हैं. सोशल मिडिया के माध्यम से हमें अफवायें नहीं फैलानी हैं. अफवाओं से लोग अक्सर डर जाते हैं और अंदर से कमजोर हो जाते हैं, खासकर हमारी गृहीणीयां. संस्कृत में एक बहुत ही अच्छा श्लोक हैं.

> " चिता चिंता समायुक्ता बिंदुमात्र विशेषतः | सजीवं दहती चिंता निर्जीव दहती चिता ॥ "

मतलब चिता और चिंता में बस एक बिंदु का फरक हैं चिंता सजीव (व्यक्ती) को जलाती है और चिता लाश को जलाती है. तो इसलिए हमें चिंता नहीं करनी है. इस वक्त हमारा धैर्य और सकारात्मकता ही सबसे बड़ी कारगर वैक्सिन या दवा हैं. मास्क और सैनिययझेशन को हमे हमारे जीवन का अंग बनाना है.

एक न्यूज चैनल के माध्यम से बहुत ही अच्छी बात सुनने को मिली की, "कुदरत (Nature) की रीबूटींग (rebooting) शुरू हैं वह वक्त ले रही हैं, अपने बिगडे हुए चक्र (cycle) को वह फिर से ठीक कर रही हैं पूर्ण कर रही है." यह बात काफी सारी चिजें बोलती हैं,

कुदरत तो अपनी cycle ठीक कर रही हैं लेकीन क्या हम अपनी cycle तो नहीं बिगाड़ रहे हैं. आपको जो समय मिला है उसका सही उपयोग कीजिए. अच्छी आदतें लगाइए physical, Mental और Spiritual तीनों स्तर पर सशक्त बनिए और ज्यादा सोचना ही क्यूं अभी से खुद से शुरू कीजिए,

और एक बात देश तो अपने-अपने स्तर पर एक - दूसरे की मदद कर रहे हैं लेकिन क्या हमने अभी तक किसी जरूरतमंद गरीब की मदद की हैं किसी भुखे को खाना खिलाया हैं किसी दूसरे जानवर को घर की सुखी रोटी ही सही या पाणी भी दिया है वह भी हमारा ही अविभाज्य परिवार हैं. लोगों के या कोरोना के चक्कर में आकर हमें पशु-पिक्षयों तथा जानवरों को नहीं भुलना है. मदद कर रहे हैं तो धन्यवाद और अभी तक नहीं की तो शुरूआत कर दीजिए,

"वसुधैव कुटुंबकम्" यानी पुरा विश्व ही मेरा परिवार इस बात को सदैव ध्यान में रखीए और अंत में अपना और अपने 'परिवार' का ख्याल रखें. धन्यवाद......!!!

Kaladwik Section Editorial

Mrs. Anjali Chandane
Staff Coordinator

Mr. Shashikant Gidde
Staff Coordinator

Shweta Bhadule
Student Coordinator

Arati Khabale
Student Coordinator

Dear Readers,

'कलाद्विक'-Unique kala ,art section of SKN Sinhgad's biennial magazine is in your hand. Holistic development of student is what we believe in and work for. 'कलाद्विक' expresses the hidden talent and skill of our students. We have worked hard to bring a wide range of paintings ,pencil sketches, photographs and caricatures. Paintings and Pencil sketches are used to make quick ,rough drawing with smaller aspects of larger things. The students have really put on their efforts to present before you the wonderful paintings and pencil sketches.

The photography is a vibrant mix of intellectual competency in the humanities, natural sciences and social sciences. The photographers (our students) spend countless hours in getting all kinds of unusual shots of this unique addition to Campus. Caricatures in graphic art are used primarily to convey political commentary in magazines ,newspapers and for making social issues bit comic. The students handled the delicate issues and their opinions very carefully and give them comic sense.

Creative Spaces for Creative Minds!!!!!

कलाद्विक

Priya chandole SE CSE

Shivani mehekar

Rutuja kumbhar (SE CSE)

Uma gaikwad (TE Electrical)

Shreya Bahadule TE ENTC

Snehal kumbhar (SE ENTC)

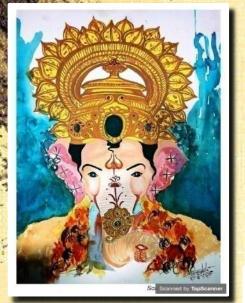

Ajinkya kolwale (TE Mechanical)

Aasawari Boxey SE ENTC

क्रमहिक

Priya Chandole (SE CSE)

Snehal Bhakare Civil

Shreya Bahadule (TE ENTC)

Rutuja kumbhar (SE CSE)

Vidyarani Kshirsagar (TE CSE)

Gaytri Sudake (TE Electrical)

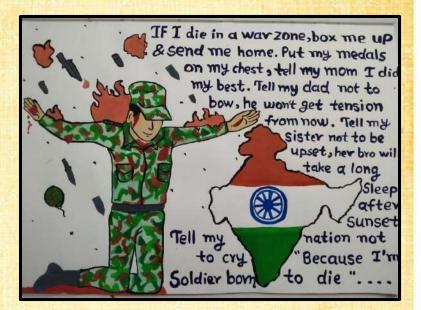
Sandesh Sagare (BE Mech)

Snehal Kumbhar (SE ENTC)

कुर्गाहक

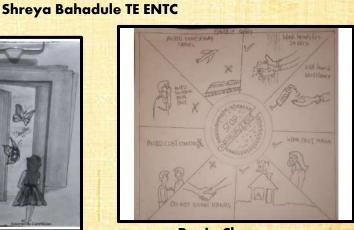
Sandesh Sagare BE Mechanical

Snehal Bhakare Civil

Shrutika Pore FY Mechanical

Pooja Chavan

Kajal Bagal TE ENTC

Ajeet Rathode Mech

क्रमाहिक

Gauri Mangrule Civil

Shrutika Pore FY Mechanical

Snehal Bhakare Civil

Snehal Bhakare Civil

Gauri Mangrule Civil

Shreya Bahadule TE ENTC

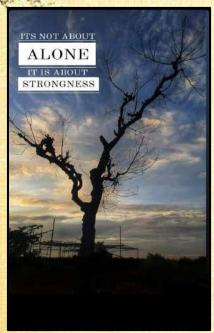

Ajinkya Kolwale TE Mech

Shweta Bhadule TE Electrical

Isha Gund TE Electrical

Uma Gaikwad TE Electrical

Nikita Suryavanshi TE Electrical

Ajinkya Kolwale TE Mech

क्रमाहिक

Shreya Bahadule TE ENTC

Shweta Bhadule TE Electrical

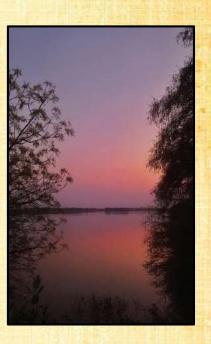
Shreya Bahadule TE ENTC

Mayuri Patil TE ENTC

Uma Gaikwad TE Electrical

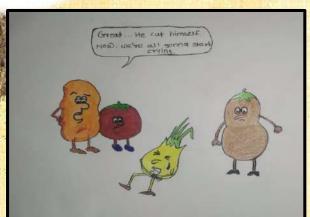

Gaytri Sudake TE Electrical

क्रमाहिक

Isha Gund TE Electrical

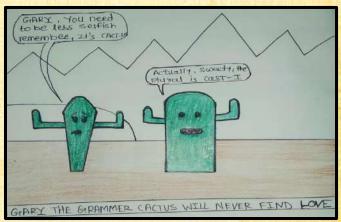
Shweta Bhadule TE Electrical

Gaytri Sudake TE Electrical

Kajal Bagal TE ENTC

Varsha Gosavi TE ELectrical

Shivani Gosavi TE CSE

पंढरपूर सिंहगडचे प्राचार्य डॉ. कैलाश करांडे यांना छगनराव भुजबळ यांचे हस्ते समता गौरव पुरस्कार प्रदान

Dr. Kailaash J. Karande

Editors for IOP Conference Series: Material Science and Engineering

Vol. 814 (18 June 2020), Scopus (ISSN:1757-8999X)

Dr. Kailaash J. Karande

Dr. Sampat G. Deshmukh

Dr. Swanand G. Kulkarni

Ph. D. Awarded

Dr. Shantikumar S. Kadam

Dr. Shahaji B. Gandhare

Gate Qualified Rankers

Aniket Patil Mech

Sandip Chikane Mach

Ganesh Kadam Civil

Subhash Kaulage Civil

First Year Engineering

Khandare Dipali

Attar Ejaj

Salunkhe Siddharth

Gholap Pratiksha

Boxey Aasawari

Navale Mansi

Bhanvase Komal

Pawar Shubham

Thite Shreya

Khare Sakshi

Khandare Aniket

Gore Jayant

Pawar Jyoti

Khan Munira

Kole Chaitanya

Mali Shubham

Mali Komal

Nalawade Abhijeet

Maskar Sandesh

Sonawane Neha

Kashid Prasad

Jundale Shrikant

Slunkhe Omkar

Mohite Kundan

Kale Tejaswini

Mali Monika

Second Year Engineering

Gavandhare Dipali Civil Uni Rank 7

Mane Abaso Civil Uni Rank 10

Londhe Atul Elect. Uni Rank 4

More Sarish Elect. Uni Rank 6

Suryavanshi Nikita Elect. Uni Rank 8

Ohal Aniket Elect. Uni Rank 9

Lodhe Annasaheb MECH Uni Rank 4

Magar Kajal EXTC Uni Rank 7

Lokhande Shanta EXTC Uni Rank 13

Kolekar Supriya EXTC Uni Rank 14

Jadhav Sonali CSE Uni Rank 3

CSE Uni Rank 6

Third Year Engineering

Chincholkar Mayuri

Kulkarni Vaishnavi CSE Uni Rank 7

Tare Pranav CSE Uni Rank 7

Chavan Manali Elect. Uni Rank 1

Nakate Revati Elect. Uni Rank 2

Khanewale Kamina Elect. Uni Rank 3

Raut Suraj Elect. Uni Rank 3

Dethe Deepti Elect. Uni Rank 4

Shaikh Ameer Elect. Uni Rank 5

Nagtilak Swati Elect. Uni Rank 6

Khurd Prajakta Elect. Uni Rank 7

Karande Snehal Elect. Uni Rank 8

Ganthade Swati Elect. Uni Rank 9

Damodare Girija EXTC Uni Rank 2

Tathe Gouri MECH- Uni Rank 2

Dethe Rutuja MECH- Uni Rank 3

Adlinge Pratiksha MECH- Uni Rank 5

Patil Rutuja MECH- Uni Rank 9

Kamble Amruta Civil Uni Rank 6

Gadekar Shivali Civil Uni Rank 8

Fourth Year Engineering

Deshpande Aishwarya CSE Uni Rank 3

KARVE GAURANG CSE Uni Rank 10

Bedre Mayur EXTC Uni Rank 11

Mane Omkar MECH- Uni Rank 3

Kolawale Vaibhav MECH- Uni Rank 10

Bhosale Vikram Elect. Uni Rank 1

Parchande Jyotsna Elect. Uni Rank 2

Awatade Supriya Elect. Uni Rank 3

Walajkar Priya Elect. Uni Rank 4

Hake Krushna Elect. Uni Rank 8

Dhanwade Rahul Civil Uni Rank 2

Dhobale Jyoti Civil Uni Rank 3

Kaldhone Omkar Civil Uni Rank 3

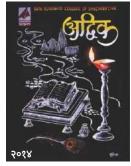

Shaikh Shagufata Civil Uni Rank 8

Kale Vaibhav Civil Uni Rank 9

Dr. Kailash J. Karande Principal

Dr. Swanand G. Kulkarni Vice-Principal

Dr. Sampat G. Deshmukh Dean (Pub) & Chief Editor

Prof. Sudha V. Surwase

Prof. H. S. Kulkarni

Prof. M. M. Katkar

Prof. B. S. Savase

Prof. S. S. Gangonda Prof. H. S. Deshpande

Prof. Sumeet S. Ingole

Prof. A. A. Chandane

Prof. V. P. More

Prof. S. H. Gidde

Prof. R. S. Navale

Prof. D. S. Jagtap

Ms. Shreya R. Bahadule

Mr. Ajinkya S. Kolawale

Mr. Rohan S. Deshmukh

Prof. Ganesh V. Linge

Ms. Achal Ekatpure

Mr. Sunil Bhalerao

Mr. Sourabh Honmane

Mr. Amit Gore

Ms. Girija Damodare

Ms. Kajal Bagal

Mr. Gaurav Rajopadhye

Mr. Rohan Kasabe

Ms. Asawari Boxey

Ms. Shweta Bhadule

SINHGAD TECHNICAL EDUCATION SOCIETY

VADGAON & AMBEGAON CAMPUS

- 1. Sinhgad College of Engineering
- 2. Sou. Venutai Chavan Polytechnic
- 3. Smt. Kashibai Navale College of Engineering
- 4. Sinhgad Institute of Management MBA
- 5. Sinhgad Institute of Management MCA
- 6. S.K.N. Sinhgad School of Business Management- MBA
- 7. Sinhgad College of Pharmacy
- 8. Sinhgad College of Architecture
- 9. Smt. Kashibai Navale College of Architecture
- 10. Sinhgad Spring Dale Public School (English Medium)- Vadgaon
- 11. Sinhgad Spring Dale School (English Medium)- Ambegaon
- 12. Sinhgad Dental College And Hospital
- 13. NBN Sinhgad School Of Engineering
- 14. NBN Sinhgad School Of Management Studies
- 15. NBN Sinhgad School of Computer Studies
- 16. Sinhgad College of Science (Junior)
- 17. Sinhgad College of Science (Senior)
- 18. Smt. Kashibai Navale College of Commerce
- 19. Sinhgad Law College

LONAVALA CAMPUS

- 1. Sinhgad Institute of Technology
- 2. SKN Sinhgad Institute of Technology & Science
- Sinhgad Institute of Business Administration & Computer Application – MBA
- 4. Sinhgad Institute of Pharmaceutical Sciences
- 5. Sinhgad Institute of Hotel Management and Catering Technology
- 6. Nivrutti Babaji Navale college of commerce and Science
- 7. Smt. Kashibai Navale College of Education & Training
- 8. Sinhgad Public School Nursery & Residential (Affiliated to CBSE)
- 9. Sinhgad B. Ed College

KONDHWA CAMPUS

- 1. Sinhgad Academy of Engineering
- 2. Sinhgad Institute of Business Administration and Research MBA
- 3. Sinhgad Institute of Business Administration and Research MCA
- 4. Smt. Kashibai Navale College of Pharmacy
- 5. Sinhgad College of Arts, Science & Commerce (Junior College)
- 6. Sinhgad College of Commerce
- 7. Sinhgad City School

NARHE CAMPUS

- 1. Sinhgad Institute of Technology and Science
- 2. Sinhgad Institute of Management & Computer Application MBA
- 3. Sinhgad Institute of Management & Computer Application MCA
- 4. Sinhgad Institute of Pharmacy
- 5. Sinhgad College of Arts, Science & Commerce (Junior) College
- 6. Sinhgad College of Arts & Commerce (Senior) College
- 7. Smt. Kashibai Navale Medical College and General Hospital
- 8. Sinhgad College of Nursing
- 9. Smt. Kashibai Navale College of Physiotherapy

ERANDWANE CAMPUS

- 1. Sinhgad Business School (MBA)
- 2. Sinhgad School of Gemmology & Jewellery Designing
- 3. Sinhgad Spring Dale School (English Medium)
- 4. Smt. Kashibai Navale College of Commerce

WARJE CAMPUS

- 1. RMD Sinhgad School Of Engineering
- 2. RMD Sinhgad School Of Computer Studies
- 3. RMD Sinhgad School Of Management Studies
- 4. RMD Sinhgad Spring Dale School

SAVITRIBAI PHULE SHIKSHAN PRASARAK MANDAL

SOLAPUR CAMPUS

- N.B. Navale Sinhgad College of Engineering
- 2. Sinhgad Public School

PANDHARPUR CAMPUS

- S. K. Navale Sinhgad College of Engineering
- 2. Sinhgad Public School

KAMLAPUR CAMPUS

- 1. Sinhgad Public School
- 2. Smt. Kashibai Navale College of Education (B.Ed)
- 3. Anand Vidyalay (Marathi Medium)

SHRI YASHWANTRAO CHAVAN EDUCATION SOCIETY

- 1. Master Of Management Studies
- 2. Sinhgad Spring Dale School & Jr. College
- 3. Sinhgad College Of Commerce
- Nav Hind School(Marathi Medium)
- 5. Master Of Finance

SHRINATH EDUCATION SOCIETY

- 1. Sinhgad Management School
- 2. Sant Dnyaneshwar Shikshanshastra Mahavidyalaya
- 3. Vidya Niketan Junior College
- 4. Vidya Niketan Highschool

SINHGAD INSTITUTE'S PANDHARPUR

SKN SINHGAD COLLEGE OF ENGINEERING, PANDHARPUR (Approved by AICTE, New Delhi, recognized by D.T.E. (M.S.) & Affiliated to the Solapur University, Solapur)

Gat.No.664,Korti,Tal.Pandharpur,Dist.Solapur-413304

Office Ph. (02186) 250146, Toll Free No. 18002122363 Website: www.sknscoe.ac.in, Email: principal@sknscoe.ac.in